

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 26 / Hejmar: 306 / Hezîran 2007

KÛRT HALKI

ALTERNATİFSİZ DEĞİLDİR

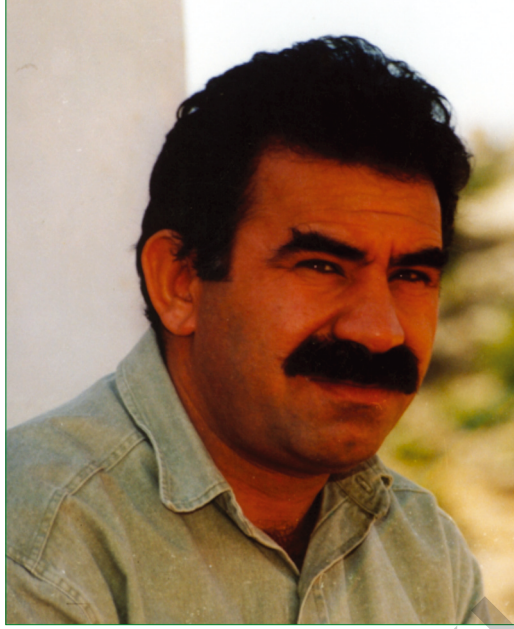
“Devlet partileri geleneği”

Devlet adına adeta kendisini unutan ve kendisine erdem tanımayan toplum, doğal olarak sivil toplum, hukuk, ekonomik güç ve yaratıcı siyaset kurumları geliştiremez. Türklerdeki bu devlet yaklaşımı en kötü etkisini kriz süreçlerinde göstermektedir. Devlet krize düştüğünde, başka çözüm gücü devreye girmediğinden felaket olarak değerlendirilmekte; ölüm kalım anı sayılmaktadır. Halbuki her şeyi devletten beklemeden, devleti yük olmayacak bir sınırdan tutmak, hem devlet hem de toplum için çağdaşlığın temel ölçütlerindendir. Avrupa devlet anlayışını bu çerçevede düzenleyerek en verimli statüyü tutturabilmiştir.

Başlı başına bir konu olarak işlenmesi gereken devlet ve siyasal partiler sorunu çok daha vahimdir. İstisnasız tüm partiler ya bilinçli ya da objektif olarak devlet odaklı olmayı esas almaktadır. Toplum gibi partiler de birinci önceliği devlete vermekle fonksiyonlarını baştan yitirmektedir. Partiler toplum taleplerini devletle dengeleme kurumlarının başta gelenleri olup, sürekli toplumu esas alma, bilinçlendirme ve örgütlemeye görevli olmaları gerekirken, hep devletten ya devrim beklemekte, ya politik destek aramakta, daha çok da devleti rant kapısı olarak görmektedir. Bu yaklaşım demokrasiler için vazgeçilmez kurumlar olarak partileri başından itibaren antidemokratik kılmaktadır. Partileri adeta ikinci bir gölge devlet haline getirmektedir. Bir devlet yetmiyormuş gibi, her parti bir devlet modeli olmaktadır. Herkes kendini devlet adamlığı yerine koymaktadır. Dolayısıyla kendisini ve etrafını devletle beslemeyi esas alarak aslında devleti de ağırlaştırmakta ve zararını daha da artırmaktadır.

Hiçbir ülkede Türkiye’de olduğundan daha güçlü ‘devlet partileri’ geleneği yoktur. Olsa da bu kadar yaygın ve içten değildir. Tüm değerlerin merkezine devleti koymak partilerin siyaset üretme, ekonomik politika geliştirme, demokrasiyi geliştirip güçlendirme, topluma en az devlet kadar çözümleyici bir araç sunma yeteneklerini köreltir. Dolayısıyla hem devlet hem toplum için işlevsiz hale gelirler. Halk da bu durumların farkında olduğu için, her devleti kurtarmak isteyen partiyi seçimlerde sandığa gömerek gereksizliklerini kanıtlar.

Partiler bunalım çözümleyici değil bunalımı geliştirme araçları olmuşlardır. Özellikle II. Dünya Savaşı sonrasında demokrasinin çağdaş ölçülerde gelişmesinde, partilerin bu tür güdümlü olmaları temel bir etken olmuştur. Toplumda da demokrasi kültürünün gelişmesinde, her şeyi

devletten beklemeye yol açmıştır. Günümüzde partiler sınırlı dönemler –muhalafetleyken– dışında hep devletçi olmakla günümüz siyasi ve ekonomik krizlerinin temel nedeni olmuşlardır. Cumhuriyetin kurucu partisi CHP bugün siyasi daralma ve muhalafet geliştirememenin temel nedenidir. Bu durum özellikle PKK’ye ve daha önce de devrimci sol hareketlere karşı tümüyle devlet politikalarının gönüllü savunucuları olmalarından kaynaklıdır. Sorunlar için politika üretmek yerine, devletin propaganda ve ajitasyon kolu olmalarını tercih ederek, hem kendilerini hem de devleti çözümsüz bırakarak sorunların dağ gibi büyümesine yol açmıştır.

Türklerde devletin bu tarz oluşum ve işleyiş tarzı kendini en çok Kürt olgusu ve sorununda gösterir. Kürt olgusu ve sorunu devleti anlamak açısından en gizli, açık göstergelerin başında gelmektedir. Devlet farkını ortaya koyuşundan sorunsallığına kadar Kürtleri tam bir güvenlik sorunu olarak algılar. Yaklaşım ya Kürtleri yok saymakta, ya da en ufak bir özgürlük taleplerinde başları ezilmesi gereken korkunç bir tehdit olarak algılamaktadır.

Devletin bu yaklaşımının altında milliyetçi ideolojinin çıkmazı yatmaktadır. Milliyetçilik bir hastalık olarak bulaşmasaydı, Kürt olgusuna bu yönlü bakılmazdı. Tarihte de görüldüğü gibi, yakın birliktelik eğilimi daha güçlüdür. Kürtlerin devlet yaklaşımı Türkler kadar olmasa da, dış tehditlere karşı devleti ortak bir araç olarak benimseme eğilimindedir. Osmanlı dönemi ve cumhuriyetin kuruluş yıllarında bu durumu gördük. Milliyetçiliğe dayalı tek tarih, tek dil, ulus ve devlet anlayışı, isyanların da etkisiyle Kürtlerin payına zoraki asimilasyonun düşmesine yol açmış; sistemin ekonomik, sosyal ve siyasal gelişmelerinin dışında tutulmayı getirmiştir. Artık Kürtler her bakımdan bir tehlike kaynağı olarak görülecektir. En iyi Kürt ölü Kürt’tür. Yüzde yüz Türklerin lehine çözüm bile bu tehdit anlayışından kurtulamaz. Kürtlerin en ufak kıpırdanışı, sosyal ve siyasal istemleri ‘bölücülük’ olarak damgalanır. Bu yaklaşımda bilimsellik, çağdaşlık, hatta ortaçağlık bile yoktur. Bu, milliyetçiliğin en ufak bir farklılığı ya tehdit ya da yutma nedeni saymasından başka bir şey değildir. Dolayısıyla tüm askeri, siyasi ve ekonomik, sosyal ve kültürel araçlarla mücadele edilmekten başka bir çare düşünülmaz.

* Bu yazı Rêber Apo’nun “Bir Halkı Savunmak” kitabından alınmıştır.

Direnişi ulusal demokratik birliği ve KCK'nin inşasını geliştirerek zafere yürüyalım

“Mücadele tarihimizin bu kritik aşamasında önümüze konulan bu temel görevlerin, Önderlik çizgisinde partileşen kadroların, milyonların direniş, örgütlenme ve serhildanı geliştirme taleplerine doğru öncülük yapmakla başarılabacağı unutulmadan, tüm kadrolar kendilerini hem geçmiş süreç karşısında sorgulamalı hem de yeni döneme hazırlık temelinde güçlü bir eleştiri özeleştiriyile gözden geçirmelidir. Tarihimizin en kritik süreçlerinin böylesine militan kararlaşmalarla aşıldığı bilinmektedir. Düşmanın vahşi saldırıları göz önüne alındığında, büyük kazanma olasılığı kadar, ciddi tehlikelerin olduğunu da görmek gerekmektedir.” (2’de)

Kürt halkı alternatifsiz değildir

16-22 Mayıs tarihleri arasında KONGRA GEL V. Olağan Genel Kurulu gerçekleştirildi. Yeni sürece ilişkin hareketimizin gerekli olan kararlaşması bu genel kurulla somutlaştı... (12’de)

KCK’nin sistem sorunları ve örgütsel görevlerimiz

Reel sosyalizmin çözülmesinin öncesine dayanan Önderliğin reel sosyalizme yönelik eleştirileri ve... (21’de)

22 Temmuz seçimleri ve görevlerimiz

Sömürücü kapitalist sistemde seçimler, daha çok yeni yönetim gücü kim olacak onun belirlenmesi için yapılır. Halkın iradesinin örgütlenmesi... (33’te)

Kürtler özgürlük mücadelelerinden asla taviz vermeyecek

Türkiye’nin Kürdistan’a yönelik operasyon söylemi ve Kerkük konusunda yaptığı siyasi baskılar uzun süredir gündemde tutulmaktadır. Türkiye, eskiden beri kendisinin stratejik konumunun... (46’da)

Moral bilinç ve ruhun en iyi bilişkesidir

Parti saflarında bir devrimci militana hakim olması gereken, genelde ona karakter kazandıran ve özelde en önemli özü oluşturan moral ve ahlak etkenini temsilde son derece yetmezliklere düşüyor... (51’de)

Kürt halkının öz savunmasını örgütlemesi

vazgeçilmez ve ertelenemez bir tarihi görevdir

Türkiye cumhuriyeti devletinin Kürt halkına dönük inkar ve imha siyasetindeki ısrarı ve Türk ordusunun artan saldırıları, Kürt halkını meşru savunma konumunda yeni... (55’te)

Zilan tarzı her birimiz için esas alınması gereken bir doğrultudur

Zilan yoldaşı şehadeti on birinci yıldönümünde anarken, O’nun Başkan Apo’yu anlayan ve uygulayan büyüklüğü karşısında saygıyla eğiliyor ve tüm özgürlük şehitlerine bağlılığımızı belirtiyoruz... (65’te)

21. yüzyılda kadın özgürlüğü ve cins mücadelesi

Önderliğimizin geliştirdiği kadın özgürlük ideolojisi eksenli demokratik ekolojik cinsiyet özgürlükçü paradigmanın felsefeye, tarihe ve onun bilincine getirdiği yeni açılımlar, kadın açısından muazzam bir özgürlük alanını açmaktadır... (70’te)

Sanatçı aşılmayan insandır

İnsanın davranış, ruhsal yapısı, yaşam ilişkileri, hayal ve ütopyalarının biçimlendirilmesinde kültür ve sanatın payı belirleyici önemdedir... (75’te)

Tarihe geri dönüş - II-

Demokratik konfederalizmin gelişimi içinde Kürt toplumunda ne tür değişiklikler, yapılanmalar olacak konusu ... (78’de)

Yolunuz ve yüreğiniz açık olsun

Bu günlerde, yine bir hareketlilik ve koşuşturmadır almış başını gidiyor. Telaş yok, ancak heyecan oldukça büyük... (88’de)

Renas FARQİN (Murat EKSİN), Rezan

(Abdullah KEMALOĞLU) arkadaşların anı yazısı (90’da)

Direnışı ulusal demokratik birliği ve KCK'nin inşasını geliştirerek zafere yürüyelim

“18 Mayıs mücadelemizde yeni bir sürecin başlamasıdır. En temel özelliği ise, bir çözüm ve başarıma süreci olmasıdır. Bu anlamda bir finaldir. Bunu başarmak için de örgütsel sistem daha derli toplu hale getirildi. Sözleşmedeki yetersizlikler aşılarak daha iyi bir netleşme sağlanmış, dolayısıyla sistemde bir toparlanma gelişmiştir. Bu anlamda V. Genel Kurul, Önderliğin özgürlüğü ve Kürdistanın Özgürlüğünün kararlaştığı bir zirve olmuştur”

KCK Yürütme Konseyi

Değerli yoldaşlar

Kürdistan halkının demokratik iradesini temsil eden KONGRA GEL V. Genel Kurulu, halk ve mücadele tarihimizin en kritik döneminde, süreci değerlendirmek ve halkımızın geleceğini özgürlük temelinde kurmak üzere dönemi karşılayacak kararları almak, gerekli örgütlenmelere ve planlamalara gitmek üzere 16-22 Mayıs tarihleri arasında Medya Savuma Bölgesi'nde toplanmıştır.

1 Ekim 2006'dan itibaren tek taraflı olarak ilan ettiğimiz ateşkese rağmen imha operasyonlarının devam ettiği, Önder Apo'nun Türk sömürgeci özel savaş rejimi tarafından uzun vadeye yayılmış bir yöntemle zehirlenmesinin açığa çıktığı, çatışmaların şiddetlendiği, Avrupa'da Önder Apo'nun yeniden yargılanmasının reddedildiği, demokratik kurum ve kuruluşlara karşı saldırı ve teslim almayı hedefleyen saldırıların geliştiği ve Türk devletinin Güney Kürdistan'a yönelik operasyon hazırlık ve tehditlerinin yoğunlaştığı bir süreçte gerçekleştirilen KONGRA GEL V. Genel Kurulu, gerekli karar, örgütlenme ve planlamalara ulaşarak çalışmalarını başarıyla tamamlamıştır.

Bilindiği gibi 2006 sonbaharından itibaren Kürdistan halk meclisi olan KONGRA GEL için yeni üyelerin seçimleri, koşulların el verdiği ölçüde demokratik tarzda yapılmaya çalışılmış ve başarıyla sonuçlanmıştı. KONGRA GEL V. Genel Kurulu'nun Türkiye, İran, Suriye, Irak ve tüm Kürdistan parçaları ile yurtdışında seçilmiş Kürdistanlıları temsil eden toplam 213 delegenin katılımıyla, Türk devletinin saldırılarının yoğunlaştığı, önemli riskle-

rin bulunduğu bir süreçte toplanması ve başarıyla sonuçlanması halkımız ve mücadelemiz açısından önemli bir başarı olmuştur. Halkımızın demokratik iradesi, örgütlülük, özgüven, kararlılık, geleceği kazanmadaki ısrarı ve Önder Apo'nun çizgisindeki netliği ortaya koymasının yanı sıra almış olduğu kararlar göz önüne alındığında, halk, hareket ve mücadele tarihimiz bakımından yeni bir süreci başlatan bir genel kurul niteliğini kazanmıştır.

V. Genel Kurul, devrim şehitleri için yapılan saygı duruşundan ve açılış konuşmasından sonra, yeni meclis üyelerinin tek tek yemin etmeleriyle başlamıştır. Bir başkan ve dört yardımcından oluşan KONGRA GEL Başkanlık Divanı'nın yeniden seçilmesinin ardından, gündem oluşturularak çalışmasına başlamıştır.

Oluşturulan gündemler çerçevesinde öncelikle Önder Apo'nun sürece ve sisteme ilişkin genel perspektifleri bir politik rapor olarak kabul edilmiştir. Bu eksende meclisin bir önceki seçimde seçtiği kurumların iki yıllık çalışma raporları Genel Kurul bileşimi-

ne sunulmuş ve ardından raporlar değerlendirilmiştir.

Genel Kurulumuz birçok önemli kararın yanı sıra, sistemin adında da bir değişiklik yapmayı gerekli görmüştür. **Koma Komalen Kurdistan (KKK)** ismi yerine, toplum, demokrasi ve demokratik ulus anlayışını daha iyi ifade eden, yine sistemimizin diğerlerinden özden kaynaklı farklılıklarını belirtmek için **Koma Cıvaken Kurdistan (KCK)** ismi kabul edilmiştir. KONGRA GEL III. Genel Kurulu'nda yapılan KKK Sözleşmesi, iki yıllık pratiğin kazandırdığı tecrübeler ışığında gözden geçirilerek, diyalektik anlayışa ve değişimin ruhuna uygun olarak düzenlenmiş, toplumsal kuruluşun ilkelerini ve özünü geliştirmek kararlılığıyla ihtiyaca cevap verecek tarzda zenginleştirilmiştir. Yine önümüzdeki iki yıl boyunca dönem icraatının sorumluluğunu taşıyacak olan Yürütme Konseyi Başkanı ile beraber 30 üyeden oluşan Yürütme Konseyi, V. Genel Kurulumuzda seçimle belirlenmiştir. KONGRA GEL Daimi Komisyonları'nın seçimi ve ardından yapılan kapanış konuşmasıyla V. Genel Kurul tamamlanmış ve tüm

üyeler alınan kararları ve yapılan planlamaları hayata geçirmek üzere görevlerinin başına büyük bir moral ve kararlılıkla dönmüşlerdir.

KONGRA GEL V. Genel Kurulu, dünya, bölge ve Kürdistan'daki siyasal gelişmeleri kapsamlı ve derinlikli bir biçimde tartışarak önemli tespitler yapmış, buna göre önümüzdeki dönemde izleyeceği politikaları belirlemiştir. Bu kapsamda, içinde bulunduğumuz kritik ve önemli süreci karşılamak, özellikle de 2007 yılını kazanmak için siyasal, örgütsel, sosyal ve meşru savunma alanında gerekli planlamalara gitmiştir.

Siyasal durum

Kapitalist devletçi sistemin yaşadığı kaos aralığı derinleşerek devam etmektedir. Sistemin sorumlusu olarak kendisini gören ABD, kaostan çıkmak için dünyayı kendi imparatorluk sahası olarak görmekte ve bu temelde dünyanın farklı bölgelerine çeşitli müdahalelerde bulunmaktadır. Jeo stratejik konumu ve dünya petrollerinin % 60'ına yakınının bulunması nedeniyle Ortadoğu'ya hayati derecede bir önem vermektedir. Bu nedenle de Ortadoğu'ya Irak merkezli yapılan müdahaleyle bölgenin kangrenleşen sorunlarını çözmekten çok, artık küresel sermayenin istemlerine yanıt vermeyen ulusal devletleri, küresel sermayenin çıkarlarına göre BOP temelinde yeniden düzenlemek istemektedir. Öngörülen bu hedefin gerçekleşmesi için Afganistan'dan başlayarak yapılan müdahale, Irak ile devam etmiştir. Tüm bölgenin değiştirilmesi hedeflenmesine rağmen bölge

statükoculuğunun direnişi, ABD'yi giderek zorlamaktadır. Başlangıçta, adeta domino taşları gibi ilk vuruşla hepsinin peş peşe düşeceği gibi varsayım ile hareket edilirken, karşılaşılan direniş nedeniyle ABD daha farklı arayışlara girmiş bulunmaktadır.

ABD, Irak'ta yaşadığı zorlanmalar nedeniyle İran ve Suriye'ye karşı daha farklı bir politika yürüterek sonuç almak istemektedir. Suriye'yi Lübnan'dan çıkarıp ardından İsrail'i Lübnan'a yönelterek hem Hizbullah'ı darbelemek istemiş hem de Suriye'yi önemli oranda sıvırlayıp baskı altına alarak, reformlarla düzenlemeye çalışmıştır. Bununla hem Suriye'yi Irak'taki direnişten uzak tutmayı hem de İran'ı bölgede yalnızlaştırmayı hedeflemektedir. Bölgede statükoculuğun esas direnç noktasının İran olduğu gerçeğini göz önüne alan ABD, tek başına değil, İran'a karşı uluslararası güçleri de yanına alarak çeşitli ekonomik ve siyasi yaptırım kararları çıkarmak istemektedir. Öte yandan da İran'a müdahale için zemin oluşturmaya çalışmaktadır.

Irak'ta başarılı oldukça İran'a daha doğrudan yönelmeyi ve bu temelde sonuç almayı planlamaktadır. İran islam rejimi de bu gerçeğin farkında olarak, ABD'yi Irak'ta oyalamaya çalışmaktadır. Irak'ta şii etkinliğini sağlamak için elinden geleni yapmaktadır. Yine bölgede Suudi Arabistan'ın başını çektiği sünni ittifak karşısında şii ittifakını geliştirmeye çalışmaktadır.

Kürt sorununun çözümü

Ortadoğu kaosunun çözümüdür

ABD'nin Türkiye ile ilişkileri, bölgesel politikaları çerçevesinde ilişkili ve çelişkili bir biçimde devam etmektedir. Irak alanında tek dayandığı güç Güney Kürtleri olduğu için Türkiye ile karşı karşıya gelirken, İran ve diğer islami kesimlerin gelişmesi karşısında ise Türkiye'yi yanına almaya çalışmaktadır. Türkiye ise ABD'nin bölgedeki zor-

lanmalarını görerek zaman zaman yanında, Kürt sorunu konusunda ise karşısında yer almakta ve sonuç almak için de yapay bir biçimde ABD karşıtlığını geliştirmeye çalışmaktadır.

Türkiye, İran ve Suriye'nin ABD politikalarına karşı direnmesi çok sınırlı olarak kendi güçlerine dayanmakla birlikte, belli bir zamandan bu yana da ABD'nin tek başına dünyada hegemon güç olmasına itirazlarını yüksek sesle dile getiren, Rusya'nın merkezinde olduğu Şanghay Beşlisi adlı yapılanmadan da objektif olarak güç almaktadırlar.

İran ve Suriye devletleri, Türkiye'nin bölgede geliştirmeye çalıştığı anti Kürt ve anti PKK ittifakına katılmaktadır. İran ve Suriye rejimleri, Önderliğimizin Kürt sorununu demokratik konfederalizme dayalı çözüme yönündeki çağrılarını duymazdan gelerek, Kürdistan'daki egemenliklerini sürdürmek istemektedir. Özellikle İran rejimi, hareketimizi tasfiye etmek için Türkiye ile siyasi ve askeri alanda işbirliği yapmaktadır. İran rejimi, Doğu Kürdistan'da meydana gelen Kürt halk hareketliliği karşısında, Doğu Kürdistan'da yoğun bir baskı eşliğinde kuculaştırma ve ajanlaştırma politikalarına ağırlık vermektedir.

Ortadoğu kaosunun çözümü, Kürt sorununu demokratik konfederalizm esaslarına göre çözmekten geçmektedir. Kürtler, geçen yüzyıldaki örgütsüzlük, öncüsüzlükten kaynaklı etkisiz konumlarının tersine, bugün Ortadoğu'nun yeniden yapılanmasında önemli bir stratejik güç olarak ortaya çıkmaktadırlar. Bu gelişmenin temelinde, Önder Apo'nun otuz dört yıllık mücadelesi sonucu öncelikle dirilişi gerçekleştiren, ardından da kendi demokratik çözümünü dayatan bir düzeye gelmiş olan Kürt halk gerçekliği bulunmaktadır. Bugün bu gerçeklik, Kürdistan ve Ortadoğu ile ilgili olan tüm güçler tarafından dikkate alınmaktadır.

V. Genel Kurulumuz bunlardan hareketle İran ve Suriye devletlerine çözümsüzlük politikalarından vazgeçme, Türk devletinin bölge halklarına da düşmanlığı içeren ırkçı ve anti Kürt siyasetiyle ittifak yapmamaları, demokratik dönüşüm ve halkların kardeşliği

“Türk devletinin 1 Ekim’de ilan ettiğimiz ateşkese hiçbir olumlu karşılık vermemesi, Önder Apo’yu zehirlemesi, operasyonlarını aralıksız sürdürmesi, yurtsever demokratik kurumlara yönelik geliştirdiği saldırılar, halka dönük uyguladığı yoğun baskı ve tutuklamalar, Kürt halkına ve hareketimize karşı topyekün savaş kararıyla bastırma ve katliam yolunu stratejik bir karar olarak tercih ettiğini göstermektedir”

temelinde Kürt sorununda bölgesel çözüm geliştirmeleri çağrısı yapmıştır.

V. Genel Kurulumuz, Kürt halkının özgürlük davasına karşı saldırıları ve tehlikeleri bertaraf etmek, kazanımları koruyarak imkanları değerlendirmek için, ulusal demokratik birlik çalışmalarının zaman geçirilmeden pratikleştirilmesinin önemini altını çizmiştir. Bu temelde, tüm Kürdistan parçalarının çıkarını ve özgürlüğünü gözeten ulusal demokratik birlik anlayışının doğru bir programa ve kurumlaşmaya kavuşturulmasının tarihi bir sorumluluk olduğu kararına varmıştır. Daha önce KONGRA GEL III. Genel Kurulu’nun yaptığı Ulusal Konferans çağrısını V. Genel Kurulu da yinelemiştir.

AB’nin bölge politikası, bir taraftan tek tek ülkeler bazında Irak’tan çekilme olurken, diğer yandan Afganistan’a asker göndermeyerek ABD’yi yalnız bırakma biçiminde pratikleşmektedir. Fırsat buldukça, ABD’nin içine girdiği zorlanmalardan yararlanarak, kendisini bir alternatif olarak sunmaktadır. Ancak ABD’nin askeri ve ekonomik gücü karşısında bir alternatif oluşturamadığından, ABD’nin siyasetlerine –İran’da görüldüğü gibi– eklemekten kendisini çok fazla kurtaramamaktadır.

AB, Önderlik ve hareketimize karşı olumsuz tutumunu sürdürmektedir. Avrupa Bakanlar Komitesi’nin AİHM’in vermiş olduğu Önder Apo’nun yeniden yargılanmasına ilişkin kararı iptal etmesinin yanında, Önderliğimizin zehirlenmesine ilişkin –elde somut belgeler olmasına rağmen– şimdiye kadar sessizliğini sürdürmesi bunu kanıtlamaktadır. Genel olarak uluslararası güçler iflas etmesine rağmen, hala ‘PKK’sız ve Öcalansız’ çözümden medet ummaya devam etmektedirler. AB’nin, Türkiye’den özellikle PKK’nin tasfiyesi karşılığında önemli ihaleler aldığı ve bu temelde anlaştığı artık çok net görülen bir husustur.

V. Genel Kurulumuz, Kürdistan’ın diğer parçalarının varlığı, geleceği ve sorunun çözümü konusunda Türk devleti olumsuz anlamda etkili olduğundan, Türk devletinin politikaları ve bunun karşısındaki tutumumuz üzerinde kapsamlıca durmuştur.

Türk devletinin yaşadığı çelişkiler, sorun ve sıkıntılar geçici değil, köklü ve yapısalıdır. Önderliğimize karşı geliştirilen tecrit ve zehirleme saldırısı, Türk devletinin Önder Apo, hareketimiz ve halkımız karşısında içine düştüğü zayıflığı ve çözümsüzlüğü ifade etmektedir. Bu, aslında Türk devletinin artık bir yol ayrımına geldiğini de göstermektedir. Bilindiği gibi Türkiye cumhuriyeti devleti, tek ulus, tek dil ve tek devlet yaratmayı esas alan bir sistemdir. Kuruluşu, Kürt halkının ve iradesinin inkarı ve imhası temelinde olmuştur. Kürt halkı, Önder Apo öncülüğünde, yok edilmenin eşliğinden dirilişi başarmış bir halk gerçekliğine ulaşmıştır.

Cumhuriyetin kuruluş sürecinde dışlanan islami kesimler, AKP vasıtasıyla cumhuriyet tarihinde ilk kez tek başlarına hükümet olmuş, giderek sistemin tüm kritik noktalarını ele geçirme imkanına sahip duruma gelmişlerdir. Yüzyıl olarak da ulus devletin artık aşılma ile yüz yüze gelmesi nedeniyle sistem ideolojik olarak boşluğa düşmüş, dolayısıyla artık bir dönemin sonuna gelmektedir.

‘Ne mutlu Türküm diyene’ sözüne karşı olan herkesin düşman olarak ilan edilmesi, Türk devletinin çözümsüzlüğünü, içinde bulunduğu sıkışmışlığı ve halkımız karşısındaki katliamcı plan ve hedeflerini göstermektedir. Geline aşamada Türk devleti ya varolan tarihsel, toplumsal gerçekliği kabul edecek ve buna göre gerekli anayasal, yasal düzenlemeleri yapacak ya da bir kez daha, 1920’li yılların başarılarında olduğu gibi, bastırma ve katliam yolunu seçecektir.

Türkiye devleti yol ayrımına gelmiştir

Türk devletinin 1 Ekim’de ilan ettiğimiz ateşkese hiçbir olumlu karşılık vermemesi, Önder Apo’yu zehirlemesi, operasyonlarını aralıksız sürdürmesi, yurtsever demokratik kurumlara yönelik geliştirdiği saldırılar, halka dönük uyguladığı yoğun baskı ve tutuklamalar, Kürt halkına ve hareketimize karşı topyekün savaş kararıyla bastırma ve katliam yolunu stratejik bir karar olarak tercih ettiğinin ifadesidir.

Kürdistan’da izlenen politika sömürgecilik esaslarına dayanmaktadır. Kürdistan halkına açlık, işsizlik, yoksulluk reva görülmektedir. Kültürel anlamda ise yoğun bir asimilasyon yürürlüktedir. Askeri olarak da Kürdistan adeta yeniden işgal edilmektedir. Bugün ülkemize yüz binlerce askerin yığılmasının başka anlamı da yoktur. Kürdistan’da izlenen ekonomi politikası, Kürt toplumunun demokratik komünal değerlerini çözmeye ve ortadan kaldırmaya dönüktür. Bunun özü ise Kürt bireyini ekonomik olarak zayıflayıp işsiz bırakarak açlıkla terbiye etme ve her bakımdan kendisine muhtaç duruma getirmeye dayanmaktadır. AKP, böylesine yoksullaştırılmış birey ve aileleri mikro kredi politikasıyla kendisine bağlamaktadır. Metropollere tehcir edilen milyonlarca Kürdistanlı, en kötü yaşam koşullarında yaşamaya mahkum edilmektedir.

Devrimimizin geliştirmeye çalıştığı özgür demokratik yaşamı boşa çıkarma temelinde geliştirdiği uyuşturucu, fuhuş, spor sektörü ile sanat adı altında en çok bireyi düşüren, kendi gerçekliğine yabancılaştıran diziler, klipler özel savaş kapsamında bilinçli geliştirilmektedir. Kürt dili ve kültürü üzerinde yoğun asimilasyoncu bir politika sürdürülmektedir.

Bunların yanında halkımız mezhepsel temelde yeniden parçalanmak istenmektedir. 1990’lı yıllarda nasıllıkı hizbullah ve nakşilik yoluyla sünni kesimleri çeşitli biçimlerde etkileyerek hareketimizden kopartmaya veya bu kesimleri hareketimize kapatmaya ça-

lıştırsa, bugün de çeşitli sivil toplum örgütleri vasıtasıyla bu politika her alanda geliştirilmeye başlanmıştır.

Devletin el attığı diğer kesim ise alevilerdir. Hemen hemen her gün bir TV kanalı oluşturularak, bunun üzerinden alevi kesimleri etkilemeye, Kürt ulusal birliğinden kopartmaya çalışmaktadır.

Son yıllarda cumhurbaşkanı, genelkurmay başkanı ile CHP ve MHP gibi partilerin oluşturduğu kızıl elma ittifakının geliştirmiş olduğu tavır ve tutumlar, Türkiye'nin oluşum sürecindeki milliyetçilerin tutumunu ortaya koymuştur. Hem bir kez daha Türkiye'deki demokrasi söylemlerinin aldatmaca yönünü hem de toplumsal kesimler karşısındaki tutumunu göstermiştir.

Önderlik duruşuyla düşmanın yönelimlerini boşa çıkarmıştır

Uluslararası komplo, Önderliğimizi fiziki olarak imha edemediği gibi, anlamca da tasfiye edememiştir. Önderlik, duruşuyla düşmanın yönelimlerini boşa çıkardığı gibi, geliştirdiği yeni paradigma ile hareketimizi uluslararası komploya karşı direnebilir, boşa çıkarabilir ve gelişme yaratabilir bir konuma ulaştırmıştır. 1 Haziran kararı ve bunun pratik yürütülüşü, ihanetçi çetenin tasfiyesi, KKK'nin ilanı, PKK'nin yeniden inşası, KJB'nin kuruluşu, halk serhildanları gibi gelişmeler, Önder Apo'nun öncülük ettiği Özgürlük hareketimizi düşmanın tasfiye edemeyeceğini ve geriletemeyeceğini net olarak göstermiştir.

2006'nın ortalarına gelindiğinde, tüm eksik ve yetmezliklerine rağmen gerek meşru savunma çizgisi temelinde geli-

şen gerilla direnişi, gerekse halkımızın geliştirdiği serhildanlar temelinde hareket olarak sağladığımız gelişmeler, Türk devletini ciddi bir biçimde zorlamıştır. Bu gelişmeler karşısında Türkiye'deki çeşitli çevrelerin, bazı uluslararası ve Güney Kürdistanlı güçlerin, sorunun demokratik yöntemlerle ve diyalogla çözümü için bir ateşkesin tarafımızdan yapılması çağrıları olmuştur. Hatta Türk devlet sistemi içindeki bazı kurumların aynı paralelde girişimleri olmuştur. Tüm bu gelişmeleri değerlendiren hareketimiz, Önder Apo'nun çağrısı üzerine 1 Ekim'den itibaren geçerli olacak tarzda ateşkesi ilan etmiştir. Ateşkes kararı, siyasal mücadele etme kararı olmasına rağmen, bazı sınırlı eylem ve etkinlikler dışında etkili bir mücadele ortaya konulamamıştır. Hareketimize barış, ateşkes çağrısı yapanların da ciddi bir çabası görülmemiştir.

Türk genelkurmayı ise ilk günden itibaren, 'tek bir fert kalmayınca' kadar operasyonlar sürecektir' açıklamasıyla tutumunu göstermiş, hareketimizi ve ortaya çıkan halk iradesini ezme konseptinde başarıya ulaşmak için Önderliğin tasfiyesini planlamışlardır. Zehirleme bu çerçevede yeni bir konsept olarak geliştirilmiştir. Aralarındaki tüm çelişkilerine rağmen, Önderliği tasfiye etme konusunda öncülük yapan kesim, ordu başta olmak üzere, cumhurbaşkanı, CHP ve MHP'dir. AKP hükümeti de esas olarak Önderliğin imhası ve hareketimizin tasfiyesi karşılığında bu güçlerle bir uzlaşmaya varmıştır. Ancak Önderliğimizin ve hareketimizin tasfiyesi karşılığında uzlaşmalarına rağmen, AKP ve ittifatçı kanat arasındaki çelişkiler cumhur-

başkanlığı seçiminde de görüldüğü gibi giderek derinleşmektedir.

AKP'nin sistemi kendi çıkarlarına göre düzenleme istemi karşısında genelkurmay başkanının geliştirdiği askeri muhtıra niteliğindeki açıklamanın ardından cumhurbaşkanlığı seçiminin ertelenmesi, erken seçim kararının alınması, sistemin esas güç merkezinin kim olduğunu bir kez daha somut olarak ortaya çıkarmıştır. Demokrasi, kuvvetler ayrılığı, hukuk devleti, seçme seçilme özgürlüğü, siyasal irade vb kavramların tümüyle halkı aldatmaya yönelik olarak üretildiği ve ordu dışında var olan tüm kurumların da esas olarak ordunun belirlediği siyaseti pratikleştirmekle sorumlu olduğu gözler önüne serilmiştir. Türk genelkurmay başkanlığının belirleyici, bağlayıcı bir fetva kurumu olduğu, askeri vesayet in kaldırıldığı veya zayıflatıldığına ilişkin açıklamaların aslında dış ve iç kamuoyuna yönelik bir göz boyama olduğu netleşmiştir.

Genelkurmayın yönlendiriciliğinde, ırkçılık milliyetçilik ekseninde gerçekleştirilen son kitlesel mitinglerde de görüldüğü gibi, bir ulus faşizmi geliştirilmek istenmektedir. Bununla hem metropollerdeki Kürt halkının sindirilmesi hem de Kürdistan'da yürütülen topyekün savaşa kalıcı toplumsal desteğin sağlanması amaçlanmaktadır. Kürt halkını ve demokratik güçleri sindirmek, olası bir Türk-Kürt savaşına hazırlık için geliştirilen bu faşist ırkçı dalga toplumu önemli oranda sarmıştır. Eğer böyle devam ederse, linç girişimleri tehlikeli bir biçimde Türk-Kürt toplumsal savaşının fitilini tutuşturacaktır. Neo ittifatçılar, bu politikayla artık aşılın Türk ulus devletini korumaya yönelik bir çizgiyi savunmaktadır. Bu kesimlerin sabetayıcılar denilen kesim tarafından etkilenip yönlendirildiğini de belirtmek gerekir.

Neo ittifatçı kesimin siyasetinin esası, hiçbir tereddüde yer bırakmayacak biçimde ortaya çıkmıştır. Önderliğin tasfiyesiyle birlikte gerillayı ezme, legal demokratik kesimleri teslim alma ve halkın özgürlükçü iradesini kırmayı hedeflemektedirler. Elbette bununla yetinmeyeceklerdir. Güney Kürdistanlı siyasi güçleri hareketimize karşı kullanmak için zorlayabilecekleri kadar zorla-

yacakları, bunun olmaması halinde de Güney Kürdistan'daki kazanımları tasfiye etmek için harekete geçecekleri, sınıra yapılan yığınaklardan da anlaşıl-maktadır. Bununla Güneyli güçleri Kerkük konusunda geriletmeyi, Türk-menler üzerinden o alanda kendi siya-setini etkili kılmayı, böylelikle Irak'ın yeniden yapılanmasında söz, karar sa-hibi olarak, bölgedeki etkinliğini geliştirmeyi hedeflemektedir.

Öte yandan Türk devleti, hazırlığını yaptığı Güney Kürdistan'a yönelik ope-rasyonlarda Güneyli güçlerin katılma-ması halinde sonuç almayacağını, hat-ta büyük bir darbe yiyeceğini iyi bildi-ğinden, çeşitli biçimlerde Güneyli güç-lere baskı yaparak hareketimize karşı harekete geçirmeye çalışmaktadır.

Ateşkes sona ermiştir

KONGRA GEL V. Genel Kurulu'nun 18 Mayıs'ta yaptığı en temel siyasi de-ğerlendirmelerden biri de Önderliğimi-zin 1993 yılından itibaren Kürt soru-nunu demokratik birlik temelinde ve barışçıl yöntemlerle çözme çabalarının sonuçlarının değerlendirmesi olmuş-tur. Bunun için atılan adımlar ve Türk devletinin bu adımlar karşısındaki in-kar ve imhacı yaklaşımları bilinmekte-dir. V. Genel Kurulumuz, en son ilan ettiğimiz beşinci ateşkes süreci karşı-sında Önder Apo'nun zehirlenmesi, imha operasyonlarının arttırılması, halkımıza yönelik baskıların daha da geliştirilmesi ve Güney Kürdistan'a girme hazırlıkları karşısında ateşkesin artık anlamını yitirdiği tespitini yap-mıştır. Bu nedenle de mücadelemizin 18 Mayıs 2007 tarihiyle birlikte başla-yan bu yeni döneminin kader belirleyi-ci bir dönem olduğunu vurgulamıştır. Bununla birlikte, Türk devletinin de-mokratik birlik çözümümüzü görmez-den gelerek, Kürt halk iradesini ezme, yok etme politikası karşısında Türk devlet sınırları içerisinde çözüm ara-manın tek çözüm olmadığı, Kürdistan halkının buna mahkum olmadığı, Türk devletinin ısrarını sürdürmesi halinde, özgür Kürdistan'ı demokratik konfederalizm esaslarına göre kuraca-ğını kararlaştırmıştır.

Bu kararın, KCK sisteminin daha güçlü bir biçimde örgütlenmesi ve halkımızın 34 yılda ortaya çıkan ulu-sal demokratik değerlerini savunmak için, kendi savunma güçlerini nicelik ve nitelik olarak büyütmeyi gerekli kıl-dığını belirtmiştir.

Diğer temel bir görev olarak da Kürdistan'ın tüm parçaları arasında ulusal birliğin geliştirilmesi için mü-cadele edilmesi ve ulusal bir konfe-ransın toplanması için çalışmaların yürütülmesi kararlaştırılmıştır. Halkı-mızın varolma ve özgürleşme mücadelesinde bir final dönemi olarak tespit edilip planlanan bu önemli dönemde savunma kuvvetlerinin güçlü tutul-ması ve halkımızın geliştirdiği serhil-

ğlendirilmesine bağlı olarak esasta III. Genel Kurul'dan itibaren demokra-tik konfederalizmin inşa sürecini ve te-mel sorunlarını tartışmış, içine girilen yeni süreçte sistemin kendisini nasıl örgütlemesi gerektiğini belirlemiştir.

Geliştirilen her evrensel, toplumsal proje, uygulandığı ülkenin, halkın ve kültürün rengini alır. Ülkenin, halkın içinde bulunduğu somut sosyal, kül-türel, siyasal, ekonomik koşullar göz önünde bulundurulmadan genel geçer formülasyonlarla bir sistemi inşa et-meye kalkışmak, ancak başarısızlıkla sonuçlanır veya çok zorlanırsa, siste-min kurulamazlığına ilişkin bir inanç gelişir. Kürdistan hala Türk, Arap ve Fars devletleri tarafından yoğun ola-

"Her evrensel, toplumsal proje, uygulandığı ülkenin, halkın ve kültürün rengini alır. Somut sosyal, kültürel, siyasal, ekonomik koşullar göz önünde bulundurulmadan bir sistemi inşa etmeye kalkışmak, ancak başarısızlıkla sonuçlanır. Elbette bu sistemi geliştirecek olan birey, bu gerçekliklerin farkında olan, kendisinde bu zihniyet ve vicdan devrimini gerçekleştirmiş, özgür yurttaş olma bilincine ulaşmış bireydir"

danların daha da güçlendirilmesi gerektiği karar altına alınmıştır.

Yukarıda ortaya konulan siyasal tablo, başta 2007 yılı olmak üzere önümüzdeki birkaç yılı kritik ve has-sas hale getirmektedir. Sömürgeci Türk devletinin Ortadoğu'daki geliş-meleri de gözetenek Kürt sorununu de-mokratik temelde çözme yerine, topyekün savaşta ısrar edeceği açığa çıkmıştır. Bu yönelimler karşısında hare-ket ve halk olarak kendimizi uzun so-luklu bir direniş hazırlamamız gerekti-ği açıktır. Dolayısıyla gündemde ola-nın bir ölüm kalım savaşı olduğu bili-nerek, yönetim, kadro ve çalışanların da bu tarihsel görevlerin bilincinde olması, gevşekliğe izin vermemesi, ör-gütsel ortamı ve kadroyu liberalize eden yaşam ve ilişki duruşlarına karşı ciddi bir mücadele yürütmesi gerektiği kararlaştırılmıştır.

Yeni dönemde KCK'nin inşa sorunları ve görevlerimiz

KONGRA GEL V. Genel Kurulu, si-yasal gündemde sürecin değerlendiri-mesi ve bunun karşısında izleyeceğimiz çizgiyi belirlerken, faaliyetlerin de-

rak askeri işgal altında bulundurul-makta, siyasal alanda sömürgecilik tabi tutulmakta, özellikle Türk sömür-gecilik tarafından kültürel soykırma uğratılmak istenmektedir. Böyle bir ülkede demokratik konfederalizmin inşasına yönelmek önemlidir. Elbette bu sistemi geliştirecek olan birey, tüm bu gerçekliklerin farkında olan, kendi-sinde bu zihniyet ve vicdan devrimini gerçekleştirmiş, özgür yurttaş olma bi-lincine ulaşmış bireydir.

Demokratik konfederalizm, 2004 yılının sonlarında gündemimize gir-miştir. Önderlik, 2005 Newroz'unda KKK'yi ilan etmiş, III. Genel Kurul'da hazırlanan sözleşmeyle de demokratik konfederalizmin hukuku ve işleyişi or-taya konulmuştur.

Bu temelde başlayan çalışmalarda, demokratik konfederalizmin inşası ve örgütlenmesi konusunda önemli sayıla-bilecek tarzda bir temel atılmıştır. Her bakımdan yeni bir sistem olan demok-ratik konfederalizmin inşasına yönelir-ken birçok yetersizlik de yaşanmıştır.

V. Genel Kurul'a sunulan ve esas olarak sistemin icra organı konumun-daki Yürütme Konseyi'nin onaylanan raporunda yönetimlerden, sistemden ve

kadrodan kaynaklı sorunlar kapsamlı bir biçimde ele alınmış, çözüm de önerilmiştir. Meclis üyelerinin tamamlayıcı eleştiri ve değerlendirmeleri, yaşadığımız sorunların kaynağını ve çözümünü daha net bir biçimde ortaya koymuştur.

V. Genel Kurul, sorunları temel noktalar biçiminde ortaya koymuştur. Bu sorunların başında gelen, demokratik konfederalizmi anlama ve uygulama sorunlarıdır. Bu sorunların engelliyici ve ağır olmasının temelinde ise paradigmatik değişimin hareketimizin tartışma gündemine girdiği dönemde, ihanetçi tasfiyeciler grubun değişimi çarpıtması, hareketimizi küresel sermayenin bir uzantısı haline getirme istemi, bunun için de yaşam ve militan ölçülerle oynama girişimleri bulunmaktadır. Geçiş ve değişim süreçlerinde doğru ve sağlıklı tartışmak büyük öneme sahiptir. Ancak tasfiyeciliğin işin içine karışması, demokratik konfederalizmin kuruluş sürecinin sağlıklı gelişmesini de önemli oranda zorlamıştır. Günümüzde yaşanan zorlanmaların bir yanını da tasfiyeciler sürecin kalıntıları oluşturmaktadır.

Bu anlayış sorunlarının başında ise demokratik konfederalizmi sanki öncüsüz ve militan ölçüleri gereksiz kılan ve kendiliğinden kurulabilecek bir sistemmiş gibi ele alan yaklaşımlar gelmektedir. Kürdistan'ın statüsü ve Kürt halkını açıkça düşman ilan ederek üzerinde yok etme planları geliştiren düşman gerçekliği göz önüne getirildiğinde, bunun yanlış olduğu kadar bir çarpıtma olduğu da görülecektir. Oysa parti öncülüğü ve militanın öncülük misyonu burada çok daha önemli olmaktadır. Konfederalizm, devletçi, iktidarcı, erkek egemenlikli bir sistem olan kapitalizm karşısında alternatif bir sistem geliştirmeyi ön görürken, militanlığın ve öncülüğün rolünü zayıflatıp, gereksiz kılmaktadır. Tam tersine, daha fazla artırmaktadır. Bu anlayış giderilmeden, partileşme ve parti militanlığının öncülük ettiği milyonlar kazanılmadan, eğitilmeden ve onların emeği olmaksızın demokratik konfederalizmi Kürdistan'da kurmak mümkün değildir.

Diğer temel bir sorun ise KCK sistemi içindeki konfederal örgütlenmelerin durumudur. Bu yapılar ağırlıklı olarak

kendileriyle sınırlı kalmakta, yerleşme gelişmekte, adeta kendini diğer çalışmalara karşı sorumlu görmemekte, sistemin bütünlüğünü gözetmemektedir. Bu nedenle de yeni hedef kitleler belirleme, açılım sağlama ve katılımı geliştirme konusu ciddi bir gündem konusu yapılmamıştır. Sömürgeci güçlerin hareketimizi marjinalleştirme ve katılımı engellemeye yönelik kapsamlı projeleri göz önüne getirildiğinde, bunun nasıl tehlikeli bir yaklaşım olduğu kendiliğinden anlaşılmaktadır. Durum bu iken, kim kime nasıl bir hukukla bağlı olacak tartışması yoğunca yürütülmüş, ancak sistemin inşasına ciddi bir biçimde yönelinmemiştir. Bu yapılanmalarda ortaya çıkan diğer bir eğilim, alanını bir iktidar alanı haline getirmek olmuştur. Böyle bir durumda da doğal olarak birbirini tamamlama değil, birbirini etkisizleştirme gündeme gelecektir.

En önemli sorunlardan birisi de parti kadro ölçülerini esas alma yerine, neredeyse her komite ve koordinasyon kendisine göre bir kadro yaklaşımı içine girmiştir. Dolayısıyla da hareketin ortak kadro ölçüleri önemli oranda aşındırılmıştır.

Yerleşmeye bağlı olarak, hareketin esas gündemini ortaklaştırmada ciddi sorunlar yaşanmış, hemen hemen her komite ve koordinasyonun kendi öncelikli gündemi öne çıkmış, daha çok bunun arkasından gidilmiştir. Sistemin esas gündemi yeterince ortaklaştırılarak, takip edilememiştir. Böyle olunca ortak tepki ve ortak refleksler geliştirilememiş, geliştirilenler ise uzun vadeli, istikrarlı olamamıştır.

V. Genel Kurul, demokratik konfederalizmin geliştirilip güçlendirilmesinin önündeki bu anlayışlarla mutlak anlamda ideolojik mücadele edilmesinin gerekliliğini belirtmekle birlikte, giderilmesi için sözleşmede de bazı değişikliklere gitmiştir.

Yürütme Konseyi, sistemin pratik yürütmesinden sorumlu organ olarak, yaşanan yetersizliklerden dolayı yapılmış olduğu özelleştirmeyi Genel Kurul'a sunmuş olduğu raporda belirtmiştir. Aslında yönetim yaşanan bu yetersizlikleri önemli oranda görmüş, çözümlemiş ve belli oranda mücadele de yürütmüştür. Yönetimin yaşadığı

temel yetersizlik, karar ve planlamaları yaşama geçirmede gösterdiği zayıflığın yanı sıra, demokratik konfederalizmi yetersiz, yanlış anlayan, kendine göre ele alan ve uygulamada dağınıklığa, parçalı duruşlara yol açan, kadroların enerji ve yeteneklerini etkisiz bırakan anlayışlara karşı yeterli ve etkili bir anlayış mücadelesi yürütmemiş olmasıdır. Bunun sonucunda da birbirini tamamlamayan, genelleşmeyen, ben merkezci, egemenlikçi ve çalışma alanını adeta kendi mülkiyeti gibi gören yaklaşımlar kendisini dayatmıştır. Yeterince denetim ve hesap sorma da olmayınca, sorunlar gerektiği kadar çözülememiştir.

Sürecin özellikleri göz önüne getirildiğinde, böyle bir yönetim tarzıyla düşman boşa çıkarılarak, V. Genel Kurul'un önümüze koyduğu temel görevler olan direniş, savunma güçlerini büyütme, KCK'yi inşa etme ve ulusal demokratik birliği gerektiği kadar geliştirme mümkün olmayacaktır. Bu nedenle seçim kanununda yapılan bir değişiklik, seçilen yönetim üyeleri adeta güven oylamasından geçirilerek seçilmişlerdir.

Yürütme Konseyi'nin geçmiş tecrübelerden de yararlanarak V. Genel Kurul'a sunduğu örgütlenme ve çalışma sistemini 11 komite biçiminde değil de birbirine yakın olan çalışma alanlarının birleştirilmesi temelinde, beş ayrı alan çalışma merkezi biçiminde örgütme önerisi genel kabul görmüş, bu temelde sözleşme de değiştirilmiştir. Buna göre ideolojik alan, siyasal alan, sosyal alan, savunma alanı, maliye ve ekonomi alan merkezleri olarak bir örgütlenmeye gidilmiştir. Bu alan merkezlerinde komiteler ortadan kaldırılmamış, alan merkezleri bünyesinde bir araya getirilmiştir. Her alan merkezi sayıları 7 ile 13 arasında değişen yönetim gücüne kavuşturulmuştur. Bunlar kendi içlerinde üçer kişilik koordinatörlerle çalışmalarını yürüteceklerdir. Buna göre

İdeolojik Alan Merkezi: KCK sistemini, Önderlik çizgisi temelinde gereken teorik çalışma ve ideolojik mücadeleyi örgütleyip yürütmekten sorumlu kurum olarak tanımlanmıştır. Bünyesinde Bilim Aydınlanma Komitesi,

Kültür Komitesi, Basın Komitesi bulunmaktadır.

Siyasi Alan Merkezi: Kürdistan üzerindeki inkar ve imha siyasetine karşı ulusal demokratik siyasetin belirlenip uygulanmasından, Kürdistan parçalandığı ve yurtdışındaki siyasi çalışmaların örgütlenmesinden, demokratik ekolojik toplumu kurma çalışmaları için örgütlenme ve eylem bilincinin oluşturulmasından sorumlu kılınmıştır. Bu Alan merkezinin bünyesinde de Siyasi Komite, Ekoloji ve Yerel Yönetimler Komitesi, Hukuk Komitesi, Dış İlişkiler Komitesi, Azınlıklar ve İnanç Grupları Komitesi bulunmaktadır.

Sosyal Alan Merkezi: Cinsiyetçi, sınıflı toplum sisteminin alternatifi olan demokratik ekolojik toplum sisteminin yaratılması, tüm toplumsal kesimlerin bilinçlendirilip örgütlenmesinden, halk sağlığının korunması ve anadil eğitimi geliştirmekten sorumludur. Bünyesinde Sosyal Komite, Halk Sağlığı Komitesi, Dil ve Eğitim Komitesi, Emekçiler Komitesi, Komalan Ciwan Koordinasyonu, Yekitiye Jinên Azad, Özgür Yurttaşlık Koordinasyonu bulunmaktadır.

Halk Savunma Alan Merkezi: Kürdistan halkının temel hak ve özgürlüklerinin korunması, KCK Önderliği'nin yaşayışının ve özgürlüğünün güvence altına alınması, genel demokratik kazanımların korunması, meşru savunma çizgisi doğrultusunda halkın savunma bilincinin ve örgütlülüğünün geliştirilmesi, halk savunma kuvvetlerinin örgütlenilip yeterli kılınmasından ve savunma politikalarının oluşturulmasından, Halk Savunma Kuvvetleri ile KCK sistemi içindeki diğer örgüt ve organlarla ilişkileri düzenlemekten sorumlu kılınmıştır.

Ekonomik Alan Merkezi: KCK sisteminin maliye ve ekonomi politikasını, toplumun ihtiyaç duyduğu ekonomik, mali örgütlenmeleri ve istihdam amaçlı projeleri geliştirmekle sorumlu kılınmıştır. Bu aşamada bu çalışma alanının ihtiyaca cevap olabilmesi için, söz konusu projelerin gereklerini yerine getirebilme düzeyine ulaşması önüne hedef olarak konmuştur.

KJB, koordinasyonun bir çatı örgütü olduğundan herhangi bir merkeze

dahil olmamakla birlikte, kendisine bağlı tüm güçler sistemin ilgili merkezlerinde yer alıp çalışmalarını yürüteceklerdir.

Bunun dışında Önderlik Komitesi vardır. Bu komite de bu merkezlere dahil olmayıp, direkt Yürütme Konseyi Başkanlığı'na bağlı olarak çalışmalarını sürdürecektir. Bu komitenin esas amacı, Önder Apo'nun sağlığı, güvenliği, özgürlüğü ve hukuki sorunlarını uluslararası kurumların gündemine sokmak başta olmak üzere, Önderliği uluslararası alanda tanıtmak, Önderliği Sahiplenme Komite ve Komisyonlarının örgütlenmesini geliştirmektir.

11 Komite, parça ve yurtdışı koordinasyonları üzerinden yürütülen çalışmalar, belirtilen sorunlarla beraber belli düzeyde çok başlılığa ve dağınıklığa yol açmaktaydı. Bizim gibi imha saldırılarıyla yüz yüze olan ülkelerde böyle bir tarzla sonuç almak zordu. Sözleşmenin bu temelde V. Genel Kurul'da değiştirilmesiyle sistemden de kaynaklanan sorunlar giderilmeye çalışılmış, zorlu ve yüksek bir mücadele temposuyla geçeceği kesin olan dönemin kazanılması için gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Bununla amaçlanan sistemi ve örgütü zor koşullara hazırlama ve önümüzdeki sürece daha derli toplu girme imkanını yaratmaktır.

Sistemin geliştirilip oturtulmasında yönetimin rolünün yanı sıra, kadroların da yaşadığı önemli yetersizlikler olmuştur. Kadrolarda görülen yetersizliklerin başında, ideolojik ve örgütsel ölçüler temelinde sistem ve örgüt ortamında mücadele yürütme, yanlışlıklarla mücadele etme yerine uzlaşma ve görmezden gelme durumudur. Liberal, gevşek ve kazandırmayan bu yaklaşım oldukça zorlayıcı olmuştur. Önder Apo'nun zehirlendiğinin açıklanması üzerine yüzlerce kadronun fedai eylemi için

başvuruda bulunması, önemli bir kadro kesiminin kendisini bu konumdan çıkarmaya yönelik ciddi bir adım attığını göstermiştir. Ancak hala eski zorlayıcı konumunu sürdürenler de bulunmaktadır. Eğitim, ikna yöntemi ve ideolojik mücadeleyle kadro içinde bir netleşmenin geliştirilmesi gerektiği kendisini ciddi bir biçimde dayatmaktadır.

Kadroların mücadelemizdeki yeri, önemi göz önüne alınarak, geçmiş yetersizliklerinden kurtulmuş, paradigmanın özünü, ruhunu kavramış, bunu kendi kişiliğinde somutlaştırmış kadroların yaratılması için öncelikle yönetimin doğru ve ortak bir kadro politikası geliştirmesi ve öncülük rolünü oynaması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Aksi takdirde süreci geliştirmek mümkün olmayacaktır.

Demokratik konfederalizm eylemsiz düşünülemez ve inşa edilemez. Ancak yürütülen çalışmalarda eylem çizgisinde ciddi yetersizlikler yaşanmaktadır. Dönemi karşılamayan, düşman iradesi üzerinde etki yaratmayan, savunmacı, pasif, risk almayan eylemler tercih edilmektedir. Bir de meşru eylemliliğini geliştirme yerine, daha çok yasalıkla kendini sınırlama bir eğilim olarak kendisini göstermiştir. Eylemsel alanda yaşanan bu yetersizliklerin aşılması için, öncelikle bu tarzın bırakılarak süreci kazandıracak, düşman iradesini değişime zorlayacak halk özgürlük iradesinin ortaya çıkması temelinde, meşru savunma çizgisinin bir gereği olarak gerillanın paralelinde serhildanların da daha etkili, sürekliliği olan tarzda geliştirilmesi gerektiği karar altına alınmıştır.

“Her sistemin ruhu, onun sanat ve kültüründe dile gelmektedir.

Kapitalist sistem bugün sanata tarihinin en büyük karşı devrimci rolünü oynatmaktadır. Bunun birey ve toplum üzerinde yarattığı etki sarsıcı olmaktadır. Bunun etkileri içimize kadar yansımaktadır. Kültür sanat faaliyetlerimizin özü, bu saldırıları boşa çıkaran devrimimizin birey ve toplumunu yaratmaktadır”

Özgürlüğe kilitlenmiş kadro duruşu yaratılmalı

Sistemin kavrılması ve propaganda edilmesinde de ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Sistemi içinde bulunduğu kaostan çıkaracak tek doğru çözüm alternatifine sahip olmamıza, bu konuda görsel, işitsel, yazınsal ve internet alanında önemli imkanlarımız olmasına rağmen, hala etkili bir ideolojik, örgütsel ve sistemsal mücadele yürütülememektedir. Kadro ve halk yeterince eğitilememekte, dışımızdaki çevrelere hareketimiz ve Önderlik yeterince yansıtılamamaktadır. Bu alan kadrolarının, partimizin ideolojik doğrultusu ve militan ölçüleri yerine, daha çok kendini mesleki olarak ele almakta kaynaklanan yaklaşımları da zayıflığın diğer temel bir nedenidir.

İdeolojimizin, siyasetimizin, ahlak ve yaşam ölçülerimizin günlük yaşam diline tercüme edildiği basın yayın sahasında öncelikle kadrosal niteliğini geliştirmek gerektiği açıktır. Yine daha çok tasfiyecilik sürecinin savrulmalarının bir sonucu olarak hiçbir ihtiyaca karşılık vermeyen birçok yayın çıkarılmış, bunlar bugün de devam ettirilmeye çalışılmaktadır. Bunların içinde işlevsizleşenler kapatılarak, işlevli olanların daha da güçlendirilmesi ve tüm yayın araçlarının ideolojik, politik doğrultumuzu daha etkili yansıtacak tarzda kendisini örgütlemesi gerektiği karar altına alınmıştır.

Her sistemin ruhu, onun sanat ve kültüründe dile gelmektedir. Kapitalist sistem bugün sanata tarihinin en büyük karşı devrimci rolünü oynatmaktadır. Bunun birey ve toplum üzerinde yarattığı etki sarsıcı olmaktadır. Bunun etkileri içimize kadar yansımaktadır. Kültür sanat faaliyetlerimizin özü, bu saldırıları boşa çıkaran devrimimizin birey ve toplumunu yaratmaktadır. Ancak bu alan çalışmaları bu konuda ciddi ye-

tersizlikler yaşamıştır. Toplumu komünal temelde örgütlemeye çekecek, özgürlük ve demokrasi mücadelesine duyarlı hale getirecek ürünler yeterince ortaya çıkarılamamıştır.

Demokratik konfederalizmin ruhu, onun sanatıyla yaratılacaktır. Bu perspektif temelinde alan kadrosunun geliştirilmesi, örgütlülüğe kavuşturulması esas bir görev olarak belirlenmiş, mücadelemizi en geniş kitlelere ulaştıracak kültürel etkinliklerin ve çalışmaların yapılması yönünde bir kararlaşmaya gidilmiştir.

Kuzey Kürdistan ve Türkiye sahası KCK'nin en iyi örgütleneceği bir alan durumundadır. Ancak yaşanan çeşitli örgütsel sorunlar nedeniyle bu misyona uygun ve yeterli bir rol oynayamamıştır. Bu nedenle hem koordinasyon hem de tek tek kurumlar, geçmiş süreçte demokratik konfederalizmin inşasına girmediği yetersizlikleri giderme konusunda önemli sorumluluklar taşımaktadırlar. Bütün çalışma alanlarındaki grupçuluk, hesapçılık aşarak, KCK sisteminin istenilen düzeyde örgütlenmesine çalışılmalıdır. Önümüzdeki dönemde belli düzeyde yaratılan komiteleşmelerin ve birkaç yerde oluşturulan meclis ve komünlerin yaygınlaştırılması gerekmektedir. Toplumla bütünleşme açısından, komün ve meclislerin her yerde oluşması konusundaki çabalar artırılmalıdır. Bunun için de halklaşmayan, egemen siyaset tarzını benimseyen anlayışlar aşılmalıdır.

Kuzey Kürdistan ve Türkiye sahasında yapılan siyasal eylemlerin yeni örgütlenmeleri geliştirme ve yeni kitlelere açılmaya dönüştürülmesi gerekmektedir. Bu alanda eylem, örgütlenme, ilişki ve diyalektiğinin geliştirilmesi gerektiği açıktır. Bu yönlü zayıflıklar giderilerek, Kuzey Kürdistan ve Türkiye'de fazlasıyla varolan örgütlenme ve eylem potansiyeli açığa çıkarılarak, Türk devletinin soykırım politikasına

güçlü cevaplar verilebilmelidir. Bunun yapılması için her şeyden önce aşınmaya uğrayan kadro anlayışı düzeltilerek, özgürlüğe ve demokratik yaşama kilitlenmiş bir kadro duruşu ortaya çıkarılmalıdır.

Bu alanda kadın ve gençlik başta olmak üzere, diğer tüm kesimler örgüt ve eylem anlayışında düzeltmeye giderek, yeni mücadele döneminin öncü güçleri olma rolünü yerine getirmelidir. Gençlik ve kadın örgütlenmede dağınık, eylemde etkisiz kaldıkça, bu durum tüm toplumsal tabakaların örgütsel zayıflığı ve eylemde silikliği biçiminde karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla kadın, gençlik, emekçilerin yanı sıra, toplumu tabandan örgütlemesi ve eylem gücünü açığa çıkarması gereken özgür yurttaş hareketi, örgütsel ve eylem hamlesini geliştirmelidir.

Emekçi örgütlenmelerimiz klasik tarzları bırakmalıdır

Emekçi örgütlenmelerimizin her şeyden önce Türkiye ve dünyada varolan klasik sendikacılık ve bürokratik tarzı bırakmaları gerekmektedir. Sadece ücretini yükseltmeye yönelen anlayışı aşarak, tamamen tabana dayalı demokratik örgütlenme zihniyetiyle toplumun tümünün demokratikleşmesinde ve özgürlük mücadelesinin geliştirilmesinde rol oynayan bir tarza ulaşabilmelidir.

Kürt sorununun çözümünde kilit role sahip olması nedeniyle Türkiye ve Kuzey Kürdistan sahasının üzerinde önemle durmak, öncü ve örgütlülük düzeyinin düşmanın topyekün saldırılarını karşılayıp boşa çıkarak, zafer yaratma düzeyinde geliştirilmesi için, meşru savunma çizgisinin bir gereği olarak, gerilimin paralelinde serhildanların da aynı düzeyde yükseltilmesi gerekmektedir. Sosyal alanda gençlik, kadın, emekçiler, inanç gruplarının, ulusal azınlıkların özgür yurttaşlık perspektifi temelinde yaşamın komün ve meclis esaslarına göre örgütlenmesinde, halkın temel sorunları olan eğitim, sağlık, yoksulluk, açlık, işsizlik vb sorunlarını çözmede önemli zayıflıklar yaşamaktadır.

Sosyal alan, demokratik ekolojik cin-

siyet özgürlükçü paradigmanın hayata geçirildiği bir alandır. Yerel yönetim imkanlarından da yararlanılarak güçlü meclisleşmeleri geliştirerek, özel savaşın toplumda geliştirmek istediği açıklık, fuhuş, uyuşturucu vb sorunları, yine halkın sağlık ve eğitim sorunlarını çözecek imkanları iyi değerlendirerek somut, pratik örgütlenmelere kavuşmalıdır. Bir örgütlenme, eylem ve toplumu inşa sahası olan sosyal alan, atalet konumundan çıkarılarak harekete geçirilmelidir. Başta kadın ve gençlik olmak üzere diğer toplumsal kesimlerin gerektiği gibi örgütlenmemesinin nedeni olan halka inmeyen, konfederalizmin inşasına pratik olarak yönelmeyen, daha çok üstte kalan kadro duruşu aşılmalıdır. Sosyal alan çalışmasına rolünü oynatması için, yeni düzenlemeyle özgür yurttaş, eğitim ve dil komitesi çalışmaları da dahil edilmiştir. Özellikle Kürt dilinin geliştirilmesi, savunulması ve korunması için oto asimilasyona karşı mücadele edilmesi ve bu temelde Kürt dilinin geliştirilmesi üzerinde de önemle durulmuştur. Esas olarak KCK sisteminin örgütlenmesi, serhildanların geliştirilmesi ve katılımın en fazla geliştirileceği bir alan haline getirilmesi gerektiği kararlaştırılmıştır.

Doğu, Güney ve Batı Kürdistan koordinasyonlarının çalışmalarında ortaya çıkan en temel sorun, her üç alanda da farklı neden ve gerekçelerle demokratik konfederalizmin inşasına yönelmede ciddi bir yetersizliğin yaşanmış olmasıdır. Bu alanlarda ciddi tarz sorunlarının öncelikle düzeltilmesi gerekmektedir. Öncülüğün doğru geliştirilmesi, olanakların yetkince değerlendirilmesi ve gerekli olan örgütlenme ve mücadele tarzının geliştirilmesi halinde

ciddi gelişmelerin yaşanacağı açıktır. Özellikle Doğu Kürdistan'da muazzam gelişme olanakları söz konusudur. Burada sorun, kitlesel örgütlenmenin geliştirilmesi sorunudur. Dolayısıyla siyasi çalışma ve örgütsel faaliyetleri öne çıkarmak gerekiyor. Batı Kürdistan'da ise son yıllarda gelişen kitlesel hareketlilik, genel

toparlanma, gerçekleşen KCK Rojava Kongresi ve parça halkının Önderliğe yüksek düzeyde bağlılığı güçlü umutlar vermektedir. Esas sorun, öncü gücün ve kadronun doğru temelde rolünü oynamamasıdır. Güney'de de her şeye rağmen çizdiğimiz giderek gelişme zemini bulmaktadır. Burada da ısrarlı, kararlı bir öncülüğün geliştirilmesine ciddi bir ihtiyaç vardır. Bu sorunun çözülmesi burada gelişmeye yol açacaktır.

Temel sorun öncü kadronun rolünü oynamamasıdır

Kürt sorununun her zamankinden daha fazla çözümünün gündeme geldiği bir dönemde, siyasal çizgi netliği önemli olmaktadır. Bu açıdan her üç alanda da esas olarak parça koordinasyonlarının temel çalışmalarının KCK sistemini örgütlenme, katılımı artırma ve ulusal demokratik birliği geliştirme, Doğu Kürdistan'da serhildanları geliştirme gerektiğini karar altına alınmıştır.

Maxmur, savaş ve direniş içerisinde kendisini yaratmış bir alandır. Alanın bu esas özelliğini ortadan kaldırmak için uluslararası, bölgesel güçler ve Türk devleti çok yönlü bir çaba içindedir. Maxmur sorunu, Kürt sorununun bir parçasıdır. Dolayısıyla Kürt sorunu çözülmeden Maxmur mülteci sorunu da çözülemez. Maxmur halkının Önderlikten ve hareketten yana tutumu nettir. Alanın güvenlik, siyasal, sosyal, sağlık, eğitim ve kültürel sorunlarının çözülmesi için mücadele edilmelidir.

Mücadelemizin temel alanlarından

birisi konumundaki Avrupa'da demokratik konfederalizmin inşası oldukça önem kazanmaktadır. Sözleşmede Avrupa da dahil tüm yurtdışı alanları birer parça gibi ele alınarak, örgütsel sistemin buna göre oluşturulması kararı varılmıştır. Bunun için en geniş halk kesimlerine ulaşmak, başta gençlik ve kadın olmak üzere tüm toplum kesimlerine ulaşarak, emekçilerin, inanç gruplarının, azınlıkların örgütlülüğünü geliştirmek gerekmektedir. Eğitimle örgüt ve kadrodaki yetersizliklerle aşınmaların önü alınarak, bir hamle yapılarak, KCK sistemi geliştirilmelidir. Son süreçte Önderliğin zehirlenmesine karşı geliştirilen eylemlerde belli bir gelişmenin sağlanması, önümüzdeki dönemde hamle için güçlü bir zemin yaratmıştır. Bu nedenle önümüzdeki dönemde hem Avrupa sisteminden kaynaklanan olumsuz etkiler hem de Avrupa'da gelişen burjuva milliyetçi etkilerden uzak durarak, mücadeleci, risk göze alan bir örgüt ve eylem çizgisi yakalanmalıdır.

Son iki yıl içinde belli bir toparlanmayı yaşayan BDT ve Rusya alan çalışmaları, mücadelemizin yeni sürecinde üzerine düşen görevleri artan oranda yerine getirmelidir. Alan imkanları, Kürt halkının demokratik konfederal sistemini örgütlemesine güçlü bir zemin sunmaktadır. Başta katılım olmak üzere her bakımdan ülkeyle ve dönemin görevleriyle bütünleşen bir örgütlenme ve eylem düzeyi yakalanmalıdır. Hareketimizin bölge dengelerini etkileyen düzeyi göz önüne getirildiğinde, BDT sahasındaki Kürt halkının özgürlük mücadelesini destekleyen diplomatik çalışmaları yürütmesinin imkanları geçmişe göre daha fazla artmıştır. Ermenistan'daki örgütlülüğümüzün de ulaştığı belli bir örgütlülük düzeyi bulunmaktadır. Bunu daha da ilerleterek, hem katılım hem de daha geniş kesimlere ulaşma ve özgücünü yoğunlaştırma görevlerini yerine getirmelidir.

Kürt sorununun uluslararası karakterinden dolayı diplomatik çalışmaların önemi de artmaktadır. Bu nedenden dolayı tüzüksel olarak her ne kadar siyasi alan bünyesinde düzenlenmiş olsa da Yürütme Konseyi Başkanlığı'na bağlı ayrı bir komite olarak örgütlendi-

rilmesi kararı alınmıştır. Özgücümüzü ve bağımsız, ideolojik, siyasi çizgimizi esas alan ve tüm diplomatik çalışmalarını bir merkezde toplayan, derli toplu, aktif bir çalışma ile mücadelenin diğer sahalarını tamamlayan bir düzeyin yakalanması hedeflenmiştir.

V. Genel Kurul'un ortaya koyduğu en temel görevlerden birisi olan KCK'nin inşa çalışmaları kapsamında hem Kürdistan'ın dört parçasında hem de yurtdışı alanlarında halkımız, komün ve meclisler temelinde yaşamını özgürce ve özgücüne dayalı olarak kurup geliştirmelidir. Halk öncüleri çıkmalı, emek verenler inşa sürecine daha aktif katılmalı, yönelimler görülmek üzere öz savunma geliştirilmeli, her yerde kendi kendine yeterli ekonominin örgütlenmesi için çalışılmalıdır.

Diplomatik faaliyetlerimizin bir yönü de Önderliğimizin ortaya koyduğu siyasi çizgi ve demokratik konfederal sistemin başta Ortadoğu halkları olmak üzere dünyanın diğer halklarına tanıtılması olmaktadır. Diplomatik çalışmaların diğer önemli çalışma alanı da Kürdistanlı tüm siyasi güçlerle ulusal birlik projemizin somut ifadesi olan Ulusal Konferans'ın geliştirilmesi için çalışmalar yürütmektir.

V. Genel Kurul, savunma alanına ilişkin de yapılan süreç değerlendirmesine bağlı olarak bazı temel kararlar almıştır. Geçmiş iki yılda katılımıla direkt ilgili olan çalışma birimlerinin dışındaki komite ve koordinasyonların birçoğunun katılım çalışmalarını kendi görevi olarak görmeyen yaklaşımların eleştirilmiş, bu temelde KCK bünyesinde yer alan tüm çalışma birimlerinin katılımı dönemin en temel görevi olarak ele alması kararlaştırılmıştır.

Sözleşmede yapılan diğer temel bir değişiklik de İdari Adalet Divanı'nın tek başına tüm sistemin hukuk sorunlarını çözmedeki yetersizliği, işleyiş ve pratiğinde ortaya çıkan sorunları gidermek için Yüksek Adalet Divanı, disiplin ve görev düzenini korumaktan görevli İdari Mahkemeler ve halk içindeki sorunları çözmekle görevli Halk Mahkemeleri olmak üzere üç ayrı yargı kurumunun oluşturulması kararı alınmıştır.

V. Genel Kurul'da çeşitli toplumsal kesimlere, Kürdistan'da egemenliğini

sürdüren devletlere ve uluslararası güçlere önemli çağrılar da yapılmıştır. Demokratik ekolojik paradigmanın iki temel dinamik öncü gücü olan kadın ve gençliğe, misyonlarına denk bir örgütlülükle öncülük görevlerini yaparak, mücadelenin her alanında kendisini dayatan görevleri başarma ve gerilla saflarına katılım çağrısı yapılmıştır. Kürdistan'ı egemenlikleri altında bulunduran devletlere, Kürdistan üzerindeki politikalarına son vererek, Kürdistan halkının özgür iradesini tanıma, sorunları bölgesel olarak diyalog ve barışçıl yöntemlerle çözme çağrısı yapılmıştır. Uluslararası güçlere de Kürt sorununun çözümünü konusunda parçalı değil, bütünlüklü yaklaşma, zorlayıcı değil, çözümleyici olma çağrısı yapılmıştır.

Sonuç olarak, Önder Apo'nun geliştirdiği ideoloji, politika, örgüt, direniş ve özgür yaşam çizgisi Kürdistan'da özgün halk iradesini açığa çıkarmıştır. Bugün bu irade, ulaştığı siyasal, örgütsel, kültürel ve direnme gücü itibarıyla bölgesel ve uluslararası güçler tarafından ister karşıtlık temelinde, ister yandaşlık temelinde olsun, dikkate alınan bir güç konumuna ulaşmış bulunmaktadır. Ancak başta sömürgeci Türk devleti olmak üzere bazı devletler bu iradeyi ısrarla tanımamakta ve ittifak halinde ezmeye, tasfiye etmeye çalışmaktadır. Özellikle Türk sömürgeci devleti bu siyasette öncülük ve koordine görevini görmektedir. Türkiye'de egemen olan ittifakçı zihniyet, tam bir faşist ırkçı zihniyetle Kürt halkını katliamdan geçirme, hareketimizi tasfiye etme konusunu Türkiye cumhuriyeti devletinin varlık yokluk sorunu haline getirmiştir. Bu nedenle de saldırılarını daha fazla arttıracaktır.

Bunun karşısında Önder Apo'nun sağlığı, güvenliği ve özgürlüğü ile halkımızın kendi özgücüne dayanarak 18 Mayıs'ta V. Genel Kurul'da aldığı kendi demokratik konfederalizmini kurma kararı temelinde büyük direneceği ve tüm değerler sistemini ölümüne savunacağı kesindir. Bu her zamankinden daha fazla meşru savunma çizgisi temelinde direnişi geliştirip süreklileştirmeyi ve zafere gitmek için gerilla safla-

rına katılımı ve halk serhildanlarını daha örgütlü ve sürekliliği olan tarzda geliştirmeyi gerekli kılmaktadır.

18 Mayıs, mücadelemizde yeni bir sürecin başlamasıdır. En temel özelliği ise bir çözüm ve başarma süreci olmasıdır. Bu anlamda bir finaldir. Bunu başarmak için de örgütsel sistem daha derli toplu hale getirildi. Sözleşmedeki yetersizlikler aşılarak daha iyi bir netleşme sağlanmış, dolayısıyla sistemde bir toparlanma gelişmiştir. Bu anlamda V. Genel Kurul, Önderliğin özgürlüğü ve Kürdistan'ın özgürlüğünün kararlaştığı bir zirve olmuştur.

Mücadele tarihimizin bu kritik aşamasında önümüze konulan bu temel görevlerin, Önderlik çizgisinde partileşen kadroların, milyonların direniş, örgütlenme ve serhildan geliştirme taleplerine doğru öncülük yapmakla başlanılacağı unutulmadan, tüm kadrolar kendilerini hem geçmiş süreç karşısında sorgulamalı hem de yeni döneme hazırlık temelinde güçlü bir eleştiri özeleştiriyi gözden geçirmelidir. Tarihimizin en kritik süreçlerinin böylesine militan kararlaşmalarla aşıldığı bilinmektedir. Düşmanın vahşi saldırıları göz önüne alındığında, büyük kazanma olasılığı kadar, belirtilen görevlerin gereklerinin tam bir sorumluluk bilinciyle yapılmaması halinde ise ciddi tehlikelerin olduğunu da görmek gerekmektedir.

Bu nedenle öncelikle herkesin yaşadığı tarihsel gelişmelerin farkında olarak, önümüze çıkan fırsatların değerlendirilmemesinin sonuçlarının ne olacağını görerek, katılımını fedailik düzeyine çıkarması bir zorunluluk haline gelmiştir. İçine girdiğimiz mücadele süreci ancak böyle bir katılımıla zaferle taçlandırılabilir.

Bu temelde tüm halkımızın, kadro ve çalışanlarımızın Önderlik çizgisi etrafında, KONGRA GEL V. Genel Kurulu'ndan alınan güç ve moral ile her zamankinden daha fazla kenetlenip örgütlenerek sürece yükleneciklerine, halkımız adına büyük kazanacaklarına olan inancımızla selamlıyor, yeni mücadele döneminde üstün başarılar diliyoruz.

KÜRT HALKI ALTERNATİFSİZ DEĞİLDİR

“Kürt sorununun çözümü için, Kürt halkının özgür ve demokratik işleyişi için ne gerekiyorsa o yapılacaktır. Ne kadar direniş gerekiyorsa o kadar direnilecektir. Meşru savunma çizgisinde ne kadar savaş gerekiyorsa o yürütülecektir. Ne kadar barış gerekiyorsa o çalışmalar içinde olunacaktır.

Fakat Kürt sorununun çözümü, Kürt halkının özgür demokratik yapılanışı, yaşamı ve kendi özgür iradesi temelinde yürüyüşü sağlanacaktır”

16-22 Mayıs tarihleri arasında KONGRA GEL V. Olağan Genel Kurulu gerçekleştirildi. Yeni sürece ilişkin hareketimizin gerekli olan kararlaşması bu genel kurulla somutlaştı. 1 Ekim 2006'da ilan edilen tek taraflı ateşkese ve Önderliğimize yaklaşım kapsamlı irdelenerek, önümüzdeki dönemin politik doğrultusu belirlendi. Bu beşinci ateşkes sürecinin temel özelliği; 1993'ten bu yana yürütülen çalışmaların stratejik açıdan hangi sonuçları yaratıp yaratmadığının, bundan sonra nelere yol açıp açmayacağını değerlendirilmesi, bir hükme kavuşturulmasıydı.

KONGRA GEL V. Genel Kurulu ile ateşkes sürecini bu perspektif doğrultusunda değerlendirdik ve bu değerlendirmeler sonucunda 18 Mayıs kararlaşmasına ulaştık. 18 Mayıs kararlaşması mücadele tarihimiz açısından, yeni doğmakta olan Özgürlük hareketimize dayatılan imha saldırıları karşısında, partileşme, direnme, özgürlük mücadelesinde ısrarlı olma kararının verilmesiydi. İnkâr ve imha sisteminin yeni doğmakta olan özgürlük çabalarını karartmaya, yok etmeye dönük yönelimine karşı özgürlük bilincini ve eylemini geliştirmekte kesin kararlılığa ulaşmaktı. Bunun istediği cesaret ve fedakarlık düzeyini kazanmaktı.

18 Mayıs kararlaşması yeni dönemin ruhudur

Biliyoruz 18 Mayıs 1977 saldırısı sadece Haki arkadaşına yönelik bir saldırı değil, tümüyle yeni şekillenmekte olan özgürlük hareketine, onun ideolojik

grup yapılanmasına yöneltilen saldırıydı. Bir bütün olarak Kürt halkının Önder Apo'yla, Apocu hareketle yeniden tomurcuklanmakta olan özgürlük umutları yok edilmek istenmişti.

Bu saldırı karşısında Önder Apo'nun geliştirdiği bir kararlılık var. Bütün parti ve mücadele tarihine ilişkin yaptığı değerlendirmelerde bu noktaya önemle dikkat çekti. *“Başımızdan aşağıya kaynar su dökülmüş gibi hissettik”* dedi. *“Bu saldırının, bir adım öte giderseniz yok olursunuz tehdidi olduğunu iyi anladık”* dedi. Son savunmalarda, böyle bir katliam olmasaydı, PKK'nin daha sonraki gelişim sürecinin bu biçimde olup olmayacağı belli değildi, tespitini yapmıştır. Bu olayın karakterine uygun bir biçimde de halk adına tarihsel bir kararlılığı Önder Apo ortaya çıkardı. Partileşme kararı temelinde parti programının Haki arkadaşın anısına hazırlandığını söyledi. Bu saldırıyla birlikte direnme kararlılığının geliştiğini ifade etti. Bunu bazı yerlerde intikam duruşu olarak da tanımladı. Dolayısıyla PKK gelişimini şehitlerin anısına bağlılığın bir

gereği, onların intikamının alınması olarak da tanımladı. Böylece daha yeni filizlenmekte olan hareketimize karşı yöneltilen imha saldırısı karşısında hareketimizde netleşme ve kararlaşma durumu ortaya çıktı.

Saldırıyı yapanlar, hareket ve Önderlik böyle bir kararlılık düzeyine ulaşsın, büyüsün amacında değillerdi. Onların amacı daha tomurcuk halindeyken özgürlük umutlarını sert bir darbe ile kurutmak, yok etmek, dolayısıyla Kürt toplumu üzerindeki inkâr ve imha sistemini başarıya götürmektir. Bu tutum Türkiye devlet literatüründe, 'yılanın başını küçükken ezmek' biçiminde tanımlanır. Daha sonraki süreçte, bir postal altında ezilebilecek kadar zayıfken ezilemedi, yok edilemedi biçiminde hayıflanmışlardır. 18 Mayıs saldırısı, yılanın başını küçükken ezmek tabirinin pratikte devlet tarafından gerçekleştirilmesini ifade ediyordu. Yapanların amacı ve yaklaşımı kesinlikle buydu.

Böyle bir saldırı karşısında doğru tutum, yurtsever tutum, devrimci demokratik tutum, halkçı tutum ne olabilirdi?

Türk devleti mesajını çok açık vermişti; hareketimizin imha edileceği, yok edileceği mesajıydı bu. 18 Mayıs saldırısı bütün hareketi ve kadroları kendilerini her bakımdan yeniden gözden geçirmek zorunda bıraktı. Sadece Önder Apo için sürecin ağırlığını iliklerine kadar hissetmek ve köklü bir durum değerlendirmesi yapmak söz konusu değildi. Bütün kadro adayları ve hareketin tümü açısından mesaj olduğu gibi, tutum da ortak olmak zorundaydı. PKK gruplaşması içinde yer alanlardan bazıları bu saldırıdan ürkererek safları terk etti. Zaten saldırının amacı da oydu. Kaçtırmak, vazgeçirtmek, dağıtmaktı. Saldırı karşısında ürkererek, saldırının amacına denk düşecek davranışlar gösterenler de oldu. Bunun yanında tehlike ne kadar büyük olursa olsun, Önder Apo şahsında doğru yurtsever, devrimci demokratik tutum ve kararı verme yaşandı. Bu da böyle bir imha tehdidi karşısında özgürlük ve demokrasi çizgisinde Kürt halkının varlığı ve duruşu nasıl sağlanır sorusuna cevap vermektir.

Örgütlenip direnerek imha saldırıları boşa çıkartılabilir

Bunu direnmek olarak tanımladı Önderliğimiz. Koşullar ne kadar ağır olursa olsun, imha tehdidi ne kadar güçlü olursa olsun partileşerek, bunun gerektirdiği cesaret ve fedakarlığı göstererek bu imha saldırılarının başarısız kılınabileceği, bu temelde halkın özgür ve demokratik varlığının yeniden yaratılabileceği değerlendirildi. PKK bu büyük tarihsel kararlılık, bu derin bilinç ve güçlü öngörü temelinde ortaya çıktı. Bu kararın, siyasi ortamın, Kürt halkının durumunun derin değerlendirilmesine dayanan tarihsel bir karar olduğu daha sonraki süreçte ortaya çıkan gelişmelerle görüldü.

Hiçbir şey kendiliğinden olmadı, hiçbir şey kolay kazanılmadı. Her şey büyük emekle, çabayla, kanla, ağır bedeller ödeyerek elde edildi. Bedel ödeme, mücadele etme gücünün gösterildiği yerde kazanılabileceği de açıkça ortaya çıktı. Bu bakımdan tarihsel olarak doğru, onurlu, somut koşullara uygun ve Kürt halkının ihtiyacı olanın, Önder Apo'nun verdiği partileşme ve direnme

kararı olduğu, geçen otuz yıllık tarihsel süreçle, bu süreçte yürütülen mücadele ve ortaya çıkartılan gelişmelerle kanıtlandı. Kürt halkı açısından milat denilebilecek dönüm noktası böyle başlatıldı. İnkâr ve imha sisteminin dayatmaları doğrultusunda yaşanan ulusal yok oluş süreci tersine döndürülerek, ulusal diriliş devrimi böyle başlatıldı.

Bunu sağlayan o kahramanca mücadeleler verildi. Partileşme, gerillalaşma, kitleselleşme ve halkın ulusal demokratik cepheleşmesi böyle bir tarihsel karar temelinde yürütülen mücadele içerisinde ortaya çıktı. Kürt halkının özgür iradeli duruşu yaratıldı. Bu temelde Kürt halkının hem komşu halklarla hem de insanlıkla tanışması, ilişkilenebilmesi sağlandı.

Kürt halkının özgürlüğü için ne gerekiyorsa yapılacaktır

Bu büyük olayın ve tarihsel kararlaşmanın otuzuncu yıldönümünde Özgürlük hareketimiz yeniden benzer bir tartışma ve kararlaşma içerisinde oldu. 18 Mayıs kararlılığı derken kastettiğimiz, yaşadığımız sürecin ve bunun karşısında aldığımız kararın 1977 yılına benzer yanlarının bulunmasıdır. Bu 18 Mayıs'ta da yeniden yıllara yayılacak bir mücadele sürecini geliştirmek üzere hareketimiz, tıpkı otuz yıl önce Önder Apo'nun halk adına karar vermesi gibi bir kararlılığı hem Önderlik, hem örgüt,

hem de halk düzeyinde bu genel kurul-la ortaya çıkardı.

1977'de halkın özgürlük kuvvetleri zayıftı, özgürlük bilinci henüz fazla gelişmemişti. Bütün bunları temsil eden, kendinde somutlaştıran güç Önder Apo'ydu ve tarihsel kararı yalnız başına da olsa vermekten geri durmadı. Bugün yaşanan büyük gelişmeler sonucu halk meclisimiz, KONGRA GEL Genel Kurulu böyle bir tarihsel kararı ortaya çıkarma gücüne ulaşmıştır. Bunu demokratik sistemimizin bütün kurumları, örgütleri düzeyinde yürütülen tartışmalarla ortaya çıkarmıştır. Bunun anlamı şudur: Kürt sorununun çözümü ve özgürlüğün kazanılması için ne gerekiyorsa o yapılacaktır. Ne kadar direniş gerekiyorsa o kadar direnilecektir. Meşru savunma çizgisinde ne kadar savaş lazımsa o yürütülecektir. Ne kadar barış gerekiyorsa o çalışmalar içinde olacaktır. Kürt halkının özgür demokratik yapılanışı, yaşamı ve kendi özgür iradesi temelinde yürüyüşü sağlanacaktır. 2007 yılı baharında, mayısında hareket olarak ulaştığımız kararlılık düzeyi bu oluyor.

Neden böyle bir tarihsel kararlılık düzeyine ihtiyaç duyuldu? Çünkü geçen dönemde yürütülen mücadeleler, harcanan çabalar büyük gelişmeler ortaya çıkardı. Kürt sorununun çözümünü belli biçimlerde siyasi gündeme dayattı. Fakat çeşitli aşamalardan geçilse de tüm bu gelişmeler barış içerisinde demokratik temelde toplumun kendi yaşamını geliştirmesini, örgütleyip yürütmesini sağlayacak bir durumu ortaya çıkartamadı. Gerilla mücadelesiyle diriliş devrimi tamamlandıktan sonra, Önderliğimiz, sorunun demokratik çözümü için yeni bir yaklaşım geliştirdi. Ne var ki ulusal özgürlük ve toplumsal demokrasinin yaratılması bakımından 1990'lı yıllarda barışçıl ve demokratik çözüm stratejisi biçiminde tanımlayıp geliştirdiğimiz çabalarla da istenilen sonuca ulaşamadı. Yani Kürt halkının kendi iradesini özgür, demokratik örgütlülüğü temelinde ortaya koymasının zemininin oluşması gerçekleşmedi. İnkâr ve imha siyasetinden vazgeçilmediği için barışa, istikrara, demokratik yaşama dayalı özgür demokratik Kürt yaşamı ortaya çıkarılamadı.

“Hiçbir şey kendiliğinden olmadı, kolay kazanılmadı. Her şey büyük emekle, çabayla, kanla, ağır bedeller ödeyerek kazanıldı. Ama bedel ödeme, mücadele etme gücünün gösterildiği yerde kazanılabileceği de açıkça ortaya çıktı, görüldü. Bu bakımdan tarihsel olarak doğru olanın, onurlu olanın, Önder Apo'nun verdiği karar olduğu, partileşme ve direnme kararı olduğu yürütülen mücadele ve ortaya çıkartılan gelişmelerle kanıtlandı”

Geliştirdiğimiz barış ve demokratik çözüm talepleri zafiyet sanıldı

Mart 1993'ten bu yana Önderliğimizin ve hareketimizin geliştirdiği demokratik birlik temelindeki barışçıl demokratik çözüm yaklaşımı başta Türkiye devleti olmak üzere tüm muhatapları tarafından hep bir zayıflık olarak değerlendirildi. Hatta bir taktik yapma olarak tanımlandı. Dolayısıyla gerekli karşılığı bulmadı. Geçen 15 yıllık dönem içerisinde bu temelde yürütülen mücadele sürecinde beş kez ilan edilen tek yanlı ateşkes süreçleri sonuç vermedi. Tek yanlı ateşkeslerle uzatılan barış eli hep havada kaldı. Demokratik çözüm ilkelerine itibar edilmedi. Bunların sonucu da inkar ve imha sistemini başarıya götürmek için hep saldırılarla karşılık buldu. Hareketimiz barış ve demokratik çözüm için büyük fedakarlıkları göze alarak tek yanlı ateşkes ilan ederken, başta Türkiye yönetimi olmak üzere Kürt sorunuyla ilgili güçler, mücadelemizin pasif savunmada bulunma durumunu fırsat bilerek Özgürlük hareketimizi imha ve tasfiye etmeyi hedeflediler. Bunun için her türlü oyuna başvurdular. En karanlık, komplocu yöntemlere başvurdular.

1 Ekim 2006 yılındaki ateşkes de benzer şekilde değerlendirildi. Önderliğimize, gerillaya, halka karşı her türlü saldırı ve oyun içinde oldular. Hemen hemen herkesle ilişki kurdular. İttifak yaratmaya, birlik oluşturmaya, herkesin desteğini PKK'ye karşı, Kürt özgürlük hareketine ve Kürt

halkına karşı mücadele için almaya çalıştılar. Öyle ki, Kürt'ü teşhir ve tecrit eden yok sayan bir dünya yaratmak için Türkiye'nin bütün imkanlarını seferber ettiler. Bazı güçleri, terör örgütüdür, hayduttur, ayrılıkçıdır diyerek kendi politikalarının parçası haline getirdiler. Bazılarına açık rüşvetler vererek yaptılar. Dışta ve bölgede tüm devletleri, örgütleri Kürt halkına ve PKK'ye karşı örgütlemeye çalışırken, içte de Önderliğimize, hareketimize, gerillaya, halka karşı topyekün savaş kapsamında her türlü provokatif, komplocu yöntemi de gören saldırıları yürüttüler.

1993 Newrozu'nda PKK tek yanlı ateşkes ilan etmiş, Türkiye'yi siyasi diyaloga, Kürt sorununun Türkiye'nin demokratikleşmesi temelinde barışçıl çözümüne çağırırken bunun nasıl sabote edildiğini biliyoruz. Bu ateşkes boşa çıkarıldıktan sonra, 1993 ve 1994 yıllarında topyekün savaş kapsamında azgın bir imha saldırısının Kuzey Kürdistan'da nasıl geliştirildiğini gördük. Dört bine yakın köy yakıldı, yıkıldı, boşaltıldı. Binlerce yurtsever insan sorgusuz sualsiz katledildi. On binlercesi tutuklandı, işkenceden geçirildi. Gerillaya karşı tank, top, uçak dahil her türlü savaş aracını kullanan kapsamlı bir saldırı yürütüldü. Gerillayı imha etmek, Kürdistan'ı boşaltmak, insansızlaştırmak için ne gerekiyorsa o yapıldı. Bu dönemde işlenen ve her biri insanlık suçu olan karanlık olaylar hala aydınlatılmamıştır. Türkiye devleti bu dönemde yaptığı karanlık işlerin hala vebali ve sorumluluğu altındadır.

Çözüm çabalarımıza hiçbir gerçekçi yanıt vermediler

Daha sonraki süreçlerde de ateşkes karşısındaki yaklaşımlarını biliyoruz. İkinci ateşkes karşısı, 6 Mayıs 1996'da Önderliğimizi imha etmeyi hedefleyen saldırıyla cevap verildi. Üçüncü ateşkes karşısı uluslararası komplo harekete geçirildi. 1996'da imha edilemeyen Önder Apo bu sefer bütün dünya güçleri şu veya bu biçimde örgütlenilerek imha edilmek istendi. Bütün bu imha ve tasfiye amaçlı saldırılara rağmen Önderliğimizin ve hareketimizin barışçıl ve demokratik birlik çözümünde ısrarına ise İmralı sistemi ve yürütme politikası diye tanımladığımız bir politika ile cevap verildi.

15 Şubat komplosuyla PKK zayıflatılmış, güçsüzleştirilmiş, yok edilme sürecine getirilmiştir, yaklaşımıyla son bir darbe vurulmak istenmiştir. Sürece yayılmış yürütme politikası uygular, örgüt içinde de provokatif tasfiyeci eğilimleri tahrik edip dayatırsak, PKK'yi parçalayıp dağıtarak tasfiyeyi gerçekleştirebiliriz hesabını yaptılar. Sadece Kürt halkının değil, başta Türkiye halkı olmak üzere tüm Ortadoğu halklarının yararına olan çözüm programlarına, çabalarına hiçbir gerçekçi karşılık vermediler. Sadece oyalayıcı, inkar ve imha sistemini yeni koşullarda sürdürmeyi sağlayacak ve imhaya hizmet edecek göstermelik bazı adımlar atıldılar. Hareketimizin, ağır bedelleri olmasına rağmen sabırla ve ısrarla Önderliği izleyen tutumuna karşı, provokatif tasfiyeci yaklaşımları çok çeşitli yöntemlerle dayatıp sonuç almak istediler. Bu politikadan vazgeçmeleri için yaptığımız hiçbir çağırışı ciddiye almadılar. Bu politikalarının doğru olmadığını, bu yöntemlerle Türkiye devletinin sonuç alamayacağını, Önder Apo'nun ve PKK'nin zayıf düştüğü, çözümsüz olduğu, taktik yaptığı yönündeki yaklaşımların kendilerini kandırmak olduğunu göstermek için, 1 Haziran 2004 sonrası başvurduğumuz aktif meşru savunma duruşumuza da topyekün savaş kararı olarak karşılık verdiler. Gerillanın ve halkın özgürlük ve demokrasi mücadelesindeki kararlılığını ortaya koyması karşısında bir çözüm geliştirmek yerine, tüm Kürt

isyanlarında yaptıkları gibi kapsamlı imha konseptini uygulamaya koydular. 18 Mayıs 1977'den beri PKK'ye karşı yürütülen imha yöntemlerinin bir benzerini ve daha gelişmişini 2005-2006 yıllarında devreye koyup uygulamaya çalıştılar. 2005 yılının 23 Ağustos'un-daki MGK toplantısında böyle bir kara-ra ulaşıldı. 2006 baharında yeni bir imha ve tasfiye planı ortaya çıkardılar.

Türkiye devletinin ateşkese verdiği karşılık ortadadır

Bu yaklaşımların doğru olmadığını, PKK'nin taktik yapmadığını, barışa ve demokratik birlik çözümüne inanarak ve dürüstçe yaklaştığını bir kere daha göstermek ve çözüm zemini yaratmak için 1 Ekim 2006 tarihinde yeniden ateşkes ilan ettik. Bu beşinci ateşkes sürecine karşı geçmiş ateşkeslerden farklı olmayan, hatta daha fazla saldırgan bir tutum takındılar. Verdikleri yanıt imhayı daha vahşi yöntemlerle yürütmek oldu. Bütün bu olup bitenlere, uluslararası komplo saldırılarına rağmen barış ve demokratik çözümdeki ısrarımız, en hukuk dışı, en komplocu, vahşi saldırıyla karşılaştı. Yaşamı devletin güvenliği altında olan Önderliğimiz, hukuk ve evrensel normlar hiçe sayılarak zehirlenip imha edilmeye çalışıldı. Gerillaya karşı imha amaçlı saldırılar ateşkes ilanından sonra birkaç kat arttırıldı. Halk üzerinde baskı, işkence daha da büyütüldü. Bunlar sadece Türkiye, İran, Suriye sınırları içinde tutulmadı. Her türlü diplomatik ilişki devreye konarak dışarıya da taşındı. Avrupa'da tutuklamalar geliştirildi.

Ateşkese verilen karşılık ortadadır. Türkiye yönetimi Kürt sorununun demokratik çözümünde adım atacak pozisyonda değildir. Sadece Kürt sorununu çözmek istememe gibi bir durum söz konusu değildir. Kürt'ü tamamen reddedip inkar ve imhada ısrarlıdır, kararlıdır. Dolayısıyla barış ve demokratik çözüme girebiliriz biçimindeki bütün eğilimler, davranışlar, aslında inkar ve imhada ısrar eden stratejiye hizmet üzerine geliştirilen oyunlar olmaktan öteye gitmemiştir. Bu tür istekler Tür-

kiye'yi yeni bir siyasi sürece sokmamış, tam tersine inkar ve imhada hizmet eden güçlerin oyununun bir parçası haline gelmiştir. Böyle davranan güçlerin tam istekleri, kararları bu olmasa da mevcut durumda isteklerini politikaya dönüştürememeleri ve Türkiye siyasetinin gündemine koyup ona yön verir hale gelememeleri, nihayetinde kendilerini inkar ve imha siyasetine hizmet eden, onun uzantısı olan konuma düşmekten kurtarmamıştır.

Hareketimiz beşinci ateşkes sürecini son bir çözüm zemini olarak tanımladı. Bir kere daha, çok umutlu olmasa da sürecin netleşmesi açısından böyle bir ateşkes ilan etmeyi gerekli gördü. Bir yandan barışçıl demokratik çözüm için imkan yaratmayı gerekli görürken, diğer yandan da aslında sürecin aydınlatılması, netleştirilmesi için böyle bir durumu gerekli gördü. Buna verilen karşılık, ateşkes sürecinden de yararlanarak imhayı başarmak için topyekün saldırıyı yürütmek olmuştur. Artık Türkiye genelkurmayı bu politikayı gizlemiyor. 'Bir tek nefer kalmayınca kadar savaşaacağız, ne mutlu Türküm demeyen herkes düşmanımızdır' diyorlar. Otuz milyon Kürt'ü hain ve düşman ilan ediyorlar. Düşmanla da savaşılır. Düşmanla yan yana durulmaz. Hain ve düşman demek, imha edip ortadan kaldırmayı beraberinde getirir.

Türkiye'nin politikalarını belirleyen, Türkiye'de devlet gerçeğini oluşturan ordunun kendisidir. Ordunun başı da kararını, görüşünü böyle açıkladığına göre, devlet adına verilmiş kararın bu olduğu net. Bunun dışında söylenen sözler, tutumlar aslında boş, işlevsiz, hatta aldatmaya dönük olmaktan öteye gitmiyor. Böyle bir durum karşısında 18 Mayıs kararlaşmamız, bu imha konseptini karşılamayı hedefleyen bir yaklaşım ve uygulama kararlılığına sahiptir.

Kürt halkının direnme hakkı vardır

KONGRA GEL V. Genel Kurulu'nun kararlaşması, aynı zamanda Kürt sorununun çözümünü yeni alternatiflerle geliştirmeyi öngören bir perspektife sahiptir. Mademki inkar ve imhada bu kadar ısrar var, demokratik birlik çö-

zümüne yaklaşılmıyor, barış istenmiyor, o zaman Kürt halkının direnme ve özgür demokratik yaşamını yeni bir yaklaşımla sağlama hakkı vardır. Direniş içerisinde Kürt sorununun çözümünü, kendi bağımsız özgür iradesini demokratik örgütlülüğe kavuşturarak sağlama gücü vardır.

Kürt toplumunun Ortadoğu'da önemli bir yeri olduğu gibi, Kürdistan'ın da bölgede önemli bir coğrafi konumu bulunmaktadır. Dolayısıyla hiçbir coğrafyada olmadığı kadar çözüm seçeneklerini bağrında taşımaktadır. Bunun görülmemesi, anlaşılmasında bölge gerçeğinin anlaşılmasında anlamına geliyor. Kürt halkının demokratik birlik isteği bir zafiyet değildi. Aslında bunu anlayıp değerlendiremeyen Türkiye devlet zihniyeti ve sistemi zafiyet içindedir. Türk devleti bizim başka bir seçeneğimizin olmadığını, farklı alternatiflere yönelmeyeceğimizi sanıp inkar ve imha sistemine mahkum olduğumuzu düşündü. Dolayısıyla Kürt halkının gücünü ve alternatiflerini görmedi. Aslında anlamıyorlar ve göremiyorlar dersek, kendimizi yanıltmış oluruz. Anlıyorlar, ama kendi çıkarlarına uygun bulmuyorlar. Onun için de zararlarına olduğunu düşündükleri bu durumu ortadan kaldırmak için her fırsatı değerlendirip daha çok imhada ısrar ediyorlar.

1 Ekim ateşkese sonrası bir yandan barışçıl demokratik çözümü yaratabilmek için tek yanlı yoğun bir fedakarlık göstererek çaba harcarken, diğer yandan da süreci kendi içimizde kapsamlı değerlendiren tartışmalar yaptık. KONGRA GEL V. Genel Kurulu bu tartışma ve kararlaşma toplantılarının en üst zirvesini, halk adına en güçlü iradeyi ve karar düzeyini ortaya çıkardı. Artık yeni bir mücadele sürecinin gelişmesi gerektiğine karar verdi. Aldığımız kararlar başta HPG olmak üzere tüm kurumlarımızın ortak duygusunu ifade etmektedir. Bu ortak duygu, V. Genel Kurul'da kendisini zirveleştirerek göstermiştir. Mademki başta Türkiye yönetimi olmak üzere inkarcı güçler barışçıl demokratik çözüme karşıdırlar, inkar ve imhada ısrarlıdırlar ve 1993 baharından bu yana hareketimizin geliştirdiği demokratik birlik çözümüne gerekli yanıt vermiyorlar, o zaman hareketi-

miz de haklı ve meşru olarak yeni çözüm yöntemleri geliştirebilmelidir.

Bu çerçevede propaganda, ajitasyon alanında daha çok düşmanın faşist, gerici uygulamalarını teşhir edici çabanın hem Kürt halkı içinde, Türkiye halkı içinde hem de uluslararası kamuoyuna dönük geliştirilmesi ve yeni çözüm yaklaşımımızın hem kendi toplumumuza, hem Ortadoğu halklarına hem de dünyaya kavratılması kararına ulaşılmıştır.

Kürtler özgür yaşamda en çok ısrar eden toplumdur

Bir kere şunun bilinmesi ve kavratılması gerekiyor: Kürtler, Türkiye'ye, İran'a, Arap'lara muhtaç topluluk değiller. Onlar Kürtlere muhtaçtırlar. Görünen o ki Kürtlerin barışçıl, kardeşçe bir arada yaşama yaklaşımları bir muhtaçlık gibi değerlendiriliyor. Oysa öyle değildir. Bölgenin en kadim halkı, uygarlık tarihinin yaratılıp geliştirilmesinde yeri olan bu halk bölge dengelerini her zaman etkilemiş, yönlendirmiş olan bir toplum gerçekliğine sahiptir. Ne var ki bu özelliğine kendi içinde ve dışında en az rağbet gösterilen bir toplum olmuştur. Özgür yaşamda en çok ısrar eden, özgürlük ruhundan en az kopan Kürt toplum gerçeğinin doğru anlaşılması, analiz edilmesi büyük önem arz ediyor. Tarihsel gerçekliği irdelendiğinde, Kürt halkının kendi özgürlüğünü örgütlülüğüne dayanarak sağlama imkanı vardır. Buna koşulları ve tarihsel birikimi fırsat veriyor. Öte yandan çok değişik güçlerle ilişki kurma imkanı bulunmaktadır.

Ne var ki 1993 baharından beri demokratik çözümde ısrarlı olmayı, Türkiye yönetiminin Kürtlerin başka çaresinin olmadığı yönünde değerlendirdiğini görüyoruz. Bu büyük bir yanılgıdır. Türkiye yokken de Kürtler bu bölgedeydiler. Türklerle ilişki kurmadan önce de Kürtlerin stratejik ilişki kurdukları topluluklar vardı. Araplarla da Farslarla da bu yönlü ilişki kurdular. İran ile ittifak kurdukları zaman İran İmparatorluğu'nun sınırları Akdeniz'e kadar uzanıyordu. Türkler de Kürtlerden aldığı destekle Anadolu'ya girdiler. Malazgirt Savaşı böyle oldu. Kürtlere dayanarak islamiyeti korudular, bir

Ortadoğu toplumu olarak var oldular. Haçlı Seferleri de böyle yenilgiye uğratıldı. Osmanlılar Kürtlere dayanarak, Ortadoğu'ya açıldı. Kürtlerle ilişki kurup ittifak yapmasalardı bir Osmanlı İmparatorluğu var olamayacaktı. 400-500 yıllık bölge imparatorluğu kesinlikle oluşmayacaktı.

20. yüzyılın ilk çeyreğindeki kurtuluş savaşının durumu da ortadadır. Şimdi ulusal kurtuluş savaşı verdik diyorlar. Bu nerede oldu, nerede başladı? Nerede örgütlendi, kime dayandı? Ve nerede savaştı? Bunun kimin desteğiyle olduğu ortadadır. Gerçekler bu kadar açıkken, şimdi Kürtlerin kendilerine sonuna kadar muhtaç olduğunu düşünmek kadar gafil bir düşünce olamaz. Çok dogmatik, kaba materyalist, inkarcı Türk zihniyeti ve buna dayanan ırkçı, şoven, faşist, milliyetçi ideolojik yaklaşım bu gerçekleri görmekten uzaktır. O kadar uzak ki geçenlerde Y. Büyükanıt, 'PKK faşist bir örgüttür' diyordu. Bayyera'nın da bir bayrağının olabileceğini ancak Münih'e gidince öğrenip anlayabilen K. Evren'in ardılı ancak böyle düşünebilir. Siyaset bilinci, ideolojik bilinci o kadardır. Duymuş faşist diye bir kelime, ama ne anlama geldiğini bilmeyecek kadar da cahildir. Oysa faşist kendisinin ruhudur. Faşizm kendi devletini yönlendiren ideolojidir. Ne mutlu Türküm demeyeni düşman ve hain ilan edenin faşistliğini ortaya koymak için başka hiçbir kanıtı gerek yoktur.

“Yeni bir mücadele sürecinin gelişmesi gerektiğine karar verildi. Mademki başta Türkiye yönetimi olmak üzere inkarcı güçler barışçıl demokratik çözüme karşıdırlar, inkar ve imhada ısrarlıdırlar ve 1993 baharından bu yana hareketimizin geliştirdiği demokratik birlik çözümüne gerekli yanıt vermiyorlar, o zaman hareketimiz de haklı ve meşru olarak yeni çözüm yöntemleri geliştirebilmelidir”

Kürtler gerekirse self determination hakkını kullanır

Herkes 12 Eylül askeri darbesine faşist dedi, bunu da kimin yaptığını herkes biliyor. Y. Büyükanıt'ı eğitenin de 12 Eylül faşist darbesi olduğu tartışma götürmeyen bir gerçektir. Diyarbakır Cezaevi'nde tüm tutuklulara Türküm dedirtiren, demeyeni işkence yapıp öldürenler Y. Büyükanıt ve arkadaşlarıydı. Bu kadar gerçekten uzak, cahil, saptırcı, inkarcı bir zihniyetin demokratik olması beklenemez. Sadece Türküm demeyenleri değil, insan hakları ve özgürlükten bahsedenleri de düşman ve hain görüyor. Bu düşünce de olanların herhangi bir siyasal çözüm üretmesi söz konusu olamaz. Gerçekten de bu zihniyeti mücadeleyle değiştirmek, değişime zorlamak gerekiyor.

Bu zihniyet ya mücadeleyle değiştirilir ya da gerekirse Kürtler self determination hakkını kullanırlar. Yani ayrılma hakkı hiç kimsenin yok sayamayacağı bir haktır. Gerekliyorsa ayrılarak da kendi özgürlüğünü, demokratik yaşamını sağlayabilir. Stratejik düzeyde Farslarla da ittifak kurabilir, Araplarla da ittifak kurabilir. Kürt özgürlük hareketinin bu yaklaşımı zayıflığından değil, ideolojik duruşu ve halkların kardeşliğine olan inancındandır. Türk ve Kürt halklarının yararına, barışa ve demokrasiye inandıkları için sorunların bu yöntemle çözülmesini doğru bulmuşlardır. Ama bütün ısrarlarına rağmen böyle bir çözüm gerçekleşmiyorsa, o zaman başka alternatifler de gündeme gelebilir. Yeni kararlaşmamız, Kürt sorununun çözümü için yeni alternatifler ortaya koyma, geliştirme kararlılığıdır.

Meşru savunma direnişini yeni yöntemlerle daha fazla geliştirme kararlılığı ortaya çıkmıştır. 1993 Mart'ından bu yana birçok zaman uygulanan pasif savunma gerekli ve muhtaç olunan bir konum değildir. Barışçıl demokratik çözüme zemin sunmak için geliştirilmiş bir savunma pozisyonudur. Kürt halkının savaşma potansiyelinin zayıflığı nedeniyle pasif meşru savunma konumuna girilmiştir. Tam tersine, Kürtler savaşı daha kolay yapan, savaş potansiyeli daha güçlü olan ama barışı başka araç

ve imkanlarla yaratmada zorlanan ve zorluklarla karşılaşan bir toplumdur.

Reel sosyalizmin çözülüşü ardından, 1993 baharından itibaren Önderliğimizin geliştirdiği yeni meşru savunma anlayışı temelinde izlenen politikalar bir zafiyet, yorgunluk, direneme gibi algılandı. En büyük yanlış zaten buradaydı. Şimdi bazı eylemler gelişince hayretle bakıyorlar. Hatta gerillayı ve Kürtleri savaşın istediği bedeli veremez biçimde değerlendirmişler. Oysaki en zor koşullarda büyük kahramanlıklar gösteren, gözünü kırpmadan mücadeleye giren, her türlü bedeli ödeyen bir harekettir PKK. Mevcut gerilla çizgisi bir fedai çizgisidir ve bu çizgiyi pratikleştirmede hiçbir tereddüde düşmeyecek bir yapıya sahiptir. 25 yıldır kesintisiz süren bu gerilla duruşu ve kahramanlık örnekleri, Türk devletine hiç değilse bu gerçeği öğretmeliydi. Anlaşıyor ki daha çok uluslararası komploya dayandılar. Mücadele edemeyeceğini, direnemeceğini varsaydılar.

Bizim zayıflıklarımızın bu tür anlayışlara cesaret verdiği de bir diğer gerçektir. Kürt toplumunun, Kürt insanının zayıflıkları var mı, var. Bunları iyi çözmüşler. Halk olarak, birey olarak en büyük zayıflık nedir? Süreklilikten yoksunluktur. Direnişi isyancı çizgide geliştirebiliyor. Ama onu siyasete dönüştürme, örgüte dönüştürme ve uzun süreli kılmada zorlanıyor. Bu durumu

iyi hissetmişler, onun için ne kadar ısrarlı olur, üzerine gidersek, daraltırsak bir yerde iradesini kırar, vazgeçirtiriz ya da intihara veya teslimiyete sürükleriz hesabı yapıyorlar. Bunun umudu içindeler. Oysa Apocu çizgi, Kürt insanının ve halkın bu zafiyetini ortadan kaldırma çizgisidir. Onun için Önder Apo bu konudaki tutumunu net ortaya koydu; *"ne yaparsanız yapın beni ne teslim alabilirsiniz ne de intihar ettirebilirsiniz"* dedi. İki duruma karşı da donanımlı olduğunu, Kürt insanının zafını yendiğini, dolayısıyla da PKK ile Önder Apo ile ortaya çıkan yeni Kürt bilincinin ve şekillenmesinin artık o zafı aşılmış bir şekillenme olduğunu ifade etti. Dün de bugün de pratiğiyle bu gerçekliği hem örgüte, hem topluma gösterdi. Bu konuda halkı ve yoldaşlarını eğitti. Türkiye devleti hala bunun böyle olmadığı ve saldırıları sürdürerek, savaşı uzatarak Kürt iradesini kırabileceği umudu içindedir. Türk devletinin dayattığı savaş olgusunu ve içinde bulunduğumuz durumu bu çerçevede anlamlandırmalıyız.

Topyekün saldırıya topyekün bir direnişle cevap vermeliyiz

Barışçıl çözüm olsa, barış içerisinde Kürt halkı kendi demokratik haklarını kullanabilseydi iyiydi, tercihimiz buydu. Ama böyle olmuyorsa, Kürt halkı kendi savunmasını örgütleyerek de kendi demokrasisini kurabilir. Direnme içinde kendi demokratik yaşamını örgütleyecek bir savunma duruşu ortaya çıkartabilir. Bunun için de barışçıl çözümü öngören pasif savunma duruşundan, kendi direnişiyle demokratik yaşamını örgütlemeyi öngören aktif savunma duruşuna geçmeyi kararlaştırmıştır. HPG Konferansı da daha önce, beşinci ateşkes süreci gerekli karşılığı bulmazsa, sürece aktif savunma duruşuyla karşılık verileceği, buna karşı da imha amaçlı topyekün saldırı geliştirilirse, topyekün direniş içinde olunacağı yönünde çok net ve bütünlüklü bir karara ulaşmıştı. O kararlılık Kürt halkının en üst özgürlük duruşunu ifade eden KONGRA GEL V.

Genel Kurulu tarafından da onay görmüştür. Böylece meşru savunma stratejisinde yeni bir süreç yeni bir duruş gündeme gelmiştir.

Aktif savunma duruşunun geçmişteki o çatışmalı dönemlerden farkı vardır. Onlar pasif savunma duruşu stratejisi içerisindeki taktik çatışmalardı. Şimdi kendini, saldırılar karşısında direnerek savunmayı öngören bir çözüm stratejisini uygulamayı hedefliyoruz. Böyle bir kararlılığa ulaştık. Bu da savunma pozisyonunu daha çok güçlendirmeyi, savunma güçlerini büyütmeyi, savunma sistemimizi daha fazla geliştirmeyi gerektiriyor. Halk savunma güçlerinin daha büyük, daha eğitilmiş, örgütlü daha çok yönlü olmasına ihtiyaç duyuyor. Aktif savunma duruşunun gereklerine uygun bir mevzilenme, taktik yaklaşım, eylem tarzı gerektiriyor. Bunların hepsinin dikkate alınıp pratik hazırlıkların HPG tarafından yapılması, halkımızın da bu aktif meşru savunma stratejisinin başarısı için kendi sorumluluklarını yerine getirmesi gerekiyor. Bu durumu halka en iyi biçimde kavratmalıyız. Herkesin de bu durumu böyle bilmesi ve buna göre kendini konumlandırması ve sorumluluklarını yerine getirmesi gerekmektedir.

Tüm parçalar ortak bir strateji temelinde kendini örgütlemeli

Önderlik ve halk olarak barışçıl ve demokratik çözümde çok ısrarlı olduk. Önder Apo hala bu çizgidedir ve bu noktada duruyor. Zaten kendisinin bu stratejide durduğunu ve her zaman böyle bir stratejiyle hareket edeceğini söyledi. Önderlik gerçeğimiz bu stratejidedir, ama buna gerekli karşılık verilmiyorsa, bu bir çözüm yolu olarak dikkate alınmıyor, bu temelde bir pratik gelişmiyorsa, o zaman hareket ve halk olarak bizim başka yol ve yöntemlerle de Kürt sorununun çözümünü gerçekleştirme hakkımız bulunmaktadır. Bunun için de Kürt halkı kendi demokratik iradesi ve sistemi olan demokratik konfederal örgütlülüğünü yaratma ve bu temelde demokratik yaşamını özgür iradesiyle sürdürme gücünü göstermelidir. Bunu herkese göstermek ve bu te-

melde artık bir halk yaşamı yaratmak bizim temel görevimiz oluyor. İçine girdiğimiz sürecin temel özellikleri, karakteri bu çerçevededir.

Demokratik ve özgürlükçü yaşamımızı bu temelde kurma mücadelemiz Türkiye siyasetini, bölge siyasi güçlerini derinden etkileyecektir. En fazla da Kürdistan'ın diğer parçalarını etkileyecektir. Kuzey Kürdistan'daki mücadele ve etki düzeyimiz Kürt toplumu için bütünlüklü bir yeni stratejik duruşu ifade ediyor. Ancak sadece bir parçaya özgü bir strateji değildir. Ama güncel politika açısından değişik parçalardaki yapısını farklıdır. Güneybatı Kürdistan'da güncel koşullarda pratiğe dönüşmesi farklıdır, Doğu Kürdistan'da biraz daha farklıdır. Güney Kürdistan'da yine fark-

Türkiye'de tek karar gücü genelkurmay başkanlığıdır

Yeni mücadele dönemi ve bunun yarattığı sonuçların sömürgeci siyaset üzerinde etkileri de yoğunudur. Y. Büyükanıt önceden bu durumları ifade etti. PKK şöyle güçlüdür, bu kadar askeri gücü var, diyordu. Biz belki gerçekleri görerek bunları söylüyor diye düşünüyorduk. Ancak bunları, Türkiye toplumunu ürkütüp kendi imha konseptini devreye koymak için söylediği anlaşıldı. PKK şu kadar güçlü, Türkiye tarihinin en zor dönemini yaşıyor, bu nedenle bir kurtarıcıya ihtiyaç olduğunu söyleyerek, bir kurtarıcı gibi ortaya çıkmak istediği görülmüştür. Bizi ezeceğini sanarak kolay yoldan kahraman olacağını düşünmüştür. Ne var ki şimdi hareketimizin ve halkın güçlü mücadelecisi duruşuyla karşı karşıya gelince şaşırılmış gözüküyor. Bu nedenle de saldırgandır. Sağa sola çok fazla saldırıyor. Bu durumun Türkiye siyaseti üzerinde etkisi var. Son iki ayı aşkın bir süredir Türkiye'de yaşananlar tamamen bununla bağlantılıdır.

Bir yandan biz böyle bir kararlaşıma ortaya çıkartırken, yani beşinci ateşkes süreci bizim için bir netleşme, kararlaşıma durumunu yaratırken, diğer yandan Türkiye devlet gerçeğini de bir kere daha çıplak biçimde gözler önüne sermiştir. Ne çıktı ortaya? Çıplak bir askeri rejim. Ortada hükümet ya da başka kurumlar ve karar gücü yok. Sadece ordu var. Diğer tüm kurumlar bu gerçeğin biçimsel örtüsü haline gelmiştir. Hatta diğer kurumların tümü genelkurmay kararlarının uygulayıcısı durumundadırlar. Güya ulus adına karar veren yer, TBMM'ydi. Bir çırpıda yok edildi, ortadan kaldırıldı. Karar veren güç olmadığı ortaya çıktı. Sözde cumhurbaşkanı seçecekti, seçemedi. Çünkü meclis ve hükümet, cumhurbaşkanı seçiminden önce alması gereken sonucu alamadığı için cumhurbaşkanını seçmeye de yetkili kılınmadı. Halbuki hükümet ve genelkurmay arasında PKK'nin imhası üzerinde bir uzlaşmaya varılmıştı. Orduyla hükümet, neo itti-hatçılarla statükocular arasında böyle bir uzlaşmanın yapılmış olduğu kesin-dir. Biz bu konuda birçok şeyi çözümle-

dik, birçok gerçeği ortaya çıkardık. Temmuz 2006'da oluşturulan inkar ve imha planının bütün yönlerini açığa çıkardık, deşifre ettik.

Şöyle bir şeyi açıkça gördük: Cumhurbaşkanı seçimine gelmeden önce PKK'nin imha ve tasfiyesinin gerçekleştirilmesi öngörülmüştür. O gerçekleşirse, hükümet ile ordu arasındaki uzlaşma temelinde cumhurbaşkanı seçimini yapacaklardı. Her iki tarafın da planları, hesapları farklıydı. Ordunun hesabı AKP'yi kullanarak PKK'yi cumhurbaşkanı seçiminden önce imha ettirmek, sonra da AKP'nin kulağından tutup atarak istediği cumhurbaşkanını seçtirmekti. Böylece klasik cumhuriyeti PKK'nin ezilmesi temelinde sürdürmeyi hesaplamıştır. Buna karşı AKP hükümetinin hesabı da orduya dayanarak PKK'yi tasfiye edebilirsem, PKK'yi tasfiye etmiş bir yönetim olarak ordu üzerinde siyasal etkinliğim artar, böylece cumhurbaşkanlığı seçimini kazanır ve bu temelde cumhuriyetin içine kendimi ağırlıklı olarak yerleştiririm biçiminde olmuştur. PKK'yi tasfiye etmeyi başarmış bir hükümet olarak hiç kimse cumhurbaşkanı seçmemin önünde duramaz diye düşünmüştür.

PKK tasfiye edilmediği için bu uzlaşma ve hesaplar bozulmuş, kavganın öne geçtiği bir süreç başlamıştır. Her iki taraf da PKK'nin tasfiyesi ortamında, cumhurbaşkanlığı seçimi öncesi birbirini bitirecek kavgaya girişeceklerdi. Ancak ikisinin de hesabı tutmayıp kendilerini güçlendirmediklerinden, geçici uzlaşma sonrası hesapladıkları, büyük kavgayı daha sınırlı tutmak zorunda kalmışlardır. Yanlış hesap Bağdat'tan dönermiş derler ya AKP'yle genelkurmayın yanlış hesabı da Kandil'den döndü diyelim. MHP Başkanı 'Erzurum'da bayrak taşımak yetmez, yiğitsen bayrağı Kandil'e dik' diyordu. MHP anlamıyor ki bayrağı Kandil'e dikme hesabı, Kandil'den döndü, PKK'den döndü. PKK kazara direnme veya ezilmiş olsa Türkiye'de orduya AKP arasındaki çatışma şimdikininki birkaç katı fazla olacaktı. Hatta ordu başarılı bir güç olarak AKP'yi rezil rüsva ederek düşürecek. Hatta Özal'ın, Menderes'in başına neler getirdiyse belki de Tayyip Erdoğan'ın başına onu getirecekti. Şimdi hala ayakta yeni

“Tercihimiz barışçıl çözümdü.

Ama böyle olmuyorsa, Kürt halkı kendi savunmasını örgütleyerek de kendi demokrasisini kurabilir.

Direnme içinde kendi demokratik yaşamını örgütleyecek bir savunma duruşu ortaya çıkartabilir. Bunun için de barışçıl çözümü öngören pasif savunma duruşundan, kendi direnişiyle demokratik yaşamını örgütlemeyi öngören aktif savunma duruşuna geçmeyi kararlaştırmıştır”

hıklar taşıyacaktır. Ama bütün Kürdistan parçaları için ortak bir stratejik duruş olduğu da kesindir. Tüm parçaların böyle bir stratejik duruşa göre kendisini örgütlemesi, faaliyetlerini planlaması gerekiyor. Zaten böyle bir durumun etkisi bütün Kürdistan'da şimdiden görülüyor. Güney Kürdistan daha fazla bir iddia ve irade kazanıyor. Doğu Kürdistan'daki halkın örgütlenme ve eyleme geçişi daha yoğunudur. Güneybatı Kürdistan'da da yeni bir ruh ve mücadele çıkışı gelişmektedir. Yurtdışındaki Kürt halkının da yeniden bir ruh ve dinamizm ile mücadelede hamle yapma süreci yaşanıyor. Bütün bunlar aslında içine girdiğimiz bu yeni stratejik süreçle, mücadele süreciyle bağlantılıdır.

bir seçime giriyorsa Tayyip Erdoğan ve AKP, bunu PKK'ye borçludur. PKK'nin bu planı boşa çıkartması, direnmesi, kendi aralarında ortaya çıkacak çok büyük çatışmayı sınırlandırdı.

Her iki tarafın hesaplarının bozulması, aynı zamanda her ikisinin cumhurbaşkanı seçim hesaplarının bozulmasını beraberinde getirdi. Cumhurbaşkanlığı seçiminin tıkanmasının nedeni budur. Mevcut durumda sistemi cumhurbaşkanı seçemez bir duruma düşürdü. Çünkü mevcut sistemin cumhurbaşkanını seçtirip bu cumhuriyeti sürdürebilmesi için karşını yok etmesi gerekiyordu. O da PKK'nin imha edilmesi, Kürtlerin bastırılmasıyla olabiliyordu. Bu olmayınca cumhuriyet rejiminin krizi açığa çıktı. AKP buna rağmen biraz güçlendiğini hissederek kendi adayını cumhurbaşkanı yapmak isteyince, ordu buna müdahale etti. Meclis ve hükümet olarak o hakkı kazanmadın, dedi. Ordu da AKP'yi tümünden tutup atabilecek durumda değildi. Hükümet saf dışı kalsa, kendisi de PKK karşısında zor duruma düşecekti. Dolayısıyla hala AKP'ye biraz muhtaç olduğunu hissetti, çatışma sınırlı oldu.

Meclis karar aldı, seçime gidilecek, Türkiye'nin krizi çözülecek diyorlar. Bu tür değerlendirmeler doğru değildir. Seçim kararını meclis değil, Anayasa Mahkemesi aldı. Bu da genelkurmay başkanlığının verdiği muhtıra doğrultusunda oldu. Dolayısıyla bu, rejimin krizini çözecek bir seçim olamaz.

Örtülü ya da postmodern bir askeri darbe söz konusu

Ortada örtülü ya da postmodern bir askeri darbe söz konusudur. Artık darbeler eskisi gibi olmuyor, muhtıralar eskisi gibi verilmiyor. Dolayısıyla seçimlerin sorunlara derman olduğu sivil bir demokratik rejim ortada yoktur. Demokratik sivil rejim değil ki seçimler çözüm olabilsin. Bunu kendileri de biliyorlar. Buna rağmen niye ordu seçime yöneltti. Aslında mecliste aritmetik değişir, seçim bir çözüm olur diye değil. Biraz AKP'yi sınırlandırmak ve re-

habilite etmek için bu yola zorladılar. CHP ve DSP'yi bunun için birleştirdiler. Kısmen AKP'yi zayıflatsalar da yine birinci parti, hatta tek başına hükümet AKP olabilecektir. Bu durumda AKP'nin gücünü meclis anlamında kaybetmeyeceği açıktır.

O halde şimdi cumhurbaşkanı seçemeyen meclis, seçimden sonra da sıkıntılar yaşayacaktır. Seçim yine de AKP'yi eski pozisyonundan çıkaracak ve ehlileştirecektir. Refah Partisi (RP) içinde Tayyip kılığını çıkararak beş yılı bu klikle götürdülerse, şimdi de bu klikle ehlileştirip bir süre daha bunları kullanmaya çalışacaklardır. RP içinde bunları terbiye edip önlerine görev koymuşlardı. Ne var ki bu klik kendisine verilen görevi tam başaramadığı gibi,

meclisteki sayısını kullanarak güç olmak isteyince, sınırların ne olduğunu yeni biçim bir darbeyle gösterdiler.

Devlet bir yandan bunlara hala muhtaç, diğer yandan ise bunlar cumhuriyetle barışık olmadıkları için sorun çıkarmaktadırlar. Çünkü kendi adamlarını devlet içine koyuyor dolayısıyla rejimin karakterini değiştiriyor. Bu anlamda rejim hem AKP'ye muhtaç hem karşıt. Muhtaçlıktan vazgeçemeyince, mevcut durumda baskıyla AKP'yi politik ehlileştirmeye tabi tutup cumhuriyete daha az zarar verecek bir noktaya çekmeye çalışıyorlar. Aslında operasyonun amacı budur. Yapılan seçim filan değil, yapılan AKP'de politik değişiklikler ortaya çıkartıp cumhuriyet rejimiyle çok çelişmeyen bir konuma çekebilmehtir.

Bir yandan da iktidar kavgasıdır bu yaşananlar. Farklı güç odakları arasında iktidar dengesi yeniden yaratılmak isteniyor. İktidar imkanlarının yeniden

paylaşımı yapılıyor. Siyasal islamın seksen yıl ekonomik, siyasi, kültürel yaşamdan dışlanması söz konusu olunca, ortaya paylaşım mücadelesi çıkıyor. Bu açık bir gerçek.

Bu durumda seçim bir çözüm üretecek mi? Eğer AKP kendi islami kimliğinden biraz daha uzaklaştırılırsa, cumhuriyet rejimi için yeni bir iktidar gücü olabilir. Biraz rahatlatılabilir onu. Ama öyle olmazsa, tabii klikler arasındaki kavga sürecektir. Fakat her iki taraf da şunu gördü: AKP cumhurbaşkanı seçemeyerek gördü ki, ordu ile çok fazla çatışmaması gerekiyor. Daha çok dikkate almalı. Aslında Tayyip Erdoğan bu yaklaşım içindeydi, ama partide başkaları onu bu durumdan biraz uzaklaştırdılar.

Ordu da gördü ki, 2002'de Ecevit hükümetine yaptığı bir benzerini T. Erdoğan hükümetine yapamaz. Yaparsa zarar görür, AKP'ye biraz daha muhtaçtır. Onun için daha çok AKP'yi politika değiştirecek bir operasyona tabi tutuyorlar. Bu anlamda yeni bir uzlaşma yaratmaya çalışıyorlar. T. Erdoğan ile Y. Büyükanıt görüşmesi bu temelde oldu. 2006 baharında görüştüler, ardından Diyarbakır'da, Batman'da sivil halka dönük katliamlar gündeme geldi. Y. Büyükanıt'ın genelkurmay başkanlığı bu görüşme üzerinden şekillendi. Şimdi PKK'ye karşı mücadele ekseninde yeni bir uzlaşma yaratmak istiyorlar. Büyük ihtimalle de bunu sağlayacaklar. Bizim de yeni mücadele sürecine yaklaşımımızı bu gerçeği görerek geliştirmemiz önemlidir. Bu güçler arasındaki çatlağı geliştirmeliyiz. Çelişkileri derinleştirmeye çalışmalıyız. Ama esas olarak kendi gücümüze güvenmeliyiz. Kendimizi böyle büyük bir mücadeleye hazırlamalıyız.

Seçim stratejik bir önem taşıyor

Aslında seçim, taktik bir durum, stratejik bir önem taşıyor. Zaten ordu seçim istiyor mu istemiyor mu gerçekten belli değil. Türkiye'de bu tartışılıyor. Seçim isteyen bir güç bu kadar

Irak'a dönük operasyon söylemini gündeme getirmez. Mevcut durumda Türkiye'nin ortamı çok gergin. Seçime çok açık da değil. Ama savaş içerisinde de seçim yapabilirler. Zaten ayrı alanlardır. Biçimsel yönetim farklı, pratiği yürüten güç farklıdır. Hem cumhurbaşkanı seçiminde gördük hem de seçim olabilirse orada daha net göreceğiz ki, aslında seçilen meclis karar organıdır, ama ona çok ihtiyaç yok. Türkiye'de bir karar gerektiğinde onu alan merciler var. Ordu o kararı alabiliyor. Türkiye'de ha hükümet olmuş ha olmamış, hükümet olmasa da yönetim sürer. Çünkü hükümet yönetmiyor, iktidar değildir. İktidar başka gücün elinde ve o güç var zaten. Hükümet, aslında hükümeti elinde tutan gücün bir memuru gibi çalışıyor. Ekonomik diplomatik çalışmalar yürüten kurumudur. İktidarın ordu olduğu, Türkiye'deki devletin ordu örgütlenmesi olduğu tartışmasızdır. Demirel'e derin devlet var mı diye sormuşlardı? O da 'Görmüyor musunuz ordu' cevabını vermişti.

Ordu sadece devletin askeri gücü olarak örgütlenmiş değildir. İdeolojik, sosyal, siyasi ve her türlü güç odağı olarak örgütlenmiştir. Bütün alanlarda kurumları var. Cumhuriyet mitinglerini yaptıran da orduydü. Onun arkasında kesinlikle özel kuvvetleri vardır. Geçen dönemlerde özel kuvvetlerde görev almış birçok generali, subayı emekli ettiler. Oysa Türk ordusunda özel kuvvetlerden emekli olmak yoktur. Ölünceye kadar hizmet etmek vardır. Ne yaptılar? Görev alanını değiştirdiler. Askeri görevden çıkardılar sivil görev yürütmek üzere düzenlediler. Örgütlenmiş birçok Atatürkçü dernek var, kuvay-ı milliye derneği var. Bunların hepsinin arkasında özel kuvvetler komutanlığı vardır. AKP bu durumu bildiğinden, hiçbirine cevap vermediği gibi karşı miting geliştirmede. Onları yapan CHP olsaydı, onun üç katı miting yapardı, ama yapmadı. Çünkü arkasında ordu vardı. Yapsaydı orduyla daha ileri düzeyde çatışmaya girebilirdi, girmemek için yapmadı.

Türkiye'de rejimin krizi var. Cumhurbaşkanı da genelkurmay başkanı da böyle bir kriz olduğunu dillendirdi. Şimdi dillendirilen bu kriz açığa çıkmış

durumda. Planlanan imha ve tasfiye hareketiyle PKK'nın yok edilememesi, rejimin içinde var olan krizi bir kere daha alevlendirdi. Sistemi sarsarak işlemez kıldı. Yoksa kriz yeni ortaya çıkmadı, oluşmadı. Bu kriz yapısaldır, cumhuriyetin içinde başından beri vardır. Bu krizin dayandığı temel de cumhuriyet rejiminin inkarcı zihniyetidir. Kültürlere, milliyetlere karşı inkarcılık var, tekçi despotik bir zihniyetle ve zorla bu inkarcı rejimi ayakta tutma var. Çok şoven, faşist, milliyetçi bir zihniyettir bu. Türk dışında hiçbir şeyi kabul etmiyorlar. 1930'larda 'güneş dil teorisi' vardı. Sonra baktılar ki bu çok anormaldir, kimseye bunu kabul ettiremezler. Bu teoriden genel olarak vazgeçseler de esas olarak Kürdistan üzerinde buna dayanarak inkarcı, imhacı siyaseti geliştirdiler.

Türkiye'deki laiklik din inkarcılığına dayanıyor

Diğer kriz nedeni, kendi toplumsal gerçeğine uymayan laiklik anlayışıdır. Bu laiklik din inkarına dayanmaktadır. Dinler doğuran coğrafyada böyle bir laiklik anlayışının kriz etkeni olacağı açıktır. Türkiye'deki laiklik anlayışı din inkarcılığına dayanan kaba materyalist bir anlayıştır. Bu, çok yanlış bir yaklaşımdır ve bunun altında reel sosyalist anlayış var. Hala Türkiye bunda direnir. Dünyada var olan bu tür rejimlerden bir tanesi de Türkiye olmaktadır.

Önderlik, din çözümlemesi yapmıştı. Dinin tarihsel toplumsal bir olgu olduğunu ortaya koymuştu. Dini siyasi görüşlerle nitelenmek ayrı, kaba materyalistlerdeki gibi din inkarcısı olmak ayrı bir şeydir. Bu anlayış doğal olarak din-dar bir toplumu da inkar ediyor. Böyle halkların mozaığının olduğu coğrafyada farklı milliyetleri inkar et, dinleri inkar et. O zaman cumhuriyet rejimi toplumu inkar eder hale geliyor. Nitekim mevcut devlet, toplum inkarı üzerine kurulmuştur. Kendini topluma dayatan bir devlet gerçeği var. Onun için toplumla her zaman çelişki halindedir. Her türlü kültür ve milliyetle çatışma halindedir. Bunların en büyük temsilcisi olarak Kürtlerle çatışma halinde. Bunu yürütebilmek için de çıplak bir savaş rejimi olmak zorunda. Her zaman bu güçler

üzerinde baskı uygulayarak, onlara karşı savaş durumunu örgütleyerek kendini ayakta tutmaktadır.

Meclise 'egemenlik kayıtsız, şartsız milletindir' yazısını büyükçe yazmışlar. Halbuki ordu kararlar alıyor, halkı da sizin iradeniz olan meclis kararlar alıyor, diye kandırıyorlar. Türkiye bu biçimde demokratikleşemez. Sivil örgütlülük yok, askeri örgütlülük var. Sivil örgütlülük onun üzerine geçirilmiş bir maske, bir elbise gibidir. Gövde askerdir, bütün kurumlarıyla örgütlenmiş durumdadır. Görüntü sivildir, özü ise askerdir. Onun için cumhurbaşkanlığı seçimleri kriz olmaktadır. Rejim, kendi temsilini cumhurbaşkanında buluyor. Ondandır cumhurbaşkanının kişilik durumu, siyasi kişiliği önemlidir. AKP ne yapsa da klasik iktidar odaklarıyla uzlaşmadan ne genel seçimde ne de mecliste istediği adayı seçtiremez.

Türkiye'de ne Kürtler ne de Türk halkı seçimlerden herhangi bir demokratik açılım beklememelidir. Kürt halkına karşı inkar ve soykırımı hedefleyen yeni bir mücadele döneminin başlangıcı olacaktır. AKP eskisinden daha fazla inkar ve imha siyasetinin savunucusu olacaktır. Bu durum karşısında, Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununun çözümü mücadeleyle sağlanabilir. Mücadelenin yarattığı sorunlardan kaçmak için mücadeleden kaçınmak, dün olduğu gibi yarın da demokrasi karşıtı güçlerin işine yarayacaktır. Dolayısıyla demokrasi mücadelesinde kararlı ve ısrarlı olarak, tüm güçlerin gerçek yüzlerinin açığa çıkması temelinde doğru bir özgürlük ve demokrasi mücadelesi vermek, tüm demokratik devrimci güçlerin tarihsel sorumluluğudur. Bu sorumluluğu yerine getirmek için de başta meşru savunma güçlerine katılım olmak üzere, meşru savunma direnişini güçlendirmek, demokratik serhildanları geliştirmek, bu temelde özgürlük irademiz ve sistemimiz olan demokratik konfederalizmi kurulumalıyız. demokratik Türkiye, özgür Kürdistan'a ulaşmanın başka yolu yoktur. Kürt halkının kendi özgürlük sistemini kurması yalnız Türkiye'nin değil, tüm Ortadoğu'nun da demokratikleşmesinin temel taşı ve güç kaynağı olacaktır.

KCK'nin sistem sorunları ve örgütsel görevlerimiz

“Başarı ancak kadroların ve yönetim rolü üstlenen kadroların birbirini tamamlaması ile gerçekleşebilir. Kaldı ki yeni paradigma gerçeğimiz her zamankinden daha fazla kadroların kendini sorumlu görmesi ve katmasını gerektirmektedir. Dolayısıyla ne her şey yönetimlerden beklenmeli ne de yönetimler sorumlu tutulmalıdır. Ortak çalışma ve ortak sorumluluk bizim gibi özgücüne dayanan hareketler açısından olmazsa olmaz bir çalışma tarzı olmak zorundadır”

Reel sosyalizmin çözülmesinin öncesine dayanan Önderliğin reel sosyalizme yönelik eleştirileri ve sonrasında ki arayışları 1990'lı yıllar boyunca sürmüş, 2000'li yıllarda köklü ve derin bir yeni paradigmaya kavuşmuştur. Tarih, toplumun, felsefenin, ideolojinin, bilimin ve siyasetin yeniden değerlendirilmesine dayanan demokratik konfederalizm, salt Kürdistan'a özgü bir toplumsal proje olarak değil, devletçi kapitalist sistemden zarar gören ezilen halklar, sınıflar, kültürler, cinsler ve tüm toplulukların özgürlüğünü hedefleyen 21. yüzyılın demokratik sosyalizm mücadelesinin bir ifadesi şeklinde geliştirilmiştir. Devletçi kapitalist sistemin insanlığa yaşattığı bugünkü kaostan da ancak bu temelde çıkılabileceğini göstermiştir.

Ulus devletin yaşadığı sorunların faturası halklara, emekçilere, kadınlara ve gençlere ağır olmaktadır. Yine küreselleşme ile birlikte artan ekonomik krizlerin bir sonucu olarak gelir dağılımındaki aşırı eşitsizlikler, işsizlik, açlık, konut sorunu, hastalıklar, eğitim öğretim imkanlarının daralması, milliyetçilik, ırkçılık, mezhepçilik, savaşlar ve çatışmaların günlük yaşamın bir parçası haline gelmesi, artan doğa tahribinin ekolojik dengiyi ciddi bir biçimde bozması gibi temel sorunlar, ulus devleti reforme veya restore ederek çözmeyi mümkün kılmamaktadır. Çünkü çevre dengesi öylesine bozulmuştur ki, bunu sıradan dar çevreci önlemlerle düzeltmek veya sorunu çözmek zordur. Yine kadının yaşadığı tarihi, toplumsal, ruhsal ve zihniyet alanındaki sorunlar

köklü bir kadın devrimi yapılmadan çözülemez; çözülmeyeceği için de insanlığın temel sorunları devam edecektir. Özcesi demokrasi ihtiyacının her bakımdan kendini dayatması, kadın ve ekoloji alanında sorunların ulaştığı boyut, toplumsal sorunların sıradan reform veya restorasyonlarla çözülmesini çoktan aşmıştır. Bu nedenle de her üç alanda da köklü devrimler gereklidir. Yani demokrasi devrimi, kadın devrimi ve ekoloji devrimi sorunların çözümünde tek yol durumuna gelmiştir.

Demokratik ve özgürlükçü sistem mücadele ile kurulacaktır

Reel sosyalizmin, sosyal demokrasi, ulusal kurtuluşçuluk ve devlet sosyalizmi biçimlerinin de insanlık sorunlarını çözmeye yetmediği görülmüştür. Artık devlet ve iktidar merkezli olmayan, meşru savunmayı esas alan, halkın tabandan komün ve meclis örgütlenmelerine kavuşarak tüm yaşamı üzerinde söz, karar, denetim hakkına sahip olduğu demokratik konfederalizmin tek doğru çözüm olduğu anlaşılmıştır. Özcesi, ulusun devlet biçiminde değil de demokratik tarzda kendini örgütlediği bir sistemin toplumların siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik sorunlarına çare olacağı bir çağa girmiş bulunuyoruz.

Bu projenin dayandığı tarihsel, toplumsal, kültürel ve ahlaki temeller oldukça güçlüdür. Devletçi toplum neolitikten kalan demokratik ve komünal değerleri tümünden tasfiye etmek istemesine ve kapitalizmin bu konuda son derece pervasız yönelmesine rağmen hala

olanca diriliğiyle yaşaması bunun açık ifadesi olmaktadır.

Özellikle kaosu en fazla derinleştiği, küresel sermayenin tüm saldırılarına rağmen direnen Ortadoğu'nun tarih, toplum ve kültür gerçekliği açısından ulus, azınlık, kültür, din, mezhep, kadın, çevre gibi temel sorunlarını çözecek olan yegane toplumsal proje demokratik konfederalizm olmaktadır. Önderliğimizin belirttiği gibi, öngördüğümüz sistem doğayla sürdürülebilir diyalektik ilişkiyi kurmuş, kendi içinde tahakküme dayanmayan, ortak yararı doğrudan demokrasiyle sağlayan, cinsiyet özgürlükçü ve ahlaki bir sistemdir. Demokratik konfederalizm öncelikle bir zihniyet, kişilik ve öncülük sorunudur. Kesinlikle ertelenmeyi değil, bugünden kurulmayı gerektirir. Bu da sistemden en büyük darbeyi yiyen, çelişkiyi yaşayan, iktidardan ve devletten en çok uzak olan kadın ve gençlik başta olmak üzere, ezilen ve yoksul kesimlerden başlatmayı gerekli kılmaktadır. Özcesi halka karşı duyulan derin sorumluluk ve sevgi temelinde halkın komünlerde örgütlenmesi ve meclislerde temsile kavuşturulması gerekir. Elbette yurtsever ve halkçı olunmadan da bunlar yapılamaz. Buna öncülük edecek olan ise öncelikle demokratik sosyalizme derinden inanmış, bunun gerektirdiği bilinç, ahlak ve iradeyi kazanmış, sistemin kurmay örgütü olan PKK'lı militan kadrolardır.

Geliştirilen her evrensel toplumsal proje uygulandığı ülkenin, halkın ve kültürün rengini alır. Ülkenin ve halkın içinde bulunduğu somut sosyal, kültürel, siyasal ve ekonomik koşullar göz

“Demokratik konfederal sistem, demokratik sosyalizmin özü ve biçimiyle en uyumlu ve uygulanabilir modeldir. Tarihsel özellikleri nedeniyle her yerden daha fazla Kürdistan koşullarında uygulanabilir niteliktedir.

Kürdistan koşullarında uygulama avantajı bulunmasına rağmen, sistemi anlama sorunu kadar uygulama sorunları da ortaya çıkmıştır”

önünde bulundurulmadan, genel geçer formülasyonlarla bir sistemi inşa etmeye kalkışmak ya başarısızlık ortaya çıkarır ya da sistemin kurulamazlığına ilişkin bir inanç geliştirir.

Kürdistan'da günümüzde üçüncü dünya savaşının verildiği bir coğrafyada Türk, Arap ve Fars devletleri tarafından askeri işgal temelinde siyasal, ekonomik sömürgecilik uygulanırken, özellikle Türk sömürgeciliği tarafından kültürel soykırım yürütülmektedir. Böyle bir ülkede demokratik konfederalizmi geliştirmek elbette herhangi bir ülkeyle kıyaslanamaz özgürlükler içerecektir. Bir Macaristan'da ya da Brezilya'da yürütülen özgürlük ve demokrasi mücadelesiyle Kürdistan'da ne özgürlük ve demokrasi kazanılır ne de konfederal sistem kurulabilir. Dili, kimliği yok sayılan, hiçbir alanda kendisini ifade etmesine tahammül edilemeyen, her gün imha operasyonları ile karşı karşıya kalan, her türlü antidemokratik uygulamanın günlük yaşamının bir parçası haline gelen bir sömürgecilik ortamında bu sistemi geliştirme mücadelesini verdiğimiz farkında olmak zorundayız. Bu bilinç ve yaklaşımla hareket etmemek, kendini aldatmaktan başka anlama gelmez. Daha doğrusu bu bilinçle mücadele etmeyenlerin teslim olarak kendilerini satmasından başka bir sonuçla karşılaşmaları düşünülmemelidir. Dolayısıyla demokratik ve özgürlükçü sistemi mücadele ile kuracak birey ve toplum, tüm bu gerçekliklerin farkında olan, kendisinde bu yönlü zihniyet ve vicdan devrimini gerçekleştirmiş nitelikte olmalıdır.

Demokratik konfederal sistem en demokratik sistemdir

Demokratik konfederalizm yerellere ve tabana dayanır, ancak yerel ile genel arasındaki doğal organik bağ reddetmez; bu sistemde herhangi bir alan kendisini genele kapatmaz, genelle olan

ilişkilerini sistemin başarısı ve birbirini tamamlayan temelde geliştirir, kendi biriminde yerel iktidar geliştirmez ve kendisini bu temelde bağımsız bir prenslik haline getirmez.

Demokratik konfederal sistem, yukarıda da belirttiğimiz gibi, demokratik sosyalizmin özü ve biçimiyle en uyumlu ve uygulanabilir demokratik modeldir. Tarihsel özellikleri nedeniyle her yerden daha fazla Kürdistan koşullarında uygulanabilir niteliktedir. Kürdistan koşullarında uygulama avantajı bulunmasına rağmen, sistemi anlama sorunu kadar uygulama sorunları da ortaya çıkmıştır. Bu sorunların engelleyici ve ağır olmasının temelinde ise, paradigma değişiminin hareketimizin tartışma gündemine girdiği dönemde tasfiyeciliğin kavramlarla oynayarak değişimi çarpıtma çabalarının etkili olması yatmaktadır. Bunlar iradeli bir hareket ve kadro duruşu göstermeyi bir yana bırakalım, hareketi küresel kapitalist sistemin pespaye bir uzantısı haline getirmek istemişlerdir. Uluslararası komplo nun örgüt içindeki zafarını bu biçimde sağlamak için de en başta yaşam ve militan ölçüleriyle oynamıştır. Yeni paradigma, her şeyden önce de uluslararası komplo ile daha iyi mücadele etmeyi öngörürken tersinden ele alınarak, uluslararası komplo nun istediği örgüt gerçeğini yaratmanın aleti yapılmak istenmiştir. Bu tür eğilim ve uygulamalar, daha başından değişimi sakatlamıştır. Böylece yeni paradigma ve öngördüklerinin doğru bir zeminde tartışılması ve sistemi yapılandırmanın Önderlik çizgisinde geliştirilmesi sabote edilmiştir.

Tasfiyeciliğin başını çekenler hareket içinden tasfiye edilmelerine ve dışımızda da hiçbir etkileri kalmamasına rağmen, bu sürecin yarattığı etkiler örgüt içindeki varlığını zayıflayarak da olsa bugüne kadar sürdürmüştür. KCK sistemi elbette kendiliğinden kurulan bir sistem değildir. Kürdistan'ın

statüsü ve Kürt halkını açıkça yok etme planları geliştiren bir düşman gerçeği karşısında bunun kendiliğinden kurulamayacağı açıktır. Parti öncülüğü sorunu ve dolayısıyla militanın öncülük misyonu bu kuruluştaki çok önemli rol oynayacaktır.

Konfederalizm devletçi, iktidarcı, erkek egemenlikli bir sistem olan kapitalizm karşısında alternatif bir sistem geliştirmeyi öngörürken, militanlığın ve öncülüğün rolünü önemsemektedir. Çünkü dayandığı felsefi yaklaşım kendiliğenciliğe, determinist kaderciliğe değil, seçenekler içinde toplum için en doğrusunu yaşamsallaştıracak öncülüğe ve militanlığa gerekli rolü vermektedir. Dolayısıyla inisiyatifin ve öncülüğün bu sistemi kurmada olmazsa olmaz bir yeri bulunmaktadır.

Demokratik konfederalizmin inşası öncü duruş ister

Biz, devletçi sömürücü bir dünyada demokratik özgürlükçü bir sistem kurmak istiyoruz. Önderliğimizin belirttiği gibi, tam demokrasinin var olduğu bir çağda yaşamıyoruz. Bu gerçeklik toplumsal dönüşümü kendi kendine yürüten bir olgu haline getirinceye kadar, kapitalist sistem altında yaşadıkça gereklidir. Gerçeklik böyle olmasına rağmen, sanki demokratik konfederalizm kendiliğinden kurulabilir veya bunu inşa etmek için militan duruş ve ölçüler gerekli değilmiş gibi yaklaşımlar açıktır ki tasfiyeciliğin ağır etkilerini taşımaktadır. Bu anlayış kendisini uzun süre önemli oranda sürdürmüştür. Sistemin kurulmasına öncülük edecek kadro ölçülerinin ve militanlığın gereksiz görülmesi ya da gerektiği kadar bu ölçülere dikkat edilmemesi, KCK sisteminin öngörülen düzeyde gelişmemesini beraberinde getirmiştir.

Buna bağlı olarak diğer temel sorun ise, KCK sistemi içindeki konfederal yapıların kendini ele alış ve sistem içindeki yerlerini tanımlama biçimidir. KCK sistemi içindeki konfederal örgütlenmeler demokratik komünalizm ruhundan önemli oranda uzaklaşmış, sistemin organik bütünlüğünü gözetmeyerek karışıklı bağımlılık ve birbirini tamamlama

ma ilkesine göre çalışmamıştır. İktidarcılıktan kurtulalım derken, çok sayıda iktidarcıklar oluşmaya başlamış ve bunlar iktidarcılığın vermiş olduğu ruh haliyle birbirleriyle tamamlayıcı ilişkiler kurma yerine, birbirlerini etkisizleştirmeye çalışan iktidar odaklarına dönmüşlerdir. Enerjinin önemli bir bölümü kim kime bağlı olacak, bunun hukuku nedir tartışmaları içinde tüketilmiştir. 'Benden olsun, ne olursa olsun' yaklaşımından hareketle hiçbir ortak kadro anlayışı ve ölçüsü yaratılamamıştır. Özetle belirtmek gerekirse bir yerel fetişizm gelişmiştir.

Yerel fetişizme bağlı olarak sistemin gündemini ortaklaştırmada ciddi sorunlar yaşanmış, hemen hemen her komite ve koordinasyonun kendi öncelikli gündemi öne çıkmış ve daha çok bunun arkasından gidilmiştir. Sistemin esas gündemi yeterince ortaklaştırılarak takip edilememiştir. Varlığımızı yok sayan sömürgeci bir sistem altında yaşanıldığı gerçeği göz ardı edilince ortak tepki ve refleksler geliştirilememiş, geliştirilenler ise uzun vadeli ve istikrarlı olamamış, bir süre sonra herkes kendiliğinden iç gündemine dönmüştür. Genel hatlarıyla ortaya koyduğumuz sistemin bu sorunları, yönetimlerin ve kadronun demokratik konfederal bir anlayışı sorumluluklarının merkezine koymamasından kaynaklanmıştır.

Yönetim, örgüt, kadro, yaşam, eğitim vb temel sorunların diğer önemli bir kaynağı da sistemimizin örgütsel düzenlenişi ve nasıl bir mücadele pozisyonunda olduğuyla ilgili yanılgılardır. Şekillenen sistem kendini daha çok sivil siyaset yapma ve barış ortamlarına cevap verecek biçimde örgütlemiş, düzenlemiş ve planlamıştır. Halbuki imha ile yüz yüze olan bir halk gerçekliğiyle karşı karşıya bulunmaktayız. Bu nedenle on bir komite biçiminde ortaya çıkan örgütlenme sistemi ve bunu Kürdistan'ın tüm parçalarında ve yurtdışı alanlarında pratikleştirme çabaları, yine Kadın hareketinin öncü güç olma misyonunu oynamadaki zayıflığı, gençliğin ise kendini yeterince örgütleyememesi göz önüne getirildiğinde, son derece parçalı, birbirin-

den kopuk, özerk, hatta bağımsız hareket eden yapılanmalar ortaya çıkmaktadır. Bu durum hem mücadelemizin zor koşullar altında sürmesi hem de anlayıştaki yanlışlıklar nedeniyle bizleri ciddi sorunlarla karşı karşıya getirmektedir. Bu da uluslararası komplocu güçler ve sömürgecilerin yönelimlerini boşa çıkarmada ve dönemin acil hayati çalışmalarını başarmada ciddi boşlukların ve yetersizliklerin yaşanmasına yol açmaktadır.

Yönetimlerin en temel sorunu, bir örgütün olmazsa olmazı olan denetim ve hesap sorma sistemindeki yetersizliğidir. Yaşanan ciddi yetersizlik ve sorunlar karşısında sadece sınırlı bir eleştiri ve değerlendirmeye yetinilmiştir. Kendisini dayatan geri anlayış ve yaklaşımlara karşı denetleyici ve hesap sorucu olunamamıştır.

Ortak bir kadro politikası yakalanmalıdır

Demokratik konfederal sistemin kuruluşunu zorlayan etkenlerden biri de yönetimlerimizin kolektif bir çalışma tarzını tutturamamasıdır. Ya bireysel tarzlar yönetim olmayı önlemiş ve etkisiz kılmış ya da uzlaşmalar biçiminde yürüyen yönetimler sorunlara yaratıcı çözüm bulma gücü gösterememiştir. Bu bakımdan hem tartışan hem de uyumlu bir ekip çalışmasıyla kolektif ruhlu yönetim haline gelmek, sistemin sağlıklı kurulmasında ve geliştirilmesinde önemli bir yere sahiptir.

Yönetimler ortak kadro politikası oluşturma ve sürdürmede yetersiz kalmıştır. Neredeyse her komite ve koordinasyon kendisine göre bir kadro yakla-

şımını geliştirmiştir. Bir yerde bir yanlışa karşı mücadele verilirken, bir başka yerde bunun mücadelesi verilmemiştir. Kimi yerlerde yaşamın kendiliğindenciliğe bırakılması, örgüt ölçülerine dikkat edilmemesi, hatta biçimde bile gözle görülür farklılıkların olması, yönetimlerin farklı kadro ve örgüt anlayışının dışavurumu olarak görülmüştür. Bunun en temel nedeni de hemen hemen her komite ve koordinasyonun Merkezi Kadro Okullarına kadro gönderme yerine, kendi yanında eğitimi geliştirme yaklaşımı içine girmesidir. Farklı tarzlarda yürütülen eğitimlerin farklı kadro şekillendireceği açıktır. Ortak anlayış ve reflekslerdeki zayıflık esas olarak da bu yanlış eğitim ve kadro anlayışından kaynaklanmıştır.

Öte yandan kadroların pratik içinde de eğitime ihtiyacı olduğunu görüp, bu yönlü bir çalışma ve düzeltme içine girilmemesi de önemli bir eksiklik olarak açığa çıkmıştır. Bu durum yönetimimizi sadece kadrolara iş veren ve planlama yapan bürokratlara ya da 'iş koordinesi'ne dönüştürmektedir. Bu yanlış eğilimi 'biz insan yönetimi değil, iş yönetimiyiz' diyerek meşrulaştıran yönetimler olmuştur. Bunun tasfiyeciliğin eğitim, kadro ve örgüt anlayışının yaşatılması anlamına geldiği açıktır.

Önderliğin başarısı ideolojik ve örgütsel faaliyetten kaynaklıdır

Oysa Önderliğimizin tüm çalışmaları ve yaşamı kadro yaratmayı hedefleyen ideolojik ve örgütsel çalışma olmuştur. Önderlik ancak bu görevler yerine getirildiğinde o birey ve kuruma yöneticilik sıfatını layık görmüştür.

Önderliğimiz her zaman yaşamda ortaya çıkan tüm davranışları, duruş ve sorunları ideolojik mücadele yöntemleri ile netleştirip aşarak, ideoloji yaşam denklemini temel bir diyalektik yöntem olarak ustaca kullanmış ve bu temelde de örgütsel ve siyasal mücadelede hep başarılı olmuştur. Önderlik kendi başarısının esasını her fırsatta ideolojik ve örgütsel faaliyetten kaynaklandığını vurgulamıştır. Önderlikteki bu müca-

dele diyalektiği önemli bir kadro niteliği ortaya çıkardığı gibi, halk gerçekliği-mizde de bir dirilişi sağlatmıştır. Dış saldırılara karşı bir mücadele yürütürken, esas olarak da ideolojik ve örgütsel gücüne dayanarak başarılı olduğu gibi, içimizdeki zayıflıklara karşı da bu tarzda mücadelesini sürdürmüştür.

Hareketimiz kendi tarihinde dış saldırıların yanı sıra, kaynağını bizim zayıflıklarımızdan alan ve dış saldırıların bir tamamlayıcı unsuru olan iç tasfiyecili eğilimlerle karşılaşmıştır. Bu eğilimlerin ortaya çıkışını Önderlik her zaman bir ideolojik duruştan kaynaklı olarak ele almış, bu tür eğilimlere karşı ideolojik mücadelenin sürekliliğini hiçbir zaman ihmal etmemiştir. Eğilimleri sadece kişisel zayıflıklara bağlamamış, zayıflıkların kendisini de, Kürt toplumunun kendi çıkarına tekabül eden bir ideolojiye sahip olamaması dolayısıyla başka ideolojilerin derin etkisiyle bağlantılı ele almıştır. Bu içimizdeki tasfiyeciliğe karşı ideolojik mücadelenin bizdeki kanunu haline gelmiştir. Bu anlamda tasfiyeciliğe karşı mücadele sadece söz konusu bireylere ve kesimlere değil, aynı zamanda kendi benliğimizde var olan zayıflıklarımıza karşı verilen bir mücadele olarak yürütülmek durumundadır.

Tarihimizdeki bütün tasfiyecilerin ideolojik ve örgütsel saldırılarının toplamı olan son tasfiyecilik, komplonun da temel hedeflerinden olan, Önderliğe, örgüte, kadroya karşı bir kuşku ve güvensizlik yaratmayı bir noktaya kadar başarmıştır. Negatif bir üslupla örgütte aksayan yanlar hep ön plana çıkarılarak, bunların yeni paradigmayla örtüşmediği, yeni paradigmaya girilmeyerek klasik kalındığı şeklinde bir dillendirme yaygın bir şekilde yapılmıştır. Yeni paradigmadan anladıklarıysa, Önderliğin ortaya koydukları değil, burjuva liberal ya da postmodern süzgeçten geçirilenlerdir.

Özellikle 'olay ve olguları karşılaştırmamalıyız, karşıtlık üzerine ideolojik ve siyasal duruş göstermeyelim' denilerek, bilinçli bilinçsiz bir mücadelesizlik ortamımıza dayatılmak istenmektedir. Oysa 'karşılaştırmayalım' diyen anlayışların kendisi, Önderliğimizin ve şehitlerimizin ölçülerini, ortaya koyduğu

yaşam ve mücadele çizgisini esneterek, kendine göre bir yaşam alanı yaratmak amacıyla yine bu anlayışın şemsiyesi altına girerek, PKK'ye karşıtlık temelinde yoğun bir mücadele içindedir. Bu anlayış kendisine karşı mücadelesiz kalınmasını isteyen kişiliklerin başvurduğu bir teori olmaktadır.

İlkesiz duruşlar her türlü münafıklığa yol açar

Evrende ve doğada değişimin ve hareketin kaynağı maddi gerçekliklerdeki düalizm, yani karşıtların varlığıdır. Çelişkinin varlığı ve zıtlığının birbirini yok etmemesi biçimindeki karşıtlar mücadelesi mücadelesizlik ya da karşıtların birbirini karşıt olarak görmekten vazgeçmesi değildir. Bu tür anlayışlar karşısında yönetimlerimizin ideolojik mücadele yerine, içimizde var olan bu tür hassasiyet ve kaygıları dikkate alarak hareket etmeleri ideolojik mücadeleyi zayıflatmakta, bu da kadroyu ve örgütü güçlendirmeyen sonuçlar ortaya çıkarmaktadır.

Yeni bir sistem kurarken ortaya çıkan yanlışlıklara karşı ideolojik ve örgütsel mücadele vermek, bireyi yok etmek ya da ezmek olarak görülemez. Hatta kuruluş sürecinde eksiklikler ve yetersizlikleri ideolojik ve örgütsel mücadeleyle sürekli düzeltmek gerekir ve doğru olan da budur. Apocu hareketin kısa sürede güç olması ve inkarcı sömürgecilik karşı mücadele eder konuma gelmesinin böyle bir ideolojik ve örgütsel hassasiyetin sonucu ortaya çıktığı unutulmamalıdır. Önderliğimizin "çözülen an değil tarih, birey değil toplumdur" belirlemesi bu bakımdan çok öğreticidir. Önderliğin yanlışlıklara karşı mücadele diyalektiği bilinmesine rağmen, yanlışlıklara karşı ortak duruş ve ortak kadro politikasına ulaşmış değildir. Bu yaklaşım örgütsel ve kadro duruşunun parçalı olmasını, dolayısıyla kadro ve çalışanların bu gerçekliğe veya bir yerlere dayanarak zayıflıklarını yaşıtmasına neden olmaktadır.

İlkel duruşlar yerine hesapçı yaklaşımlardan da söz edebiliriz. Toplumsallaşmamızı zayıflatan, ortak ruh birliğini yakalamayı engelleyen bireyci, ben-

cil ve örgüt dışı tutumlar karşısında tavırsızlık bunun sonucudur. Kadroyu ve çalışanı zayıflatan, moralsizleştiren, örgütü güçten düşüren, kuşkular uyandıran tutum ve davranışların, ideolojimiz ve örgütsel gerçekliğimizle yakından uzaktan bir ilişkisi yoktur. Kendine dokunduramayı hak olarak belleme, eleştiriye kapalı olma, özeleştir vermeme gibi yaklaşımlar, tasfiyeciliğin en güçlü olduğumuz alanlar olan yaşam, yoldaşlık, örgütsel anlayış ve kadro duruşumuzda yarattığı olumsuz etkilenmelerin bir ürünüdür.

Eleştiri özeleştir tasfiyecilik tarafından irade olmanın önündeki engel olarak ele alındı. Hatta örgüt kültürümüzden ve gündemimizden çıkarılmak istendi. Kadro da bu mekanizmayı derinliğine ve yeterince özümsemediğinden buna kendini yatırdı, razı oldu. Bu temelde ideolojik ve örgütsel çizgi hassasiyetleri zayıfladığından yapılan yanlışlıklara müdahale edilmemekte, tavır konulmamaktadır. 'Bana mı kalmış?' yaklaşımı tercih edilmektedir. İçimizde böyle bir kadro profili de ortaya çıkmıştır. Böyle ilkesiz duruşların da her türlü münafıklığa yol açacağı, örgüt ortamını zehirleyen bir fitne olarak örgütümüzü zayıf bırakacağı açıktır.

Kadrosunu yaratamayan ideoloji ve felsefelerin geleceği yoktur

Görev ve sorumluluk üstlenmede ciddi eksiklikler yaşanmaktadır. Kendini geri çekmeler, iddiasızlıklar görülmektedir. Bunların tümü ideolojik zayıflık veya çeşitli burjuva düşünce akımlarından etkilenmeyle ilgilidir. 'Yapım yöneticilik yapmaya elverişli değildir. Hiyerarşiyi sevmiyorum, yönetici olmadan da istenilen her tür çalışmayı yaparım' yaklaşımları bir anlayış biçiminde kendini dayatmaktadır. Bu esasında partiyi hiyerarşi ve iktidar yaratan, devlet gibi gören bir yaklaşımdır. En iyimser söylemle hareketimizin paradigma değiştirdiğine inanmamaktır. Öncülük kavramını anlayamama, onu gereksiz görme yaklaşımıdır. Bu yaklaşımda görev almak, ama sorumluluk altına girmemek gibi Önderliğimizin çokça eleştirdiği memurvari zihniyet vardır. En genel anlamıyla da Önderli-

ğimizin ortaya koyduğu sorumlu kadro duruşuna gelmemek vardır. Vurgulamalıyız ki, iddia sahibi olmak, sorumluluk altına girmek ve görev üstlenmek tabaka oluşturmak değildir. Yeniden yapılanan PKK'de partileşmek ve görev almak demek, devletsiz toplum kurmanın öncüsü olmak için ilk başta da kendini devletçi zihniyetin tüm kalıntılarından kurtarmak ve bu konuda her-kese örnek olmak demektir.

Bu tür yaklaşımlar, Önderliğin ilk günden başlayarak Kürt insanına sorumluluk kazandırma mücadelesi ve bu konuda yarattığı gelişmelere saldırmak ve Önderliğin çabalarını geriye çekerek, Kürt toplumunu PKK öncesi sorumsuz ve kendine göre duruş içine sokmaktır. Ya da bireyci ve dar sorumluluk duygusuyla sınırlı bir katılımı örgütte ve toplumda meşrulaştırmaktır. Hangi örtüyle kamufle edilmeye çalışılırsa çalışılsın, bunun örgütsel tasfiyecilik, dolayısıyla da teslim olma ve kendini satma olduğu açıktır.

Yönetimlerin yaşadığı diğer bir yetersizlik de karar ve planlamaları yaşama geçirmede gösterdiği zayıflıktır. Karar ve planlamaya gitmede yönetimlerimizin ciddi bir sorunu yoktur. Ancak onun pratikleştirilmesi ve örgütlen-dirilmesi aşamasında yetersizlikler yaşanmakta, bu da birçok görevin ortada kalmasına yol açmakta ve sistemimizde zayıflıklara yol açan boşluklar yaratmaktadır.

Yönetimler ve kadrolarımız, demokratik konfederalizmi yetersiz, yanlış anlayan, kendine göre ele alan ve uygulamada dağınıklığa, parçalı duruşlara yol açan, kadroların enerji ve yeteneklerini etkisiz bırakan anlayışlara karşı yeterli bir mücadele yürütmemiştir. Doğal olarak yönetimlerin bu duruşu tüm kadrolara yansımıştır. Bunun sonucunda ise birbirini tamamlamayan, genelleşmeyen, benmerkezci, egemenlikçi ve mülkiyetçi bir yaklaşım farklı düzeylerde de olsa birçok alanda kendini dayatmıştır.

Sistemin istenildiği gibi geliştirilip oturtulmasında yönetim ya da koordinasyonların rolünün yanı sıra kadroların da yaşadığı önemli yetersizlikler ol-

muştur. Bu da elbette kadroları yeterince aydınlatmayan, yanlış yetersiz yaklaşımlarıyla öncülük rolünü oynamayıp liberal ve idareci kalan yönetimin sorunudur. Ancak kendi gerçeğini görmesi açısından kadronun duruşuna değinmek gerekmektedir.

Her şeyi koordinasyon ve yönetimlerden bekleyen kadro duruşu yanlıştır. Başarı ancak kadroların ve yönetim rolü üstlenen kadroların birbirini tamamlaması ile gerçekleşebilir. Kaldı ki yeni paradigma gerçeğimiz her zamankinden daha fazla kadroların kendini sorumlu görmesi ve katmasını gerektirmektedir. Dolayısıyla ne her şey yönetimlerden beklenmeli ne de yönetimler sorumlu tutulmalıdır. Ortak çalışma ve ortak sorumluluk, bizim gibi özgücüne dayanan hareketler açısından olmazsa olmaz bir çalışma tarzıdır.

Her dava yaratabildiği kadrosunda ifadeye kavuşur, onunla yaşam bulur. Kadrosunu yaratamayan hiçbir ideoloji ve felsefenin geleceği yoktur. Bu nedenle Önder Apo'nun destansı çalışmam dediği çalışmaların en önemlisi kadro çalışması olmuştur. Uluslararası komplo sonrası ve tasfiyeciliğin kendisini dayatma sürecinde kadro da ciddi aşınmalar yaşanmıştır.

“Demokrasinin dili eylemdir”

Günümüzde kadronun en temel sorunlarından birisi, yeni paradigmayı anlamada yaşadığı ideolojik, felsefi ve teorik alandaki yetersizliği ve yüzeyselliğidir. Bu nedenle istenilen düzeyde pratikleşme de sağlanamamaktadır. Kendine göre anlama ve pratikleştirme ise, tarz farklılıklarını yaratmakta ve

kendisiyle birlikte farklı sorunlara zemin oluşturmaktadır. Bunun önemli bir nedeni de başarı ve başarısızlığın, ideolojik ve örgütsel anlayışımızın ne olup olmaması gerektiğinin öğrenilmesinin Önderlikten, örgütümüzden, doğru pratikleşen şehitlerimizden, parti ve mücadele tarihimizden değil de, ideolojik, teorik yaklaşımlarımızı kavramada yardımcı olacak başka kaynaklardan gerçekleştirilmesidir.

Kadrolarda görülen diğer bir yetersizlik de, ideolojik ve örgütsel ölçüler temelinde sistem ve örgüt ortamında bir mücadele yürütmeme, yanlışlıklarla mücadele etme yerine uzlaşma ve görmezden gelme durumudur. Oldukça liberal, gevşek ve kazandırmayan bu yaklaşım günümüzün en tehlikeli kadro duruşudur. Bu ise ortamımızda aşınmaların ortaya çıkmasını, birçok insanın heyecanını ve mücadeleyi sıcaklığını yitirmesini ve birçok geriliğin beslenmesini beraberinde getirmektedir.

Bunun en temel nedeni de Önderlik ve şehitler gerçeğinde bir kadro duruşu gösterme yerine yaşanan yere göre şekillenen bir kadro duruşunun ortaya çıkmasıdır. Her koşulda ve her yerde çalışacak bir güce ve yeteneğe sahip olması gerekirken, kadrolar bulunduğu alanın özelliklerine, zayıflıklarına ve değiştirmek istediği sistemin etkilerine göre şekillenmektedir.

Neredeyse ölçüleri, yaşam ve mücadele felsefesi birbirinden farklı olan Türkiye, Avrupa, Rusya, Irak ve Maxmur, meşru savunma alanında ise gerilla alanı ve siyasi alan kadro biçimlemesi ortaya çıkmıştır. Böyle yanlış eğilimlerin ortaya çıkması, eleştirilip giderilmesi gerekirken, hareketimize dayatılıp meşrulaştırılmaya çalışılmaktadır. Bu nedenle önümüzdeki dönemin en temel görevlerinden biri, eğitim ve kadro anlayışında ortaklaşmayı sağlayıp, her alanda geçerli olan, ama özgün pratikleşen ortak kadro ölçülerine ulaşmak olacaktır.

Sistemimizin en temel sorunlarından birisi de eylem çizgisidir. Önderliğimiz “Demokrasinin dili eylemdir” demektir. Ancak son yıllarda eylem çiz-

gisinde daha çok savunmacı, pasif, risk almayan, sonuç alma ve düşman iradesi üzerinde etki yaratma yerine, adeta 'eylem yapıldı' demek için eylemler yapan ve yasallıkla kendini sınırlayarak sistem içileşen bir eğilim gelişmektedir. Bunu başta gençlik, kadın ve emekçi kesimlerinde görmek mümkündür. Bu toplumsal kesimlerin KCK sisteminin hem kuruluşunda hem mücadele gücünde öncülük gerçeklikleri dikkate alındığında, eylem çizgisinde düzeltilmesi gereken çok ciddi bir sapmanın var olduğu görülmektedir.

Koma Civaken Kurdistan (KCK) sisteminin Önderlik ve PKK çizgisinde kurumlaşması, mücadelenin yükseldiği toplumsal örgütlenme zemini haline gelmesi açısından ideolojik çalışmalar belirleyici öneme sahiptir. Geçen dönemde parçalı olan ideolojik çalışmaların bu dönemde daha bütünlüklü ve etkili olması için bir merkezden yönetilmesi ve yönlendirilmesiyle ideolojik çalışmaların ve bu yönlü mücadelenin

ların güçlendirilmesi başarının teminatı olacaktır. Bu alandaki çalışmaların zayıflığı ise, özgürlük hareketinde sorunların varlığının devam etmesi, hatta derinleşerek çürütücü ve tüketici etkenine dönüşmesine neden olur.

Sistemin kavratılmasında ciddi sorunlar yaşanmaktadır

Bu gerçekler ışığında ideolojik çalışmaların bir bütün olarak eski içerik ve tarzı aşması ve yeni açılımlarla kendini güçlendirmesi gerekmektedir. Eğitim çalışmasının kadro, halk önderleri ve halk eğitimini kapsayacak biçimde geliştirilerek, KCK sisteminin ruhunun güçlendirilmesi önemlidir.

Akademi çalışmalarının başta Türkiye ve Avrupa'da üzerinde durularak örgütlendirilip işlevsel hale getirilmesi ihtiyacı vardır. Tüm parçalarda en azından bir ideolojik yayın çıkarılmalı, olanlar da güçlendirilmelidir. Medya Savunma Alanları'nda ideolojik müca-

ması da önümüzdeki dönemde üzerinde durulması gereken konudur.

İdeolojik çalışmaların yalnız Türkiye ve Avrupa'da değil, Kürdistan'ın tüm parçalarında geliştirilmesi gerektiği açıktır. Bu nedenle her dile hakim kadroların örgütlendirilmesi ve bunların sadece bir ideolojik çalışma alanında yoğunlaşması daha verimli sonuçlar ortaya çıkaracaktır.

Sistemin kavratılması ve propagandasında da ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Bu konuda görsel, işitsel, yazınsal ve internet alanında önemli imkanlar olmasına rağmen, hala etkili bir ideolojik, örgütsel ve sistemsel mücadele yürütülememektedir. Kadro ve halk gerektiği kadar eğitilememekte, dışımızdaki çevrelere hareketimiz ve Önderlik yeterince yansıtılamamaktadır. Başta görsel olmak üzere kurumlarımızda hareketimizin ideolojik, örgütsel ve pratik ihtiyaçlarına cevap vermede duyarlılık istenilen düzeyde gösterilememiştir. Bu durum, bu nitelikteki çalışma alanlarımızdaki kadroların ideolojiye, görevlere yaklaşım ve örgüte karşı sorumluluk duymada gösterdiği zayıflıklardan kaynaklanmaktadır.

“İdeolojik çalışmanın zayıflığı, demokratik konfederalizmin yanlış anlaşılıp, uygulanmasına yol açmaktadır. İdeolojik çalışma, anlayış ve tarz birliğini sağlamada önemli role sahiptir. KCK sistemi gibi yeni bir kuruluştaki anlayış ve tarz birliğinin sağlanmasının yaşamsal olduğu tartışmasızdır”

ortaklaştırılması ve etkin kılınması en doğrusu olmaktadır.

İdeolojik çalışmanın zayıflığı, demokratik konfederalizmin yanlış anlaşılıp bununla bağlantılı olarak yanlış uygulanmasına yol açmaktadır. İdeolojik çalışma her şeyden önce de anlayış ve tarz birliğini sağlamada önemli role sahiptir. KCK sistemi gibi yeni bir kuruluştaki anlayış ve tarz birliğinin sağlanmasının yaşamsal olduğu tartışmasızdır. Dolayısıyla anlayış ve tarz birliğine ulaşmak, toplumun her türlü gücünün ve potansiyelinin KCK sistemine aktırılması anlamına gelecektir. İdeolojik çalışmaların zayıflığı her türlü imkanın çarçur olmasına, hatta var olan gücün dağılmasına yol açacak olumsuzlukların önünün açılmasını beraberinde getirir. Tüm bunlardan anlaşıldığı üzere, mücadelenin de ciddi bir dönemeçten geçtiği düşünülürse, ideolojik çalışma-

dele amacıyla çıkarılan yayın organlarının sağlıklı dağıtımını sağlayacak bir mekanizma oluşturulmalıdır. Irak, Suriye ve İran sınırları içinde yayınların dağıtım sorunlarının çözülmesi de ideolojik mücadelenin etkin kılınması açısından gereklidir.

İdeolojik alanda yürütülen çalışmalar daha çok dergiler bünyesinde entelektüel temelde kalması aşarak, daha kapsamlı bir ideolojik mücadele platformuna ve araçlarına kavuşturulmalıdır. Eski planlamaların ve tarzın aşarak ideolojik çalışmaların ağırlığının hissettirilmesi önümüzdeki dönemin temel görevi olacaktır. Öte yandan hareketin yaşadığı ideolojik sorunların tespit edilerek, bunların talimat konusu yapılarak tartışılarak gündem belirlemede inisiyatif alınmalıdır. Bu alan kadrolarının iyi seçilip var olanlarla birlikte örgütlendirilerek verimli kılın-

Basın çalışmalarında kapitalist sistemin basın etkileri görülüyor

İçine girdiğimiz yeni süreçte basının demokratik komünal sistemin özüne uygun çalışmaları yaygınlaştırması için ideolojik hassasiyeti gözetmesi gerekmektedir. Basın alanında bir ideolojik birlik ve hassasiyetin kesinlikle yakalanması, ortaklaşmanın oluşturulması sağlanarak, tüm basınımızın aynı gündemlere odaklanması üzerinde durulmalıdır. TV'de gösterilen kliplerde, kadının toplumsal cinsiyetçi bir bakış açısıyla cinsel meta olarak kullanılmasının önüne geçilmesi için örgütsel bir müdahalenin yapılması şarttır. Bunun önüne geçilememesinin kadın özgürlük çizgisine saldırı halinde bulunan hakim kültüre teslim olma anlamına geleceği açıktır.

Birçok yayın organımız var; bunların ideolojik içeriklerinin güçlendirilmesi, propaganda etkilerinin artırılması gerekmektedir. Herhangi bir ihti-

yaca cevap vermeyen, içeriği zayıf olan yayın organlarının kapatılması, buralara verilen değerin ve emeğin diğer yayın organlarına aktarılması en doğrusudur. Bir yıldan fazladır çıkarılmasını istediğimiz ama çıkarılamayan kadın ve gençliğin ideolojik dergilerin çıkmaması önemli bir eksikliklerdir.

Basın yayın alanında da çalışmalara ideolojik yaklaşımdan çok kapitalist sistem içindeki basın yaklaşımının derin etkileri görülmektedir. Bu durum yönetimlerin, kadronun, çalışanların kendilerini doğru tanımlayıp doğru tarzda çalışmalarını zorunlu kılmaktadır. İşçi patron ilişkileri, şirket yöneticiliği, teknik eleman olma, mesleki yönü ön plana çıkararak ideolojik temsili esas almama, buna bağlı olarak yaşamda büyük aşınmaları yaşama gibi topluma iyi örnek olmama durumundan kurtulunmalıdır.

KCK sistemi içindeki kültür faaliyetlerimizde de ciddi yetersizlikler yaşanmaktadır. Kültür ürünlerine karşı ideolojik hassasiyetler fazlasıyla zayıflamıştır. Toplumu ve bireyi KCK sistemine çekecek, özgürlük ve demokrasi mücadelesine duyarlı hale getirecek ürünlere değil, popüler ve bireyleri sıradanlaştıran ürünlere ilginin artması, bu alandaki çalışmaların zayıflığının sonucudur. Ürünlerde Kürtçe dili kullanılsa da, toplumu özgür ve demokratik yaşama duyarlı hale getirme yerine, verili yaşama entegre eden ve özendiren ürünlerin işitsel ve görsel yayınlarımızda yer alması kültür politikamızdaki yanlışlığın dışavurumudur.

Kültür sanat faaliyeti rafine ideolojik çalışmalardır. Bir toplum esas olarak da kültür sanat faaliyetiyle şekillendirilir. Önderliğimizin net olan bir kültür anlayışı ve politikası vardır. Ne var ki bu netliğin reel çalışmalarımızda bulunmadığı, bunun da demokratik komünal kültürün oturmasını zayıflattığı açıktır. Demokratik konfederal kültür anlayışının oturtulamaması, kültür ve sanat yapanların kendine göre bir tarz tutturmalarını beraberinde getirmiştir. Hatta özgürlük ve demokrasi kültürünü geriye çeken bir rol oynadıkları da söylenebilir. Öte

yandan örgüt içinde de seçicilikte ciddi bir aşınmayı yaşadığımız görülmektedir. Bu izlenen TV programlarından, filmlerden ve dinlenen müziklere kadar kendini göstermektedir. Bir taraftan halka, sanatçılara ölçü dayatırken öte taraftan eleştirdiğimiz hususlar örgütümüz içinde yaşanmaktadır. Bu yaklaşım esasında kendini toplum üstü görmek şeklindeki bakış açısının sonucu ortaya çıkmaktadır.

Kültür sanat çalışmaları açısından ajitasyon ve propaganda düzeyinin neredeyse hiç kalmadığı görülmektedir. Devrimimizin değerlerinin işlenmesinin en aza indiği de diğer bir gerçektir. Yapılan çalışmaların bu kaygıdan çok, piyasada göreceği değere odaklandığı, amaçtan bir kopmanın yaşandığı, düzendekilere önemli oranda bir benzeşmenin geliştiği, bu yönlü bir rekabet içinde bulunduğu, komünal kültürden uzaklaşıldığı, bu nedenle de dökülmeler ve kopmaların en fazla bu alanlarda gerçekleştiği görülüp gereken düzeltmeler yapılmalıdır.

Gençliğini harekete geçiremeyen bir hareketin geleceği olamaz

Gençlik hareketi bir mücadelenin gelişmesi açısından her zaman belirleyici öneme sahiptir. Gençliğini harekete geçiremeyen bir hareketin geleceği de olamaz. Ne var ki son iki yılda gençlik hareketinde gelişmeden söz edemeyiz. Gençlik hareketinin yetersiz kalmasının ve dinamizminin zayıflamasının temel nedenlerinden biri, kendini bu hareketin sahibi görmekten çok, oturmuş herhangi bir sistemdeki gençlik hareketi gibi görmesidir. Bizim gibi varlık yokluk sorunu olmayan bazı ülkelerde demokratik müca-

dele vardır, çeşitli toplumsal kesimler demokrasi mücadelesinde yerini alır. Gençlik de bu demokrasi mücadelesinde kendine göre bir yer tutar. Bizim gençlik hareketimizin içinde yer alan gençlerin önemli bölümünün yaklaşımı ve ruh hali bizim gerçekliğimizi ifade etmeyen böyle bir durumu yaşar gibidir. Bu durum gençliğin kendi pozisyonuna bakışta ya da halkı ve ülkesinin durumunu algılayışında yetersizliği ifade etmektedir. Dolayısıyla kendi konumunu algılayışta bu geri durumdan çıkması, öncülük pozisyonunda olduğunu bilmesi ve buna göre hareket etmesi gerekir.

Önderliğimiz gençlik ve kadını, özgürlük ve demokrasi mücadelesini derinleştiren, kapsamlılaştıran, ona dinamizm veren, ruh kazandıran iki temel sosyal kesim olarak değerlendirdi. Gençliğin dinamizmi ve kadının özgürlük ruhunun birleşerek bu hareketi başarıya götüreceğini belirtti. Ne var ki gençlik hareketi böyle bir rolü üstlenmekten çok, herhangi bir toplumsal tabaka gibi görevini yerine getirmeye çalışıyor ya da 'ben de bir şeyler yaptım' diyor. Gençlik 'ben de bir şeyler yaptım' diyemez. Vicdanını böyle rahatlatamaz. Gençlik bu hareketin umut yıldızı, dinamizmi, halkımızı yok etmek isteyenlerin umut ve cesaretini kıran irade gücü ve halkın özgürlüğü için her şeyi yapma ve üstlenme sorumluluğunu taşıması gereken bir sosyal kesimdir. Ne var ki şimdi böyle bir rolü oynayamamaktadır.

Hareketimize karşı tasfiye konseptinin devreye sokulduğu günümüzde, bu tasfiye girişiminin Önderliğimizi yok etmeyle tamamlanmak istenmesi karşısında, gençliğin artık kendi rolünü pratikte oynayarak bir devrimci hamle-ye yönelmesi gerekmektedir. Gençlik bu türlü hamleleri yapması için her şeyden önce kendisini kapitalist sistemin yaşam tarzından, onun ideolojik ve kültürel etkisinden tamamen koparmalıdır. Özgürlükçü, demokratik komünal bir yaşam tarzı içinde olmalıdır.

Gençlik kapitalist sistemin öğütücü, bencilleştirici, bireycileştirici, tüketime koşuturucu,

Kendi içinde bile örgütlenmede ve bir hedefe yönelmede zorlanmalar yaşıyor. Demokrasi ve özgür irade neredeyse örgütsüzlük, eylemsizlik ve kendine görelilik olarak anlaşılmaktadır. Sistem gerçekliğinden kaynaklanan bu tür tahrikler ve provokatif yaklaşımlar da var. Bu tür anlayışların ve tutumların Önderliğin ye-

tüketim sisteminin bir parçası haline getirici etkisinden kendini kurtarmazsa, beklenen devrimci rolünü yerine getiremez. Eğer gençlik hareketine komünal demokratik sistemi kurma öncülüğü veriliyorsa, bu konuda Apocu hareketin ortaya çıkışta sistemle yaşadığı kopuşu görmesi gerekiyor. Sistemin bir dişlisi haline gelen, sistemin yaşam tarzını, kültür anlayışını ve ilişki biçimini reddetmeyen bir gençlik, komünal demokratik sisteme de öncülük yapamaz. Ancak sistemin ekonomik, kültürel ve sosyal alanda belli yumuşamalar yapmasını sağlayacak bir etkisi olabilir. Dünyada görüldüğü gibi gençlik böyle eritiliyor ve sistemin parçası haline getiriliyor. Sisteme karşı çıkan değil, sistemi en fazla idame ettiren, sistemi kendinde yaşayan bir kesim haline geliyor. Mevcut kapitalist sistem bugün her türlü insani değeri yok etmekte, doğayı ve kadını bitirmektedir. Gençlik ütopya, amaç sahibi olmalı derken, bu tür çirkinliklere karşı duran bir tutumun sahibi olmasından söz edilmektedir.

Gençliğin şu andaki duruşu bazı yönleriyle mücadeleden kopuk ve lafazan, bazı yönleriyle de parçalıdır. Gereksiz gündemler peşinde yönünü şaşırılmaktadır. Özgürlük ve demokrasi mücadelesine bir şey katmamış, halka karşı var olan sorumluluğunu yerine getirmemişken, toplumsallıktan uzak, kapitalizmin bireyci ve bencil etkisiyle halkın durumundan çok, kendi pozisyonunun ne olacağını düşünen yaklaşımlar görülmektedir. Bu nedenle de gençlik kendi içinde bir bütünlük sağlayamıyor. Bu gençlik, şu gençlik parçası kendi arasında sorun yaşıyor.

ni paradigmasıyla, özgür irade ve özgür duruşla, gençliğe özgürlük ve demokrasi sistemi içinde verdiği rolle hiçbir alakası yoktur. Bu tür yanlış eğilimlerin giderilmesi, yüzünü daha fazla örgütlenme ve mücadeleye dönen bir gençlik duruşunun ortaya çıkarılması gerekiyor. Apocu hareket tarihinde görüldüğü gibi, gençliğin bu konuda gücü fazlasıyla vardır.

Bir daha belirtiyoruz: Gençlik dünyanın herhangi bir yerindeki mücadeleyi vermiyor, herhangi bir sosyal kesim ve sivil toplum örgütü değildir. Kendisi şuraya buraya bakmayacak, herkes gençliğin yaşamına ve mücadelesine bakacaktır. Halkımız ve bütün toplumsal kesimler Kürt gençliğinin mücadelesine göre kendisini ayarlayacaktır. Gençlik böyle bir rol ve işlevle geleceğe yönelmeli, gerillaya katılımda olduğu gibi her alandaki eylemsellikte de öncülüğü üzerine almalıdır. Böyle bir yaklaşımla geniş kitlelere ulaşmalıdır. Amaç, tarz, yöntem, üslup, yaklaşım doğru konursa tüm gençlik kesimine ulaşmak zor olmayacaktır.

Gençlik mücadelenin öncüsüdür

1993'ten bu yana sürdürdüğümüz demokratik birlik politikasına karşı verilen cevap inkar ve imha olmuştur. Açıkça yok etme politikası izlenmektedir. Böyle bir dönemde gençlik sıradan ve yetersiz yaklaşımları aşarak halkına, ülkesine ve insanlığa karşı sorumluluğunu yerine getirebilir. Gençliğin sistemin içinde nasıl yer alacağı ve konumunun ne olacağı sorusu bir sapırtıdır. Gençlik mücadelenin öncüsüdür. Halkın özgürlüğünü sağlama-

dan da gençlik açısından anlamlı hiçbir konumdan söz edilemez. Dolayısıyla Apocu hareketin ilk çıkışında gençlik hangi sorumluluğu duymuş, nasıl örgütlenmiş ve eyleme geçmişse bugün de yapılması gereken budur ve bunlar bilinmektedir.

Kadın hareketi gençlikle birlikte sistemimizin temel dinamik öncü güçlerindendir. Ancak kadın hareketinin geçen süreçte bu rolü iyi oynamadığı söylenebilir. Sorun kadın tabanının var olup olmaması sorunu değildir. Her 8 Mart'ta ve toplumun duyarlı olduğu özel günlerde kadının önde ve dinamik bir biçimde kendini gösterdiğini biliyoruz. Esas sorun PAJK, YJA Star, YJA ve bir bütün olarak KJB çatısı altında birleşen kadın örgütlerimizin tabanla buluşmada, tabanı örgütleyip harekete geçirmede beklenen performans gösterememeleridir. Bunun da tabana doğrultu verecek ve örgütleyecek kadro yetersizliğinden kaynaklandığı açıktır. Özcesi, örgütlerimizle taban arasında kopukluk bulunmaktadır. Özellikle Türkiye ve Avrupa'daki sorunlarımızın varlığı böyle ele alınmalıdır. Bir ideolojik yayın organı çıkarılmaması bu durumun hem nedeni hem de sonucudur. İdeolojik çalışma dolayısıyla kadro çalışması yetersizliği, tabandaki kadını örgütleme zayıflığı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Diğer yandan tasfiyeci provokatörlerin yeni paradigmamızın temel kavramları olan demokrasi ve bireyin irade olma gerçekliğini çarpıtarak bireyci, bencil ve kendine göre kadro anlayışına zemin sunması, kadın hareketi içindeki kadrolarda da önemli yıpranma ve aşınma ortaya çıkarmıştır. Sorunlar karşısında ideolojik ve örgütsel çizgi mücadelesi verilmemesi, daha doğrusu mücadeleyi gerekli görmeyen yaklaşımlar sorunları arttırmıştır. Diğer yandan örgütsel sorunlarda liberal, idareci bir tarzın ağırlığını hissettirmesi, bunu aşmak için çözümleyici bir tarz geliştirilemeyince idari tedbirlerle olumsuzlukların önünü alma yaklaşımları görülmüş, bu da sorunların çözülmesine yetmemiştir. Bütün bu yetersizlikler, kadının öncü güçlerden biri olması nedeniyle KCK sisteminin oturtulmamasına ve zayıf kalmasına yansımıştır.

İdeolojik çizgide pratikleşmesinin güvencesi PKK'dır

Örgütsel yaşam ve pratik içinde ortaya çıkan yetersizliklerin en temel nedeni partileşme ve kadro olma bilincindeki zayıflamadır. Önceden belirttiğimiz gibi KCK sisteminin doğru ideolojik, teorik çizgide pratikleşmesinin güvencesi PKK'dır. Çünkü bu sistemin kuruluş felsefesi başta olmak üzere, yapılanma gerçeği PKK'nın ideolojik teorik çizgisinin yaşamsallaştırılması olarak gündeme gelmiştir. Dolayısıyla PKK'nın durumuyla sistemin kuruluşu arasında birebir bağ vardır. Partileşmek aynı zamanda sistemin doğru kuruluşunu güvenceye almak ve doğru temellere oturtmaktır, partinin var olma gerekçelerini kişiliğine yedirme temelinde görevlere en yüksek düzeyde sahiplenme bilincine ulaşmaktır. Partileşmede ve militan ölçülerde yaşanan yetersizlikler, doğrudan doğruya KCK sisteminin yetersizlikleri ve sorunları olarak karşımıza çıkmaktadır. PKK'nın yeniden yapılanmasının yetersiz düzeyde de olsa gerçekleşmesinin sonucu ideoloji, örgüt ve kadro ölçülerinin netleşmesi, örgütümüzün toparlanması ve mücadelenin gelişmesinde yaptığı etki bu gerçekliğin kanıtıdır. Partileşme esas olarak da Önderlik çizgisinde kadrolaşma gerçeğini ifade etmektedir. KCK sisteminin ideolojik öncüsü ve ruhu PKK olduğuna göre, ruhun varlığı ve etkinliği pratiğin öze, yani özgürlük ve demokrasi çizgisine göre gelişmesinin güvencesidir.

Komünlerin oluşması, komün yaşam felsefesi ve pratiğine büyük inançla yaklaşım gösteren, Önderlik çizgisinde yetişmiş PKK'lı kadroların öncülüğüyle gerçekleştirilebilir. Önderlik sık sık komünler ve meclislerden söz etmesine rağmen, halen istenilen sayıda ve nitelikte komünler ve meclislerin yaratılamaması partileşme ruhunu ve görevlerini sahiplenecek kadro durumunun zayıflığından ileri gelmektedir. Komünler ve meclisler işlevsel taban çalışmasını gerektirmektedir. Taban çalışması hala halka giderek propaganda ve ajitasyon yapma, bazı doğruları kavratma ve çeşitli zamanlarda ey-

leme çağrı olarak anlaşılmaktadır. Halbuki taban çalışması halkın sosyal, ekonomik ve kültürel yaşamını kurma ve bu temelde toplumsal siyaseti geliştirip özgürlüğün ve demokrasinin kazanmasını sağlayacak eylem gerçeğine ulaşmaktır. Ne var ki, yasal siyasal zeminde ya da çeşitli kurumlarda çalışıp bir memur gibi iş sahibi olmak tercih edilmektedir. Bu tür anlayışlar giderek toplumdan ve halktan kopan elit kadro profilini ortaya çıkarmaktadır.

Ele alınıp değerlendirilmesi gereken önemli konulardan biri de hukuk ve yargı anlayışımız ve bunun nasıl pratik-

leştigi hususudur. Demokratik konfederal sistemimizin ve tüm faaliyetlerin bir hukuka ya da Önderliğimizin vurguladığı gibi yerleşmiş ahlaki değerlere sahip olması, sistemimizin kalıcılığı ve güvenceye kavuşması açısından çok önemlidir. Hukuk ya da ahlaki değerler sistemine kavuşmak, ideolojik, siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel ve diğer tüm yaşam alanlarında netleşmek ve doğru pratikleşmek anlamına gelmektedir. Bunun da ne kadar yaşamsal ve anlamlı olduğu açıktır. Ne var ki en az netleştirdiğimiz ve kurumlaştığımız alan hukuk ve yargı alanı olmuştur. Çünkü hala doğru bir demokratik konfederal hukuk felsefesine, bunun yapılanma ve uygulanma gerçeğine ulaşmış değiliz. Bu konuda pozitif burjuva hukuk ufku aşılamamıştır. En başta da

yasama, yürütme ve yargının sistem içindeki yeri konusunda burjuva literatür ve ufku sistemimize eklenmemek istenmekte, bu da alanın sorunlarla karşılaşmasını beraberinde getirmektedir. Yasama, yürütme ve yargı ayrı işlevleri olan alanlardır. Ancak bizdeki yürütmeleri Batı Avrupa hukukunda yer alan yürütmeler gibi görmek, bizdeki yasamayı oradaki yasamalara benzetmek, yargımızı ve hukukumuzu oradaki kuvvetler ayrılığı prensibine göre ele almak daha baştan sistemimizi burjuva hukukunun ve siyasal sisteminin sınırları içinde tutmaya götürür.

Tabii ki halkların mücadelesi sonucu ortaya çıkan olumlu değerleri alacağız ya da kendi sistemimiz içinde değerlendireceğiz. İster siyasal alan, ister hukuksal alan, ister sosyal alan olsun, insanlığın tarihsel birikimi açısından olumlu olan ne varsa, bunların kapitalist devletçi sistemin ufku ve etkisi altında kalan yanlarını atarak değerlendireceğiz. Ancak Avrupa'nın ya da devletçi kapitalist sistemin, devletli demokrasinin ihtiyacı olan ve olması gereken kuvvetler ayrılığı prensibini ve bu kuvvetlerin rolünü bizim sistemimizin felsefesini ve yapılanma gerçeğini göz ardı ederek sistemimize monte etmek yanlıştır. Yanlış olduğu gibi demokratik konfederal hukuk felsefesiyle kan uyumsuzluğunu yaşatmak anlamına gelir.

Kuvvetler ayrılığı prensibinin Batı Avrupa'da ortaya çıkış biçimi bu sistemin arkasındaki tarihsel toplumsallıkla ilgilidir. Bir yönüyle devletçi sistemle halk arasındaki mücadelenin sonucu, egemen güçlerle halk arasında ortaya çıkan dengelenmeyi ifade etmektedir. Aslında halkın elinde olsaydı, daha baştan meclisleri esas güç yapar, yürütmeyi demokratik konfederal sistemin öngördüğü gibi bir koordinasyon rolünde tutardı.

Ancak devletçi kapitalist sistem yürütmeyi güçlü tutarak bunun önüne geçmiştir. Yine sistemi elinde tutan güç olarak yargıyı tamamen toplumun denetiminden, ahlaki ve hukuksal gücünden uzak tutarak ayrı bir kuvvet haline getirmiştir. Burada bağımsızlıktan çok, halktan koparılmış ayrı bir kuvvet gerçeğinden söz etmek daha doğrudur. Ör-

neğin Amerika'da ilk dönemler halk jürilerinin etkisi çok fazlayken, daha sonraları giderek sınırlandırılmıştır. Montesquieu kuvvetler ayrılığını burjuva hukuk devletinin bir parçası yaparken, pozitif hukukun temel kaynaklarından olan Roma hukukunda ilk başlarda halkın hukuk ve yargılama gücü bulunduğunu, ama bunun giderek ege-men güç tarafından sınırlandırılıp kendi etkisi altındaki ve kendi değer yargılarını toplumda yerleştirmeyi hedef alan bir yargıya devredildiğini çok iyi bilmektedir. Bunlar tümüyle araştırılması gereken konulardır.

Tabii ki hukuk sistemimizi bugünden yarına tamamen öngördüğümüz sistemin felsefesi temelinde hakim kılmak kolay olmayacaktır. Ancak, demokratik konfederal sistemin farklı bir hukuk felsefesi, yapılanması ve uygulamasının olacağı açıktır. Bu nedenle önümüzdeki dönemde demokratik konfederal sistemin hukuk felsefesinin ne olacağı ve pratikte uygulamasının nasıl olması gerektiği üzerinde yoğunlaşarak şimdiye kadar yaşadığımız karışıklıklar giderilmelidir.

Hukuk anlayışımız ahlaki değerler sistemi haline getirilmeli

Demokratik konfederal hukukun önemli işlevlerinden biri de, kendi sistemimizi oturtmak ve devletçi kapitalist sistem kaynaklı dıştan ve içten gelen her boyuttaki saldırılara karşı demokratik konfederal sistemi korumaktır. En önemlisi de hukuk anlayışımızı ahlaki değerler sistemi haline getirerek, bu değerlerle yaşayan ve sorunlarını bu temelde çözen bir ahlaki sistem haline gelmektir.

Geçmiş dönemde örgüt içinde ortaya çıkan sorunların önemli bölümünün yargıya havale edilerek çözülmesini bir sapma ve mücadelemizin yarattığı doğru değerlerden geriye düşme olarak görmek, değerlendirmek ve bunu düzeltmek gerekmektedir. Doğru hukuk ve sorunları doğru çözme açısından demokratik konfederal sistemi-

mizin felsefesine uygun bir yaklaşımla hukuka bakma gerekliliği kendisini açıkça ortaya koymaktadır. Diğer yandan tüm kurum ve kuruluşlarımızın pratikleşirken keyfilikten uzak, KCK Sözleşmesi'ni dikkate alan bir tutum içinde olması, sistemimizin oturması ve halk gücü haline gelmesi açısından çok önemli olmaktadır. En üst yönetimden en alt çalışanına kadar sistemimizin kabul ettiği hukuk belgelerine göre hareket edilmesi, sistemimizi giderek daha verimli ve etkili kılacaktır.

Diğer bir gerçeklik de, sömürge bir toplum ve bu gerçeklik içinde mücadele yürüten bir hareket olarak hala özgür düşünme, özgür tartışma, özgür karar alma ve çeşitli eylem biçimleriyle bu irademizi toplum içinde ortaya koyma imkanlarımızın kısıtlılığıdır. Bu nedenle halkımız içinde ideolojik ve örgütsel öncülüğü güçlü biçimde yapıp, sistemimizi kurma imkanlarından büyük oranda yoksun bulunmaktayız. Örgütsel varlığımız dışında, toplumsal yaşamın bulunmadığı gerilla alanlarında konfederal sistemi kurma gerçekliğinden, gerçek anlamda söz etmek mümkün değildir. PKK'nin örgütsel olarak

yaşadığı mevcut illegal konum, demokratik konfederal sistemin Türkiye başta olmak üzere, halkımızın yaşadığı alanlarda sorunlara yol açan ve istediğimiz düzeyde kurumlaşmasını engelleyen etkenlerden biri olarak görülmelidir. Bir toplum kurumlaşması olan demokratik konfederalizm ile özgürlük hareketi arasındaki bu gerçekliğin de gözden uzak tutulmaması gerekmektedir.

Yaşanan tüm bu sorunlara rağmen, demokratik konfederal sistemin oturtulmasında giriş anlamında bir adım atılmıştır. Bu pratik adımın ortaya çıkardığı gelişme sorunları da olmuştur. Yaşanan tecrübenin ışığında yapılacak olan düzeltmelerle sistem çok daha güçlü bir biçimde pratikleşebilir.

Türkiye ve Kuzey Kürdistan'ın mücadelemizin en temel sahası olduğu bilinmektedir. Kitlemizin en yoğun olduğu ve KCK'nin en iyi örgütleneceği bir alan durumundadır. Ancak yaşanan çeşitli örgütsel sorunlar nedeniyle bu misyona uygun bir rol oynayamamıştır. 2003, 2004 sürecinde hareket içinde geliştirilen ihanet çizgisinin en çok üzerinde oynamak istediği bir sahadır. Bu nedenle hareketin geliştirmek istediği toparlanma süreci çok ağır işlemiştir. Yaşanan gruplaşmalar, imkanların bulunduğu yerel yönetimlerin etrafında kümelenilmesi, kimsenin kimseyi dinlememesi, geliştirilen ağır dedikodu ortamı örgütsel kaosu daha fazla derinleştirmiştir. Ancak III. Genel Kurul'la birlikte bu sürece son vermeye yönelik çalışmalar yapılmış ve belli bir ilerleme sağlanmıştır. Hem geçmiş dönemdeki yerel yönetimlere yaklaşıma ilişkin yapılan soruşturmanın ta-

mamlanmasıyla bu alana doğru yaklaşılması konusunda adımlar atılmış, hem de eski çeteci, bozguncu kesimlere karşı tavırlar alınarak bir örgütsel sistem geliştirilmeye çalışılmıştır. Tüm bu çabalar sonucu herkesin dinleyebileceği bir yürütme erkini açığa çıkarma konusunda belirli bir gelişme sağlanmıştır. Önümüzdeki dönemde bu gelişmenin daha da kurumlaştırılarak, Türkiye ve Kuzey Kürdistan sahasının dönemselsel politikaları tespit

edilip uygulama gücüne kavuşması öngörülen hedeflerimizdendir.

KCK çalışma merkezlerinin Türkiye içinde koordinasyonunun güçlendirilerek birbirlerini tamamlamaları örgütlenme ve eylemliliğe güç katacaktır. Belli düzeyde bir kurumlaşma olsa da, hala çalışma alanlarının birbirini tamamlamasını ve güçlendirmesini sağlamada eksiklikler yaşanmaktadır. Bu nedenle tek tek kurumlara bu yeterliliklerin giderilmesi konusunda sorumluluklar düşmektedir.

Demokratik yaşama kilitlenmiş bir kadro duruşu oluşturulmalı

Siyasi parti faaliyetleri yeni anlayışa uygun olarak yeniden örgütlenmek istenmişse de, tamamen toplumun örgütlenmesine dayandırılmış demokratik siyaset gerçeği yeterince ortaya çıkarılamamıştır. Sadece siyasal partide değil, genelde grupçuluğun, hesaplılığın aşılması KCK sisteminin istenilen düzeyde örgütlenmesi gelişmemiştir. Önümüzdeki dönemde belli düzeyde yaratılan sorumlu çalışma birimleşmeleri ve birkaç yerde oluşturulan meclis ve komünlerin yaygınlaştırılması, sistemimizin olmazsa olmaz çalışmaları olmak durumundadır. Toplumla bütünleşme açısından komün ve meclislerin her yerde oluşması konusundaki çabalar artırılmalıdır. Eylemliliklerin de ancak bu tür örgütlenmelerin gelişmesiyle yükselip etkili hale geleceği düşünülürse, bu çalışmaların ne kadar önemli olduğu anlaşılır. Aslında bu çalışmalarını güçlendirecek yeterince birikim olmasına rağmen, eğilimin ağırlıklı olarak siyasal parti alanına gösterilmesi nedeniyle, sistemimizin gerekli kıldığı topluma dayalı demokratik siyaset anlayışını geliştirme sancılı olmaktadır. Dolayısıyla bu eğilimin mahkum edilerek, toplumu örgütlemeye dayalı siyaset anlayışının gelişt-

rilmesi, Türkiye'deki tüm çalışmaların ivmesini belirleyecek ve başarının düzeyini ortaya çıkaracaktır.

Türkiye'deki diğer bir sorun da yapılan eylemlerin sonuçlarının yeni örgütlenmeler ve daha gelişkin eylemler biçiminde değerlendirilememesidir. Ya da yapılan eylemlere dayanarak, aylar hatta yıllar rehabet içinde geçirilmiştir. Önderlik referandumu, Gemlik yürüyüşü, Şemdinli eylemi, 2006 Newroz'u ve Kahramanlık Haftası'nda başta Amed olmak üzere, birçok şehirde gelişen büyük serhildanların daha sonra yaygın örgütlenme ve eylemlere dönüşmemesi bunu kanıtlamaktadır. Dolayısıyla bu yönlü zayıflıkların giderilerek Kuzey Kürdistan ve Türkiye'de fazlasıyla var olan örgütlenme ve eylem potansiyelinin açığa çıkarılarak, sömürgeci Türk devletinin soykırım politikasına güçlü cevaplar verilebilmelidir. Bunun yapılması açısından her şeyden önce aşınmaya uğrayan kadro anlayışının düzeltilerek, özgürlüğe ve demokratik yaşama kilitlenmiş bir kadro duruşu ortaya çıkarılmalıdır. Bu temelde toplumu demokratik siyaset ve buna dayalı mücadele yükseltilmelidir.

Türkiye'de kadrolar özellikle son dokuz yılda ortaya çıkan rehabet ortamının şekillendirdiği duruştan çıkarak, yeni dönemde gelişecek aktif meşru savunma mücadelesinin ihtiyaçlarını karşılayacak kadro haline gelmelidir. Yalnız kadın, gençlik değil, tüm kurumlarımız başta gerillaya yeni savaşçı katmak olmak üzere, yeni dönem mücadelesinin ihtiyaçlarına uygun örgütlenme ve eylem çizgisine kavuşabilmelidir.

Kadro anlayışında aşınmaların giderilmesi açısından ortak kadro politikası ve ölçülerinin yerleştirilmesi gelişmelerin olmazsa olmazı durumundadır. Bu nedenle başlatılan kadro çalışması ilerletilir ve akademik çalışmalar geliştirilirse, Önderlik gerçeğin-

de mücadele ve yaşam felsefesine sahip kadrolardan oluşan bir örgütlenme gerçeğine ve demokratik konfederal sisteme ulaşılabilir.

Serhildanlar gerillayı beslemelidir

Başta kadın ve gençlik olmak üzere örgüt ve eylem anlayışında düzeltmeye giderek, yeni mücadele döneminin öncü güçleri olma rolünü oynamalıdır. Gençlik ve kadın örgütlenmede dağınık, eylemde etkisiz kaldıkça, bu durum tüm toplumsal tabakaların örgütsel zayıflığı ve eylemde siliği biçiminde karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla kadın, gençlik, emekçiler yanında toplumu tabandan örgütlemesi ve eylem gücünü açığa çıkarması gereken çalışmalar hiçbir gerekçeyle sığınmadan, örgütsel hamlesini ve bu temelde eylemsel mücadelesini yükseltmelidir.

Emekçi örgütlenmelerimizin her şeyden önce Türkiye ve dünyada var olan klasik sendikacılık ve bürokratik tarzı bırakmaları gerekmektedir. Kendisini sadece ücretini yükseltmeye yönelten anlayışı aşarak, tamamen tabana dayalı demokratik örgütlenme zihniyetiyle toplumun tümünün demokratikleşmesinde ve özgürlük mücadelesinin geliştirilmesinde rol oynayan bir tarza ulaşabilmelidir. Dolayısıyla klasik sendikacılığın tabandan örgütlenmeyi değil de, örgütlerin merkezini ele geçirme yaklaşımı sonucu ortaya çıkan didişme ve çekişmeye son vererek, dayanışmayı ve birbirini tamamlamayı esas alan ve taban çalışmasına dayanan, demokratik zihniyeti hakim kılıp beklenen rolünü oynamalıdır. Geçen dönemde gerçekleşen yoğunlaşma, eleştiri ve özleş-tiri böyle bir gelişme sağlatmalıdır. Ancak böyle bir tarzla sömür ve baskının ortadan kaldırıldığı demokratik sosyalist topluma ulaşılabilir.

Kürt sorununun çözümünde kilit role sahip olması nedeniyle Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da, öncülük ve örgütlülük düzeyinin düşmanın topyekun saldırılarını karşılayarak ve boşa çıkararak zafer yaratma düzeyinde geliştirilmesi, serhildanların gerillayı besleyecek düzeyde yükseltilmesi gerekmektedir.

"Halkımız üzerinde oynanan oyunları boşa çıkarmak için dine doğru bir yaklaşımın gerektiği açıktır. Din sadece tanrı ile insan arasında bir ilişki ya da bazı değerlere inanma değildir.

Tamamen somut sosyal bir olgudur. Bu bakımdan da toplumsal bir sorun olarak ilgisiz kalacağımız bir alan değildir"

Üzerinde durulması gereken çalışma alanlarından biri de etnik azınlıklar ve dinsel toplulukların örgütlenme sorunlarıdır. Özellikle dini toplulukların inkar ve imha siyaseti yürüten kesimler tarafından özel savaş yöntemleriyle mücadelelerimizden koparılacak istendiği bilinmektedir. Halkımızın islam, alevi ve ezidi inanışa sahip olması, bizlerin de bu gerçekliği dikkate alarak bunların sorunlarıyla ilgilenme, özgürlük ve demokrasi mücadelesinin gücü haline getirme sorumluluğumuz bulunmaktadır. Yurtsever İmamlar Birliği'nin daha da örgütlü hale getirilmesi, halkımızın dini inancının siyasi islam ve tarikatlar tarafından istismarının önüne geçilmesi gerekmektedir. Halkımızın dini inanışına her zaman saygılı olan ve anlam veren bir hareket olarak, halkımız üzerinde bu yönlü oynanan oyunları boşa çıkarmak için dine doğru bir yaklaşımın gerektiği açıktır. Din sadece tanrı ile insan arasında bir ilişki ya da bazı değerlere inanma gibi soyut bir olgu değildir. Tarihsel gerçekliği içinde gördüğümüz gibi tamamen somut sosyal bir olgudur. Bu bakımdan da toplumsal bir sorun olarak ilgisiz kalacağımız bir alan değildir.

Diğer yandan Kürt halkının önemli bölümünü teşkil eden alevi halkımızın birçok dernek ve kanal tarafından mücadelemizden ve ulusal kimliğinden koparılacak istenmesi karşısında, doğru bir yaklaşımla alevi halkımızın örgütlenmesi ve özgürlük mücadelesine seferber edilmesi önemini korumaktadır. Bu konuda Kürdistan Aleviler Birliği'nin daha doğru ve yaratıcı bir çalışma yürüterek, Kürt alevilerini ulusal duyarlılığı göz ardı eden dernek ve TV kanallarının etkisinden çıkarılması sorumluluğu vardır. Öte yandan, Kürt aleviler üzerinde özel savaş uygulamalarının boşa çıkarılması açısından da alevi olan halkımızla daha sıkı ilişkilendirilmesi, dinsel, kültürel ve sosyal alanda uygulanabilir projeler yaşamsallaştırılmalıdır. Son zamanlarda ulusal duyarlılıkları azalan ezidi Kürtlerin dar mezhepçi kabuğuna çekilmesinin önüne geçilmeli, ezidi Kürtler geçmişte olduğu gibi mücadelemizin onurlu ve değerli kopmaz bir parçası

haline getirilmelidir. Ulusal kültürümüzün en temel kaynağı olmaları ve birçok şehit ezidi yoldaşlarımızın anıları da bunu gerektirmektedir.

Eskiden Kürdistan'daki ulusal azınlıklarla ilişkimiz daha gelişkindi. Son zamanlarda azalan bu ilgi ve ilişkisizlik aşılmalı; Araplar, Asuriler ve Türkmenler başta olmak üzere bu ulusal topluluklarla ilgilenilmeli, ülkemizin değerli zenginlikleri olarak siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel yaşamımızda yerlerini almalıdırlar.

Yeni süreç aktif meşru savunmayla karşılanabilir

Sonuç olarak, Kürt özgürlük hareketi yürüttüğü büyük mücadeleyle demokrasiyi, özgürlüğü ve başarıyı sağlayacak önemli birikimler ve imkanlar ortaya çıkarmıştır. Kürt halkının köleliği üzerine kurulu Ortadoğu ve dünya statükosunun aşıldığı bir dönemde, güçlü birikim ve imkanlara sahip olmak büyük tarihsel bir avantajdır. Ancak Ortadoğu'nun yeniden şekillendiği süreçte uluslararası ve bölgesel tüm güçler de kendini avantajlı kılmak için var güçleriyle yüklenmektedirler. Dolayısıyla böyle bir süreçte ancak güçlü mücadele verilerek özgür ve demokratik bir ülkeye kavuşulabilir. Bu da özgürlüğü kazanma finalinin yaşanacağı bir mücadele sürecine girdiğimiz anlamına gelmektedir. Her final nasıl performansın en yüksek düzeyde gösterilmesini gerektiriyorsa, özgürlük finalinin yaşanacağı mücadele sürecinde başta kadrolarımız ve sempatizan çalışanlarımız olmak üzere tüm halkımızın ve dostlarımızın finale layık bir mücadele temposuyla zaferi yakınlaştıracaklarına inanıyoruz.

Önderliğimiz Türk ve Kürt halkına, Ortadoğu halklarına ve insanlığa duyduğu sorumluluğun gereği olarak, Kürt sorununun bölge halklarını ve ülkelerini yıpratıcı bir çatışma konusu olmaktan çıkması, halkların kardeşliği ve demokratik yaşamı temelinde bölge ülkelerini güçlendiren bir olgu haline gelmesi için bugüne kadar makul demokratik çözümde ısrar etmiştir. Çünkü Kürt sorununun demokratik çözümünün aynı zamanda Ortadoğu'nun

özgürlüğü ve demokratikleşmesi anlamına geldiğine derinden inanmaktadır. Önderliğimizin inancı ve düşüncesi bugün de böyle olmasına rağmen, sömürgeci zihniyetin bırakalım buna değer vermesini, Türkiye'nin tutumunda olduğu gibi rehine konumunda zehirlenme, tecrit ve teslimiyet dayatmasıyla karşı karşıya kalmıştır. Açık ki, en makul çözüm öneren bir Önderliğe bu yaklaşım Kürt halkını tümünden imha etme kararıdır. Hareketimiz Önderliğimiz şahsında ortaya konulan bu imha kararını boşa çıkarmak ve halkımızın özgürlüğünü gerçekleştirmek için aktif meşru savunma dışında başka bir yol kalmadığını yaşayarak en iyi biçimde öğrenmiştir.

İnkâr ve imha karşısında çözümsüz olmadığımız, mücadeleyi yükselterek demokratik konfederalizmi kurup, özgür Kürdistan'ı yaratacak güç ve kararlılıkta olduğumuzu bir daha vurguluyoruz. Kürt özgürlük hareketi olarak her türlü fedakarlığı yaparak üzerimize düşen sorumluluğu en mütevazı ve makul biçimde yerine getirebileceğimizi rahatlıkla belirtebiliriz. Kürt sorununun demokratik birlik temelinde çözülmesi için Türkiye'de köklü bir zihniyet değişiminin olması ve bunun pratiğe yansımalarının bir zorunluluk olduğunu ve bunun artık tüm kesimlerce görülmesi gerektiği açıktır.

Bu gerçekler ışığında tüm örgütlerimiz, kadrolarımız, çalışanlarımız, halkımız ve dostlarımız mücadelesizliğin yok olma ve tarihten silinme anlamına geldiğini bilerek, tüm imkan ve yeteneklerini mücadeleye seferber etme sorumluluğuyla yeni döneme cevap vermelidir. Bunun dışındaki her yaklaşım ve yol kendini ölüme yatırmaktır.

Ayağa kalkamaz ve beton mezara konulmuş denilen Kürt halkı, nasıl Önderliğimizin öncülüğünde uçurum kenarında kanatlandıysa, bugün de imha tehdidi karşısında Önderliğimizin özgürlük çizgisi, kırılmayan direniş iradesi ve şehitlerin yarattığı değerlerden aldığımız güçle, yaşanan bu irade kırma savaşında ayakta kalıp onların sömürgeci ve gerici iradesini kırarak özgürlüğe ve demokrasiye ulaşma gücünü göstereyim.

22 TEMMUZ SEÇİMLERİ VE GÖREVLERİMİZ

“Esas mücadele toplumun demokratik talepler etrafında ayağa kalkacağı serhildanlar ve diğer demokratik mücadele yöntemleriyle sürececek olsa da meclise girecek olan bağımsız adaylar gerçekten tarihi bir rol oynayacaklardır. Özellikle inkar ve imha siyasetinin Kürt halkını soykırıma tabi tutma yaklaşımlarını teşhir etme, bunları boşa çıkarma konusunda önemli bir rolü olacaktır”

Sömürücü kapitalist sistemde seçimler, daha çok yeni yönetim gücü kim olacak onun belirlenmesi için yapılır. Halkın iradesinin örgütlenmesi, temsilcilerinin seçilerek halka ait bir yönetimin açığa çıkması söylemleri, iktidarcı, devletçi, sömürgeci sistemlerde bir kandırmadan öteye gitmemiştir. Yönetimini sadece zorla sürdüren iktidarcı, devletçi sistem, halkların özgürlük ve demokrasi mücadeleleri sonucunda yeni yönetim gücünü ortaya çıkarmada seçim yöntemine başvurmayı gerekli görmüştür. Bu, bir yönüyle de yıpranan yönetimin seçimlerle birlikte meşruiyetini yenilemesi, yeni güç kazanan bir yönetimle işlerini yürütmesi anlamına geliyor.

Kapitalist devletçi sistemde seçimler ekonomik, sosyal, siyasi, kültürel ve silahlı güç yapılanmasının doğal sonucu olarak, egemen sınıf adına kimlerin yöneticilik yapacağını tespit edilmesinden başka bir değer üretmemektedir. Avrupa’da hala kapitalist tekellerin çıkarına göre düzenlenen bir siyasi, ekonomik ve sosyal yapı olduğu tartışmasızdır. Buralarda sosyal demokrat olan bir parti iktidardan düşer, yerine hristiyan demokrat bir parti gelir. Hepsi de kapitalist sistemi kendi meşreplerinde en iyi biçimde sürdürmeye çalışan siyasi odaklardır.

Tabii ki hem halkların mücadelesi sonucu hem bilimsel teknik devrimin getirdiği sosyal, ekonomik, kültürel gelişmeler toplumu ve bireyi güçlendirme imkanlarını ortaya çıkarmış, bu durum da günümüzde artık halka ekonomik, sosyal, kültürel, siyasal alanda nefes aldırmanın devletçi sistemlerin ömürlerini sürdürmelerini

zorlaştırmıştır. Halkların binlerce yıldır yürüttüğü özgürlük ve demokrasi mücadelesi sonucu, her yerde halk ile egemen güçler arasında bir denge oluşmuştur. Kapitalizmin hakim olduğu ülkelerde seçimler hala bu dengeyi nasıl oluşacağını belirleyen biçimsel araçlardır. Tabii ki seçim yöntemi demokrasinin özünü de ilgili bir olgudur, ama demokrasinin özü esas olarak halkların geçmişten bugüne kadar vermiş oldukları mücadeleyle belirlenir.

Halkların mücadelesi, Batı Avrupa’da esaslı temsile dayanan parlamentonun seçimle belirlenmesi biçiminde sınırlı bir demokratik düzey ortaya çıkarmıştır. Bu yönüyle seçim sisteminin niteliği, oluş biçimi, seçim sonrası yapılanmalar aslında halkın mücadelesiyle yaratılmış demokratik değerlerle diyalektik bir ilişki içindedir. Halkların mücadelesi güçlü olmuş, toplumun demokratik iradesi gelişmişse, bu durum seçim sistemi ve bunun ortaya çıkardığı yapılanmaların daha fazla demokratik içerik kazanmasını beraberinde getirmiştir. Seçim sistemi ve bunun getirdiği yapılanmanın demokratik niteliği sınırlıysa, bu, aynı zamanda arkasındaki demokratik mücadelenin de sınırlılığını ifade eder. Dolayısıyla birinin durumu diğerini izah etmektedir.

Demokratik değerlerle seçimin durumu benzerlik arz eder

Bu çerçeveden bakıldığında, Türkiye’deki demokratik değerlerin durumuyla seçimin durumu benzerlik arz etmektedir. Hatta seçimle parlamen-

toda çoğunluğu sağlayanların güçsüz kalması da Türkiye’deki demokrasi mücadelesinin yetersizliğinin ya da toplumun demokratik örgütlenmesinin zayıflığının ifadesidir. Türkiye’de seçimler, askeri darbelerle gerçekleşen kesintiler dışında zamanında yapılmıştır. Türkiye’deki seçim sisteminin arkasında Batı Avrupa’daki gibi emekçilerin ve halkların güçlü bir mücadelesi olmadığından, seçimle iş başına gelen hükümetler ülkeyi yönetmekte zorlanmışlardır. Egemen sistemin esas yönetim zihniyeti değişmediğinden, yapılan seçimler demokratikleşme anlamına gelmez, bu durum da halkın demokratik ve özgürlükçü taleplerini gündeme getirmez. Bu nedenle de sık sık seçimler rafa kaldırılıyor, yönetimin seçimlerle tazelenmesi değil de darbelerle değişip toplumun, ekonomik, siyasi, sosyal, kültürel alanın düzenlenmesi yoluna gidiliyordu. Bu durum bile başlı başına Türkiye’deki seçimlerin Batı Avrupa’daki egemen sınıfların içine sindirdiği toplum mücadelesiyle, halkla egemen sınıflar arasındaki bir dengenin oluşumunun dışı vurumu biçiminde yapılmadığını göstermektedir. Dolayısıyla seçim sistemi ve oluşun yapılanma gerçeği, Türkiye’deki mevcut siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel değerleri veya özü ifade etmektedir.

Türkiye’de toplum, mevcut yönetim gerçeğine karşı rahatsızlıklarını her zaman dile getirmiştir. 1946’dan sonra geçilen çok partili rejimde de halkın mücadelesi, eylemliliği, rahatsızlığı bir türlü dinmemiştir. Bunları kontrol edebilecekleri zamanlarda se-

çim yaparak iktidarı değiştirmişlerdir. Seçimle iktidarı değiştirerek bu tür sorunların üstesinden gelinemeyeceğini gördüklerinde ise askeri darbelerle sert ve buyurucu bir yönetimle işleri yürütmeye çalışmışlardır. Bu tür durumlarda devletin de tamamen baskıcı özüne göre hareket ettiğini söylemek gerekir.

Türkiye’de seçimler çoğu zaman olağan zamanında yapılmamıştır. 1970’li yıllarda emekçilerin ve gençlerin mücadelesi sonucu sürekli ekonomik, sosyal ve siyasal krizler yaşandığından, seçimler hiçbir zaman belirlenen tarihte yapılmamıştır. 12 Eylül’den sonra istikrar için 5 yıllık seçim süresi belirlenmişti. Ancak Kürt özgürlük hareketinin silahlı mücadeleyi başlatmasıyla, 5 yılda bir öngörülen seçimler de her zaman geriye alınmıştır. Özellikle de 1990’lı yılların başlarında mücadelemizin yükselmesiyle birlikte hep krizli, koalisyonlu hükümetler ortaya çıkmış ve seçimler zamanında yapılmamıştır.

22 Temmuz seçimi sorunlara çözüm bulmayacaktır

22 Temmuz seçimi de Türkiye açısından yeni bir çıkış olamaz, sorunlara çözüm bulamaz. Bu seçimde hiçbir partinin herhangi bir program ortaya koymaması bu gerçeğin çıplak ifadesidir. Partilerin birbirini sınırlamak dışında bir hedeflerinin olmadığı, esas olarak da AKP’yi sınırlayıp klasik siyasi güç odaklarının çizgisine çekme ve şovenizmi kitleselleştirerek Kürt özgürlük hareketini ezmenin toplumsal zeminini oluşturmak için bu seçime gidiği her gün daha iyi anlaşılmaktadır. Seçimi AKP istememiş, AKP’ye dayatılmıştır. Terbiye edilmiş bir

AKP’nin, Türkiye’de hakim olan siyasi zihniyete daha iyi hizmet edeceği düşünülmektedir. Ya da bu zihniyeti pratikleştirmek açısından MHP ile CHP koalisyonunun hükümet olması öngörülmektedir.

4,5 yıllık hükümeti boyunca tadını aldığı ekonomik, sosyal imkanları bırakmak istemeyen AKP de bir dönem daha iktidarda kalmak isteyecektir. Gelenen aşamada sınırlandırılmış ve iğdiş edilmiş AKP’nin, demokratikleşmeyi gerçekleştirme olanağı kalmamıştır. İslami güçleri yapabildiği kadar sosyal, siyasal, ekonomik yaşam içine sokmuştur. Aslında demokrasiden anladığı da istediği de buydu.

Sıra Kürt sorununun çözümüne gelinde ise diğerleri kadar oportünist, hatta inkarcıdır. Kendisi de mağdur olduğu için, Kürt sorununa daha yumuşak yaklaşım içinde olduğunu ortaya koyuyordu sadece. Daha doğrusu, söylemi demokratikleşme olduğu için, ister istemez bu konuya yumuşak yaklaşıyordu. Mevcut durumda bu yaklaşımları da bırakmıştır. Artık vatanın, milletin birliği içinde, kendi yandaşlarının siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel gücünü korumak ve geliştirmek istiyor. Önümüzdeki dönemde siyasette en büyük değişiklik, AKP’nin bu yönlü dizayn edilmesi olacaktır.

Demokratikleşme ancak Kürt sorununun çözümüyle olur

AKP’nin yanında CHP ve MHP de mecliste bulunacaktır. ANAP’la birleşme başarısızlığından sonra Ağar’ın partisinin meclise girmesi zor gözükmemektedir. DTP mecliste bir grup kurabilir. Önümüzdeki dönemde AKP ile diğer sömürgeci partiler arasında siyasi, ekonomik ve sosyal alanda paylaşım mücadelesi sür-

se de sıra Kürt sorununa geldiğinde birleşeceklerdir. Şimdiye kadar görüldüğü gibi, bu partiler arasındaki mücadelenin sınırı bu çerçevede çizilmiştir. Belirlenen konularda iktidar ve paylaşım mücadelesi verebilirsiniz, ama sıra Kürt sorununa geldiğinde, mevcut zihniyeti değiştiremezsiniz. Yine islami güçlere kamu içinde kısmi yer verilse de Türkiye’nin 80 yıllık dengelerini ve siyasi kimyasını köklü değiştirecek bir durum ortaya çıkaramazsınız demektirler. Dolayısıyla önümüzdeki dönemde, bu çemberi kırıp Kürt sorununun demokratik çözümü açısından başta meşru savunma ve serhildanları geliştirmek olmak üzere, mücadeleden başka yol görülmemektedir. Seçime gidiş nedenlerini, sonuçlarını ve bizim açımızdan neler getireceğini böyle değerlendirmek önemli olmaktadır.

AKP ile ordu arasında, AKP ile klasik asker, sivil bürokratlar arasında belirli düzeyde çelişki vardır. Bu çelişki ve çatışmaları esas olarak da Türkiye’nin en hassas konusu olan Kürt sorunu konusunda birleşme ve bu konuda ayrışma düşmeme noktasındadır. Dolayısıyla bu çelişkilerin demokratikleşme yaratacağını düşünmek yanlıştır. Demokratikleşme, ancak Kürt sorununun çözümüyle olabilir. Mevcut çelişkilerde Kürt sorununu çözme önemli bir yer tutmamaktadır. Bu nedenle siyasal yelpazede DTP ve sosyalist olduğunu söyleyen bazı partiler dışında, Türkiye’nin temel siyasal paradigmasının değişmesi gibi bir gelişmeyi ortaya çıkaracak bir çelişki diyalektikliği yoktur.

AKP, meclisteki sayısına dayanarak devlet içindeki pozisyonunu güçlendirir-

“AKP ile ordu ve klasik asker, sivil bürokratlar arasında belirli düzeyde çelişki vardır. Bu esas olarak da Türkiye’nin en hassas konusu olan Kürt sorunu konusunda birleşme ve bu konuda ayrışma düşmeme noktasındadır. Dolayısıyla bu çelişkilerin demokratikleşme yaratacağını düşünmek yanlıştır. Demokratikleşme, ancak Kürt sorununun çözümüyle olabilir”

me çabası içine girdiğinden, frenlenerek terbiye edilme sürecine sokulmuştur. Her ne kadar genelkurmayın bildirisine karşı belli düzeyde tepki vermiş gibi görünse de gerçekte ise dayandığı kitlenin iradesinin kırılmaması ve kamuoyu açısından bu tepkiyi yansıtmış, ama esasta bu güçlerin istemlerini yerine getirmiştir.

Önümüzdeki dönemde de AKP ile bu güçler arasında dozajı eskiye nazaran çok düşmüş bir gerilim sürecidir. Çünkü AKP siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel alanlarını geliştirmek isteyecektir. Artık onlar da kapitalist zemin üzerine oturmuştur ve bu zihniyetle hareket etmektedir. Kapitalist zemin üzerine oturan siyasal güçlerin de mutlaka çekişmesi olacaktır. Bu yüzden AKP'yi sadece islami gelenekleri temsil eden ve bunun üzerinden diğer kesimlerle çatışan bir güç olarak görmek yanlıştır. AKP'nin klasik iktidar güç odakları dışında ayrı bir siyasi güç olduğunu, ayrı bir ekonomik güç merkezi olmaya çalıştığını görmek; bu çelişkinin bundan sonra devam edeceğini, ama bu çelişkinin sınırlı düzeyde demokratik bir değeri olduğunu anlamak gerekir. Bu çelişkiden zaman zaman yararlanılsa da demokrasi güçlerinin ve Kürt özgürlük hareketinin kendi stratejisini, taktiklerini, gelecek planlamalarını bu çelişkiye göre belirlemesi söz konusu olamaz. Buna göre bir plan, proje, konsept belirlemek, inkar ve imha siyaseti karşısında yanılığa düşmeyi ve kaybetmeyi beraberce getirir.

Seçimlerin belki de en önemli yanı, şovenizmin bu kadar kışkırtıldığı, Kürt halkına karşı inkar ve imha konseptinin yeni bir aşamaya vardırıldığı bir dönemde, Kürt demokratik adayların meclise girme ihtimalidir. % 10 barajı önceki seçimlerde çeşitli nedenlerle aşılmadı ya da aşılmadı. Barajın aşılamamasında siyasi alanda mücadele veren Kürt demokrasi güçlerinin yetersizliği yanında, inkarcı sömürgeci güçlerin Kürt siyasetini meclise sokmama çabası vardı. % 10'luk baraj olmasaydı, Kürdistan ve Türkiye'de seçilen yüz civarında milletvekili parlamentoya girerdi. Bu da siyasi

dengeleri değiştiren bir olgu olurdu.

Daha önce neden bağımsız adaylarla seçime girilmedi denilebilir. Bu konuda şunu belirtmek gerekir: Önceki seçimlerde parti adına çalışma, parti adına yürütülen kampanyalarla % 10'luk barajı aşma mücadelesi, Kürt demokratik siyasi güçlerini demokratik bir siyasi hareket haline getirdi. Belki partiler sürekli kapatıldı, ama seçimlere parti kimliğiyle katılma, Kürt demokratik güçlerini siyasi hareket haline getirmede önemli rol oynadı. Daha ilk süreçte bağımsızlarla seçime girme yaklaşımı benimsenseydi, bir siyasi hareket olma gücü zayıf kalabilirdi. Çünkü bir parti olarak seçime girmek ortak çalışmayı, ortak ruhu ve hedefi daha güçlü hale getirir. Bu da hedefe ulaşmak için daha duyarlı bir seçim dönemi ortaya çıkardığından, örgütlenme ve mücadele açısından önemli bir tecrübe ortaya çıkarmıştır.

Bunun için de neden geçmiş dönemlerde bağımsız girilmedi, fırsatlar kaçırıldı, denilmemelidir. Belki de o mücadeleler, barajı aşma çabaları -eğer çalışılırsa tabii- bugün bağımsız adaylarla barajı delip meclise girme imkanını ortaya çıkarmıştır. Dolayısıyla geçmiş dönemdeki seçim kampanyalarının bu seçimdeki başarının temellerinden biri olduğunu değerlendirmek yanlış olmayacaktır.

Türkiye'yi kapsayacak bir seçim ittifakı ortaya çıkmalıydı

Şunu belirtmek gerekir ki, seçimlere bağımsız adaylarla girmek, sadece bazılarını meclise sokmak değildir. Bağımsızlarla seçime girme kararı da bir siyasi stratejiyi, ittifakı ve bu yönlü güçlü bir çalışmayı gerektirmektedir. Ancak bağımsız adaylarla seçime girme kararının tam bir siyasi strateji haline getirilemediği görülmektedir. Bağımsızlarla seçime girme kararını sadece milletvekilinin seçildiği bir platform olmaktan çıkarıp, Türkiye'de

demokrasinin gelişmesi için bir mücadele süreci haline getirme perspektifiyle hareket edilmemiştir. Bunun sonucu hem bağımsız adayların seçiminde belli yetersizlikler görülmüş hem de özellikle Türkiye'deki sol, sosyalist, demokrat birçok kesimi içine alabilecek ve bütün Türkiye'yi kapsayacak bir seçim ittifakı ortaya çıkmamıştır.

Belki 3 Kasım 2002'deki seçim ittifakında eksiklikler, yetersizlikler vardı, daha kapsamlı bir ittifakın geliştirilmesi gerekirdi. İttifak içine giren bazı güçlerin, oluşumun siyasi özüne, perspektifine uygun davranamaması söz konusuydu. Bu ittifakın hedeflediği demokratik değişimin siyasi özü ve özgürlük çizgisini kendi duruşuyla bütün Türkiye'ye yayma konusunda

bileşenlerin eksiklikleri vardı. Ama bütün eksikliklerine rağmen bir rüzgar estirmişti. Hatta oy günü öncesi herkeste, % 10 seçim barajını rahatlıkla aşar umudu gelişmişti. Bu yönüyle başarılı bir seçim kampanyasıydı. Ama ittifak eksikliği, ittifak bileşenlerinin yetersiz yaklaşımlarından dolayı istenilen sonucu alamadı. Bu sonuca rağmen güçlü ve iz bırakan bir seçim dönemi olmuştur. Önemli bir tecrübe kazanılmıştır. Türkiye'deki siyasi güçlerle yapılan ilk ciddi seçim ittifakıydı. Yine ilk defa çok sayıda kadın adayın yer alması nedeniyle, kadınların güçlü biçimde seçim kampanyasına katılması söz konusu olmuştur.

Bu seçimde de Önderliğimizin uyarılarına rağmen, demokratik güçlerle ittifak yapma konusunda zayıflıklar ve gerilikler ortaya çıkmıştır. Demok-

ratik güçleri bir araya getirme, Türkiye genelinde bir siyasi hareket ortaya çıkarma esprisi zayıf kalmıştır. ÖDP Genel Başkanı Ufuk Uras, EMEP Genel Başkanı Levent Tüzel ve Akın Birdal'ın aday gösterilmesi, olumludur. Ama Kürt adaylar biraz daha fedakarlık yapıp, daha doğrusu siyasal çizgimizin gereği anlayışlı yaklaşarak, Türk demokrasi güçlerinden daha fazla aday meclise sokabilirlerdi. Bu, ileride iki halkın demokratik güçlerinin mücadele birliğini yaratmada bir zemin olabilir. Dolayısıyla bağımsız adaylarla seçime girme yaklaşımında, esprisinde, perspektifinde yanlışlıklar olduğu ortaya çıkmaktadır. Sadece bir kısım Kürt demokratik yurtsever adayları seçtirmek gibi kolaycı bir yaklaşım içine girilmiştir. Halbuki bizim gibi özgürlük ve demokrasi sorunu olan hareketlerin, sadece bazı adayları meclise sokmak değil, her seçimi demokratik güçlerle bir ittifak sorunu haline getirme görev ve sorumlulukları vardır.

Tabii ki Kürt demokratik adaylarını elden geldiğince fazla seçime sokmak ve Kürt sorununu mecliste gündemleştirmek önemlidir. Ancak bunun yanında Türkiye sınırları içinde çözüm arama yaklaşımını dayatılmak isteniyorsa –bu seçenek zayıflamış da olsa– demokratik güçlerle ittifakı daha da geliştirmek, bu ittifak temelinde daha çok aday belirleyip parlamentoya girmelerini sağlamak gerekirdi. Bu konuda siyasal çizgimiz yeterince gözetilmemiş, klasik partililiğin meclise milletvekili gönderme anlayışıyla hareket edilmiştir.

“Türk devletinin özgürlük mücadelesini bastırmak için tüm gücünü seferber ettiği, tüm toplumsal kesimleri üzerimize sürdüğü bir dönemde, Kürt demokratik siyasetinin de daha geniş çevreleri içine alma istemi anlaşılırdır. Topluma dayalı siyaset anlayışı hakim olsaydı, bunlar elbette yine DTP içinde yer alabilirdi, o zaman çağdaş topluma dayalı demokratik siyasetin daha etkili olduğu demokratik toplum gerçeği ortaya çıkardı”

DTP seçime yeteri kadar hazırlık yapmamıştır

Mücadelemizden önce Kürdistan'da CHP ve AP'den belirli insanlar meclise girerdi. Hatta bazılarının yurtsever özellikleri de vardı. Günümüzde meclise girmeyi bu biçimde ele almak gerçekten geri bir yaklaşımdır. Biz, DTP'nin bağımsız adaylarla seçime girme stratejisi konusunda iyi bir hazırlık yapmadığımızı, hazır yurtsever oylara dayanan milletvekili seçtirme yaklaşımını aşamadığımızı görüyoruz. Bir siyasî stratejiden yoksun bu yaklaşım, DTP'nin partililik anlayışındaki eksiklikle ilgilidir. Hem topluma dayanma eksikliği hem de Kürt sorununu Türkiye'nin demokratikleşmesiyle diyalektik bağ içinde ele almama yaklaşımı bu tür gerilikleri ortaya çıkarmıştır. Özellikle bazı yöneticilerin böyle bir seçimde seçilme garantisinin bulunması, nasıl olsa bir yerlerde seçiliriz yaklaşımlarından kaynaklı bağımsız adaylarla seçime girmeyi hem daha fazla milletvekilini parlamentoya sokmak hem de Türkiye siyasetini daha fazla etkilemek açısından ele almama durumu ortaya çıkmıştır. Bu yönlü seçim öncesi süreci eleştirmek, hiç değilse gelecek açısından sonuçlar çıkarmak için gereklidir.

DTP'nin, Önderliğimizin notlarında ve savunmalarında ortaya koyduğu biçimde örgütlendiğini söyleyemeyiz. Tabana dayalı toplumcu demokratik siyaset anlayışı DTP'de istenilen düzeyde yaşam bulmamıştır. Bu konuda önemli eksiklikler vardır. İlk başta il ve ilçe örgütlerini belirleme temelinde ta-

ban örgütlenmesinde belli bir çalışma yapılsa da bu, sadece bir kuruluş çalışması olarak kalmış, topluma dayalı bir parti haline gelerek, demokratik siyaseti yapan, gücünü toplumdan alan bir yaklaşım DTP'de hakim olmamıştır. Hatta tabandaki örgütlenmelerin gelişmesini neredeyse kendisine bir alternatif ve gücünü zayıflatan bir olgu olarak gören yaklaşım tam olarak aşılammıştır. Bu, aslında hiyerarşik devletçi anlayışın parti yapısına yansımalarıdır. Dolayısıyla DTP'nin tabana dayalı toplumcu demokratik örgüt anlayışına ve siyaset çizgisine ulaştığı söylenemez. Bu nedenle DTP hala parçalı bir duruş göstermektedir.

DTP'de hakim olan, 20. yüzyıldaki cephe anlayışının demokratik siyaset alanına yansımalarıdır. Bilindiği gibi 20. yüzyılda oluşan cephelerin temel esprisi hepsinin iktidar odaklı olmasıydı. Biz, 20. yüzyıldaki ulusal kuruluş hareketlerinin bu cephe anlayışını bugün eleştiriyoruz. Onun, halkların özgürlük ve demokrasisi için yeterli sonuç getirmediğini söylüyoruz. Belki iktidarı ele almışlardır, bir güç birikimini sağlamışlardır, ama bu güç birikimi aslında halkın demokratik iradesini ortaya çıkarmaktan çok, devletçi ve iktidarcı zihniyetle örgütlenen kesimleri ve bireyleri güç yapmayla sonuçlanmıştır.

Topluma dayanmayan hiçbir siyasal oluşum başarılı olamaz

DTP eski paradigmanın ufkunu aşamadığından, devletçi iktidarcı zihniyeti ve bunun örgütlenme modeline yansımaları tam olarak kıramamıştır. DTP içinde, topluma dayalı siyaset yapma uğraşı içinde olanlarla, klasik AP ve CHP partililiğiyle örgütlenip siyaset yapanlar yan yana çalışmakta-

dır. İdeolojik olarak, demokratik ulusal eğilimle milliyetçi eğilimin iç içe olduğu bir parti görünümündedir.

Toplumcu siyaset kendini örgütleyip çok güçlü bir hale getirmediği ve toplumun sesinin önemli güç olduğu bir siyaset anlayışını egemen kılmadığı sürece, devletçi iktidarcı zihniyeti aşamamış topluluk ve çevrelerin de belli düzeyde etkisi olacaktır. Yine iktidarcı devletçi zihniyetle yaşamayı kabul etmiş, ama iktidarcı devletçi sistemin toplumun geri kalan kesimi üzerinde tam hakimiyet kurmasını çok fazla kabul etmeyen orta sınıfın siyaset anlayışının da DTP'de önemli düzeyde var olduğu diğer bir gerçektir.

Öte yandan içinde yaşadığımız Ortadoğu, günümüzde dünya siyasal dengelerinin en fazla şekillendiği bir yerdir. Bu bölgedeki iç siyasi yapılar, bölge ve dünya siyasetlerinden çok fazla etkilenmektedir. Bu açıdan DTP içinde halkın gücünü esas alan ve buna dayalı siyaset yapanla, ABD'yi, Avrupa'yı dikkate alan, hatta Güney Kürdistan'da burjuva milliyetçiliğe evrilen Kürt egemen sınıfların elindeki imkanların etkisiyle kulağını oraya veren kesimler de bulunmaktadır. Artık bunları bir gerçeklik olarak değerlendirmek gerekiyor.

Türk devletinin özgürlük mücadelesini bastırmak için tüm gücünü seferber ettiği, tüm toplumsal kesimleri üzerimize sürdüğü bir dönemde, Kürt demokratik siyasetinin de daha geniş çevreleri içine alma istemi anlaşılmalıdır. Topluma dayalı siyaset anlayışı hakim olsaydı, bunlar elbette yine DTP içinde yer alabilirdi, o zaman çağdaş topluma dayalı demokratik siyasetin daha etkili olduğu demokratik toplum gerçeği ortaya çıkardı. Bu durum da DTP'yi daha fazla güçlendireceği gibi, herhangi bir seçimde daha fazla oy almasını sağlardı. Mevcut milletvekili seçimindeki çekişme azalırdı. DTP'yi daha fazla güç yapacak tabana dayalı demokratik siyaset hakim olmayınca, tabandan daha fazla güç alalım, birbirimizi besleyelim, dayanışalım, bununla daha fazla milletvekili çıkarırız, daha fazla güç oluruz anlayışı hakim olur. Bu noktada da ister istemez milletve-

killiği ya da yönetimleri paylaşarak güç, imkan ele geçirme yaklaşımı ortaya çıkmaktadır. Bu da milletvekili adaylarının tespitinde olduğu gibi, belli sıkıntılar, zorluklar ve çekişmeler yaratmaktadır. Dolayısıyla aday seçiminin sorun olmaması gerekirken, topluma dayalı demokratik siyaset imkanları çoğaltılmadığı için çok sınırlı olan milletvekilliği adaylığı üzerinden çekişmeler olmuştur. Hatta herkes, yönetimler, daha çok kendi yakınına aday gösterme anlayışı içinde olmuştur.

Tabana dayalı demokratik sistem kazandırır

Daha fazla emek verecek, toplumla buluşacak, toplumla daha iyi bağ kuracak adaylar olabilirdi. Ne var ki DTP'nin bazı adayları AKP'nin adaylarından çok farklı değildir. Tabii ki demokratik yurtsever özellikleriyle onlardan daha iyi ve tercih ettiğimiz adaylardır, onlarla karşılaştırılması bile düşünülemez, ama siyaset tarzı açısından çok büyük farklılıkları da görülmektedir.

Bu nedenle bu kişilerin ve bunların siyaset tarzı seçimden seçime kitleye gitmez. Topluma dayanmaz. Biraz demokrattır, yurtseverdir, buna dayanarak gidip halktan oy isterler. Halbuki halkımızın demokrat yurtsever duygularını örgütleyen, güç yapan, onları tabanda etkin bir güç yapabilen örgüt ve siyaset anlayışı hakim kılıp toplumcu demokratik siyasetle halka gidilseydi, bugün DTP içinde 'sen seçildin ben seçilmedim' yaklaşımından çok, birbirini tamamlayan büyük bir dayanışmacı ruh ortaya çıkardı. Biri aday gösterilmediğinde hiç önemsemez, diğer adayı desteklerdi. Çünkü topluma dayalı demokratik zihniyette önemli olan milletvekili göndermek değil, topluma dayalı örgütlenmeyle güç olup demokratik siyaset yapmaktır. Topluma dayalı demokratik siyaset açısından esas önemli olan, toplumdaki, taban-

daki örgütlenmenin ne kadar güçlü olduğudur. Bu olduktan sonra, meclise milletvekili gider ve elbette bunların en iyi temsil edenler içinden gönderilmesi tercih edilir. Ama bugün olduğu gibi, biri seçildi diğeri seçilmedi, nitelik farkı oldu diye bir kavgaya götürmez. Sadece bir diğer seçimde adaylar belirlenirken, halkın daha duyarlı olması beklenir.

Bu defa koşullar elvermediği için adayları halkın doğrudan seçmesi mümkün olmadı. Bu konuda DTP'yi eleştirmek, suçlamak mevcut durumda söz konusu değildir. Eleştirilecekse, DTP'nin örgütlenme modelinin tabana dayalı demokratik sisteme girememesi eleştirilmelidir. Yoksa bu kısa sürede adayları neden halk seçmedi gibi yaklaşım yanlıştır. Kaldı ki bağımsız adayları destekleme komisyonu elinden geldiği kadar halkın nabzını tutarak adayları belirleme yoluna gitmiştir. Eksiklikler, yetersizlikler olsa da seçimin genel olarak doğru ve isabetli olduğunu kabul etmek, bağımsız adayları destekleme komisyonunun objektif bir yaklaşımla adayları belirlediğini görmek gerekiyor.

DTP içinde aday seçimlerinden dolayı belli sorunların olması doğaldır. Ne kadar doğru seçilse de bunlar olacaktı. Bunları bir dönem anlayışla karşılamak gerekir. Ancak adaylar tespit edildikten sonra bu tür tartışmaları yürütmek doğru değildir.

DTP'nin ittifak anlayışında ciddi yanlışlıklar var

Hangi adayın seçilip seçilmediği tartışmalarından çok, Türkiye metropollerinde, Kürtlerin yoğun olduğu

yerlerde ağırlıklı olarak Türkiye toplumu tarafından tanınan Türkiyeli demokratların aday gösterilmesi daha doğru olurdu. Bu yaklaşım gösterilseydi, Türkiye’de demokratik çözüm yaratma, Türkiye sınırları içinde demokratik çözüm siyaseti izleme anlayışımız ve bu yönlü mesajımız daha güçlü biçimde verilmiş olurdu. Bu konuda dar, milliyetçi yaklaşımlar içinde olunduğunu söyleyebiliriz. Yeri geldiğinde demokratik yollarla sorunları çözelim, ateşkes olsun, Türkiye’deki demokratik güçleri yanıma alalım diyenler, sıra Türkiye’deki adayların belirlenmesine geldiğinde bu konuda çok cimri, eli sıkı davranmışlardır.

Önderliğimiz her zaman demokratik, sosyalist, sosyal demokrat kesimlerle ittifakı önemsemiştir. Sürekli İtalya’daki Zeytin Dalı ve Brezilya’daki Lula örneğini vermiştir. Ne var ki bizde, özelde de DTP’de bu yönlü darlıklar var. Yani bir grubun sayısı çok az, bunların gücü fazla yok gibi bir yaklaşımla sadece bir iki milletvekili adayı göstererek ittifak yapılmış görünüştü vermek, sorunu dar bir biçimde ele almak olur. Zaten İtalya’da ve başka yerlerde bu tür oluşumlar çok güçlü olduğu için bir araya gelip seçimi kazanmamışlardır, zayıf, küçük güçleri de toplayarak, onları önemseyerek, onlara kendi güçlerinden daha fazla yer vererek bu işleri yapmışlardır. Yoksa her yerde büyük ve güçlü olanlar, şu küçüktür, şu şöyledir deseydi, ne Zeytin Dalı olurdu, ne Lula iktidara gelirdi, ne de benzer başka bir oluşum ortaya çıkardı. Bunu böyle bilmek ve görmek gerekmektedir.

Türkiye’de kesinlikle ittifak anlayışında bir yanlışlık var. Sorunu sayı ve maddi bir büyüklük olarak görme hakim. Bu da seçimlerde demokratik güçlerin doğru bir ittifakına götürmemektedir. En son DYP ile ANAP birleşmesi olayında da görüldüğü gibi, iki parti birleştiğinde barajı aşabilecekken, sen az milletvekili verdin, senin sayın az gibi tartışmalara girilince birleşme olmadı ve barajı aşama-

yacak düzeye geldiler, hatta bundan daha kötü bir duruma düştüler. İttifakların böyle oluşmadığını anlamak gerekiyor.

Geçen dönemde İsmail Cem ve Kemal Derviş’in içinde olduğu oluşum iktidar adadıyken, Kemal Derviş’in ayrılmasıyla birden dibe vurdu. Kemal Derviş bir kişiydi, siyasi gücü de fazla değildi. Ne var ki ayrılınca oluşan ittifakın işi bitti. Demokratik siyaset yapanlar bu gerçeği görerek hareket etmelidir.

Türkiye’deki demokrat kesim ve güçlerle ittifak önemlidir

Adaylar seçildi, bu nedenle kimin seçildiği üzerinde durmanın şu anda bir anlamı yok, ama ittifaklar konusunda bir darlığın olduğunu kabul etmek gerekiyor. Bir iki Kürt adayı az olsaydı, bir iki Türk demokrat adayı fazla olsaydı, bu durumun Türk kamuoyunu, aydınlarını, yazarlarını etkileme düzeyi daha fazla olurdu. Bir iki Kürt adayın kazanmasının getireceği siyasal etkilerden çok daha fazla bir siyasal sonuç doğururdu. Ne var ki DTP içinde seçim siyaseti yürütenlerin, bağımsızlarla seçime girme stratejisi içinde olanların bu stratejinin hangi taktiklerle, nasıl bir siyasi felsefe ve anlayışla yürütüldüğünü yeterince anlamadıkları görülmektedir. Bunları söylerken seçim sürecini küçümsemiyoruz. DTP adaylarının kazanmasının ve grup kurmalarının Türkiye’deki siyasette çok önemli değişiklikler ortaya çıkaracağını görmemizden gelmiyoruz. Bu seçimlerde DTP’nin başarılı olmasını çok önemsiyoruz. Dolayısıyla şu eksiklikler ol-

du diye eleştiren, suçlayan bir yaklaşım içinde kesinlikle değiliz. Bu tecrübenin daha iyi anlaşılması, gelecekte ister parti adına ister bağımsız adaylarla seçime girilsin, doğru bir seçim stratejisinin izlenmesi gerektiği için bunları belirtiyoruz.

Bazı Kürt gruplarıyla neden ittifak yapılmadı gibi yaklaşımları ileri sürenler, hatta daha çok Türkiyeli demokratın aday gösterilmemesini, diğer Kürt partilerinden aday gösterdik mi ki bunlardan da gösterelim biçiminde gerekçe göstererek normalleştirenler olmuş. Kürdistan’da sözü edilen grupların, kişilerin herhangi bir siyasi artı getirecek yaklaşımları da güçleri de yoktur. Öte yandan bizim genel yaklaşımımız, esas olarak Türkiye’deki demokrat kesim ve güçlerle birlik stratejisidir. Türkiyeli demokratik güçlerle ittifak yapmayı böyle bir strateji çerçevesinde ele alıyoruz. Dolayısıyla Türkiye parlamento seçimleri söz konusu olduğunda, Türkiyeli demokratlara ayrı bir önem vermemiz anlaşılırdır. Çünkü Türkiye parlamentosuna girmek, bu temelde demokratik siyaset yapmak, bir yönüyle de Türkiye sınırları içinde Kürt sorununu çözme seçeneğini –bugün eskisine nazaran zayıflamış görülse de– devam ettirmek ve gündeme getirmek anlamına gelmektedir. Söz konusu Kürt partileri ve kişiler böyle bir stratejiye karşıdılar. Türkiye’de Kürt sorununun demok-rasi güçleriyle, demokratik birlik içinde çözülmesinden yana değillerdir. Bu yönüyle DTP’nin Kürt sorununu demokrasi sınırları içinde çözme yaklaşımıyla örtüşmeyen eğilimleri var.

Seçimi bir siyasal stratejinin parçası olarak ele aldığımızda, ‘neden şu Kürtler aday gösterilmiyor da Türkiyeli demokratlar önemseniyor’ demek, çok yanlış bir yaklaşımdır. Siyasal anlayışımız ve stratejimiz gereği, bir iki Kürt’ü daha parlamentoya gönderme yerine, siyasal stratejimizin pratikleşmesinde rol oynayacak birkaç demokrat adayı meclise göndermek daha ras-yonel bir davranıştır.

Demokratik siyaset yapan çevrelerin meclise girmesini yanlış bulmuyoruz

Diğer Kürt partilerinden ya da kişilerden bazıları meclise girse, bunlar sadece Kürt sorununu dile getiren konumda kalırlar. Kendi güçlerini göstermek için bazı çıkışlar yaparlar. Ama bu yaptıkları bir siyasal strateji veya Türkiye’de sorunları demokratik güçlerle çözme değil, sadece Kürt sorununu dile getirmeye sınırlı kalan bir durum olur. Bunu da herhangi bir Kürt adayı yapabilir. Bu yönüyle bu kesimlerle neden ittifak yapılmıyor yaklaşımı yanlıştır. Bunlar aday gösterildi mi ki, Türkiyeli sol ve sosyalistleri aday gösterelim söylemi, Türkiye’deki demokrasi güçleriyle yapılan ittifakı sabote etme ya da bu güçlerle belirli bir demokratik ittifak temelinde Kürt sorununu Türkiye sınırları dahilinde çözme yaklaşımına tepkiyi ifade ediyor. Biz de Türkiye sınırları içinde Kürt sorununun demokratik temelde çözme yaklaşımımıza bir cevap verilmediğini, bunun giderek zayıfladığını düşünüyoruz. Buna rağmen Türkiye’de demokratik siyaset yapan çevrelerin meclis içine girmesini yanlış bulmuyoruz.

Tabii ki diğer Kürt çevreleriyle de ittifak yapılabilirdi. Ama onlar bizim hareketimizin ideolojik, siyasi yaklaşımına karşı çok saygısızdırlar. En azından ittifak yaptığımız Türkiyeli demokratik çevreler Kürt özgürlük mücadelesine, Önderliğine, değerlerine belirli düzeyde saygı gösteriyorlar. En azından daha dikkatli bir dil kullanıyorlar. Sağda solda her gün bize küfür eden, kuyumuzu kazmak isteyen, Kürt sorununu çözme konusunda bir mücadele birliği içinde değil de, bize karşı mücadele etmeyi hedef almış bu kesimlerle seçim ittifakının olmaması da anlaşılabilir.

Sorun bizden değil onların tutumlarından kaynaklanmıştır. Onlar bizlerle seçim ittifakı yapacak yaklaşımı hiçbir zaman ortaya koymamışlardır. Bunu, Önderliğimize ve hareketimize karşı bütün yaklaşım ve tutumlarında her gün görüyoruz. Bu yaklaşımlarının ne olduğunu burada belirtmeyi bile Önderliğimize, şehitlerimize, halkımıza ve hareketimize saygısızlık olarak değerlendireyoruz. Kaldı ki Kürdistan’da yurtsever insanlarımız ve aday olan insanlarımız emek vermişlerdir, dolayısıyla seçilmeleri haklarıdır. Diğerlerinin emekleri olmadığı gibi, buna güç gösterecek potansiyelleri de yoktur.

Türkiyeli demokratların aday gösterilmesi konusu bir siyasal stratejinin, bir siyasal zihniyetin sonucudur. Bunların parlamentoya girmesi Kürt sorununun gündemleştirilmesi, demokratik çözümün dayatılması açısından önemli olduğundan, olguyu sadece birkaç kişiyi aday gösterme olarak değil, bir stratejik, taktik yaklaşım olarak görmek gerekir. Zihniyetimizle, ideolojimizle ilgili olduğundan bunlarla Türkiye’de ittifak yapmayı bazı Kürt gruplarından adayların gösterilip gösterilmemesiyle kıyaslamak yanlıştır.

Bağımsız adaylarla seçime girmek doğru bir taktiktir

Biz tabii ki bütün Kürt gruplarının ortak tutum takınmasını, siyaset izlemesini, bu yönüyle Türk devletinin inkarcı politikasına karşı birbirini tamamlayıp güçlendirmesini isteriz. Bu bizim eskiden beri var olan yaklaşımımızdır. Ne var ki Kuzey Kürdistan’daki söz konusu çevrelerin bu yaklaşım içinde olmadığını, hatta birçok yönüyle bize karşı devletin ve AKP’nin kullandığı söylemlere benzer söylemler içinde olduklarını görmekteyiz.

Özellikle meşru savunma direnişimiz

karşısındaki tutumları tamamen olumsuzdur. Kürt özgürlük mücadelesinin bugün inkar ve imha siyaseti karşısındaki en önemli duruşu da meşru savunma duruşudur. Kürt halkının meşru savunmasına, gerillasına olumsuz yaklaşan kesimlerle nasıl ittifak yapılabilir ki! Sorunun bizim ile değil, onların ideolojik zihniyeti ve politik yaklaşımıyla ilgili olduğunun görülmesi gerekir.

Bağımsız adaylarla seçime girmek bu süreçte doğru bir taktikti. Hem zaman sıkışıklığı vardı hem de geçen seçimlerdeki tecrübeler ışığında % 10 barajını aşma konusu riskliydi. Tabii ki Kürdistan’da ve Türkiye’de doğru bir seçim stratejisi izlendiği takdirde % 10 barajı aşılabılır. Özellikle Türkiye’de demokrasi güçleriyle doğru bir ittifak yapıldığında bu barajı aşmak daha da kolaylaşır. Seçim hazırlıklarının yetersizliği ve doğru bir ittifak politikasının önceden sağlanmaması, doğal olarak barajı aşma konusunda kuşku ortaya çıkarmıştır. Zaten geçen seçimlerde ortaya çıkan tecrübeler ışığında, yapılacak seçimlerde bağımsız adaylarla girme eğilimi ağırlık kazanmıştı.

Bu seçimde de meclise parlamenter gönderilmeseydi, bazılarında ‘bu parti niçin var, neden meclise girmiyoruz’ vb tutumlar görülecekti. Kaldı ki biz meclise de girmek istiyoruz, yerel yönetimlerde de güçlü olmak istiyoruz. Hele inkar ve imha siyasetinin soykırım politikasını dayattığı bir dönemde mecliste bu oyunları bozacak bir grubun olması Kürt özgürlük hareketi açısından çok önemlidir. Bu açıdan Türk devletinin koyduğu % 10 barajını boşa çıkararak, bu sistemin antidemokratik yüzünü göstermek ve mecliste Kürt sorununu gündemleştirmek açısından bağımsızlarla seçime girmek zorunluluk haline gelmişti. Ya DTP gibi partilere sadece propaganda yapma, örgütlenme, Kürt halkının taleplerini dile getiren sınırlı bir misyona sahip parti olarak bakacaktık ya da bunların yanında, parlamentoya milletvekili de taşıyan bir mücadele mevzisi olarak görüp bağımsızlarla seçime girecektik. Bütün bunları irdeleyerek bağımsızlarla seçime girmek yerinde bir karardır.

“Parti veya ittifaklarla bir parti amblemi altında seçime girmek daha doğrudur. Partilerin, ideolojik ve siyasi kimlikleriyle seçim kampanyaları yapması siyasal mücadele açısından en doğru olanıdır. Ne var ki, % 10’luk baraj sisteminin olduğu Türkiye gibi yerlerde bağımsız adaylarla seçime girme bir zorunluluk haline gelmiştir”

Baraj sistemi yeni fikirlerin ortaya çıkmasını engeller

Parti veya ittifaklarla bir parti amblemi altında seçime girmek daha doğrudur. Partilerin, ideolojik ve siyasi kimlikleriyle seçim kampanyaları yapması siyasal mücadele açısından en doğru olanıdır. Ne var ki % 10'luk baraj sisteminin olduğu Türkiye gibi yerlerde bağımsız adaylarla seçime girme bir zorunluluk haline gelmiştir.

Zaten % 10'luk baraj nereden bakılırsa bakılsın antidemokratik bir uygulamadır. Demokrasiyi, parlamento oluşturup halkın iradesini yansıtmaya rejimi olarak gören yerlerde bile % 10 baraj aslında yeni siyasal fikirlerin, partilerin daha baştan önünü kesmek olarak değerlendirilir. Düşünceler toplumun bütününe birden hakim olamazlar. İlk önce % 1, % 2 olur, giderek mücadele ederek, kendisini tanıtarak toplumun çoğunluğunu yanlarına çeken siyasal bir güç olurlar. Bazı uygun koşulların bir araya gelmesi dışında, yeni fikirler adım adım toplum içinde gelişir ve etkili hale gelir. Dolayısıyla % 1, % 2 olmadan % 10, % 20 de olunamaz. İnsanlar bir partinin sadece programına bakmazlar, pratiklerine de bakarlar. Bu baraj sistemi ise yeni fikirlerin, siyasetlerin ortaya çıkması ve kendini göstermesini engellemektedir.

Toplum farklı kesimlerden oluşuyor. % 10 barajı nedeniyle bu kesimler kendi ideolojik politik yaklaşımlarını kendi partileriyle yansıtmaya yerine, kendi çıkarlarını başkalarına yamanmada görüyorlar. Bu nedenle farklı ve yeni fikirlere sahip olan parti veya bireyler gidip güçlü olan partilerin se-

çim listelerinden aday oluyorlar. Türkiye'de görüldüğü gibi, Ertuğrul Günay, Zafer Üskül AKP'ye, Lütfullah Kayalar ve İlhan Kesici CHP'ye gidiyor. Kendi düşünceleriyle örtüşmediği halde baraj sorunu olduğundan, yeni bir siyasi güç olamayacaklarını düşündüklerinden gidip başka partilere yamanıyorlar.

Seçimler burjuva anlamda da olsa topluma ekonomik, sosyal, kültürel anlamda nefes aldırıp, egemenlerle halk arasında belli bir denge oluşturmak açısından önemseniyorsa, bu seçim sisteminin böyle bir dengeyi kurmayı engelleyerek, tamamen mevcut güç odaklarının egemen olduğu dengeleri korumaya yönelik bir siyasal sistemi yaşatmaya hizmet ettiği görülmelidir. Nitekim Türkiye'de böyle olmaktadır. Türkiye'de geleneksel siyasetin temsilcileri CHP ve AP'ydiler. CHP'nin yerine bazen DSP, AP'nin yerine de ANAP ve AKP geçiyor. Yani başka küçük partiler, yeni fikirler ortaya çıkmıyor. Türkiye'de AP ve CHP geleneğine mahkum olmuş kısır siyaset bir türlü aşılamıyor.

Türkiye'de demokrasi ancak toplumsal mücadeleyle gelişir

Türkiye'de, yeni siyasi akımların ortaya çıkmasına fırsat verilmediği bir ortamda, her yönüyle ayrı özellikleri olan Kürt demokratik adayların herhangi bir sömürgeci partiye yamanmaları düşünülemezdi. Zaten ne onlar yamanabilirlerdi ne de başkaları onların yamanmasını kabul ederdi. Bu yüzden ayrı bir ideolojik ve politik çizgi sahibi olarak, bağımsızlarla seçime girerek kendi kimliklerini ortaya

koymaları beklenirdi. Bu yönüyle seçimlere bağımsızlarla girmenin eleştirilecek hiçbir yanı yoktur. Bağımsızlarla meclise girme bir yönüyle de % 10 barajını kaldırma mücadelesinin parçası olarak görülmelidir. Özellikle bu konuda AKP ve bütün partilerin demokrasi karşıtı yüzlerinin teşhir edilmesi parlamento ortamında daha fazla mümkündür.

Bağımsız adaylarla seçime girip parlamento milletvekili taşımak, Kürt özgürlük hareketi açısından önemli bir mücadele mevzisi olacaktır. Tabii ki Kürt demokrat ve Türkiye'deki demokratlardan oluşan 30-40 kişilik bir grubun, özellikle ordunun muhtıralarla, siyasal alana baskıcı ve şovenist söylemlerle müdahale ettiği, ekonomik, siyasal, sosyal yaşama elindeki bütün imkanları kullanarak balans ayarı yaptığı bir yerde, seçimlerin Kürt sorununun çözümüne, Türkiye'nin demokratikleşmesine vesile olacağını beklemek hayaldir. Hatta AKP'nin zayıflatıldığı, CHP'nin güçlü kılındığı, MHP'nin meclise sokulduğu bir Türkiye'de bırakalım demokratikleşmenin gelişmesini, meclisinden en alt kurumlarına kadar antidemokratik bir rüzgarın esmesi beklenmelidir.

Bu sonuç ne anlama gelmektedir? Meclise milletvekili göndermekle ne Türkiye demokratikleşebilir ne de Kürt sorunu çözülebilir. Türkiye'de demokrasi ancak toplumsal mücadeleyle gelişebilir. Geçen yıllarda görüldüğü gibi, AKP demokratik söylemleri kullanarak büyük bir sayı çoğunluğuyla meclise girdiğinde bile, topluma dayanmadığı, topluma dayalı bir siyaset yaklaşımı benimsemediği, Kürt sorununda adım atma ve Türkiye'nin demokratikleşmesi konusunda cesaretli olmadığı için meclis sayısının bir anlamı olmamıştır. Bu yönüyle önümüzdeki dönemi meclis içindeki demokratik güçlerin iradesi değil, meclis dışında kalan toplumsal kesimlerin demokratik mücadelesi belirleyecektir. Bunu böyle belirlemek gerekir.

Kürt sorununu gündemleştirmede meclis farklı imkanları ortaya çıkaracaktır

Esas mücadele toplumun demokratik talepler etrafında ayağa kalkacağı serhildanlarla ve diğer demokratik mücadele yöntemleriyle sürecektir. Meclise girecek olan bağımsız adaylar gerçekten tarihi bir rol oynayacaklardır. Özellikle inkar ve imha siyasetinin Kürt halkını soykırıma tabi tutma yaklaşımlarını teşhir etme,

bunları boşa çıkarma konusunda bu grubun rolü önemli olacaktır.

Belki de Türkiye'de böyle bir grubun oluşmasının önü alınacaktır. Geçen seçimlerde Mersin'de ve başka yerlerdeki oyların önemli bir kısmının iptal edilmesi, böyle bir olasılığın var olduğunu gösterir. Geçen gün Avni Özgürel bir itirafta bulunuyordu ya da bir bilgisini aktarıyordu. Bir seçimde İnci Baba, Urfa'dan aday oluyor ve milletvekili seçiliyor. Derin devlet hemen 'bir mafya babasının meclise girmesi söz konusu olamaz' diyerek müdahale ediyor ve oylar kaybettiriliyor. İnci Baba meclise girip ne Türkiye'nin siyasal dengelerini, ne ideolojik dengelerini, ne ekonomik, sosyal dengelerini etkileyecek bir milletvekili olacaktı. Belki meclis yoluyla bazılarını etkileyerek, gayri meşru kazandığı paraları yasallaştıracaktı. Buna tahammül edemeyen bir sistemin, bağımsız adayların meclise girmesini sindirmesi kolay olmayacaktır. Çünkü DTP'nin desteklediği bağımsız adayların meclise girmesi, Türkiye'nin 80 yıllık rejiminde Kürt demokratik siyasetinin meclise taşınması anlamına gelecektir. Belki 1991'de Hatip Dicle ve Leyla Zana'nın içinde olduğu grubun da böyle bir etkisi oldu, ama o zaman kıyasıya bir savaş sürmekteydi. Türkiye meclisinde de birçok yerde de demokratik mücadele yapma olanakları çok sınırlıydı. 15 yıldan bu yana bu konuda değişiklikler olmuş, tecrübeler kazanılmıştır.

Meclise girmek antidemokratik yasalara karşı mücadele etme imkanı sağlar

Bu çerçevede sanırız Türkiye'deki Kürt sorununu gündemleştirme, antidemokratik yasalara karşı mücadele etme imkanları ortaya çıkacaktır. Bu yönüyle bakıldığında, meclise girmek bir kazanım olacaktır. En azından Türkiye toplumuna seslenme imkanları artacaktır. Türk basını, televizyonları ne kadar gizlese de, bu grubun mesajlarını kısmi de olsa Türkiye toplumuna taşıyacaktır. Özellikle grup olduğu takdirde, o grubun siyasi demecilerinin, değerlendirmelerinin her gün

"Meclisteki bir grup, Kürt sorununun Türk devleti ile çözümü konusunda dolaylı bir araç ve imkan haline gelebilir. Önümüzdeki dönem şiddetli bir mücadele dönemi olarak görülse de Türkiye'de sorunun şiddetle çözülemeyeceğini düşünen taraflar açısından Kürt milletvekilleri, Kürt özgürlük hareketi ile devlet arasında bir köprü vazifesi görebilir"

basına yansımaları söz konusu olacaktır. Tabii ki engellemeler olacaktır. Buna rağmen eskisinden daha fazla Kürt halkının talepleri ve yaklaşımı Türkiye kamuoyuna aktarılmış olacaktır.

Daha şimdiden bu engellemelerin yapılacağını işaretlerini güçlü biçimde görüyoruz. En son yapılan dar katımlı terör zirvesinden sonra başbakan, yakın zamanda genelkurmay başkanı ile birlikte hem basın ile hem de siyasal parti liderleriyle ortak toplantı yapacaklarını açıkladı. Tüm bu açıklamaların özgürlük mücadelesini ezme, demokratik siyasal alanı özgürlük mücadelesine kapatmayla ilgili olduğu tartışmasızdır. Kuzey Irak ve tampon bölge konusu ise bu esas gündemin örtüsü olacaktır. Bu toplantılarda basını ve siyasileri yönlendireceklerdir. Bunların hepsi Kürt sorunu ile bağlantılıdır. Seçim süresince de bu toplantılarda tespit edilen çerçeveye herkes dikkat edecektir.

Kürt sorunuyla ilgili olduğu takdirde hükümetin, devletin, sömürgeci siyasi partilerin, basının, üniversitenin hepsinin ortak davrandığı açıktır. İyi bir grup, özellikle günümüz dünya koşullarında Türkiye'deki inkar ve imha rejiminin bu politikalarını ve pratik uygulamalarını teşhir edebilir, Kürt sorununun makul demokratik çözümü açısından bir açılım yapabilir. Türkiye toplumu, Kürtlerin bölücü olmadığını, Türkiye'yi bölmek istemediğini, Kürt halkının temel demokratik haklarının verilmesi halinde, Kürtlerin mevcut siyasal sınırlar içinde yaşama kararında olduğunu, çatışmaların, asker kayıpların da artırılan operasyonların sonucu ortaya çıktığını daha iyi öğrenebilir. Meclisteki bu grup bunu yansıtır ve Kürt sorununun Türkiye bölünmeden demokratik bir yaklaşımla çözüleceğine Türkiye toplumunu inandırır, önemli sonuçlar ortaya

çıkabilir. Kürt halkının taleplerini aslında siyasiler de, devlet de, basın da biliyor, ama susuyorlar. Bu açıdan bu grup belki onları aşarak, Kürt halkının makul yaklaşımının, Türkiye toplumuyla buluşma imkanlarını ortaya çıkarabilir.

Artık mecliste bağımsız adaylar biz Kürdüz diyeceklerdir. Kendileri Kürt ve Kürtçe'nin varlığından söz edebileceklerdir. Mecliste bir milletvekili benim kimliğim, etnik aidiyetim Kürt'tür diyebileceklerdir. En azından herkes Türk'tür söyleminin, bu grubun varlığı ve tutumu ile mecliste anlamsız hale gelmesi tescillenecektir. Zaten bu milletvekillerin varlığı bunun esas tescili olacaktır. Çünkü bu milletvekilleri göz önündedir. Anayasa ve meclis tüzüğü çerçevesinde belirli hakları da vardır. Bu açıdan sıradan bir insandan daha fazla sorunu dile getirme, kendini ifade etme avantajı olacaktır.

Kürt milletvekilleri bir köprü vazifesi görebilir

Bilindiği gibi, HEP milletvekillerinin meclise girdiği 1992 yılında Kürtler, dağda yürürken 'kart, kurt' sesi çıkararak dağlı Türkler olarak değerlendiriliyordu. Her ne kadar Demirel 'Kürt realitesini tanıyorum' demiş olsa da bu, bir anlık söylenmiş söz olarak kaldı. O yıllarda, her yerde Kürtlerin ayrı bir topluluk olarak görülmesinin dış güçlerin icadı olduğu söyleniyordu. Şimdi yasal olmasa da farklı diller denilerek, mitinglerde, panellerde Kürt, Laz, Çerkez vatandaşlar denilerek ayrı kimlikler fiili olarak kabul edilmektedir.

Meclisteki bir grup, Kürt sorununun Türk devleti ile çözümü konusunda dolaylı bir araç ve imkan haline gelebilir. Önümüzdeki dönem şiddetli bir mücadele dönemi olarak görülse de Türkiye'de sorunun şiddetle çözülemeyeceğini düşünen taraflar

açısından Kürt milletvekilleri, Kürt özgürlük hareketi ile devlet arasında bir köprü vazifesi görebilir. Belediye başkanlıkları daha çabuk görevden alınabildikleri için, bunların üzerinde devlet baskısı daha fazladır. Meclis-teki milletvekillerini veya bir grubu Diyarbakır'da Sur belediye başkanının görevden alınması gibi, meclisten atmak kolay değildir. Öte yandan mecliste kürsü özgürlüğü diye bir ol-gu vardır. Siyasal düşünceler rahat-lıkla burada dile getirilebilir.

Bir daha vurgulamalıyız ki, bunlar önemli olmakla birlikte, parlamentoda-ki demokratik grubun özgürlük müca-delesinin tek aracı, yöntemi, mücadele gücü olacağı gibi bir yanılgıya düşül-memelidir. 30-40, hatta 100 kişilik bir grup olsalar bile Kürt sorununu mev-cut zihniyet var olduğu müddetçe sa-dece parlamentoda çözmek mümkün olamaz. Ya da parlamentoya girdik, ar-tık diğer mücadele yöntemleri gereksiz-dir, yanlıştır, önemsizdir demek, sö-mürgeci Türk devletinin Kürt özgürlük mücadelesini tasfiye etme yaklaşımına alet olmak olur. Buna özellikle herke-sin dikkat etmesi gerekir.

Kürt halkının, Kürt özgürlük müca-delesinin, bütün Kürt siyasetçilerinin her şeyden önce inkarcı, imhacı, asi-milasyoncu faşist Türk sömürgeciliği-nin karakterini çok iyi bilince çıkar-ması gerekiyor. Türkiye'de var olan bu rejimi dünyanın herhangi bir ülkesin-deki sömürgeci rejimler gibi değerlen-dirmek, Kürdistan'ı da böyle bir sö-mürge statüsünde görmek büyük ya-nılgılara götürür.

İsmail Beşikçi, 'Kürdistan sömürge bile değildir' diyerek bu gerçeği ifade ediyordu. Çünkü klasik sömürgeci güçler hiçbir zaman bir halkın kimliği-ni reddetmezler. O kimliği baskı altın-da tutarlar, egemen ulus kendi kimli-ğini birinci kimlik olarak görür, ama bu kadar retçi, asimilasyoncu başka bir rejim dünyada görülemez.

Türkiye Kürt sorunu çözülmeden hiçbir soruna çare bulunamaz

Öte yandan Türk devleti bu rejimini kabul ettirmek, tek dil, tek ulus, tek kimlik politikasını sonuca götürmek için çok kapsamlı bir özel savaş yön-te-mi uygulamaktadır. Türk devletinin bütün diplomatik, ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel imkanları bu hedefi gerçekleştirmeye yöneliktir. Bunun Kürt siyasetçileri ve halkı tarafından bırakalım bir gün, bir saat bile unutul-maması gerekir. Bu nedenle parla-mentoda bir grup olarak yer almayı ne fazla abartmak, ne tek mücadele aracı olarak görmek, ne de başka yöntem ve imkanları göz ardı etmek gerekir.

Kürt sorununun çözümü konusun-da devlete baskı yapmayan, devletini suçlamayan, inkarcı, imhacı rejime karşı mücadele etmeyenler neredeyse her gün, her yerde Kürt aydınlarına, siyasetçilerine seslenerek, neden PKK'ye terörist demiyorsunuz, niye PKK'ye karşı tavır almıyorsunuz çağır-sı yapıyorlar. PKK'ye tavır almazsanız aydın ya da demokratik siyasetçi kim-liğiniz kabul görmez biçimindeki söy-lemle sürekli olarak onları töhmet ve baskı altında tutuyorlar. Özel-likle AKP yanlısı bazı yazarlar, nasıl ki AKP Kürt sorunu, de-mokratikleşme konusunda toplumu aldatmışsa, bu islam-cı yazarlar da Kürt aydınlarını, siyasetçilerini basın yayının, özel savaşın bütün imkanların-dan yararlanarak bu yönlü baskı altında tutup, Kürt öz-gürlük hareketine karşı kış-kırtmaya çalışmaktadırlar. Hatta Fehmi Kuru, Taha Akyol, Hasan Cemal, Hadi Uluengin, Cengiz Çandar gibi yazarlar neredeyse bu rolü, özel savaşın

bir görevi olarak kabul etmişler ve sü-rekli yerine getirmektedirler. Bu yüz-den hem seçim döneminde hem de se-çim sonrasında demokratik adayların -ister seçilsin ister seçilmesin- bu özel savaş saldırılarına, psikolojik savaşa dikkat etmeleri gerekir.

AKP, genelkurmay, basın, diğer par-tiler bir araya gelirken herhalde masa sohbetleri ya da yemek sohbetleri yap-mıyorlar. Kesinlikle hepsi Kürt demok-ratik güçlerinin, adaylarının meclise fazla sayıda girmeleri nasıl engellenir konularını tartışıyorlar. Eğer grup ku-rulursa, bu sefer de bunları nasıl sus-tururuz, bunların çalışmaları nasıl sı-nırlandırılır, PKK'ye karşı nasıl kullanı-labiliriz diye tartışacaklardır. Kürt hal-kının ve milletvekili adaylarının bu ger-çeği bilmesi ve buna göre davranması gerekir. Bunu bilmeden Kürdistan'da siyaset yapmak, yurtseverlik, demok-ratlık yapmak mümkün değildir.

Bu açıdan meclis zemini doğru an-lamlandırılmalıdır. Burasını çok fazla abartır, üzerine çok fazla yüklenilirse yanlışlıklara düşülür. Hatta geçmişte olduğu gibi doğru değerlendirememe gibi sonuçlar ortaya çıkabilir. Bu yüz-den ne basite almak ne de fazla abart-mak gerekir. Seçilen parlamenterler tüm mücadelenin yükünü kendi omuzlarında görürlerse, ciddi yanlış-lıklara düşerek hem özel savaşın oyunlarına gelirler hem de mevziyi doğru kullanmama durumu ortaya çı-kar. Bazı şoven kesimler en küçük fır-satta bu mevziyi ortadan kaldırmaya çalışacaklardır. Bu yönüyle dikkatli bir tarz, üslup, yöntemin kullanılması önemlidir. Tabii ki sıradan, sağ ve tes-limiyetçi yaklaşımlara düşülemez.

Türkiye'nin temel sorunu demokrasi sorunudur. Bu da ancak Kürt sorunu-nu çözümüyle mümkündür. Kürt soru-nu çözülmeden ne ekonomik sorunlar, ne sosyal ve kültürel sorunlar çözülebi-lir. Bazıları 'meclise girersek yalnız Kürt sorunuyla değil, Türkiye'nin temel so-runlarıyla da ilgileneceğiz' diyorlar. Bu sorunlarla tabii ki ilgilenilecektir. An-cak esas olarak Kürt sorunuyla ilgilen-medn, Kürt sorununu çözmeden hiç kimse Türkiye'nin diğer ekonomik, sos-yal, kültürel kaynaklı sorunlarını çöze-mez, Türkiye'yi düzeltmez.

AKP verdiği hiçbir sözü tutmadı

Temel sorun olan Kürt sorunu çözülmeden diğer sorunları çözeceğini iddia eden söylemler demagojiden öteye bir anlam ifade etmez. İşsizlik, eğitim, sağlık, sorunları da var, bunları herkes belli oranda çözebilir de ancak bunlar köklü çözülüyor, Türkiye bu konularda yüzyıldır sıkıntı yaşıyorsa, bunun temelinde yatan sorunu bilmek ve esasta bunun üzerine yoğunlaşmak gerekir. Yok, biz meclise gireceğiz, sadece Kürt sorunuyla değil, insanların esas sorunları -işsizlik, eğitim vb- olan diğer sorunlarla uğraşıp çözeceğiz demek, aslında Türkiye'deki tüm sorunların kaynağında Kürt sorununun olduğunu görememek ve bu konuda çeşitli güçlerin propagandasının etkisinde kalmak demektir.

Adayların bu seçim sürecinde Kürt halkı ve demokrasi güçleri açısından üzerinde özellikle durması gereken en temel konu, Kürt halkı üzerindeki inkar ve imha politikasının yeni bir konseptle soykırımla tamamlanmak istemesini sürekli propaganda ederek, bu konuda Kürt halkını ve demokratik güçleri bilinçlendirmeleridir. Bu adayların her şeyden önce de bu politikayı boşa çıkarmak için meclise gittiklerini belirtmek gerekiyor.

Elbette bu konsepti tek başlarına tümünden boşa çıkaracak değiller. Ama seçim kampanyasından başlamak üzere, bu yeni konseptin teşhir ve tecrit edilerek püskürtülüp yenilgiye uğratılmasında rol oynayacaklarını ortaya koymaları gerekiyor. Yeni dönemdeki meclis, DTP, ÖDP, SDP ve EMEP'in desteklediği adaylar dışında, öncekine nazaran daha gerici, daha tutucu, demokrasiye kapalı bir bileşene sahip olacaktır.

Önceki mecliste büyük çoğunluğu olan AKP, demokrasi söylemiyle oy almıştı. Seçilen AKP milletvekillerinin önemli bölümü de demokratik açılımları destekleyebilirdi. Ama AKP yönetimi muhafazakar yaklaşımla halkı ve kendi milletvekillerini dinlemekten çok, inkar ve imhacı sistemi dinledi. Kendi yandaşlarının ekonomik, sosyal imkanlara sahip olması dışında

demokrasi ve özgürlük sorunlarıyla fazla ilgilenmedi. AB'ye giriş temelinde kimi paketlerle bazı konularda sınırlı yumuşamalar sağladıysa da demokratikleşme ve Kürt sorunu konusunda bu meclis rolünü oynamadı. Koşulları varken bile demokratikleşme doğrultusunda hiçbir adım atmadı. Demokraside ilerleme sağlayacağım, Kürt sorununu çözeceğim diyerek, Türkiye toplumundan ve Kürt toplumundan destek alarak kendi konumunu güçlendiremedi.

Demokratik ve toplumcu söylemler-

le seçime girdi, oy aldı, ama bu söylemlerin gereğini yerine getirmede. Çünkü meclisteki sayısını toplumsal destekle tamamlayan bir yaklaşım içinde olmadı. AKP bile koşulları varken ciddi hiçbir şey yapamamışsa, daha fazla gerici ve tutucu olacak yeni meclisten bir şey beklenmemelidir. Hatta Kürt'e yaklaşım konusunda daha şoven ve inkarcı, antidemokratik zihniyette bir meclisle karşılaşacağız.

Seçilen adayların toplumu bilinçlendirme görevi vardır

Bu gerçeklik dikkate alınarak, esas olarak da önümüzdeki dönemde topluma mücadele ederek bu durumun aşılabileceğini vurgulamalıyız. Seçilecek olanlar, Türkiye toplumunda eski generallerin örgütlenmesiyle gerçekleşen mitinglerle yaratılan şovenizme karşı bir demokrasi mücadelesi

si gerektiğini, kendilerinin de bu mücadelenin parçası olacağını, ama tek başlarına değil, toplumdaki diğer mücadele biçimleriyle birlikte kendilerinin de bu mücadeleyi yürüteceğini bilmeleri gerekir.

Bu açıdan, bu seçim dönemini Kürt toplumunu olası bir soykırıma, katliama karşı duyarlı, daha doğrusu böyle bir inkar ve imha konseptinin soykırımla tamamlanması konseptine karşı mücadeleci bir duruş sergilemesi konusunda bilinçlendirme dönemi olarak görmelidirler. Kürt halkının bu inkar ve imhayı ancak mücadeleci duruş göstererek engelleyebileceğini uygun biçimde topluma aktarabilmelidirler. Milletvekili adayları ve tüm demokratik örgütlenmeler, bu seçim kampanyası süresince toplumu bu konularda bilinçlendirme rollerini oynamazlarsa, yanlış bir yaklaşım içinde olurlar. Bu kampanyayı sadece vekil olmak için değil, aynı zamanda vekilliği arkasında toplumsal bilinci olan, tehlikeler karşısında duyarlı olan, demokrasi mücadelesi geliştirme karşısındaki görev ve sorumluluklarını bilen bir kitle yaratma konusunda değerlendirmelidirler. Bunu yapmazlarsa bu seçim kampanyasını doğru kullanmamış olurlar. Klasik sömürgeci parti adaylarının yaptığı gibi biraz vaatle bulunurlar, demagojik propaganda yaparlar, ama meclise gittikten sonra tabanından ve toplumdan koparlarsa, güçsüz kalırlar ve Türkiye'nin herhangi bir sorununa çözüm olamazlar.

Böyle bir aday profili de seçim yaklaşımı da olmamalıdır. Topluma giderken, toplumu bilinçlendirme perspektifi de topluma söylenecek sözler de dar ve günlük olmamalı. Toplumun ufkunu açan, özellikle Kürt halkı gibi sömürgecilik altında olan bir halk için, gelecek ile ilgili sorumluluklarını ve mücadele doğrultusunu gösteren bir yaklaşım içinde olunmalıdır. Yani klasik AP, CHP partiliğinin propaganda tarzı yerine, toplumu önümüzdeki dönem tehlikeleri konusunda bilinçlendiren ve gelecek açısından da sorumluluklarını hatırlatan bir yaklaşımla, toplumla bütünleşme sağlayan bir seçim kampanyası yürütülmelidir.

Miting alanları faşizme karşı koyuşun platformu olmalı

Türkiye'de seçime katılan adaylar da Türkiye halkını, başta Kürt halkı olmak üzere Türkiye toplumu üzerinde antidemokratik, baskıcı uygulamaların geliştirileceği konusunda duyarlı hale getirmesi gerekir. Özellikle inkar ve imha sisteminin Kürt toplumuna karşı katliam ve soykırım izleme politikası konusunda Türk toplumunu uyarmalıdır. Eğer Türkiye'de Kürtlerle bir birlik ve kardeşlik olacaksa, bunun Türkiye halkının devletin inkar ve imha politikalarına karşı çıkmakla sağlanabileceği ortaya konulmalıdır. Çünkü bu konuda güven vermesi ve kardeşliğin nasıl olması gerektiğini ortaya koyması gereken Türkiye halkıdır. Türkiye'deki demokratik adayların böyle bir yaklaşım içinde olması gerekir. Kürt halkı, Türkiye'de sınırlar çerçevesinde, demokratik birlik içinde özgürce yaşama iradesini defalarca ortaya koymuştur. Buna Türkiye cephesinden cevap gelmemiştir. Dolayısıyla Türkiyeli demokrat, sol, sosyalist adaylar, Türkiye toplumunda böyle bir duyarlılığı yaratacak bir seçim kampanyası yürütebilmelidir.

Türkiye'deki inkarcı ve imhacı güçler toplumu nasıl şoven duygularla yönlendiriyor, ayağa kaldırıyor, demokrasi mücadelesi veren adayların da şovenizme karşı halkların kardeşliği ve özgürlüğü temelinde toplumu ayağa kaldırması gerekiyor. Geline aşamada toplumda bu duyarlılığın yaratılması çok önemlidir.

Önümüzdeki bir ayı adayların kendi seçtirme mitinglerine dönüştürerek, bu seçim kampanyasını sıradanlaştırmaları çok yanlıştır. Sömürgeci partilerin Türkiye'de yaptığı mitinglerde aslında genelkurmayın toplum ayağa kalksın, teröre tepki versin yaklaşımı çerçevesinde herkes bayrak kaldırıyor. Bunun anlamı, Kürtler başta olmak üzere 80 yıldır sürdürülen kimlikleri ve kültürleri inkar politikasını sürdüreceğiz yaklaşımını önümüzdeki döneme de dayatacağz olmaktadır. Şovenizm dalgası bütün mitinglerde yükseltilecektir. Bütün mitinglerin temel konusu 'vatan millet Sakarya' olacaktır.

Hiç kimse ekonomik, sosyal, kültürel

sorundan bahsediyor mu? Herkes ne kadar vatan millet sahipliği yaptığı üzerinden propaganda yapıyor. Herkes ben daha fazla milliyetçiyim, daha fazla vatanın sahibiyim, daha fazla tek dil, tek kültür, tek millet savunucusuyum diyor. Bütün mitingler aslında Kürt halkına karşı yapılacak bir soykırımın, bir katliamın toplumsal temelini hazırlama biçiminde yürütülüyor. Bu şoven dalga seçimler fırsat bilinerek daha fazla geliştirilip, Kürtlerin bu coğrafyadan silinmesi için gereken ideolojik, psikolojik ve toplumsal zemin hazırlanmaktadır.

Eğer Türkiye'de seçim mitingleri ve toplantıları şovenizmin yükseltildiği, Kürt toplumunun boğuntuya getirilmek istendiği bir ulusal faşizmle özgürlük ve demokrasi karşıtı platformlara dönüştürülüyorsa, bizim mitinglerimiz de özgürlüğün, demokrasinin, kitlesel faşizme karşı koyuşun platformları haline getirilmelidir.

Bağımsız adaylar sadece seçiliyor muyuz, seçiliyorsak tamamdır, yeterli-

ratik adaylar böyle yaklaşmalıdır. Yoksa karşı kampanyalar içinde boğulurlar. Seçilseler bile karşı kampanyaların yarattığı şoven dalga ortamında demokrasi ve özgürlük rüzgarı zayıf kalır. Dolayısıyla bu şoven dalgaya, vatanın birliği, bölünmezliği, vatan, millet Sakarya, bayrak mitinglerine karşı 'Kürt halkına özgürlük Türkiye'ye demokrasi' temelinde halkların kardeşlik, barış ve birlikte yaşam sloganları haykırılmalı ve bu irade güçlü biçimde ortaya konulmalıdır.

Gelecek yüzyılları etkileyecek bir duruşun ortaya konulmalıdır

Bin Umud Adayları meclise girerlerse ne yapmalıdırlar konusu erkendir. Şu anda kampanya döneminde nasıl yapılması gerektiği, toplumun bu kampanyaya nasıl katılması gerektiği üzerinde yoğunlaşmak daha doğrudur. Meclise girdikten sonra nasıl bir yaklaşım içinde olunması gerektiği konusunda çok kısa bazı şeyler belirttik. Tabii ki seçildikten

"Türkiye'deki inkarcı ve imhacı güçler toplumu nasıl şoven duygularla yönlendiriyor, ayağa kaldırıyor, demokrasi mücadelesi veren adayların da şovenizme karşı halkların kardeşliği ve özgürlüğü temelinde toplumu ayağa kaldırması gerekiyor. Geline aşamada toplumda bu duyarlılığın yaratılması çok önemlidir"

dir dememelidirler. Ya da bir yerde şu kadar oy alırsak yeterlidir dememelidir. Kürdistan'ın birçok yerinde bir-iki milletvekili çıkarmak kolaydır. Seçim kampanyaları döneminde böyle bir yaklaşım kabul edilemez. Bunun yerine, şovenizme, inkar ve imha sisteminin cumhuriyete sahiplenme ve terörü lanetleme mitingleri ile toplumu ayağa kaldırmasına karşı Kürt halkının iradesinin ortaya konulduğu bir seçim kampanyası ortaya çıkarılmalıdır. Onlar, Türk halkı şöyle terörizme karşıdır, Türk halkı milli birliğine ve laikliğe şöyle sahipleniyor, işte Türk halkının iradesi budur diyorlarsa, Kürt halkı da kendi diline, kültürüne, kimliğine, demokrasisine sahip olduğunu, bu cumhuriyetin demokratikleşmesi gerektiğini göstererek, benim iradi tutumum da budur diyebilmelidir. Bu seçim kampanyasına yurtsever demokratik adaylar, sol, sosyalist, demok-

sonra herhangi bir milletvekili olmayacaklardır. Bir AP, bir CHP, bir ANAP milletvekili gibi olunmayacaktır. Oraya sadece 4 yıl için seçilmiş milletvekili olarak gidilmemektedir. Gelecek yüzyılları etkileyecek bir duruşun ortaya konulması gerekiyor. Şimdiden böyle bir hazırlık ve sorumluluk duygusu gerekiyor. Bir de orasının zorlu bir demokratik mücadele alanı olarak görülmesi gerekiyor. Her türlü sıkıntıya, zorluğa, psikolojik baskıya hazırlıklı olmaları gerekiyor. Toplumun nabzını tutan ve Özgürlük hareketini dikkate alan bir duyarlılığa sahip olmalılar.

Bu demokratik mücadele imkanlarının nasıl ortaya çıktığının bilincinde hareket edilmesi gerekiyor. HEP ve diğer demokratik partileri ortaya çıkaran ve yaşatan serhildanların nasıl ve kimler tarafından yaratıldığının bilincinde olması gerekiyor. Yani demokratik mü-

cadele gerçekliğini, dolayısıyla kendi gerçekliklerini ortaya çıkaran tarihe saygılı olmaları gerekiyor. Kendilerini bugünkü düzeyde var eden kendi istekleri değildir. Biz gücümüzle ve şu imkanlarla buraya geldik demek, kendini kandırmaktır. 'Bak, ben ne biçim adam olmuşum' diyen Pır Sultan Katili Hızır Paşa durumuna düşmektir.

Herkes kendini bilecek kendi gerçeğinin bilincinde olacaktır

1989'larda başlayan serhildanlar gelişip, geniş kitlelere dayanan diriliş devrimi olmasaydı, demokratik siyaset yapacak platformlar da ortaya çıkmazdı. HEP, DEP, HADEP, DEHAP bunların hepsi on yıllarca verilen mücadelelerin, halk serhildanlarının yarattığı siyasal oluşumlardır. Dolayısıyla kendisini ortaya çıkaran ve meclise taşıyan bu iradenin, bu halk gerçeğinin, duyguların ve özlemlerin gereği yapılacaktır. Bunun dışında başka bir yaklaşım tabii ki kendi gerçeğini bilmemek olacaktır. Her şeyden önce oraya gidenler kendini bilecektir. Büyük dervişlerin, kemale eren bilge insanların **"kendini bil"** demesi gibi, herkes kendini bilecek, kendi gerçeğinin bilincinde olacaktır. Yoksa ben kendi yeteneklerimle seçildim, ben şöyle çalıştım da seçildim demek, kendini bilmemek anlamına gelir.

Hepimize çalışma zeminleri hazırlayan ve elimize mücadele araçları veren büyük mücadele ve şehadetler gerçeği vardır. Demokratik halk gerçeği ortaya çıkmış, kurumlar oluşmuş, mücadele mevzileri yaratılmış, bizler de buralarda mücadele ediyoruz. Bu mevzilerde nasıl yer aldığımızın yanında, bu mevzilerin nasıl yaratıldığını da düşünmek çok önemlidir. Hem seçim öncesi hem de seçim sonrası tüm adaylar bunları düşünmelidir.

Seçim sürecinde DTP ve halka düşen en temel görev, bu seçim sürecinde birliklerini daha fazla pekiştirmeleridir. Şu seçildi, bu seçilmedi, şu aday gösterilmedi, bizim memleketli değildi vb yaklaşımlarla özel savaşın yarattığı kışkırtma ve bölünmelere kesinlikle düşülmemelidir. Aksine, bir Türk'ün Kürt şehrinde, bir alevinin sünni şehrinde, bir sünninin alevi şehrinde aday olma-

sı, bir Bitlislinin Van'da, bir Mardinlinin Siirt'te, bir Urfalının Antep'te aday olması bizim açımızdan sorun olamaz. Aslında bu bizim mücadelemizin geldiği düzeyin güzelliği ve yüceliğidir. Biz aslında bugüne kadar bir yönüyle de bunu yaratmak, bu duyguları ortaya çıkarmak için mücadele ettik. Böyle bir aday gerçeği varsa bundan rahatsız olmak değil, aksine Kürt halkı için gerekli olan duygu birliğini, ulusal düşünce birliğini, inanç olarak, etnik olarak farklılıkların birliğini, birbirine saygı ve birlikte yaşama güzelliğini öğrenmek ve yerine getirmek açısından gurur duyulmalıdır. Bu böyle anlaşılırsa DTP de halk da doğru yaklaşmış olur.

Diğer yandan artık seçim süreci başlamıştır. Adayın iyiliği kötülüğünden çok, bu adayların meclise taşınması ve en yüksek oyla seçilmesi üzerinde yoğunlaşılmalı ve gerekleri yerine getirilmelidir. Artık adaylar üzerinde hiçbir spekülasyon yapılmamalıdır. Birliğimizi, bütünlüğümüzü bozan her türlü tutumun özel savaşa hizmet eden, Türk devletine hizmet eden, inkar ve imha sistemine hizmet eden bir tutum olduğu bilinmelidir.

Tüm Kürtler her yerde seçim kampanyalarına katılmalı, o şehirden bu şehre gitmelidirler. Nasıl ki 2002 seçimlerinde büyük bir kampanya yürüttülerse, bunun on katı fazlası güçlü bir kampanya yürütmelidirler. Bir parti kampanyası gibi olmalıdır. Bütün Kürt demokratik güçleri bu kampanyada rollerini oynamalıdır. Bütün DTP örgütlerinin ayağa kalkması ve bu kampanyaya katılması gerekiyor. Bizim beklediğimiz aday seçildi seçilmedi demeden tüm DTP'liler, parti ve özgürlük mücadelesi için bu kampanyada en yüksek düzeyde yerlerini almalıdır.

Her türlü birlik yaklaşımını bozan adaylık tutumları kabul edilemez

Yurtsever halkımızdan ve demokratik güçlerden oy isteyen başka adaylar da bulunmaktadır. Onlar da biz Kürdüz, yurtseveriz diye, halkımızdan oy istemektedir. Kesinlikle onlara tek bir oy çıkmamalıdır, onlara giden her oy halkımızın gücü açısından bölücülüktür. Şu anda inkar ve imha tehdidi

karşısında halkımızın birlik tutumu çok önemli hale gelmiştir. Bu birlik tutumunu bozacak her türlü aday olma girişimi kesinlikle yurtsever yaklaşım değildir. O adaylara tek bir oy gitmemeli, hatta halk, tutumuyla onların adaylıktan çekilmesini sağlamalıdır. Bu tür adaylar halkımızın karşısına çıkıp propaganda yapamamalıdır.

Tabii DTP ve tüm halkımız sandıklara sahip çıkmalıdır. Türkiye'de her türlü hile olabilir, oylar çalınabilir. Bu konuda sandık gözlemcilerinin iyi örgütlenmesi gerekir. Hatta diğer partiler içinde varsa dürüst kişiler, onlarla ilişki geliştirilerek, onların bu işleri takip etmesi istenebilir. Sandığa sahiplenmek önemlidir. Yine okuma yazma bilmeyenlerin nasıl oy kullanacakları hepsine en iyi biçimde gösterilmelidir. Halk bağimsız adayların sırası konusunda eğitilmelidir. Bunu DTP örgütleri örgütlemelidir. Bu iş küçümsenmemelidir. Önderliğimiz **"halk okuma yazma bilmiyorsa, gerekirse bunun için okuma yazma öğrenir"** dedi. Bir tek oyun boşa gitmemesi için gereken çaba gösterilmelidir.

Halkımız da oyunu doğru kullanmak için çabasını ve dikkatini arttırmalıdır. Bu yönlü tatbikatlar ya da alıştırmalar önemlidir. Nasıl ki savaşta bir tatbikat o eylemin, savaşın başarılı geçmesini sağlarsa, örnek oy pusulları üzerinden tatbikat yapmak, bu konuda halkı eğitmek çok yararlı olur. Sıralar önceden bilindiği için, bu yönlü yoğun bir çaba göstermek gerekiyor. Yoksa birçok oy heba olabilir.

Yine iki adayın gösterildiği yerlerde herkes seçim komisyonlarının önceden belirlediği bölge adaylarına oy vermemelidir. Bu konuda dürüst olması gerekir, hangi bölgede adı tespit edilen Bin Umut Adayı'na oy verilecekse, ona verilmelidir. Ben bu adayı değil, diğerini kabul diyorum diye belirlenen adaya oy vermemek, doğru bir yurtseverlik ve demokratik yaklaşım olmaz. Tabii ki tüm bunlar halkımıza söyleniyordur, ama Kürt özgürlük hareketi olarak biz de halkımızı bu konuda duyarlı olmaya, yapılan uyarıları dikkate almaya çağırıyoruz. Bu temelde halkımıza ve Bin Umut Adaylarına demok-rasi ve özgürlük için yürüttükleri bu mücadelede üstün başarılar diliyoruz.

Kürtler özgürlük mücadelelerinden asla taviz vermeyecek

“İnkâr ve imha konsepti ancak meşru savunma mücadelesinin güçlü tutulması ve serhildanların geliştirilmesiyle boşa çıkarılabilir. Bu açıdan tüm Kürt toplumunun meşru savunma mücadelesini ve serhildanları açıkça desteklemesi gerekir. Başta meşru savunma güçlerine katılım olmak üzere, maddi ve manevi gücünü seferber etmelidir. Bu tür dönemlerde farklı seslerin çıkması her zaman sömürgeci güçlerin işine yaramıştır”

Türkiye'nin Kürdistan'a yönelik operasyon söylemi ve Kerkük konusunda yaptığı siyasi baskılar uzun süredir gündemde tutulmaktadır. Türkiye, eskiden beri kendisinin stratejik konumunun her şeye kadir olduğunu düşünüyor. Bu yönüyle kimsenin müdahale edemeyeceği kırmızı çizgilerimiz var diyordu. Güney Kürdistan'da Kürtlerin hakim olması bir kırmızı çizgisiydi. Kerkük'ün Kürtlere ait hale gelmesi ha keza. Bunları stratejik konumuna dayanarak ve kendi ekonomik, siyasi, sosyal gücünü kullanarak önleyebileceğini düşünüyordu.

Bilindiği gibi, ABD'nin Irak'a müdahalesi sonrası Güney'de bir Kürt federasyonu oluştu. Kerkük ağırlıklı olarak Kürtlerin kontrolüne girdi. Ancak Türkiye bu konularda ciddi bir girişim yapamadı, durumu değiştirecek bir etki de bulunamadı. Hatta Türk kamuoyunda bile kırmızı çizgilerimiz bitti, hani kırmızı çizgilerimiz, denilerek Kürt federasyonu ve Kerkük'ün Kürtlere ait olmasının bir kırmızı çizgi olmaktan çıktığı hatırlatıldı. Tabii kendi etkisi dışında, böyle bir Kürt federasyon oluşumunu da, Kerkük'te Kürtlerin ağırlıkta olmasını da kabul edemezdi. Ancak ABD'nin Güney Kürdistan ile ilişkileri ve Güney Kürdistan'ın Irak içinde belli bir istikrarlı bölge durumunda olması karşısında yapacak bir şey bulunmuyordu. Giderek Türkiye'deki siyasi ve askeri çevreler de Güney Kürdistan federasyonuna yapacak bir şeyimiz yok, bu objektif bir gerçekliktir, bunu kabul etmemiz gerekir, demeye başladılar. Mevcut uluslararası ve bölgesel siyasi koşullarda Güney Kürdistan federasyonuna bir şey yapamayacaklarını resmi olmasa da fiili olarak kabul ettiler. Hatta resmi heyetler gönderip, Güney

Kürdistan'da sizlerin bir otonom bölge kurmasına karşı değiliz dediler.

Güney Kürdistan federasyonunu bu kabul etme yaklaşımları Kerkük konusunda olmuyordu. Kerkük'ün Kürtlere ait olduğunu kabul edemeyiz, Kerkük, Araplara, Türklere, Kürtlere ait bir Irak şehridir, denilerek siyasi baskılarını sürdürmeye devam ettiler. Bu konuda Arap dünyası ve İran'ın desteğini aldıkları için Kerkük konusunda bu yönlü ısrarlarını sürdürdüler. Halen de sürdürüyorlar. Nitekim Kerkük referandumunu tartışılır hale getirdiler.

Türkiye mevcut siyasal durumda Güney Kürdistan ve Kerkük'e yönelik askeri bir müdahale yapamayacaklarını kabul etmiş durumdadır. Güney Kürdistan federasyonunu hedef alan bir operasyonun ya da Kerkük'e dolaylı ya da dolaysız bir müdahalenin ABD tarafından kabul edilemeyeceğini ve Güney Kürdistanlı güçler tarafından tepki ile karşılanacağını, bu nedenle kendisinin yenilgisi ile sonuçlanacak bir bataklık haline geleceğini anlamıştır.

Türkiye iki yıldır yürüttüğü politikayla sonuç alamamıştır

Bu gerçekliği gören ve kabul eden Türkiye, Güney Kürdistan ve Kerkük konusunda siyasi baskısını sürdürüp, PKK oradan besleniyor, diyerek ABD ile Güneyli Kürtleri PKK üzerine sürmeyi hedeflemiştir. Şimdilik bu hedefine ulaşamayan Türk devleti, yarattığı baskı sonucu Kürt özgürlük hareketinin bastırılması için yapılan her türlü saldırıya sessiz kalmalarını sağlama ve sınırın iki yakasını içine alacak biçimde tampon bir bölge oluşturmayı amaçlamıştır.

Nitekim polis ve seferberlik yasasının

değiştirilmesi, fiili olağanüstü hal uygulaması, yasaklı bölgelerle halkı yerinden yurdundan sürmeyi önüne koyması, bir tampon bölge oluşturmayla birlikte her türlü saldırılarını arttırıp Kürt halkını sindirip, teslim almayı hedefleyen bir konseptin pratikleşmesidir.

Türkiye uluslararası güçlerin sesizliğini sağlayıp, Türkiye sınırları içinde gerçekleştirdiği siyasi ve sosyal kuşatmayla, Kürt özgürlük hareketini sıkıştırıp askeri darbelerle bitirmeyi düşünmektedir. Bu durum, inkar ve imha hareketinin soykırımla tamamlanacağı bir konseptin planlama taslağı olarak görülmelidir. Eğer böyle bir konseptin en önemli hedefi olan PKK'yi tasfiye ederse siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel olarak rahatlamış bir Türkiye'nin, daha sonra ABD ve Güneyli Kürtler üzerinde baskılarını arttırıp, Güney Kürdistan ve Kerkük konusunda istediği politikaları -tümünden olmasa da- kabul ettirme konumuna ulaşacağını düşünmektedir. Bu amaçla bir iki yıldır ABD ve Güneyli güçlerin üzerine yoğun baskı uygulamıştır.

Türkiye kamuoyunda milliyetçiliği ve ABD karşıtlığını geliştirerek, sizin PKK karşısında bir şey yapmamanız bunlara yol açıyor, Güneyli Kürt liderlere ve oradaki oluşumlara karşı toplumda büyük bir tepki oluşuyor, bunları gidermek için gelin PKK konusunda bizimle ortak davranın, baskısını yaparak hedeflerine ulaşmaya çalışmıştır. Bu politikayla bu güçleri PKK'nın üzerine sürmede bir sonuç almamıştır.

Bunu gören Türkiye bu amacını terk etmemekle birlikte, baskıların sonucu sınırlı nitelikteki operasyonlar ve bir tampon bölgeyi oluşturmayı bu güçlere kabul ettirmiştir. Elde ettiği bu imkanla-

rın inkar ve imha konseptini soykırımla tamamlama konusunda bir adım olacağını düşünmektedir.

Kürt özgürlük hareketini şiddetle ezme politikasında ortak konsept var

Dikkat edilirse, Güney Kürdistan sınırına büyük bir askeri yığınak vardır. İçerde kapsamlı operasyonlar vardır. Şimdi ilan ettiği güvenlik bölgelerini seçim sonrası bir tampon bölge oluşturma ve birçok köyü boşaltma temelinde tamamlayıp Kürdistan'ı insansızlaştırmayı gündeme sokacaktır. ABD, Avrupa ve Güneyli güçlerin, Irak'a karışma içerde ne yaparsan yap, yaklaşımı bu uygulamalar için cesaret verici olmuştur. Zaten uzun süredir Türkiye'de askeri operasyonlar yoğunlaştırılarak sürdürülmektedir. Yasal ve hukuki değişikliklerle halk üzerinde her türlü baskıyı yapmanın yolu açılmıştır. Dünyanın başka yerinde yapılırsa, Avrupa'nın ve başka ülkelerin kıyamet koparacakları uygulamalar, Türkiye tarafından yapılıncı bu kesimlerden çıt çıkmamaktadır. Ya da kendini rahatlatma ve Kürtleri kandırmak için hiçbir değeri olmayan demecilerle bu baskıları es geçmektedirler.

Türkiye'deki tüm siyasi partiler, -buna AKP de dahil- Kürt özgürlük hareketini şiddetle ezme politikasına destek vermişlerdir. Özellikle terör konusunda başarısızlık var, cumhuriyetin niteliklerini değiştiriyor, denilerek derin devletin, özel harp dairesinin örgütlediği yürüyüşlerle siyaset üzerinde baskı yapılarak, başta AKP olmak üzere, tüm siyasi partiler inkar ve imha siyasetinin parçası haline getirilmiştir. Başbakanla genelkurmayın Dolmabahçe'de görüşmesi, daha sonra Başbakan Erdoğan, Gül, içişleri bakanı ve genelkurmay başkanıyla bazı kuvvet komutanlarının katıldığı gizli toplantıların yapılması ve daha sonra Tayip

Erdoğan'ın ağzından 'yakında genelkurmay başkanımızla birlikte, hem siyasi partilerle hem basınla ortak toplantı yapacağız' değerlendirmesinde bulunması siyasi kesim, ordu ve basını ile birlikte Kürt özgürlük hareketini ezmek için bir ortak konsepte anlaşmış olduklarının kanıtıdır. Bu tür toplantılar bu konseptin nasıl pratikleşeceği konusunda yapılan tartışma gündemlerini içermektedir.

Genelkurmay başkanının, bütün toplum teröre karşı ayağa kalksın, demesi askeri, siyasi, diplomatik kuşatmanın toplumsal kuşatmayla tamamlanması anlamına gelmektedir. Nitekim, seçim kampanyalarında yapılan bütün mitinglerde herkes ne kadar vatan sahipliği yaptıkları konusunda yarışmakta, bayrak sembolüyle Kürt özgürlük hareketinin boğulmasını sağlayacak kitlesel faşist taban hazırlanmaktadır.

Bu konseptin bir amacı da, bütün Kürdistan parçaları arasındaki ilişki, mücadele ve dayanışma birliğini koparmaktır. Bu açıdan Türkiye, Güney ve Doğu Kürdistan sınırında tampon bölgeler yaratmayı hedeflenmektedir. Tampon bölgeler bir taraftan Kürdistan'ın diğer parçaları arasındaki ilişkileri koparmayı hedeflediği gibi, diğer taraftan teheir politikasını yeni boyutlara taşımanın araçları haline getirilecektir. Böylece Kürdistan insansızlaştırılıp, Kürt özgürlük mücadelesi güçten düşürülmeye çalışılacaktır.

Bilindiği gibi, bir dönem gerillanın halkla ilişkilerini koparmak için dağlık köyler ve dağlık alanlara yakın ova köyleri boşaltıldı. Şimdi de bütün sınır köyleri boşaltılacaktır. Zaten önemli bölümü 1990'lı yılların başlarında boşaltılmıştı. Böylelikle Kürdistan kırsal alanda insansızlaştırılmaya çalışılırken, şehirde ise sosyal, kültürel, ekonomik politikalarla Kürt kimliği baskı altında tutularak teslim alı-

nıp, inkar ve imha siyaseti soykırımla tamamlanılmak isteniyor. Türkiye'nin önümüzdeki dönemde güvenlikli ve tampon bölge oluşumunu böyle değerlendirmek gerekir.

Seçimden sonra tampon bölgenin resmi ilanı gerçekleştirilebilir

Türkiye'nin ABD, Avrupa ve Güneyli Kürtler üzerindeki siyasi ve diplomatik baskısının önemli bir amacının buna ulaşmak olduğu bugün daha iyi anlaşılmaktadır.

Kuzey Kürdistan'da Kürt halkının özgürlük mücadelesi ezilir, güçten düşürülürse, Türkiye, ABD'yi kendine muhtaç edebilir, Güneyli Kürtler üzerinde de baskı kurabilir. Böylece Güney Kürdistan üzerinde bugün sağlayamadığı etkiyi ve hakimiyeti sağlama imkânına kavuşabilir. İnkâr ve imha politikasında başarılı olduğu için, İran ve Suriye'yi yanına alabilir. Türkiye'nin inkar ve imha politikasındaki başarısından güç alan İran ve Suriye kendi sınırları içindeki Kürtlerin yok edilmesi sürecini başlatabilir. Türk devletinin genel olarak orta ve uzun vadede izlediği politikaların bu çerçevede değerlendirilmesi, buna karşı alacağımız tedbirlerin nasıl olması gerektiğini gösterir. Buda inkar ve imha siyasetini boşa çıkarıp özgürlük mücadelesini geliştirmede bize avantajlar sağlar.

Tampon bölgenin resmi ilan edilmesi herhalde seçimden sonra olur. Seçimden güç almış, yenilenmiş bir hükümet tarafından ilan edilecektir. Seçim dönemine kadar bu hazırlıkların tamamlanması, seçim sonrası ise sınırı aşarak, bazı bölgeleri kontrol altına alan bir tampon bölge oluşturulacaktır. Bu tür adımlar yalnız Kuzey Kürdistan ile Güney Kürdistan arasında değil, Türkiye İran sınırında da benzer uygulamalar yapılacaktır. Zaten İran ve Türkiye arasında böyle bir anlaşma bulunmaktadır. Bu ilişkilerin bir kısmı açık bir kısmı gizli olarak sürdürülmektedir. Türkiye, İran ile ilişkilerini çok fazla sıklaştırırsa, bunun ABD'de bir rahatsızlık yaratacağı ve kendisine bu nedenle zorluklar çıkarılacağını düşündüğünden bazı ilişkileri gizli sürdürmektedirler.

Türkiye, Güney Kürdistan'da ve

“Türkiye'deki tüm siyasi partiler, Kürt özgürlük hareketini şiddetle ezme politikasına destek vermişlerdir. Özellikle terör konusunda başarısızlık var, cumhuriyetin niteliklerini değiştiriyor, denilerek derin devletin, özel harp dairesinin örgütlediği yürüyüşlerle siyaset üzerinde baskı yapılarak, tüm siyasi partiler inkar ve imha siyasetinin parçası haline getirilmiştir”

Kerkük'te yapmadığı müdahaleyi Kuzey Kürdistan'a fazlasıyla yüklenerek telafi etmeye çalışmaktadır. Burada tampon bölge kurup halkı yerinden yurdundan ederek, göç ettirerek, ezeerek, sindirerek Kuzey Kürdistan'da Kürt sorununu çözebilirse, bu onun açısından diğer hedeflerine ulaşmada da önemli bir adım olacaktır.

Bu temelde Güney Kürdistan federasyonunu ortadan kaldırma dahil, diğer parçalardaki Kürt sorununu bastırmayı önüne koyacaktır. Tüm bu hedeflerine ulaşmasa da diğer parçalarda Kürt sorununu ortadan kaldırıp, Güney Kürdistan'ı küçük bir Ermenistan durumuna düşürüp tecrit etmeyi hedefleyecektir. Küçük bir Ermenistan kurulması gibi küçük bir Kürdistan'ın Ortadoğu'da yaşamasını istemeyerek kabul edecektir. Türk devletinin böyle planlar yapmadığını düşünmek yanıltıcı olur.

Mevcut ortaya konan pratikler, uygulamalar, diplomatik ve siyasi çalışmalar mevcut konseptin esasının Kürt halkının uluslararası alanda desteğini engelleme, Kürdistan parçaları arasındaki ilişkiyi koparma, içeride de Türkiye ve Kürt toplumunu susturup sonuca ulaşmak olduğunu göstermektedir. Dikkat edilirse, Kerkük konusu referandum günü yaklaşmasına rağmen gündemin biraz gerilerine düşmüş bulunmaktadır. Anlaşıyor ki, Türkiye bu konuda kimi başarılar elde ettiğini düşünüyor.

Özellikle tüm Arap ülkeleri ve İran'ın desteğini alarak, Kerkük konusunda ABD ve Avrupa'ya baskı yapıp referandumu erteletme politikası izlemişlerdir. ABD referandumun zamanında yapılması konusunda tereddüte girmiş bulunmaktadır. Dolayısıyla şu

an Kerkük referandumunun olup olmayacağı belli değildir. Her güç siyasal gelişmelere göre hareket etmeyi tercih etmektedir. Kürtler ise referandum yapılması için ellerinden gelen çabayı göstermektedirler. Çünkü referandumun ertelenmesi demek, bir nevi Arap, Fars ve Türk tezlerinin belli düzeylerde

dikkate alındığı anlamına gelir. Sömürgecilerin belli düzeyde sonuç aldığını ortaya koyar. Bu da Kerkük'ün daha sonraki statüsünde, Kürtlerin etkisinin bugünkünden daha fazla sınırlı olmasını ortaya çıkarabilir.

Türkiye Kerkük konusunu PKK'yi tasfiye etme pazarlığına dönüştürecek

Tabii ki Kerkük'ün Kürt nüfusunun yoğunluklu olduğu bir şehir olmaktan çıkarılması zordur. Aslında Kürt halkının nüfusun çoğunluğunu teşkil ettiğini herkes kabul etmektedir. Ama Güney Kürdistan federasyonunun parçası olmasını engelleme çalışmaları bulunmaktadır. Bu durum karşısında Güney Kürdistanlı siyasi güçler de Kerkük konusundaki duyarlılıklarının petrolün varlığından değil de, buranın Kürt ağırlıklı bir şehir olmasından ileri geldiği tezini güçlendirmek için Kerkük petrollerinin bütün Iraklılar arasında paylaşılmasını kabul etmiştir. Ne var ki Türk devleti, Araplar ve İran bu tezi Kerkük Kürtlerin eline geçebilir diye kabul etmemektedir.

Kerkük üzerinde yoğun bir mücadele ve pazarlık yürütülmektedir. Türkiye'nin Kerkük konusunu PKK'yi tasfiye etme pazarlığının bir parçası haline getireceği açıktır. Zaman zaman bizim Kerkük politikamız ayrı, PKK politikamız ayrı deseler de aslında Kerkük'ü PKK konusunda bir pazarlık konusu yapacakları açıktır.

Saddam döneminde Türkmenler üzerinde baskı ve göçertme uygulaması olmasına rağmen, Kerkük konusunda Irak'la Türkiye arasında hiçbir çekişme yaşanmamıştır. Irak'ın Kürt sorunu ko-

nusunda Türkiye devletine paralel politika izlemesi kendileri için yeterli görülmüştür. Nitekim Irak hükümeti Kürtlerin ulusal demokratik haklarını reddettiği için, Türkmenler üzerinde yoğun baskı yapılmasına rağmen ne Kerkük ne de Türkmen sorununu gündeme getirmiştir. Dolayısıyla Türkiye için en temel sorun olan PKK sorunu konusunda Güney Kürdistanlı Kürtler ve ABD Türkiye'ye yardımcı olursa, Türkiye bu Kerkük ve Türkmen sorununu rahatlıkla unutabilir ve unutmaya hazırdır.

Türkiye, Güney Kürdistanlı güçlerden destek almadan sınırı geçerek yapacağı herhangi bir operasyon hiç bir zaman başarıya ulaşamaz. Hatta Güneyli güçlerin desteğini almayan bir tampon bölgede kısa sürede bir bozgunla sonuçlanabilir. Eğer Türkiye sonuç alacağına inansaydı, defalarca sınırı geçer operasyon yapardı. Geçmiş operasyonlardan biliyor ki, KDP'nin ve YNK'nin desteklemediği bir operasyonun sonucu bozgunudur. Bu nedenle Türkiye, gerilla için Güney Kürdistan'a yönelik kapsamlı ve uzun süreli bir operasyon yaparsa herkes bilmelidir ki, KDP ve YNK'nin desteği alındığı için yapılmıştır. Çünkü KDP ve YNK'nin desteğini almadan Türkiye herhangi bir sonuç alamayacağını bilir. Tabii ki hava operasyonları, uzun menzilli toplarla vurmalar ve nokta baskınlarını her zaman yapabilir. Ancak bunlarında tesadüfler ve büyük gaffetler dışında sonuç alması mümkün değildir.

Önümüzdeki dönemde Türkiye içerdeki güçlerimizi tampon bölge oluşturup sınırları kapatarak, uluslararası alandan ve Kürdistan'ın diğer parçalarından kopararak, içeride ezmeyi, Türkiye dışındaki güçlerimizi de mülteci durumuna düşürmeyi planlamaktadır. Böyle bir gücün siyasi etkisinin olmayacağı bilinmektedir.

Kürt özgürlük hareketini yok etme politikası benimsenmiştir

ABD, Avrupa ve Güneyli güçleri içerdeki bastırma hareketine sessiz kalmalarını sağlayıp, tampon bölge kurma konusunu önemsemesinin nedeni budur. Daha önceleri ABD, Gü-

neyli Kürtleri bize saldırtmak, kendisi- de İran ile birlikte güçlerini üzerimize sürerek, bir kısaç yaparak hareketi- mizi ezmeyi hesaplıyordu. Buna sar- maşık hareketi de diyorlardı. Ama ABD ve Güneyli güçler bu plana dahil olmayınca bu defa tampon bölge kur- ma, her türlü baskıyı uygulama, Kürt- leri göçe zorlama, böylelikle Kürdis- tan'ı insansızlaştırıp Kürt özgürlük hareketini farklı bir konseptle yok et- me politikasını benimsemiştir.

Bu, çok tehlikeli bir girişimdir. Bilindiği gibi, tarihteki bütün Kürt is- yanlarına içeride de her türlü baskı uy- gulanmış, uluslararası güçler bu bas- kıya sessiz bırakılmış, dört parçada da Kürtler birbirine yardım edemez duru- ma getirilerek ezilmiştir. Şimdi Kürt is- yanlarını ezme konseptinin 21. yüzyıl versiyonu pratikleştirilmek istenmek- tedir. İçerde de her türlü ezme gücüm var, ama farklı yerlerden besleniyor, denilerek inkar ve imha politikasını soykırımla tamamlama politikasının önemli bir unsurunu itiraf etmiş bu- lunmaktadırlar.

Dünyanın küçük köy olduğu, ileti- şimin bu kadar geliştiği, sınırların gi- derek anlamsızlaştığı bir dünyada Türkiye devleti gerçekten Kürt özgür- lük mücadelesini Kürdistan'ın diğer parçalarından koparabilir mi? Tüm- den uluslararası alana kapatabilir mi? 30 yıllık mücadeleyle büyük bir de- mokratik güç haline gelen Kürt halkı- nı sindirebilir mi? Türkiye toplumu ve demokratik güçleri bu bastırma süre- cinde kendi demokratik, sosyal, eko- nomik, kültürel haklarının yoğun bir biçimde kısıtlanmasına ve Kürtlerin açıkça imha edilmesine sessiz kalabilir mi? Bunlar ayrı konulardır.

Tabii ki bu yönüyle Türkiye'nin yeni konseptinin belli dezavantajları vardır. Ama ABD'nin bölgedeki sıkışıklığı kar- şısında Türkiye'yi kullanmak istemesi,

Güney Kürdistanlı güçlerin ve bazı Kürt siyasal yapılanmalarının Kürdistan'ın bütün parçalarına değil de sadece Gü- ney'de bir devlet kazanmış, bir imkan kazanmış buna sahip çıkalım diyerek, Kürdistan'ın en önemli parçası olan Kuzey Kürdistan konusunda ilgisiz kal- maları ya da böyle bir gaflet içinde ol- maları da bu konseptin uygulanması açısından Türkiye'ye avantaj sağlayan unsurlar olarak görülebilir.

Tabii ki Güney Kürdistanlı güçler ve diğer siyasi Kürt oluşumları, burjuva milliyetçi eğilimleri nedeniyle tüm Kür- distan parçaları üzerinde hakim olmak ve imkanlardan yararlanmak isterler. Hatta böyle bir imkanın ele geçirilmesi için halkların birbirini boğazlamasını, hatta sömürgeci güçlerin adına hare- ket ettikleri halkların tümünden yok ol- masını isteyebilirler. Ancak zorlandık- larında mücadele güçleri olmadığından üzerinde yaşayıp imkanlarını kullan- dıkları küçük bir ülkeye de razı olurlar. Bu nedenle küçük Ermenistan'ın Kürt- lere de kabul ettirilmesi tehlikesi her zaman bulunmaktadır.

Türk devleti katliam ve yok etme politikasında uzmandır

Türk devletinin, 20. yüzyıldaki bü- tün politikasının Kürt halkını inkar ve imha temelinde yok etmek olduğu bi- linmektedir. Bugün Türkiye'de geliştiri- len şovenizmin amacı da budur. Şo- venist bir kitle temeli yaratarak, Kürt toplumu, tarihte Ermenilere yapılan uygulamaların 21. yüzyıl versiyonuyla ortadan kaldırılmak istenmektedir. Türk devleti bu konuda tecrübelidir. Özellikle siyasal koşulları, fırsatları değerlendirerek, halkları ezme, yok et- me politikasında uzmanlaşmıştır.

Anadolu gibi farklı kültürlerin var ol- duğu bir coğrafyaya yerleştiklerinden dolayı, Türklüğü hakim unsur haline

getirmek için başta zor yöntemi olmak üzere, özel savaşla diğer halkların nasıl tasfiye edileceği konusunda büyük tec- rübe kazanmışlardır. Uluslararası güç- lerin çıkarları söz konusu olduğunda, nasıl bir halkın katliamına göz yumduk- larını Ermeni katliamı ve Kürt isyanları- nın bastırılmasından bilinmektedir. Türkiye coğrafyasının her zaman tarih- sel bir önemi olmuştur. Türkiye bu bas- tırma yöntemlerini pratikleştirirken jeo- politik önemini de her zaman kullan- mıştır. Tabii ki Türkiye'nin jeopolitik ko- numu, Batı açısından bundan 30-40 yıl öncesi gibi önemli değildir. Ama yine de önemi devam etmektedir.

Türkiye tüm deneyimlerini bugün Kürtleri ezme politikasında kullanmak- tadır. Kürtçe konusunda bu kadar has- sas olmalarını bu çerçevede anlamak gerekir. Çünkü bir toplumun kendini en temel koruma mevsizinin dil ve kül- tür olduğunu bilmektedir. Bu yönüyle kültürü asimile etmekte, kendi kültü- rünün parçası haline getirmeye çalışır- ken, dil konusunda tamamen yasakçı davranmaktadır. Diyarbakır Sur beledi- ye başkanının görevden alınmasının başka izahı olmaz. Bir taraftan biz kurslara, şunlara bunlara serbestlik verdik diyorlar, ama en hassas oldukla- rı hala dil konusudur. Kürtçe davetiye ve çağrılara bile ceza veren bir Türki- ye'nin, dil serbestliği sağlamışım deme- si tamamen demagogidir. Dil konusun- da serbestlik tanısa inkar ve imha poli- tikasını bu düzeyde sürdürmez. Kürt halkının kimliğini kabul ederek, Kürt sorununda demokratik bir çözüm bu- lur. Ancak dil konusundaki katı tutu- mu inkarcılığının mihenk taşı olduğun- dan, inkar ve imha politikasında katı davranmaktadır. Dil konusundaki tu- tumu Kürtlerin bir soykırımla ortadan kaldırılma planlaması içine sokulduğu- nu kanıtlar. Dolayısıyla kitlesel faşizm boşuna yaratılmamaktadır. Böyle bir yok etmenin sosyal temeli yapılmak is- tenmektedir. Hatta gerekirse, Kürt Türk çatışması çıkarılarak Kürtler sin- dirilecektir. Sonuçta da bir devletin katliamı olarak değil de, toplumun, top- lumsal çatışmaların sonucu yaşanan ölümler olarak dünyaya lanse etmeye çalışacaktır. Türk şoven güçleri gerekir- se bu yola da başvuracaklardır.

“Tarihteki bütün Kürt isyanlarına her türlü baskı uygulanmış, uluslararası güçler bu baskıya sessiz bırakılmış, dört parçada da Kürtler birbirine yardım edemez duruma getirilerek ezilmiştir. Şimdi Kürt isyanlarını ezme konseptinin 21. yüzyıl versiyonu pratikleştirilmek istenmektedir. İçerde de her türlü ezme gücüm var, ama farklı yerlerden besleniyor denilerek inkar ve imha politikasını soykırımla tamamlama politikasının önemli bir unsurunu itiraf etmiş bulunmaktadır”

Tüm bunlar karşısında Kürt toplumunun büyük bir direniş içerisine girmesi gerekmektedir. Önümüzdeki dönem, başta meşru savunma olmak üzere, serhildanların yükseltilerek, Türk devletinin bu inkar ve imha politikasını soykırımla tamamlama konseptine güçlü bir cevap verilmesi zorunludur. Bir toplum sindikçe daha fazla üzerine gitme ve ezme Türk devletinin karakteridir. Bütün baskıcı sistemleri böyledir, ama bu Türk devleti için daha fazla geçerlidir. Dolayısıyla geri adım atmak, susmak, güçlünün barışını kabul etmek, kesinlikle baskı ve zulmü insafa getirmeyecek, aksine daha da cesaretlendirerek, Kürt halkını yok etmek için saldırısını arttıracaktır. Bu gerçeğin bilinmesinde fayda var.

Bunun için her şeyden önce Kürt halkı kendi birliğini güçlü tutmalıdır. Diğer parçalardaki Kürt demokratik güçleriyle ilişkilerini güçlendirerek mücadelesini yükseltmelidir. Bu mücadeleye sadece bir parçanın değil, dünyadaki tüm Kürtlerin destek vermesi gerekiyor. Dar siyasal yaklaşımlar ve dönemsel çıkarlarla ulusal demokratik birlik politikası doğru pratikleşmez ve Kürt halkının geliştirdiği mücadele tüm Kürtler tarafından desteklenip güçlendirilmezse, Türk devleti, Kürt halkını yok etme umudunu dolayısıyla cesaretini sürdürecektir, bu da Kürt halkı açısından daha acılı ve sancılı bir sürecin geçmesini beraberinde getirecektir.

Ortaya koyduğumuz inkar ve imha konsepti ancak meşru savunma mücadelesinin güçlü tutulması ve serhildanların geliştirilmesiyle boşa çıkarılabilir. Bu açıdan tüm Kürt toplumunun meşru savunma mücadelesini ve serhildan-

ları açıkça desteklemesi gerekir. Başta meşru savunma güçlerine katılım olmak üzere, maddi ve manevi gücünü seferber etmesi gerekir. Bu tür dönemlerde farklı seslerin çıkması her zaman sömürgeci güçlerin işine yaramıştır.

Bütün demokratik çözüm ısrarlarına rağmen, Kürt sorununu tasfiye etmede ısrar eden devletin tutumuna karşı, Kürt özgürlük hareketi zamana yayılmış çürütme politikasını engellemek, Kürt halkının özgürlük umudunu tasfiye edilmesinin önüne geçmek açısından 1 Haziran 2004'te meşru savunma hamlesi başlatmıştır. Ne var ki, AKP'nin hatta AKP ile ilişki içinde olan Güneyli güçlerin etkisinde kalan Türkiye'deki kimi Kürt çevreleri, 1 Haziran hamlesinin karşısında durmuşlar, bu da nereden çıktı demişlerdir. 1999 yılında Kürt gerillaları neden sınır dışına çıktı, niye ateşkes yaptı diyerek PKK'yi suçlayanlar, bu defa da neden 1 Haziran hamlesi oldu diye Kürt özgürlük hareketini suçlamışlardır.

Bunları dillendirenler daha çok Türkiye'de gelişen kapitalizmin yarattığı ekonomik, sosyal imkanlardan yararlanan çeşitli Kürt çevreleridir. AKP ile ilişki içinde, ekonomik ve sosyal olarak belli bir imkanı olan bu çevreler gerillanın meşru savunmasının getireceği sarsıntılar karşısında, ekonomik, sosyal imkanlarını kaybetmemek için, Kürt özgürlük hareketinin 1 Haziran meşru savunma hamlesini engellemeye çalışmışlardır. Bu konuda aleyhte bir kampanya yürütülmüştür. Bunlar bir yönüyle de AKP'nin isteğini yerine getiren çevrelerdir. Hatta 1 Haziran hamlesinin genelkurmayın isteğiyle Önderli-

ğimiz tarafından başlatıldığı gibi alçakça değerlendirmelere gitmişlerdir.

Kürt halkı özgürlüğünden asla vazgeçmeyecek

Tabii ki bu saldırılar karşısında hareketimiz ve gerilla sağlam durmuş, 1 Haziran hamlesini başarıyla sürdürüp geliştirmesini bilmiştir. Ancak bu tür söylemlerin 1 Haziran hamlesinin daha etkili olmasını da sınırladığı söylenebilir. Bu tür yaklaşımlar olmasaydı, bütün Kürtler ve tüm parçalardaki siyasal güçler 1 Haziran hamlesine daha doğru yaklaşırdı, bugün Kürt sorunun çözümü açısından daha güçlü gelişmeler ortaya çıkabilirdi.

Bu açıdan tüm Kürt halkı, dostları ve çeşitli siyasal çevreler bilmelidir ki, inkar ve imha siyasetinin imha saldırılarına karşı mücadeleyi yükseltmemize, Türk devleti, AKP ve Türkiye genelinde gelişen kapitalizmden nemalanan bazı çevreler çeşitli biçimde karşı çıkacaklardır. Mücadelemizi boşa çıkarıp, inkar ve imha siyasetinin kolayca hükümünü icra etmesini sağlamaya çalışacaklardır. Bu açıdan tüm Kürt özgürlük hareketinin kadrolarının, çalışanlarının, halkın ve dostlarının bu gerçeği bilerek Türk devletinin yeni konsepti karşısında sağlam durmalıdırlar. Sağdan soldan gelen ideolojik, siyasal saldırılar karşısında duruşlarını gevşetmemelidirler. Ancak mücadele yükseltildiği taktirde, bu imha konseptinin boşa çıkarılıp Kürt halkının özgürlük ve demokrasiye kavuşacağını bilmelidirler.

Bir tampon bölgenin, tehcirin, kuşatmanın, ezmenin gündeme geldiği, bu temelde tüm Kürdistan parçalarında Kürt halkının özgürlük umudunun bitirilmek istendiği bu dönemde, Önderliğimizin büyük çabasıyla ortaya çıkan kadro gerçeğinin, halk gerçeğinin, dost gerçeğinin Türkiye'nin nasıl bir konsept içinde olduğunun derin bilinciyle 35 yıllık tarihimizde olduğu gibi, bundan sonrada her türlü fedakarlığı yaparak büyük gelişmelere damgasını vurmaktadır. Önderliğimiz öncülüğünde Kürt özgürlük hareketinin tarihine yakışan da bu mücadeleyi yükseltmek ve Kürt halkını özgürlüğe ve demokrasiye kavuşturmak olacaktır.

Önder Apo'nun Haziran 1988 tarihli değerlendirmesi

MORAL BİLİNÇ VE RUHUN EN İYİ BİLEŞKESİDİR

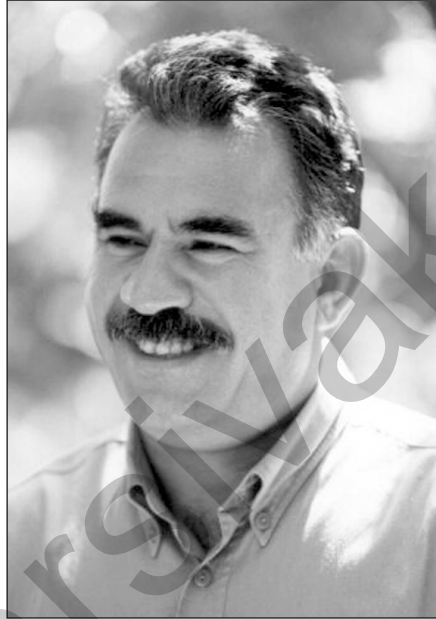
“Moral, aynı zamanda bilinç ve ruhun en iyi bileşkesidir. Bilinci çok sağlam olanların, ruhunda yüceliği gerçekleştirenlerin, duruşu sağlam olur. Bireyin duruşu bu tarzda geliştiğinde, kişiliğinde zaferi yakalamış demektir. Zaten kişiliğinde zaferi yaratamayanların pratik çabalarda başarı kaydetmeleri beklenmemelidir. Kendi iç dünyasını sağlam yoğuranlar, kendilerine hakimiyet geliştirirler. Kendilerine hakimiyeti geliştirenler yüksek bir morale ulaşırlar”

Parti saflarında bir devrimci militana hakim olması gereken, genelde ona karakter kazandıran ve özelde en önemli özü oluşturan moral ve ahlak etkenini temsilde son derece yetmezliklere düşüyor. Yanımıza bile yaklaştırmamamız gereken ve geçmişle bağları olan diğer sınıfların etkilerinin özelliklerinden kurtulmak gerekiyor. Bu etkiler, saflarımızda son derece bozgunculuğa, güvensizliğe ve cesaretsizliğe yol açıyor.

Genelde bütün devrimcilerde temsil kabiliyeti yüksek olan moral ve yüksek ahlaki vasıf, politik ve askeri kuruluşlarda önemle ele alınır ve bu konuda güçlü temsil etme özelliği önemli bir ölçü olarak kabul edilir. Temsil durumuna göre de görevler belirlenir. Görev verilirken, bu özelliğe çok dikkat edilir. Bizim gibi bir oluşumun içinde, her zaman seçkin, yüksek, etrafa sürekli umut, cesaret ve iyimserlik aşılayan bir moral olmadan saflarda bulunmak sanıldığından da kötü etki yapar, güvensizliğe yol açar. Böyle birlikler içinde bozgunculuk kolay gelişir. Birçok faaliyetimizin her ne kadar kuralları açık bir ihlali olmasa bile, yine de bozguncu bir etki yapar. Tasfiyesi zor olan dağınıklığa, koy vermişliğe ve tembelliğe götürür.

Devrimci morali gerektiği gibi yaşamak gerekir

Bir bütün olarak yaşamımızda yeri olmaması gereken bu özellik, önemli bir tarihsel aşamada, bireyin rolünü

azami derecede oynaması gereken bir dönemde bu konuya ağırlık vermemek ağır kayıplara yol açabilir. Bunu çok yüksek bir morale gidermemiz gerektiği ortadadır. Bu konuda gerçek ölçüleri oturtmak, bu ölçüleri gözetmek büyük önem taşıyor. İster zor koşullarda, kritik anlarda, ister zafer anlarında olsun, tümüyle sağlam olmak ve morali elden bırakmamak, sürekli olarak onu temsil etmek çok önemlidir. Bu konuda her öğemizi tek tek ele aldığımızda, eleştirilecek birçok hususun var olduğunu görürüz. Bunlar da biçim ve üsluba yakinen bağlıdır. Karakter bozukluğu, biçim noksanlığı önemli oranda moralin gelişmeşi, dolayısıyla da devrimciliğin en somut ifadesi olan, kendini sürekli yüzeye vuran bu özelliği yansıtmamasının gereklerini yerine getirmemesine götürür.

Her ne kadar yazılı kuralları yoksa da devrimci morali gerektiği gibi yaşamak gerekir. Bu, bir bitkinin çiçeklenmesi, bir ağacın meyve vermesine benzer. Bunsuz edemeyiz. Her önemli akım ve eylemde, seçkin moral özelliği öncülere yansır. Herhangi bir devrim ya da toplumsal kurtuluş hareketinin temsilcilerine bakalım, ahlak ve moral üstünlüğünün onlarda olduğunu görürüz. Bir yerde ahlak ve moral, geleceğe büyük umudun bir göstergesidir. Kendimize olan güvenimize, davamızda ufacık bir tereddütümüzün olmamasına işaret eder. Bunlar çok açıktır. Davalarının doğruluğundan kuşkulu olanlar, zafer konusunda inançsız olanlar, son derece yıkık bir moralin, karamsar bir ifadenin sahibi olurlar. Bunlar da geriye dönüşün, dağınıklığın, dağılmanın temeli haline gelirler.

Moral değerlerin insan yaşamında önemi çok büyüktür

Yakın dönemde, pratik faaliyetlerimizde bu konuda birçok olumsuz öğenin açığa çıktığını iyi biliyoruz. Hatta gelen birçok değerlendirmede, halkın yanı başındaki militana bakarak, 'bu mu bizi kurtaracak, onun ayakta duracak hali yok, yüzünden öfke saçıyor, karamsarlık okunuyor, bu önder olmaz, kendini bile zor idare ediyor' dediği yazılıyor. Böyle olunca halkın desteği durur. Halkın öncüye olan güveni, inancı azalır. Militanımız bunun farkında bile değil. Bu konuda bu tip örnekler yaşanmıştır. Hatta daha da faz-

lası görüldü. Yine birçok alandan gelen değerlendirmelerde halkın değerlendirmesi var. Partinin militanı geçindiği halde, bir lidere yakışması son derece mümkün olmayan, hatta sokaktaki bir insanın bile takinamayacağı tavırlara, çocukça hareketlere, üslup ve hitaptan kopuk davranışlara giren, sağı solu belli olmayan bu tipler, büyük davaların temsilcisi olamazlar. Biz de bunların etrafında, bunların önderliğinde fazla ileriye gidemeyiz.

Bizim gibi, halkın daha çok önderin kişisel konumuna bakarak karar verdiği, teorik seviyenin geri olduğu, gözüyle gördüğüne değer biçtiği bir toplumsal gerçeğin hakim olduğu, ölçülerin böyle geliştiği bir ortamda bazı davranışlar nasıl sergilenebilir? Gösterişe kaçalım demeyeceğiz, ama sağlam moral ve ahlakı çok üstün bir yetenekle temsil etmek büyük önem taşıyor. Kendi deneyimimizde bunu net olarak gördük. Birçok şeyin gereğini yerine getirdiğiniz halde, sağlam bir moralin sahibi olmamaktan ötürü yitirdiğiniz değerlerin az olmadığını iyi bilmeniz gerekir. Moral değerın insanın çok önemli bir öğesi olduğunu iyi anlamamız gerekiyor.

Morali ders seviyesinde ele almak istedik

Morali, eğitim faaliyetlerimizde bir ders seviyesinde ele almak istedik. Moral, genelde dinin ve felsefenin de üzerinde çok durduğu bir konudur. Bugün bütün önemli sosyo ekonomik düzenlerde ve düzenlemelerde hemen hemen tüm örgütler bu konuya önemli yer verirler. Ahlak-sızlık da hiçbir toplumda ve buna öncülük eden akımda söz konusu olamaz. Moralin ve ahlakın en düşük olduğu yer neresidir? Toplumlardan izole olmuş, toplumsallaşmada şansı kalmamış, dağılmaya mahkum, son derece karanlık, gerici bir oluşumun saflarında ortaya çıkar veya artık nesli tükenmiş, kendini ayakta tutamayacak çok ilkel yaratıkların toplumsal alt

seviyelerinde ortaya çıkar. Bu iki durumda da ahlaksızlık had safhada olur. Kurallar alt üst olur. Toplumu meydana getiren değer yargıları müthiş aşılır, anarşi had safhadadır, insanlar birbirine girmiştir, alt üst oluş son haddindedir. Böylesi bir topluluğu da herhangi bir güç ufak bir darbeye yıkar. Onları ya köleleştirir ya da yok eder, silip süpürür.

Toplumsal koşullarımızda böylesi bir kaosu hüküm sürdüğü, karakterden bahsetmek şurada kalsın, sağlam bir kimliğin bile edinilemediğini düşünürsek, kimliğine bile sahip çıkmayan yığınların karakteri gelişmez, morali çok zayıf olur. Nitekim kendi gerçekliğimize bakalım, moral adına fazla bir şeyden bahsedemeyeceğiz. Dertli insanlar, acı içinde yoğrulmuş, gözyaşıyla gününü gün eden,

küfürle sağı solu hizaya getirmek isteyen kişilerin ufak bir imkan bulduğunda kendini kurtarmak için satamaya cağı, fe -

da edemeyeceği hiçbir şeyi yoktur. Böyleleri insanlık davasında sağlam ölçülerin sahibi olmaz, en ufak bir gelişme istidadı göstermezler.

PKK moralsizliği morale dönüştüren bir gerçekliktir

Bu tip topluluklara her türlü sömürgeciliği, faşizmi uygulamak, bunları her türlü gericiliğe alet etmek kolaydır. Nitekim geri toplum koşullarımızda halk yığınlarımız faşist harekete eleman vermekte, faşist orduya gönül rızasıyla veya son derece çarpık, aldatılmış bir biçimde girmektedir. Yine muazzam bir işsizler ordusu oluşturmakta, yarına ilişkin hiçbir umudu ve güvencesi olmadığı halde, çok uyduruk beklentilerle, incir çekirdeğini dolduramayacak gerekçelerle kendini avutması durumu vardır. Yaşama bu kadar egemen olan olumsuzluklara rağmen, başkaldırı gereği bile duymaz. Bu durum toplum olarak moralsizliğin ne kadar geliştiğini gösterir. Moral açısından bu yapıyı değerlendirirsek, yürekler acısıdır. Bu moral bozukluğu, bütün toplumsal pratik yaşama damgasını vurur. Her alana, Kürdistan'ın en ücra köşesine kadar yansır. İnsanların dağınıklıktan, öfkeden, karamsarlıktan, sağı solu küfre boğmaktan, inançsızlığı yaymaktan, küfür içinde bulunan bir toplum olmaktan kurtulamayacakları ve nitekim önemli oranda bu durumun yaşadığı bir gerçektir.

Partimizin oluşumu, moral açısından bu tip olumsuzluklara bir tepkidir. Partimizin, moralsizliği morale dönüştürmeyi dile getiren durumu, karamsarlığı, umutsuzluğu, kötümserliği, inançsızlığı güçlü umuda, iyimserliğe, aydınlığa, kendine güvene, sağlam bir inanca kavuşturmada da bireyi büyük bir rol oynamaya iter. Partimiz, bu konuda daha ilk öğelerinde en seçkin temsile ulaşan, son nefeslerine kadar bu tutumu terk etmeyen örneklerle doludur. PKK'nin direniş pratiğinde ve şehitlerinde de moralin yüksek ifadesini hemen hemen her öğemizde tespit etmek zor değildir. Moral üstünlük, özellikle de devrimci geleneğimizin en önemli

parçasıdır. En ufak bir moral bozukluğunun bile olmaması, bizim geleceği nasıl yaratmamız gerektiğini, hangi sınıftan ve hangi temel özellikli karakter yapısıyla kazanacağımızı açıkça ortaya koymaktadır. Ağlama ve sızlama yoktur, pişmanlık yoktur. Büyük bir direnişçilik vardır. Bunlar da bizim moralimizin ayrılmaz parçalarıdır.

Partimizin bütün mücadele sahalarında, en kritik alanlarda, her şeyin yitirildiğinin sanıldığı anda bile iyimserliği elden bırakmamak, büyük umudu bir an için bile olsa içimizden eksik etmemek ve bütün koşullarda bunu yaşamak gerekir. Bunun bu biçimde temsil edilebileceğini unutmamak gerekir. Bunu üstün bir ifadeyle sürekli yansıtmak, devrimcilerin en temel özelliği oluyor. Bunun tersi durumda, partimiz içinde olup partiye temelde bağlılığını yitirmiş, dolayısıyla hemen umutsuzluk, inançsızlık, güvensizlik ve giderek örgütsel dağınıklık, yozluk ardından da kaçış ve teslimiyetin geliştiği bilinmektedir. Parti karakteri ve morali terk edildiğinde ortaya çıkan durum budur.

Ruhunda yüceliği gerçekleştirenlerin duruşu sağlam olur

Bütün bunların ayrımında, bizim yerimizin ne olması gerektiği sorulacak olursa, hangi morali esas almamız gerektiği açık ortadadır. Bunu nasıl bütün yaşamımıza egemen kıla-
cağımız tartışma götürmez bir biçimde karşımızdadır. Bu konuda her arkadaş, özellikle üzerinde eski toplumun kalıntısı olan duygu ve düşünce atmosferini dağıtmalıdır. Son derece çarpık bir geleneğin ürünü olarak kendini sağlam bir ifadeye kavuştur-
mama, üslubu güçlü kılmama, kitle-

lere sürekli zarar veren yaklaşımlarla iyimserliği, coşkuyu, inancı götürme durumlarına son vermek gerekir. Bunun yerine, yüksek bir bilinçlenmenin ifadesi olarak kendine güvenmenin, güçlü olanın sürekli taşıdığı meziyet ve kendi şahsında geleceğin zaferini garantileyen, bu konuda gerektiğinde tek başına sisteme karşı direnebilmeyi mümkün kılan bir özelliği en iyimser ifadeyle ve en sağlam üslupla savunan, bu konuda gözyaşı dökmeyen bir tipi mutlaka temsil etmek, bunu yaşatmak önemlidir. Abartılı ve gösterişe kaçan bir durumda da mücadele etmeyi bilmek gerekir.

PKK bu açıdan tipik bir harekettir. Belli bir tipolojisi vardır. Tipoloji ne demektir? Tipoloji ulaşmak istediğimiz tipin bilimini geliştirmek demektir. Bunun bilimsel ölçülerini ortaya koyuyoruz. Herhangi bir tip yüzde yüz böyledir diyemeyeceğiz. Kimisi yüzde on, kimisi de yüzde doksan yaklaşıyor. İdealimiz, ezici bir çoğunluğumuzun yükseklerde seyretmeden bir tipte karar kılması olup, onu her ne pahasına olursa olsun sürdürme

sanatıdır. Aslında bu bir bilimdir. Aynı zamanda bir sanat inceliğini uygulayarak yerine getirmemiz gereken, kısaca boşa ve kendiliğindenliğe terk etmememiz gereken, sürekli yoğunlaşarak, incelterek yükseltmemiz gereken bir hususiyetimizdir.

Moral, aynı zamanda bilinç ve ruhun en iyi bileşkesidir. Bilinci çok sağlam olanların, ruhunda yüceliği gerçekleştirenlerin, duruşu sağlam olur. Bireyin duruşu bu tarzda geliştiğinde, kişiliğinde zaferi yakalamış demektir. Zaten kişiliğinde zaferi yaratamayanların pratik çabalarda başarı kaydetmeleri beklenmemelidir. Her birinizin şu andaki psikolojisi incelendiğinde, bu konuda yeteneklerimizi veya inceleme ve araştırmamızı geliştirdiğimizde şu tespiti yapmamız zor olmuyor: Ne kadar yürüyebilir, geleceği ne kadar kazanabilir ve ne kadar kaybettirebilir. Sağlam tip incelemesi, bu sonucu aşağı yukarı belli eder. Her örgüt yöneticisi, elindeki malzemeyi bu yönüyle incelemesini bilecektir. Mevcut eleman ulusal kurtuluş tipine ne kadar ulaşmıştır, onda bilinç gelişimi, ruhun gelişimi, kısaca moral ne durumdadır, bu morale toplum ve halk arasında nelere ulaşabilir, parti içinde hangi özellikleri geliştirir? Bu özellikleri belli başlı başlıklarla sayabilirsek, ölçüsüne kadar inebiliriz ve sonuçta 'bu eleman şu görevi yapabilir' deriz. Dolayısıyla kendisine görev vermekte tereddüt etmeyiz. Bu da sağlam bir çalışma demektir.

“Her şeyin yitirildiğinin sanıldığı anda bile iyimserliği elden bırakmamak, büyük umudu bir an için bile olsa içimizden eksik etmemek ve bütün koşullarda bunu yaşamak gerekir.

Bunun bu biçimde temsil edilebileceğini unutmamak gerekir.

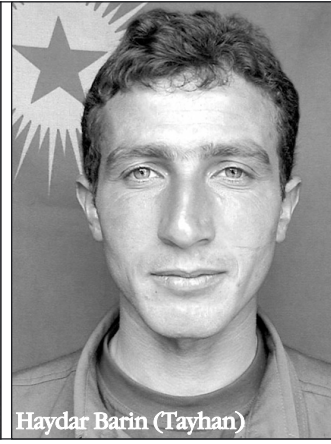
**Bunu üstün bir ifadeyle sürekli yansıtmak,
devrimcilerin en temel özelliği oluyor ”**

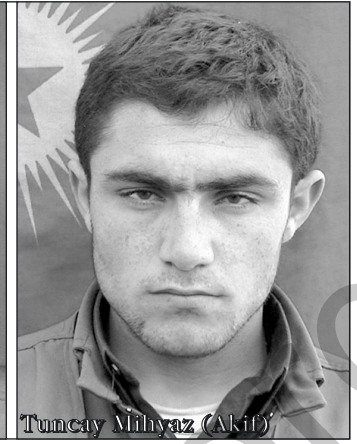
Sema Yüce

Fatma Hüseyin (Dünya)

Haydar Barin (Tayhan)

Tuncay Mihyaz (AKİF)

Yüksek moral militanın kararlılığı ile bağlantılıdır

Konuyu bu tarzda açmamızın nedeni, bu konuda kendiliğindencilığe tahammül olmamasındandır. Çok biçimsiz, karaktersiz, yararsız yapılarla yol alamayacağımızı iyi bilmemizdenidir. Kendi iç dünyasını sağlam yoğuranlar, kendilerine hakimiyet geliştirirler. Kendilerine hakimiyeti geliştirenler yüksek bir morale ulaşırlar. Kendini çözmemiş olanlar, özellikle bin bir önyargıyla geçmişin ve dış otorite güçlerinin etkisi altına olanlar, neden sağlam bir kişiliğe ulaşamaz? Çünkü bunlarda karakter gelişmemiştir, sürekli eskinin kulu kölesi, maddi veya manevi olarak da dış güçlerin esiridirler. Sürekli onların buyruklarına göre yaşarlar. Burada da bir kişiliksizlik vardır, ancak kendine özgü temsil edeceği fazla bir şey yoktur. Sürekli güdümlüler. Başkasının önderliğinin esiridirler. Yüzyılların fosilleşmiş veya son derece kalıplaşmış bir aşiret üyesi, bir dinin, bir kültürün geleneksel temsilcisidirler. Bunlarda devrimci moral, kişilik şurada kalsın, yeni bir oluşuma, yükselişe doğru gitmemizde konumları terstir. Bunların mutlaka aşılması gerekiyor.

Öyle anlaşıyor ki sağlam moral, aynı zamanda özgürlüğe kalkan militanın mutlaka ulaşması gereken bir düzeydir. Buna ulaşmayan devrimciliğinden şüphe etmek gerekiyor. Bunun eskinin bir kalıntısı olma ihtimali yüksektir. Kendine güveni yoktur. Kendine güveni olmayan karar çıkartamaz, savunamaz, uygulayamaz. Yüksek bir moral sahibi olmanın tartışması yüksektir. Karar konusunda

söyleyecek sözleri vardır, o uygulamaya dikkat eder ve geleceği kazanmada iddialıdır.

Bütün bunlardan da anlaşılıyor ki, devrimci mücadelede moralden vazgeçemeyiz. Bu konuda eskinin kendiliğindenci ölçülerini, 'sağlam ölçülerdir' deyip kabul edemeyiz, bununla yetinemeyiz. Tek tek her öğemizin, eğitim adayımızın, bu konuda kendini gözden geçirmeye şiddetle ihtiyacı vardır. Kendini sık sık gözden geçirerek, moral açısından eskinin etkisinden kurtulma ve partinin yüksek moral kişiliğine ulaşmaya büyük ilgi duyması ve buna ulaşmak için de pratiğini günlük olarak sürekli kılması önemlidir.

Bunlar bir dersin gereklerinin yerine getirilmesidir. Türkiye'de harp okullarında moral dersi sürekli verilen bir derstir. Yine düşman subayları da her zaman en güçlü morali gösteriyorlar. Bu kesin bir kuraldır. Hiçbir subayda en zayıf bir moral belirtisine rastlanamaz. Bu, Türklerde çok yüksek bir gelenektir. Dolayısıyla bizim kendi saflarımızda ordu gelenegimizi sağlamlaştırmak, moralli tipi çok özenle yaratmamız kaçınılmaz bir görevimiz oluyor.

Şehitlerimiz son nefeslerine kadar en üstün morale yaşamasını bilmişlerdir

Önemli direniş şehitlerimizden bazılarının çok seçkin ahlakları vardır. Bilirsiniz, zindan direnişçilerimizin morali sürekli yüksekti. **Mazlum Doğan, Kemal Pir, Hayri Durmuşların**, yine dışarıda da bütün önde gelen direnişçilerimizin durumu böyleydi. **Mahsum Korkmaz, Mehmet Karasungur,**

Haki Karer gibi sayısız direniş şehitlerimiz, son nefeslerine kadar en üstün morale yaşamasını bilmişlerdir. Şehitlerimizin geleneğine bağlı kalmanın bir gereği olarak her şart altında, her zaman ve her aşamada üstün bir morali kendimizde gerçekleştirmeliyiz. Bunu partileşmenin tutarlı bir ifadesi olarak görmek, bununla çelişen bütün özellikleri ortadan kaldırmak, eğitimle ve devrimci mücadele pratiğiyle giderek yükselterek, muazzam çekici güç haline, toplumu ayağa kaldıracı öge haline gelmek, bir önder olmak, önderlikle bunun gereklerini yerine getirmek şarttır.

Bu konuda da birçok olumsuzluk yaşanmıştır. Bunun yalnız basit manevi sorun olmadığını bu öğelerimizin bilmesi gerekir. Kendi iç sorunları ne olursa olsun, o sorunları iyice bilince çıkararak, parti gerçeği altında dönüşüme uğratarak, eskinin karamsarlığını, umutsuzluğunu ifade eden, zafere güvensizlikten başka bir anlama gelmeyen kalıntıların kölesi olan bu tutuma son verilmelidir.

Bir yaşamı gerçekleştirmekte sonsuz bir çabanın sahibi olan, bu konuda toplumumuzda, halkımızın tarihinde en önemli gelişmeyi yaratabilen, partiye layık olan, bunun ispatının defalarca sağlandığını gören, bu konuda kendini yetkinleştiren, yetkinleştirme zorunluluğunu duyan bir militan olmak esastır. Hiçbirimiz bundan vazgeçemeyiz.

Tüm gücümüzle kendimizi, çevremizi ve parti ortamını bu konuda istenilen ölçülere getirme görevimizi bir an olsun göz ardı etmemeliyiz. Sıkı bir gözetim ve denetim, bu konuda görevlerimizin gereğini, tarzını yerine getirme biçiminde olmalıdır.

Kürt halkının öz savunmasını örgütlemesi vazgeçilmez ve ertelenemez bir tarihi görevdir

“Direnmek, direnerek kendini savunmak, meşru savunmasını öz gücü ve örgütlülüğüyle yapmak, Kürt halkının kendi geleceği açısından vazgeçmeyeceği hususlardır. İnkâr imha tehdidi, asimilasyon, katliam ve tehcir dayatmaları, askeri operasyonlar, linç girişimleri, Kürt toplumunu Kürdistan’dan metropollere oradan da dünyanın dört bir yanına savurarak dağıtıp yok etme çabaları da ancak vazgeçmeyeceği bu kutsal kavramlara dört elle sarılarak giderilebilir”

Türkiye cumhuriyeti devletinin Kürt halkına dönük inkar ve imha siyasetindeki ısrarı ve Türk ordusunun artan saldırıları, Kürt halkını meşru savunma konumunda yeni bir süreçle yüz yüze getirmiş bulunmaktadır. Başta Türkiye genelkurmay başkanlığı olmak üzere ordunun belli bir kesimi ile CHP ve MHP gibi güçler, yeni ittifakçılar konumunda Kürt halkı üzerinde bir imha operasyonu yürütmekte ısrarlı görünmektedir. Bunu ordunun ve polisin artan saldırıları, yine mahkemelerin ve işkencehanelerin baskıları biçiminde yürüttükleri gibi, paramiliter güçlerin, ırkçı, şoven, faşist sivil güçlerin Kürt halkına dönük linç girişimleri, imha saldırıları biçiminde de yürütmeye başladıkları gözükmemektedir.

Nitekim yeni kuvayı milliyetçi örgütlenmeleri, Atatürkçü düşünce örgütleri, Türkiye’yi savunma güçleri veya Türk intikam tugayı vb biçimde gizli açık, dar geniş önemli bir toplumsal kesimin örgütlenmiş olduğu görülmektedir. En son Ankara’dan başlatılıp çeşitli kentlere yayılan cumhuriyet mitingleri, bu çabanın geniş bir kitlesel kesime yayıldığını, ırkçı, şoven, milliyetçi çizgide, dar ulusalcı devletçi çizgide önemli bir kitle kesiminin oluşturulduğunu ve örgütlenildiğini ortaya koymuştur.

Tek ulus, tek dil, tek bayrak edebiyatı altında her türlü kültürel zenginliğe karşıt olduğunu açıkça ortaya koyan bu gösterilerin arkasında Türk ordusunun olduğu, bütün bunların genelkurmay başkanlığına bağlı özel kuvvetler komutanlığı tarafından organize edildiği, yani özel kuvvetler komutanlığının toplumla ilişkiler bölümü tarafından yönlendirildiği tartışma gö-

türmez bir gerçektir. Bu yönüyle de daha çok önemsenmesi, ciddiye alınması gereken konumdur. Bazı kişilere ya da gruplara dayanan bir hareket olmaktan öteye, devlet olarak örgütlenmiş, aslında siyasi erki elinde tutan orduya dayanıyor olması önemini katbekat artırmaktadır. Çünkü bu mitinglerde yapılanların, söylenenlerin hepsi, esas itibarıyla ordu tarafından yönlendirilmiştir ve ordu üst yönetiminin görüş ve istekleridir.

Bununla birlikte daha dar bir çerçevede de olsa çatışmada vurulan askerlerin cenaze törenlerinde ortaya konan tutumlar, yapılan gösteriler, cumhuriyet mitinglerinin dar, şoven, milliyetçi tekçi zihniyetten de öte, bazı kesimlerin özellikle Kürt halkına dönük son derece saldırgan, şoven ruhlu, imha amacı güden bir zihniyete kadar getirildiğini açıkça göstermektedir. Cenaze törenleri gittikçe daha fazla anti PKK ve Kürt gösterilerine dönüştürülmektedir. İster MHP yönlendirmesi altında olsun, ister CHP’nin etkisini taşıyın, yine özel kuvvetler ve çeşitli istihbarat örgütlerinin yönlendirmesiyle olsun, bu durum, Türk ve Kürt halklarının ortak yaşamda bir arada barışçıl bir temelde bulunup, kardeşçe yaşam sürdürmesi noktasında ciddi bir tehdidi ifade etmektedir.

Yüzyıllara dayanan Kürt-Türk ittifakı çatırdamaktadır

500 yıllık Türk-Kürt ittifakı, ilişkileri, birliği çatırdamaktadır. Kürt halkının en demokratik hakları, yine varolma hakkı karşısında bile başta ordu yönetimi olmak üzere iktidarda rol sa-

hibi olan tüm güçlerin gösterdikleri şoven, inkarcı ve retçi tavır, çoktan Türk-Kürt ilişkilerini koparmış durumdadır.

Bunu yeniden düzenlemek, barış, demokrasi, kardeşlik, özgür ilişkiler, eşitlik temelinde, demokratik birlik çizgisinde yeniden organize etmek için Kürt halkının, onun öncülüğü olarak PKK hareketinin ve Önder Apo’nun yürüttüğü yoğun çabalar, milliyetçi, şoven kamplaşmanın sınırlı kalmasında veya yavaş ilerlemesinde önemli bir rol oynamıştır. Tüm bu çabalar hem bu durumun oluşmasını önlememiş hem de demokratik birlik çözümünü yönünde bir sonuç ortaya çıkaramamıştır. Bu da Türk-Kürt ilişkilerinin bozulması yönündeki sürecin giderek daha fazla hızlanıp derinleşmesine, dolayısıyla buna dayalı olarak Türk-Kürt kamplaşmasının oluşmasına yol açmıştır.

Türk genelkurmay başkanlığı ve özel kuvvetler komutanlığı tarafından yönlendirilen bu sürecin, Kürt halkı açısından ciddi bir katliam ile imha tehdidi içerdiği tartışma götürmez bir gerçektir. Bu söylediklerimiz sadece bir iddia, bize ait bir görüş olmaktan öteye, Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt’ın, Kara Kuvvetleri Komutanı İlker Başbuğ’un, CHP Genel Başkanı Deniz Baykal’ın, Onur Öymen’in, çeşitli kuvayı milliyeci, Atatürkçü dernek ya da kurum yöneticilerinin her gün açıktan ifade ettikleri gerçeklerdir.

Ordu üst yönetiminin, ‘tek bir nefer kalmayınca kadar savaşı sürdüreceğiz’ açıklamasını defalarca yaptığı ma-lumdur. Yine genelkurmay başkanlığının, ne mutlu Türküm demeyen herkesin cumhuriyetin düşmanı olduğunu

ilan ettiği bilinmektedir. Düşman askeri bir kelimedir. Karşıtlığı ve savaşı ifade eder. Düşmanlık vuruşmayı ölme ya da öldürmeyi gerektirir. Dolayısıyla Türk genelkurmayının Kürt halkına dönük yok etme savaşına karar verdiği, bu açıklamalarda netçe görülmüştür. Bununla yetinilmeyerek, aslında Türkiye'deki tüm kesimler PKK'ye karşıtlık adı altında Kürt toplumuna karşı saldırıya çağırılmıştır. Bizzat genelkurmay başkanlığı tarafından yapılan bu çağırının, medya kuruluşlarınınca allanıp pullanarak topluma sunulması, işin daha da vahim olduğunu herkese göstermektedir.

Yeni bir Kürt tehciri planlanmaktadır

Yine genelkurmayın Şırnak, Siirt ve Hakkari bölgelerinde 'güvenlikli bölge' adı altında veya 'askeri yasak bölge' sözcükleri arasında geliştirmek istediği tampon bölge girişimi, gerçek anlamda yeni bir Kürt tehcirinin planlanmakta olduğunu göstermektedir. Türkiye-Irak sınırının iki yakasında bulunan Kürt köy ve kasabaları her türlü askeri saldırı kullanılarak boşaltılmak ve Kürt halkının kalan kesimleri de bu biçimde Kürdistan'dan sürülmek istenmektedir.

Bu noktada sadece Kürt halkının özgürlük umutları tehdit edilmemekte, özgürlük mücadelesi imha saldırısıyla karşı karşıya kalmamaktadır. Kürt halkının toplumsal varlığı, katliam ve sürgün yöntemleriyle dağıtılıp yok edilme tehdidiyle yüz yüzedir. Daha da vahimi, Türkiye cumhuriyeti devleti bunu yalnızca kendi örgütlü güçleri, yine yönlendirdikleri toplumsal kesimleri yönetmekle yapmamak-

ta, bu planlı katliam ve tehcir hareketini başta İran ve Suriye devletleri olmak üzere, Ortadoğu'nun statükocu, milliyetçi kesimleriyle birlikte ortaklaşa ve ortak bir plan dahilinde geliştirmek istemektedir. Nitekim yasak askeri bölge planının sadece Türk ordusuna ait olmadığı, İran ordusunun da benzer planının bulunduğu, Türk ve İran ordularının ortak bir tampon bölge planı doğrultusunda birlikte hareket ettiği, Güney Kürdistan'a yönelik geliştirdikleri planlı ortak topçu saldırılarıyla netçe ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla Kürt halkı üzerindeki katliam ve tehcir tehdidi yalnızca Türkiye'den gelmemekte, İran, Suriye vb güçler de aynı tehdidi Türkiye yönetimiyle işbirliği içinde geliştirmektedir.

Bütün bunlar, Kürt halkı üzerindeki soykırım tehlikesini daha kapsamlı, daha büyük ve daha güncel hale getirmiştir. Bunu görmemek, görüp de anlamamak tehlikelidir. Körlükten, bilinçsizlikten de öteye duyarsızlığı, duyusuzluğu, düşkünlüğü ifade eder. Bu bakımdan Kürt

halkının öncü güçlerinin, gerillasının halk varlığına yöneltilen bu imha tehdidini derinliğine hissetmesi, buna karşı bilincini, gücünü ayaklandırarak, demokratik konfederalizm çizgisinde bağımsız ve özgür varlığını direnerek korumayı, savunmayı ve geliştirmeyi esas alması vazgeçilmez ve ertelenemez tarihsel bir görevi konumundadır.

Kuşkusuz Halk Önderliği-

miz, öncü güçlerimiz, gerillamız bu tehdidin derin bilincine haizdir. Dolayısıyla saldırı tehditleri karşısında savunma görevlerini daha fazla anlamaya ve sahiplenmeye çalışırken, aynı biçimde halkın da görevleri konusunda aydınlatılıp örgütlenmesi ve kendi savunmasını geliştirmek için yoğun bir çaba içine girmesi doğrultusunda önemli bir planlı çalışma yürütmektedir.

Kürt halkının meşru savunması ciddi bir tehditle yüz yüzedir

Şunu içinde bulunduğumuz koşullar gereği net olarak ifade etmemiz gerekiyor: Kürt halkı, son 80 yıldır üzerinde uygulanan yok etme operasyonlarının en kritik süreçlerinden birini yaşamaktadır. Kürt özgürlük hareketi, barışçıl demokratik çözüm çizgisinde yürüttüğü bütün çabalara rağmen, Kürt sorununun demokratik birlik çözümünü sağlamada istenilen sonuca ulaşamamıştır. Antidemokratik ve soykırımcı bir yaklaşımla Kürt halkının varlığını asimilasyon, katliam ve tehcir yöntemleriyle yok etmek isteyen soykırım saldırılarına karşı, ulusal varoluş ve özgürleşme direnişini etkili bir biçimde geliştirmekle yüz yüzedir. Bu nedenle Kürt halkı için kendini savunma, meşru savunma en temel görev konumundadır. Çünkü meşru savunması ciddi bir tehditle yüz yüzedir.

20. yüzyılın ilk çeyreğinden bu yana, Kürdistan'ın bölünüp parçalanması ve egemenlik altına alınarak geliştirilmeye çalışılan inkar ve imha süreci şimdi sonuca götürülmek istenmektedir. Buna karşı son otuz yılda Önder Apo ve PKK öncülüğünde gelişen ulusal direniş ve demokratikleşme hareketi, topyekün saldırı ile imha ve tasfiye edilmek istenmektedir. Bu, sadece öncü bir kesimin imhası olmamakta, aynı zamanda Kürt halkının toplumsal varlığının tümünden yok edilmesi, çeşitli yöntemlerle imhaya tabi tutulmasıdır. Gerçekleştirilmek istenen budur. Bu da Kürt halkı açısından varolabilmek için direnmeyi zorunlu, vazgeçilemez, ertelenemez en kutsal bir görev haline getirmektedir.

Direnmek, direnerek kendini sa-

vunmak, meşru savunmasını öz gücü ve örgütlülüğüyle yapmak, Kürt halkının kendi geleceği açısından vazgeçmeyeceği hususlardır. İnkâr imha tehdidi, asimilasyon, katliam ve tehcir dayatmaları, askeri operasyonlar, linç girişimleri, Kürt toplumunu Kürdistan'dan metropollere oradan da dünyanın dört bir yanına savurarak dağıtıp yok etme çabaları da ancak Kürt halkının vazgeçemeyeceği bu kutsal kavramlara dört elle sarılarak giderilebilir. Kürt halkının fiziksel ve toplumsal varlığı, özgürlük umutları, demokrasi arayışı, insanlık aleminde varolma ve görevlerini yerine getirme durumu ancak böyle bir kutsal duruşla gerçekleştirilebilir. Bu da bizi meşru müdafaa kavramının daha iyi anlaşılması, meşru savunma görevlerine daha fazla sahip çıkılmasının gerekli olduğu noktasına götürmektedir.

Doğada yaşayan her canlının meşru müdafaa hakkı vardır

Peki, meşru savunma nedir? Meşru müdafaa hakkı nasıl oluşur? Bunun değişik unsurları nelerdir?

Bu konuda Önder Apo'nun geliştirdiği çok kapsamlı çözümlemeler mevcuttur. Yine Özgürlük hareketimizin kapsamlı değerlendirme ve kararları vardır. KONGRA GEL genel kurulları, Kürt halkının kendi öz savunmasını örgütlemesi ve meşru savunma direnişini geliştirmesi yönünde kapsamlı kararlar almıştır. Gerilla gücümüz olan HPG'nin bu konuya ilişkin kapsamlı değerlendirme, tartışma ve kararlaştırma düzeyi bulunmaktadır. Ancak var olanlarla yetinmek, tarihsel süreç itibarıyla güncel görevlerin başarılmasını sağlamamaktadır. Hem söz konusu örgüt ve kurumların kendi bilinç, örgütlülük ve eylem düzeylerini geliştir-

me ihtiyacı hem de bu bilinç ve örgütlenme çabasının Kürdistan'ın dört parçasındaki ve yurtdışındaki Kürt halkına etkin bir biçimde taşınması gereği mevcuttur.

Çok iyi bilinir ki, doğada bulunan her canlı, kendisine yönelen tehdit veya tehlike karşısında tepki gösterir. Kendi varlığına yönelen tehlikeye karşı ise savunma refleksi gösterir. İşte meşru müdafaa denen unsurun özü budur. Yani canlı olarak kalma, canlı olma, canlı olarak yaşama en kutsal, dokunulamaz ve yok edilemez bir haktır. Doğada yaşayan her canlının bu hakka sahip olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Canlı türleri içerisinde kuşkusuz insanın da böyle bir temel hakkı vardır. Dolayısıyla canlı varlık olarak varolma ve yaşama hakkının kutsallığı, bunun en temel hak olduğu tartışmasız, kesin bir doğrudur. Bu anlamda da canlı varlığın yok edilmesine yönelen her türlü saldırı, gerçekte en kötü, en tehlikeli ve acil durdurulması gereken bir saldırdır. Ne yazık ki tarih boyunca var olabilmek için canlılar birbirlerinin yaşamına kast etmeyi sürdürmüşlerdir. Kendi yaşamlarını başkalarının yok oluşlarında görmüşlerdir. Bunu oldukça örgütlü ve saldırgan bir konuma da getirmişlerdir.

Her canlı açısından olduğu gibi, insan ve toplumlar açısından da canlı varlığına yönelen tehdit ya da tehlike karşısında refleks gösterme, tepki verme, giderek kendini savunma en temel insan ve toplum hakkıdır. Bu hak, gelişen hukuk sistemi içerisinde -ister AB, ister BM sistemi içinde olsun- temel bir kanuni hak konumuna getirilmiştir. Bu bakımdan temel insan hakkı olarak yaşama hakkı, temel toplum hakkı olarak özgür varlığını koruma hakkı, bunlara yönelen imha saldırıları

rı karşısında kendini savunma ve direnme hakkı en temel haklar sayılmışlardır. Bunlar, özgürlük ve demokrasinin birinci maddesi olmuştur.

Öz savunma canlının varlığını korumak için gösterdiği doğal reflektir

Varlığına yönelen saldırı tehdidi karşısında tepki veya refleks göstererek kendi varlığını korumaya çalışmanın esası, öz savunma demektir. Yani varlığını, canlılığını, yaşamını ona kast etmek isteyen tehlike karşısında kendi bilinciyle ve gücüyle savunmak, korumak anlamına gelmektedir. Öz savunma, bireyin, bir kesimin veya toplumun kendine yönelen imha tehdidi karşısında, öz bilincine ve öz gücüne dayanarak kendini savunması demektir. Bu da meşru savunmanın özü olmaktadır. Meşru müdafaa hakkının temelini ifade etmektedir.

Kuşkusuz bir toplumun kendi varlığını savunabilmesi için imha saldırıları karşısında refleks, tepki göstermesi yetmeyebilir. Özellikle de hiyerarşik devletçi toplum sisteminin geliştiği, savaşların en temel insan eylemi olduğu, orduların, baskı ve zulüm örgütlenmesini ifade eden devletin temelini oluşturduğu, dolayısıyla savunma adı altında her türlü işgal, imha, talan ve saldırıları öngören devlet sisteminin var olduğu bir ortamda, herhangi bir halkın, sınıfın, cinsin, kesimin sadece öz savunmayla kendi varlığını savunması, çıkarlarını koruması, kendi özgür ve demokratik duruşunu sağlaması elbette mümkün olmaz. Çünkü bu düzey, sadece tepki veya reflekse dayanan düzey ya da salt bireyin kendi gücüyle gösterdiği savunma düzeyi, mevcut örgütlü saldırganlara karşı o varlığı korumak için yeterli olmaz.

Bu bakımdan da öz savunmanın daha da büyütülmesi, geliştirilmesine, örgütlendirilmesine, daha yaygın, geniş ve daha nitelikli bir düzeye getirilmesine ihtiyaç vardır. Bu da bir toplum veya halk açısından savunma güçlerini örgütlemek, toplumsal varlığını savunacak düzeyde bu güçleri eğitmek, donatmak anlamına gelmek-

“Kendini savunma en temel insan ve toplum hakkıdır. Bu hak, gelişen hukuk sistemi içerisinde temel bir kanuni hak konumuna getirilmiştir. Temel insan hakkı olarak yaşama hakkı, temel toplum hakkı olarak özgür varlığını koruma hakkı, bunlara yönelen imha saldırıları karşısında kendini savunma ve direnme hakkı en temel haklar sayılmışlardır. Bunlar, özgürlük ve demokrasinin birinci maddesi olmuştur”

tedir. Ancak bunları yaptığı ölçüde bir halk, bir toplum kendi meşru savunmasını sağlayabilir. Yoksa işgalci, talancı, imhacı saldırgan güçler tarafından yönetilen saldırılar karşısında ezilip yok olmaktan, köleleşmekten kendini kurtaramaz.

Demek ki öz savunma ya da daha geniş deyişle meşru müdafaa, her şeyden önce bir reflekstir, bir tepkidir. Canlının varlığını korumak için gösterdiği doğal reflekstir. Bununla birlikte gelişen bilinçtir. Tabii tepki ve refleks doğadaki genel canlılar açısından geçerlidir. Hayvanlar alemi, bitkiler alemi için söz konusudur. Sorun insanlar alemine geldiğinde, sadece tepki ve refleksle yetinmek, elbette çok geri ve ilkel bir düzeyi ifade eder. İnsanlaşmak, düşünmek ve tasarlamaksa, o zaman meşru müdafaa ya da öz savunma anlamında sadece tepki ve refleksle insanlaşma oluşamaz. Bunun giderek bir bilince dönüşmesi gerekir. Bu anlamda öz savunma veya genel itibariyle meşru savunma, insanlar ya da toplumlar için her şeyden önce bir bilinçtir; kendini savunma, koruma, var etme bilincidir. Böyle bir var olmaya dair inançtır, kararlılıktır. Güçtür, iradedir. Daha öteye gittiğimizde, elbette meşru savunma örgütlülüktür, güçtür.

Bireyin oluşturduğu bilince göre kendini eğitip donatması, örgütlü kılması, bir toplumun ya da halkın kendi öz savunmasını ya da meşru savunmasını geliştirecek düzeyde kendisini eğitmesi, örgütlendirmesi, silahlanıp donatması gerekir. Demek ki meşru savunma veya öz savunma, bilinç dışında bir örgütlülüğü ve donanımı gerektirir. Daha da ötesi, oluşan bilinç temelinde, kendi varlığına yönelen imha tehditleri karşısında sadece kendi varlığını savunmak üzere eyleme geçmek demektir. Bireysel düzeyde de toplumsal düzeyde de öz savunma bilinç ve örgütlülüğü, imha saldırırları karşısında bir savunma eylemi halini

alır. Bu da giderek bilimsel anlamda bir strateji ve onu başarılı kılacak taktiklerle de ifadeye kavuşur. Söz konusu olan bir toplumsa, elbette kendini savunmasının öz savunmasını, meşru savunma gücünü göstermesi gerekir. Bunun da bir stratejisi ve o stratejiyi başarıya götürecek taktikleri oluşur. Yani güç mevzilenmesi nasıl olacaktır? Hangisini ne oranda ve nasıl konumlandırıp, mevzilendirip harekete geçirecektir? Ne tür saldırılar karşısında hangi savunma eylemlerini, ne tür hedeflere karşı hangi kuralları uygulayacaktır? Bunların bilinmesini, bir teorik çerçeve haline getirilmesini ifa-

de eder. Meşru savunma çizgisi bütün bunların oluşması demektir.

Kürt tarihi saldırılara karşı direnme tarihidir

Bütün bu genel kavram ve tanımları Kürt birey ve toplumuna indirgersek ortaya ne çıkar? Her şeyden önce şunu ifade edelim: Son yüzyıla bakılarak Kürt ve Kürdistan tarihi hakkında, yine toplumsal gerçekliği hakkında karar vermemek gerekir. Tersine, Kürt tarihi oldukça öğretici derslerle dolu bir tarihsel çizgiye sahiptir. Kürt halkı, tarihin en kadim halkı konumundadır. Kürtler, tarihin en eski sınıflı toplum uygarlığının doğuşuna beşiklik etmiş neolitik devrimle uygarlığın gelişimi için her türlü veriyi ortaya çıkarmış bir toplumdur. Tarih boyunca Kürdistan'ın sayısız işgal ve istilaya uğradığı, sürekli bir savaş alanı olduğu doğrudur. Ancak tüm bunlara karşı Kürt bireyi-

nin ve toplumunun sürekli bir direniş halinde olduğu, kendi özgür varlığını korumak için dağa çekilerek sürekli bir direniş konumunu geliştirdiği de en az onun kadar gerçektir. Nitekim Kürt toplum örgütlenmesinin temelini oluşturan aşiret düzeni, Kürt halkının böyle bir direnişçi yaşam sürdürmesi için elverişli olan, uygunluk arz eden bir örgütleniş düzeni olduğu için uzun bir tarihsel kesit boyunca var olmuştur. Kürt aşiret düzeni, toplumun ekonomik, sosyal yaşam özelliklerini ihtiva ettiği gibi, her türlü saldırı karşısında aşiret toplumunun kendini savunma düzenini de içermektedir.

Kürt aşireti bir ekonomik sosyal yaşam birimi olduğu kadar, savunma birimidir de. Kürt aşiret kuvvetleri, aşiretin savunma gücü olmayı bilmişlerdir. Tüm aşiret üyeleri gerektiği yerde ekonomik sosyal yaşama katılmış, çalışmış, üretimde yer almış, aşiretin yaşaması için gerekli değerler üretimine katkı sunmuş, yeri geldiğinde de kadın erkek donanıp işgal, istila ve imha saldırırları karşısında aşiret varlığını korumak için savaşmış direnmişlerdir. Aşiretin savunmasını yapmışlardır. Bu bakımdan Kürt toplumu, aşiret düzeni itibariyle öz savunmaya yatkın bir toplumdur. Kesinlikle öz savunmaya yabancı, onu bilmeyen, onu hiç uygulamamış bir toplum değildir.

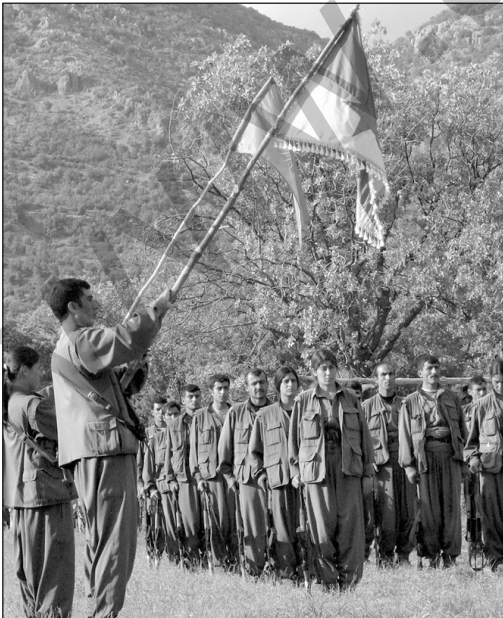
Kabile ve aşiret toplulukları ekonomik sosyal birimler olduğu kadar, öz savunma birimleridir de. Kendilerine göre bir meşru savunma birimleri, örgütlülükleri ve yeri geldiğinde kahramanlık destanları biçiminde günümüze kadar taşınmış olan direniş destanları vardır. Bütün bu yönleriyle Kürt aşiret toplumu, ister kendi içinde olsun, ister dışından gelsin devletleşmeye en az yer veren, devletleşmeyle kendini ifade eden baskı ve sömürü düzenine en çok karşı çıkan, dolayısıyla da öz savunmayı en fazla uygulayan, özgürlüğüne en düşkün toplumdur. Tarih boyunca en çok işgale, istilaya, devlet saldırılarına maruz kalmasına rağmen bunlara karşı dire-

nen, öz savunmasını geliştirip direnişini gerektiğinde dağlara sığınarak, gerektiğinde dağlarla bütünleşerek sürdüren, bunu başarıya götürmeye çalışan, bu temelde yaşamını günümüze kadar sürdürmüş bir toplumdur. Bu açıdan Kürt tarihinin doğru anlaşılması, hem özgürlükler açısından hem de öz savunma bilinci ve örgütlülüğü açısından tarihsel derslerin derinliğine kavranarak günümüze taşınması önem arz etmektedir.

Aşiretçi toplum düzeyinin yaşadığı zayıflık kaybetme nedenidir

Kölecî devlet sistemine olduğu kadar feodal devlet sistemine karşı da bu tarz bir örgütlülükle kendini savunan Kürt birey ve toplumu, kapitalist devletçi sistemin saldırıları karşısında kendi varlığını ve özgürlüğünü savunma gücünü gösterememiştir. Neden? Çünkü doğuş ve gelişme döneminde, Osmanlı ve İran İmparatorlukları tarafından kapitalizme kapalı tutulmuştur. Kapitalizmle emperyalist savaş aşamasında tanışmış, dolayısıyla kendini o denli örgütlemiş ve güçlendirmiş sistem karşısında Kürt aşiret toplum düzeni kendini savunma ve varlığını koruma gücünü gösterememiştir. Bunun sonucunda I. Dünya Savaşı içerisinde bütün gücünün ezilmesi, bu temelde Kürdistan'ın bölünüp parçalanması, emperyalist ve sömürgeci devletler tarafından paylaşılması gerçekleştirilmiştir.

“PKK ve Önder Apo Kürt halkının tarihten gelen özgürlük irade ve bilincinin devletçi sisteme karşı geliştirmesi ve Kürt birey ve toplumunu savunma bilinci haline getirilmesidir. Önder Apo ve PKK gerçeği Kürt özgürlük tarihinin günümüze taşınması, Kürt özgürlük iradesinin günümüzde yeniden yaratılması Kürt öz savunmasının emperyalist saldırganlığa karşı yeni bir bilinç ve irade temelinde yeniden yaratılması demektir”

20. yüzyılın ikinci ve üçüncü çeyreğinde, kapitalist devletçi toplum sisteminin yutma girişimlerine karşı isyan etmişse de aşiretçi toplum düzeni her bakımdan yaşadığı zayıflıktan kaynaklı kapitalist emperyalist sistem güçleri karşısında varlık gösterememiş, dolayısıyla bütün isyanlar ezilmek ve yenilmekten kurtulamamıştır.

Bu durum Kürt birey ve toplumunda önemli bir kırılmayı, değer ve ölçülerden uzaklaşmayı, özgürlük ve toplumsal değerlerden kopuşu getirmiş, dolayısıyla da bireyciliği, aileciliği, köleciliği, çıkarıcılığı ortaya çıkarmıştır. Toplumda yoğun bir parçalanma, yozlaşma, toplum özelliklerini kaybetme, Önder Apo'nun deyimiyle, atomlarına kadar parçalanmış, örgütsel sistemini, dolayısıyla toplumsal iradesini yitirmiş, düşürülmüş bir toplum gerçeği ortaya çıkarılmıştır.

Bu, Kürt tarihinin 20. yüzyıldaki bölümüdür. Bu da bir gerçektir, ama Kürt toplum tarihinin çok az bir zaman dilimini ifade etmektedir. Yine emperyalist devletçi sistemin karşısındaki tarihsel kesiti içermektedir. Elbette bunun da değerlendirilmesi, anlaşılması, birey ve toplumun zihninde, bilincinde, örgütlülüğünde, yaşam ölçülerinde, ilke ve amaçlarında ortaya çıkarıldığı değişikliklerin görülmesi gerekir. Ama Kürt birey ve toplumunu sadece 20. yüzyıldaki duruma bakarak, özellikle de bu yüzyılın üçüncü çeyreğindeki duruma bakarak ifadelendirmek yetersiz olur. Daha da ötesi haksızlık olur. Kaldı ki 20. yüzyılın üçüncü çeyreğinde içine düşürüldüğü örgütsüz, savunmasız, her türlü köleliğe açık duruma karşı da Kürt aydın ve gençlik kesimi, 20. yüzyılın dördüncü

çeyreğinde büyük bir duyarlılık ve derin bir düşünsel bakışla yeni bir özgürlük bilinci, iradesi, örgütlülüğü ve eylemini ortaya çıkarmıştır.

PKK Kürt tarihinde bir milat olmayı başarmıştır

Nitekim günümüzde insanlığa yön veren bir önderliksel gelişmenin doğuş ve ilk adımları bu dönemde atılabilmiştir. Önder Apo'nun doğuşu ve gelişimi, PKK'nin şekillenmesi, 20. yüzyılın ikinci ve üçüncü çeyreğinde Kürt toplumunun içine düşürüldüğü tüketmeye, yok etmeye, dağıtmaya, onursuzlaştırmaya, köleleştirmeye, iradeden yoksun bırakmaya, kendini inkara ve kendinden kaçışa karşı özgürlük, eşitlik ve demokrasi çizgisi doğrultusunda Kürt bireyinin ve toplumunun yeniden bir ruh, bilinç, felsefe, irade, örgütlülük ve eylem kazanması demektir.

Kürt aydın ve gençliği, kapitalist emperyalist devletçi sistemin Kürt birey ve topluma dayattığı yok oluşa karşı yeni bir özgürlük bilinci ve direnişi geliştirmekte geç kalmamıştır. Hem bütün olumsuzluklara rağmen böyle bir bilinç geliştirme gücünü göstermiş hem de direnişine aktarması gereken cesaret ve fedakarlığı ortaya çıkarmıştır. Her türlü saldırıya karşı özgür, iradeli Kürt birey ve toplumunun duruşunu tam bir kahramanlık çizgisinde ortaya çıkartan ve var eden bir eylem çizgisini, direniş çizgisini PKK hareketi var etmiştir.

Bu çerçevede şu tanımları rahatlıkla yapabiliriz: Önder Apo ve PKK gerçeği, Kürt özgürlük tarihinin günümüze taşınması, Kürt özgürlük iradesinin günümüzde yeniden yaratılması, Kürt öz savunmasının kapitalist emperyalist saldırganlığa karşı yeni bir bilinç

ve irade temelinde yeniden yaratılması demektir. Kısaca, Önder Apo ve PKK gerçeği Kürt toplumu ve bireyi açısından yeni bir felsefe, yeni bir ideoloji, yeni bir siyaset, toplumsal örgütlülük olduğu kadar, yeni bir öz savunma bilinci, iradesi ve Kürt halkının emperyalist devletçi sisteme karşı meşru savunma çizgisi kazanması demektir.

Nitekim Önder Apo ve PKK'nin doğuşuyla birlikte, 20. yüzyılda Kürt bireyine ve toplumuna dayatılan inkar ve imha temelindeki yok oluş tarihi tersine çevrilmiştir. PKK, Kürt tarihinde bir milat olmayı başarmıştır. Baş aşağıya gidişi ifade eden yok oluş tarihini 180 derece tersine çevirerek, ulusal bilincin, ruhun, örgütlülüğün ve eylemin doğuşunu yaratmış, bu temelde ulusal diriliş devriminin başarılmışını sağlamıştır. Kürt halkını özgürlük, eşitlik ve demokrasi çizgisinde, yeniden doğan insanlık alemine katmış, 21. yüzyılın başında da tüm insanlığa büyük özgürlük coşkusu ve heyecanı veren yeni bir halk konumuna getirmiştir. Özgürlüğü için, demokrasi için, kardeşlik için her türlü cesaret ve fedakarlığı göstererek kahramanca savaşıyor, direnen ve bu değerlerden asla vazgeçmeyen, bu yönüyle 21. yüzyılın başında Kürt bireyi ve toplumunu tarihsel geçmişle buluşturan ve Kürt tarihinin en temel özelliklerini günümüz koşullarında yeniden yaratarak, bunların güncel planda hayata geçirilmesini sağlayan bir gelişme olmuştur.

Apocu çizgi Kürt halkının yeni bilincini ifade etmektedir

Kuşkusuz bu, Kürt toplumunun yeniden aşiret düzenine dönmesi, aşiret toplumunu canlandırması anlamına gelmemektedir. Dağılmış, ezilmiş aşiret toplumunu yeniden diriltmenin ve günümüz dünyasında yaşatmanın imkanı da gereği de yoktur. Ama Kürt aşiret toplumunun komünalizm, demokrasi, özgür yaşam, öz savunma ve kolektif iradenin ortaya çıkması bakımından taşıdığı –ilkel de olsa– temel özellikleri alarak günümüzde ulusal düzeyde özellikler haline getirip bunları yeniden topluma vermenin, bu te-

melde yeni bir toplum yaratmanın da adı ve kimliği olmayı PKK başarmıştır.

Apocu çizgi bu bakımdan diğer alanlarda olduğu gibi öz savunma alanında da Kürt halkının yeni bilincini ifade etmektedir. Kürt birey ve halkı için öz savunma bilincinin, örgütlülüğünün, donanımının ve eyleminin nasıl olması gerektiğini Önder Apo ortaya çıkarmış, PKK de bir çizgi halinde bunları karar ve plana kavuşturmuştur. Önderlik ve PKK gerçeği her türlü baskı ve saldırıya karşı direnme kararlılığını, ruhunu, fedakarlığını, cesaretini ve kahramanlığını yarattığı gibi, her türlü inkarcılığa, teslimiyete, uşaklığa, düşkünlüğe karşı da ulusal halk onurunu, bilincini, yaşam felsefesini, iradesini, ilkelerini, kısaca onurlu, şerefli, direngen, kendini savunma cesaret ve fedakarlığına sahip, bu doğrultuda örgütlenmiş ve donanmış bir insan ve toplum gerçeği yaratmayı başarmıştır. Şimdi uluslararası komplo çerçevesinde Önder Apo'ya, PKK'ye saldırılarak, en başta bu bilincin, irade, iddia, özgür duruş yok edilmek, kırılmak, ezilmek istenmektedir.

Delayısıyla Kürt halkının son otuz yılda halk kahramanlığı biçiminde geliştirdiği bütün bu değerler ortadan kaldırılarak, yok edilerek, yeniden Kürt toplumuna 20. yüzyıl ortalarında geliştirilen inkar ve imha süreci dayatılmak istenmektedir. Bu bakımdan Önder Apo'ya yönelen saldırı esas olarak bütün Kürt halkına, Kürt toplumunun varlığına yönelen saldırıdır. PKK'ye yönelen saldırı tüm halka yöneltilmiştir.

PKK'nin ideolojisine, eylem çizgisine yöneltilen saldırı, Kürt halkının özgürlük iradesine, bilincine, duruşuna ve eylemine yöneltilen saldırı konumundadır. Saldırganların bir bölümü 'biz Kürt'e karşı değil de aslında PKK'ye karşıyız' demektir. Bu, bir yanıltmadır, aldatma girişimidir. PKK'ye karşı olup da Kürt'ü kabul etmek mümkün değildir. Köle, uşak, düşkün Kürt'ü kabul etmek anlamına gelmektedir ki zaten o da Kürt değildir. Önder Apo'nun deyimiyle, tarihin çürütülmüş, fosilleştirilmiş topluluğunu ifade etmektedir ki, bu da hiçbir zaman yüzyıllar boyunca aşiret düzeni içinde dağlara

sığınan, özgür yaşamını göçebe toplumu biçiminde, kendi öz savunması temelinde sağlayan Kürt birey ve toplumunu temsil etmemektedir.

Kürt halkı PKK ve Önder Apo iç içe geçmiş bir gerçekliktir

Bu bakımdan çeşitli yanıltmalara aldatmalara karşı duyarlı olmak gerekiyor. PKK'ye, Önder Apo'ya karşı olmak, saldırmak demek, esas olarak Kürt'e, özgür Kürt'e karşı olmak ve saldırmak demektir. Önder Apo'yu ve PKK'yi yok etmek demek, özgür Kürt'ü birey ve toplum olarak yok etmek demektir. Bu nedenle aslında Önderlik gerçekliğine, parti öncülüğüne ve halk gerçekliğine dönük imha tehdidi ve saldırısı güncel planda hala canlı biçimde vardır.

Bunun başarılması için de en kolay görülen yol, Önder Apo'ya ve PKK'ye, onun yarattığı özgür birey ve toplum sistemine özgür, iddialı, iradeli birey ve toplum duruşuna saldırı olmaktadır. Bunun için Önderlik ve parti gerçeğimiz terörist sayılmakta, eşkıya, haydut olarak görülmekte, emperyalist devletçi sistem tarafından, süper sermaye sistemi tarafından bu dünyada yaşayamaz bir konuma getirilmek istenmektedir. Bu da gayet açık ve anlaşılır bir durumdur. Çünkü Önder Apo ve PKK gerçeği, Kürt'ü yutmak ve yok etmek isteyen emperyalist devletçi sistem karşısında özgür ve iradeli Kürt duruşunu, Kürt birey ve toplumunun gelişimini ifade etmektedir.

Kürt'ü yok etmek isteyen, her şeyden önce Önderlik gerçeğini ve PKK'yi yok etmekle bu işe başlamayı gerekli görmektedir. Bu da Önderlik ve parti gerçeğiyle özgür Kürt halk gerçekliğinin ne denli iç içe geçtiğinin, bütünleştiğinin ayrılmaz bir kimlik haline geldiğinin açık bir göstergesi olmaktadır. Bir kere Kürt halkı için, Kürt bireyi için öz savunma bilinci ve meşru savunma çizgisi Önder Apo ve PKK tarafından yaratılmıştır. Hem de en kapsamlı bir biçimde bu çizgi stratejik ve taktik olarak tanımlanmıştır.

Meşru savunma çizgisinin pasif savunma, aktif savunma ve topyekün savunma duruşları Önderlik gerçeğimiz tarafından kapsamlı bir biçimde

tanımlanmıştır. Pasif savunma duruşunun geçen on beş yıldaki pratiği çok yönlü değerlendirilerek günümüze taşınmıştır. Aktif savunmada hedefler, siyaset tarzı, propaganda ve askeri duruş bütün yönleriyle izaha ve ifadeye kavuşturulmuştur. Kısaca hem birey ve toplum için gerekli öz savunma bilinci anlamında hem de bir bütün olarak emperyalist devletçi sistemin saldırıları karşısında toplumun kendisini savunmasını ifade eden meşru savunma çizgisi bakımından gerekli aydınlanma yapılmış ve bunun birey ve toplumda öncü örgütlenme düzeyinde cisimleşmesi sağlanmıştır.

Öz savunma halkın kendi kendisini savunmasıdır

Şimdi gerekli olan, bu bilincin bütün halka taşırılması, bu örgütlülüğün tüm Kürt halkını kucaklayacak şekilde geliştirilmesidir. Ancak böyle olursa bir halk düzeyinde kitlesel öz savunmadan söz edilebilir. Yine toplumun meşru savunmasını güçlü ve başarılı bir biçimde yapması söz konusu olabilir. İşte bu noktada öz savunmayı herkesi içine alan, kadın erkek, yaşlı çocuk bütün Kürt toplumunu bir bilinç, örgütlülük düzeyi, yaşam ve duruş düzeyi olarak tanımlamamız gerekiyor. Ancak böyle olursa bir halk düzeyinde kitlesel öz savunmadan söz edilebilir.

Öz savunma, tanımı gereği kendini savunma ise o zaman halkın öz savunması da bütün halkın kendini savunması anlamına gelmektedir. Tüm kesimleriyle halkın öz savunma bilinci, örgütlülüğüne ve donanımına kavuşturulmasını ifade etmektedir. Kim bunu yapacaktır? Elbetteki parti yapacaktır, PKK yapacaktır. Halka öncülük eden örgütlü güç yapacaktır. Kim bu bilinci yaratacaktır? Kuşkusuz Önderlik yaratacaktır. Geliştirecek ve halka sunacaktır. Önderlik kapsamında gereken görevler yerine getirilmiş midir? En kapsamlı biçimde getirilmiştir. Önder Apo'nun yüzlerce ciltlik kitabı, çözümlemesi, en son İmralı'da geliştirdiği tarihi savunmalar Kürt hal-

kının öz savunma bilincinin en derin biçimde geliştirilmesini ifade etmektedir. Dolayısıyla da Önderlik düzeyinde yapılması gereken görevler fazlasıyla yerine getirilmiştir. Geriye bu bilincin doğru ve yeterli bir biçimde kadın erkek, genç ihtiyar bütün Kürt insanına, toplumuna taşırılması, bu temelde birey ve toplumun eğitilmesi, örgütlenmesi görevi kalmaktadır ki, bu da elbette topluma öncülük eden militanların, kadroların işidir. Onların örgütü olan partinin işidir.

Bu anlamda halkın öz savunmasının geliştirilmesi, örgütlenmesi noktasında en başta parti öncülüğüne önemli ve tarihi görevler düşmektedir. Bilinç ve eğitim olmadan, insanlar nasıl örgütlenip kendilerini savunacaklarını bilmeden elbetteki kendi öz savunmalarını geliştiremezler. İşte bu bilinç de parti demektir. Topluma bu bilinci ancak parti verebilir.

Demek ki halkın öz savunması bilincinin geliştirilmesinde birinci temel görev partiye düşmektedir. Önderliği öz savunma bilincini olduğu gibi tüm topluma taşıma, toplumu bununla eğitme, bu temelde kitlesel düzeyde örgütlenme ve bütün saldırılar karşısında öz savunma strateji ve taktiklere doğru tutusunda halkın kendi varlığını koruma, direniş eylemini etkili bir biçimde geliştirme görevi, partinin görevidir. Partiyle birlikte, halkın öz savunmasını bilinç ve örgütlülük düzeyinde geliştirmesi, özellikle öz savunma eğitiminin yapılması, öz savunma ruhunun, duygusunun geliştirilmesi, bu temelde güven, kararlılık verilmesi noktasında gerillaya da önemli tarihsel görev düşmektedir.

Gerilla meşru savunmanın öncü ve çekirdek gücüdür

Gerilla, esas itibarıyla partinin öz savunma bilinç ve örgütlülüğünü kitle düzeyinde geliştirme görevini birinci planda yapması gereken bir örgütsel kesim olmaktadır. Gerilla, aslında meşru savunma çizgisinin çekirdek gücüdür. Bilinç ve eylem gücüdür, eğitim gücüdür, öncü gücüdür, koordine gücüdür. Dolayısıyla bir yandan kendi gücüne dayanarak Kürt halkının meşru savunmasını yapma görevi varken, diğer yandan öz savunma bilinç ve örgütlülüğünü geliştirerek, tüm kitleleri örgütleyip imha saldırıları karşısında kendini savunacak bir mücadele içerisine çekme görevi de gerilla örgütümüz olan HPG'nin en temel misyonu konumundadır.

Bu anlamda günümüzde Kürt halkına, Önderlik ve Özgürlük hareketimiz temelinde dayatılan imha saldırılarına karşı en büyük öz savunma görevi partiye ve gerillaya düşmektedir. Öz savunma ruhunun, bilincinin geliştirilip tüm halka taşırılmasında, partinin, bu bilincin büyük bir güven, kararlılık, istek çaba haline gelmesinde ve saldırı tehditleri karşısında kendi örgütlü profesyonel gücüyle saldırıları kırma gücünü, eylemini göstermesi itibarıyla de gerillanın kapsamlı tarihsel görevleri mevcuttur.

Gerilla meşru savunmanın öncü ve çekirdek gücüdür. Meşru savunma çizgisini geliştiren, yarı profesyonel askeri güç konumunda, daha yetkin ve bir strateji ve taktik bilimine dayalı olarak imha saldırılarını boşa çıkartacak direniş geliştirmekle sorumlu ve görevlidir. Elbette bir yandan bunu kendi gücüyle geliştirirken, diğer yandan da halkın öz savunmasını geliştirip tüm kitleyi, halkı imha saldırıları karşısında direniş konumuna çekerek, imha tehditlerini, saldırılarını boşa çıkartmayı, halkın varlığını koruyup geliştirmesini sağlamayı gerçekleştirmek de gerillanın en temel görevleri olmaktadır.

Parti ve gerilla tarafından geliştirilmesi gereken halkın öz savunması

çalışmalarında halk öncülerine, milis güçlere önemli görevler düştüğü gibi, başta gençlik olmak üzere tüm toplumsal kesimlere, bireylere de önemli görevler düşmektedir. Bu, bazıları adına bazı kişilerin, kesimlerin yaptığı bir savunma değildir. O, savunmanın başkalarına devredilmesi anlamına gelmektedir ki, daha da ilerletilirse ordulara devretmek, dolayısıyla devlete devretmek ortaya çıkacaktır. Bu da bir başkasına karşı kendimi savunurum derken, devlet gibi bir baskı ve sömürü aracı karşısında kendini köleleştirme, bütün direnme gücünü kaybetme sonucunu ortaya çıkaracaktır.

Dolayısıyla öz savunma, başkalarına havale edilemez bir savunma görevidir. Bizzat bireyin ve toplumun kendisi tarafından yapılması gereken bir savunma görevidir. Bu anlamda da Kürt halkının öz savunmasını gerilla değil, halkın kendisi yapmalıdır. Gerilla sadece buna öncülük eder, bilinç verir, araç gereç verir, eğitim yapar, cesaret verir. Fedakarlık kazandırır, güven verir, kararlılık aşılar. Öz savunma, bütün halkın katıldığı bir savunma anlayışıdır.

Bu anlamda Kürt halkı yaşamak, özgür olmak istiyorsa, geçmişte aşiret düzeninde olduğu gibi şimdi de ulusal düzeyde kendi öz savunma bilincini ve örgütlülüğünü yaratmak zorundadır. Böyle bir görev ve sorumluluğunun olduğunu bilmek, buna göre bir toplumsal yaşam ve örgütlülük ortaya çıkarmak durumundadır.

Öz savunma herkesin katıldığı bir örgütlülüktür

Demokratik komünalizm böyle bir örgütlülüğü ifade ediyor. Demokratik konfederalizm, tabanda halkın komünal düzen içerisindeki yaşamı tam da öz savunmaya uygun düşmektedir. Başlangıçta ideolojik çalışmalar, siyasi çalışmalar, kültürel çalışmalar, savunma çalışmaları biçiminde örgütlenmeler, işbölümleri gelişse de aslında herkesin giderek öz savunma bilincini edinmesi ve öz savunma örgütlülüğü içine çekilmesidir.

Geçmiş tarihi dönemde nasıl ki aşi-

ret topluluğu ekonomik, kültürel yaşam için çalışmak gerektiğinde onu yapmış, saldırılara karşısı kendini savunmak için de yediden yetmişe hareket ederek, dağlara çekilerek ve belli bir işbölümü temelinde herkes mevzilenerek kendini savunmuşsa, şimdi de Kürt ulusal birliği böyle bir demokratik komünal düzeni yaratmak zorundadır.

Öyle ki herkes ekonomik, sosyal, kültürel yaşamın yaratılmasına eşit, özgür demokratik temellerde katıldığı gibi, bir imha saldırısı karşısında kendini savunmak gerektiğinde de yediden yetmişe tüm ulus uygun bir örgütlülük ve mevzilenme temelinde kendini savunma direnişine katılmak zorundadır. Doğru ve yeterli bir öz savunma durumu ancak böyle gelişir. Devletçi sistemlerin Kürt toplumu ve Türk toplumunu ezerek, Kürdistan'ın zenginliklerini sömürmek için egemenlik altına almak amacıyla geliştirdikleri imha saldırıları, işgaller, istilalar ancak böyle topyekün bir savunmayla, halkın öz savunmasıyla kırılabilir.

Kuşkusuz tüm toplumu içine alan öz savunma örgütlülüğüne ulaşmak bir zaman meselesidir. Çaba gerektirir. Belli bir süreci alan yoğun ve örgütlü bir çalışmayla ancak buna ulaşılabilir. Dolayısıyla demokratik konfederalizmin inşa sürecinde, böyle bir kapsamda öz savunma örgütlülüğünü de adım adım geliştirme gereği vardır. Örneğin bir alanda demokratik komünalizm örgütlenirken nasıl ki toplumsal yaşamın çeşitli alanlarına dair işbölümleri yapılıyor, komiteler, komisyonlar örgütlenirliyorsaydı, ekonomik, sosyal, kültürel yaşama, sağlığa, eğitime ilişkin yapılıyorsa, aynı şekilde öz savunmaya ilişkin de işbölümleri olmak, öz savunma komisyonları veya komiteleri, birlikleri örgütlemek, eğitmek gereklidir.

Kendi celladına yalvarmak çaresizliktir

Bu, demokratik komünalizmin örgütlendiği her alanda olmalıdır. Hatta en önde örgütlenen birkaç komisyondan birisi ve en sağlam öz savunma komitesi olmalıdır. Çünkü Kürt halkı imha tehdidi altındadır. Her gün hakarete uğramaktadır, küfürle karşılaşmaktadır. Tehdit edilmektedir, saldırıya maruz kalmaktadır. Polis tutuklamakta, asker kurşunlamakta, işgalci ve sömürgeci güçler 'en iyi Kürt ölü Kürt'tür' şiarıyla Kürt toplumuna yaklaşmaktadır. Böyle bir durumda da Kürt halkının kendi varlığını korumak için en başa öz savunma örgütlülüğünü alması en doğal durumdur.

Bunun için de bir köyün, kasabanın, mahallenin, şehrin, okulun, işyerinin en dinamik gücü, en fedakar, cesur insanları gençleri, genç erkek ve kadınları öz savunma görev ve sorumluluğunu üstlenmelidir. Öz savunma komisyonları ya da büroları biçiminde kendilerini örgütlemeli, eğitmeli, donatmalı, en azından kendi alanlarına, komünlerine, bölgelerine yönelen saldırılar karşısında kendi direniş mücadelelerini bu örgütlülük temelinde geliştirmelidirler. Bu, her yerde yapılabilir. Çok zor değildir. Ancak günümüz koşullarında yapılmış da değildir. Henüz köylerde, sokaklarda, mahallelerde Kürt toplumunun ve gençliğinin böyle bir bilinci edindiği söylenemez. Dolayısıyla böyle bir örgütlülük içinde olduğu da söylenemez. Çok cılız ve zayıf bir bilinç vardır. Bazı yerlerde ilkel canlının tepkisi veya refleksi düzeyinde direniş tepkileri gösterilebilmektedir.

Bazı yerlerde ise o bile gösterilememektedir. Ölmüş bir durum yaşanmaktadır. Daha da ötesi, kendi celladı-

“Öz savunma, başkalarına havale edilemez bir savunma görevidir.

Bizzat bireyin ve toplumun kendisi tarafından yapılması gereken bir görevidir. Bu anlamda Kürt halkının öz savunmasını gerilla değil, halkın kendisi yapmalıdır. Gerilla sadece buna öncülük eder, bilinç verir, araç gereç verir, eğitim yapar, cesaret verir. Fedakarlık kazandırır, güven verir, kararlılık aşılar. Öz savunma, bütün halkın katıldığı bir savunma anlayışıdır”

na yalvaran, kendi savunmasını celladından bekleyen bir tutum şu veya bu biçimde gözükmektedir. İşte devlet nerede, güvenlik kuvvetleri ne yapıyor, can güvenliğimiz tehlikede, şuyumuz savunulmuyor, şu hakkımız verilmiyor, şu işlerimiz yapılmıyor diye gün geçmiyor ki bir basın yayın organında Kürdistan'ın herhangi bir yerinde halkın bir yakarışını duymayalım. Bunlar üzüntü verebilir, bunlar haklı olabilir. Bu insanların çağrılarının bir anlamı olabilir, ama kesinlikle günümüz koşullarında gerçekçi değildir. Gerçekleşmesi asla mümkün değildir. Bir çarpıtmayı ifade etmektedir. Öz gücünü örgütleyeceği, öz savunmasını yaratacağı, bu temelde kendini yürüteceği yerde, kendi celladından bunları isteme gafletini, bilinçsizliğini yaşamaktadır. Bu bir bilinç çarpıtması, duruş çarpıtması anlamına gelmektedir. Bir kere en başta bunun kesinlikle düzeltilmesi gerekiyor.

Herkes iyi bilmeli ki zaten o devlet bunu istiyor. Devlet senin örgütsüz kalmanı, işsiz kalmanı, aç kalmanı, susuz kalmanı, yozlaşmanı, çürümeni, lümpen olmanı istiyor. Bunun için örgütlü politikalar geliştiriyor, bir yığın paralar döküyor. Bu tür yaklaşımlar, olgunun bir yanını görüp diğer yanını görmemek demektir. Toplumda yaşanan olumsuzlukları birey ve toplumun içine düşürdükleri durumu görmek, ama bunun nedenlerini görmemek, anlamamak, dolayısıyla onları giderecek bir tutumun sahibi haline gelemecek demektir. Yanlıştır, bu durumun kesinlikle aşılması, giderilmesi gereklidir. Bu da doğru bir bilinçlenme işidir. Öz savunma bilincini, meşru savunma çizgisini doğru öğrenmek, toplum olma, ulus olmak bilincini doğru kavramak, bu ulusun nasıl bir tehdit ve tehlike altında olduğunu görerek buna göre bir tutum almayı gerektirir.

Bu gösteriyor ki bilinçte çarpıtmalar var. Özellikle 20. yüzyılın o köleleştirme döneminin, baskı, ezme ve katliam döneminin bilinçte yarattığı çarpıtmalar var. Daha sonraki süreçte, özellikle kapitalizmin insanın ruhunu köleleştiren saldırıları karşısında adeta kendini kaybetme, ölçülerini ve özelliklerini yitirme durumu yaşanmıştır.

Kendi celladı kapitalist sistemken ondan kurtuluş bekleyen, baskı yapmayı, köleleştirmeyi ve yok etmeyi isteyen devletken devleti kurtarıcı gibi gören mantık, düşürülmüşlüğü mantığıdır. Öncelikle bu gerçeği görüp düzeltmek gereklidir. Ancak bu yapıldığı ölçüde bir öz savunma örgütlülüğü ve duruşu gelişebilir.

Doğru yaşam ilkeleriyle de öz savunma yapılabilir

Bu noktada gerçekten birçok yerde pratikteki zayıf duruşlar söz konusudur. Bilinç doğru olmazsa elbetteki örgütlenme de olmamakta, eylem de ge-

lişmemektedir. Örneğin birçok kasabada, mahallede yurtseverlikle, demokratikle, halkın özgür demokratik duruşuyla çelişen birçok söz, davranış olmasına rağmen bunlara karşı hiçbir ses çıkartılmamaktadır. Yaşam dinamiklerini bozmak, parçamak için egemen devletçi sistem tarafından geliştirilen birçok yozlaştırıcı politika, çetecilik, fuhuş, kapkaççılık, lümpenizm benzeri saldırılar adeta tepkisiz karşılanmaktadır. Oysa ki bunlar oldukça örgütlü geliştirilmektedir. Nasıl ki kapitalist sömürgeci sistem toplumsal örgütlülüğü dağıtmak için katliamlar uygulamış, insanları örgütsel düzenlerinden koparmışsa, şimdi de asimilasyoncu düzen ve yozlaştırma sistem, bireyi her türlü toplumsal değerden kopartarak, böylece toplumun örgütsel

gözeneklerini parçalayıp toplum olma bilincini yok ederek, tüm direnme daimarlarını kesmek, kırmak amacı gütmektedir. En büyük katliam ve imha tehdidi Kürt toplumuna karşı bu biçimde yürütülmektedir. Öz savunma esas olarak bunlar karşısında da bir savunmayı ifade etmektedir.

Şurası yanlış anlaşılmamalı: Öz savunma bir yaşam çizgisidir, bir duruştur, bir ideolojidir, bir siyasettir, bir örgütlülüktür. Yoksa öz savunma öyle sadece silahlı saldırılar karşısında kendini silahlı savunma değildir. İdeolojik saldırılar karşısında kendini savunmak, felsefi saldırılar karşısında kendini savunmak, kültürel saldırılar karşısında kendin savunmak öz savunmanın özünü oluşturmaktadır. Örneğin asimilasyona karşı Kürt dilini, kültürünü savunmak ve geliştirmektir. Örneğin fuhuşa, çeteciliğe, yozlaştırmaya karşı toplumun özgür demokratik yaşamını, örgütlülüğünü korumak öz savunmak esasıdır. Bu bakımdan da toplumun ideolojik, örgütsel ve askeri bakımdan imha edilmesine dönük bütün saldırılara karşı toplumun kendi özgür demokratik bilincini, örgütlülüğünü ve yaşamını korumasına öz savunma diyoruz. Bu da tüm halka, topluma, elbetteki herkese önemli görevler yüklemektedir.

Birçok Kürt yerleşim yerine her türlü yozluk, bireyi ve toplumu tüketen özellikler dayatılıyor. İnsanlar alınıp satılıyor. Birey ve toplum sağlığını bozacak her türlü işler yapılıyor. Buna karşı sessiz kalınıyorsa, işte orada öz savunma yok demektir. Bilinç olarak da örgütlülük olarak da öz savunma yok demektir. Oysa ki öz savunma, işte öyle bir yerde, topluma ve bireye zarar veren tüm bu saldırılar karşısında birey ve toplumun özgür yaşamını savunma bilinci ve eylemi demektir. Bunu da herkes yapabilir. Kötüye yanlışa, insanı, toplumu çürüten her türlü değere saldırıya karşı doğruyu görmek zor değildir. Doğr görülürse, bunu gerçekleştirmek için mücadele etmek de zor olmayacaktır. Rahatlıkla üç beş insan bir araya gelerek, gençlik grupları örgütlenilerek, belli bir bilinç

eğitim verilerek bu tür saldırılar karşısında öz savunma görevleri yerine getirilebilir.

Her şeyden önce doğru yaşam ilkeleri ortaya konarak öz savunma görevi yerine getirilebilir. Kötülükleri geliştirilenler uyarılarak ve toplum bu tür saldırılar karşısında örgütlenilerek öz savunma görevleri yerine getirilebilir. Dahası, nasıl ki kötülükler saldırgan- sa, özgürlüğü, demokrasiyi temsil edenler de mücadeleciler olurlarsa, bu görevler rahatlıkla yerine getirilebilir.

Başkasından bekleyen yaklaşım doğru değildir

Herkes kendi köyünü örgütleyip temiz tutabilir. Herkes kendi mahallesi- ni, sokağını, okulunu, işyerini, her şeyden önce akraba çevresini temiz tutabilir. Öz savunma bilincine uygun hale getirebilir. En azından oralarda kötülüklerle karşı mücadele edebilir. Bundan da uzak durulursa, oralarda teslimiyet vardır, kötülük vardır, düşkünlük vardır. Yaşam emarelerini kaybetme vardır. O duruma düşen bir toplumun da yaşam gücü olamaz.

Kürt toplumu böyle bir duruma düşürülmek istenirken, bu sürece Önder Apo tarafından müdahale edildi. PKK, Kürt toplumuna dayatılan bu tarz yok etme biçimine karşı özgürlük, eşitlik ve demokrasi çizgisinin bir müdahalesi olmaktadır. Önder Apo öncülüğünde gelişen bu müdahale, topluma dayatılan bütün yok edici kötülükleri ortaya çıkartarak, Kürt toplumunun özgür, demokratik yaşam ölçülerini, bilincini, örgütlülü- ğünü ve eylemini geliştirmiş, böylece yeni bir Kürt bireyi ve toplumu, onuruna, özgürlüğüne, eşit ve demokratik yaşama düşkün, bu değerlere sahip, bunları en yüce değer bilen ve bunun dışında yaşam tanımayan yeni bir Kürt tipi ve halkı yaratmıştır.

Doğru halk, doğru duruş böyle bir duruştur. Bunu esas almak, ulaşmak, bunu her tarafa yaymak günümüzün en temel görevidir. Dolayısıyla başkasından bir şey bekleyen, hep devletten ya da gerilladan, Önderlik- ten bir şeyler uman bir yaklaşım yeterli değildir. Doğru olan, Önderli-

ğimizin de hep ifade ettiği gibi, insan- ların ve toplumun kendi yaşam bilin- cine ulaşması, kendi özgür ve demok- ratik yaşamını kendi gücü ve çaba- sıyla yaratmasıdır. Bu da halkın de- mokratik komünal örgütlülüğüdür, demokratik serhildanı geliştirmesidir.

Her alanda kapitalist devletçi sis- temin ister yozlaştırıcı saldırılarına, ister askeri saldırılarına karşı olsun, meşru savunma çizgisinde öz savun- ma bilincini, örgütlülüğünü geliştire- rek toplumun kendini savunması, ge- leceğin kazanılması açısından gerekli ve zorunludur. Aslında Kürt toplu- muna güncel planda dayatılan imha saldırısına karşı doğru duruş bu ol- maktadır. Meşru savunmayı sadece Türk ordusunun veya polislinin geliştirdiği saldırılar karşısında ele almak yetersizdir. Kuşkusuz o da önemlidir, geliştirmek gerekir.

Örgütlülük bütün saldırıları boşa çıkartır

Bu anlamda gerillayı büyütme, geliştirmek gerillaya katılma teşvik etmek, kız olsun, erkek olsun bütün gençleri dağa, özgürlük alanlarına çı- kararak gerillalaşmaya yöneltmek el- bette gerekli ve doğru yurtsever tutumdur. Bu olamıyorsa da en azın- dan her genç olduğu yerde doğrulu- ğu, adaleti, güzelliği, eşitliği temsil et- mek, bunları örgütlemek, bunlar te- melinde yaşamak ve bunlara yönelen saldırılar karşısında kendini örgütle- yerek direniş içerisinde olmak gibi bir tutumu geliştirmelidir.

Kürt toplumu böyle olursa, toplum her alanda bu biçimde direnişe geçerse, o zaman istediği kadar Türk ordu- su ve polisi saldırınsın, o saldırılar hep boşa çıkar, sonuçsuz kalır. Askeri sal- dırlar, esas olarak ideolojik, sosyal, kültürel saldırıların varlığı ortamında ve ona karşı direnilemediği bir ortam- da tehlikeli olmaktadır.

İdeolojik olarak kendimizi doğru ya- şam çizgisinde tutarsak, kültürel de- ğerlerimizi geliştirirsek, kapitalizmin her türlü yozlaştırıcı çabasına karşı uyuşturucusuna, fuhuşuna, ceteleş- tirmesine, çıkarıcılığa, her türlü şeyi alıp satmasına, böylece insanın ruhu-

nu tüketme girişimine karşı temel in- sanlık değerlerini, Kürt ulusal kültürel değerlerini sağlamca koruyan bir ko- numda olursak, toplum her alanda böyle bir duruş sahibi olursa, o zaman istediği kadar asker ve polis saldırısı olsun başarısız kalır. İstedikleri kadar tüm Ortadoğu gericiliğine güvenerek bu saldırıları Kürt halkına karşı geliştirsinler, kendisini bu biçimde ör- gütlemiş, temel değerleriyle bütünleş- miş, bu konuda sağlam bir duruş sa- hibi olan Kürt toplumu karşısında bü- tün bu saldırganlar yenilmekten kur- tulamaz. Doğru olan da böyle bir ko- numu yaratmaktır.

PKK, böyle bir toplum yaratmanın çizgisidir. Önder Apo'nun demokratik konfederalizm çizgisi tüm toplumu böyle bir örgütlülüğe kavuşturma çiz- gisidir. Görev, tüm devrimci demok- rat kişiler açısından en temel görev, bu bilinci herkese yaymak, tüm top- lumu bu temelde eğitmek, bununla da yetinmeyerek adım adım her alan- da bu bilinç temelinde yeni bir top- lumsal örgütlülüğü yaratmaktır. Bu başarıldıkça Kürt halkı öz savunma- sını sağlamlaştırmış olur. Dolayısıyla her türlü tehlike karşısında öz irade- siyle özgür ve bağımsız temelde ken- dini yöneten bir toplum haline gelir. Bu da demokratik konfederalizm çiz- gisinde örgütlenen Kürt halkının ye- nilmezliğidir. Sağlam duruşudur. Öz- gürlüğe ve demokrasiye bağlılığıdır. Bu temelde tüm toplumlarla kardeşçe ilişki ve işbirliği kurarak geleceği ya- ratma durumudur.

Demek ki günümüzde topluma da- yatılan imha tehdidi ve bu temelde ge- liştirilen saldırılar ne kadar amansız ve fazla olursa olsun bunları boşa çı- kartmanın yegane yolu, öz savunma bilinci ve örgütlülüğünü geliştirmektir. Demokratik komünalizm çizgisinde, tüm Kürt toplumunu bulunduğu her yerde kendi çıkarlarını kendi örgütlü- lüğü temelinde koruyan, bu anlamda da her türlü ideolojik, kültürel, askeri saldırılara karşı kendini savunmayı bilen bir toplum haline getirmektir. Konfederalizm çizgisinde örgütlenen Kürt toplumu demokrasinin öncüsü olacak, her türlü saldırı karşısında ye- nilmezliği sağlayacaktır.

Zilan tarzı her birimiz için esas alınması gereken bir doğrultudur

“Zilan yoldaşın vasiyetini ve Önderliğe olan bağlılığını anlayan, bunu kendisi için esas alan onlarca yoldaş, onu bir yaşam felsefesi ve kaynağı olarak yüreklerinde taşıdılar. Amaç ve hedefe kilitlenirken hep O’nu düşünerek sonuç alıcı olabildiler. Zilan’ın yaşam felsefesini ve kısa zaman kesitine sığdırdığı büyüklük ve bilinç derinliğini anlayan yoldaşlar, kendilerini çalışmalara katarken tereddütsüz oldular. Ve zor olanı başardılar. O’nu kendileri için bir yaşam gücü ve iradenin zaferi olarak ele alarak başarının sırrını çözdüler”

Zilan yoldaşı şehadetinin on birinci yıldönümünde anarken, O’nun Başkan Apo’yu anlayan ve uygulayan büyüklüğü karşısında saygıyla eğiliyor ve tüm özgürlük şehitlerine bağlılığımızı belirtiyoruz.

Önderliğimizin de ifade ettiği gibi, “Zilan yoldaş kişiliğinde ve eyleminde ölümü alt etti.” Ölüme giderken bile büyük yaşam yürüyüşü halindeydi. Zilan arkadaş, büyük bir bilinç derinliği içinde yerinde, z a - ma-

nında harekete geçmenin sembolü olurken, Önderliğin Kürt halkı için insanca ve onurluca bir yaşam açısından belirleyiciliğini, önemini anlamış ve buna cevap olmanın eylemini gerçekleştirmiştir.

Bu eylem, öyle duygusal ve yalnız bir sürece cevap olma anlamında gerçekleştirilen bir eylem değildir. O açıdan hala güncelliğini koruyan tarihsel bir eylemdir. İnsanca var olmanın ve yaşamanın eylemi olarak geçerliliğini korumaktadır. Bize dayatılan imha inkar politikalarına karşı bir duruştur. Nasıl yaşamalı ve mücadele edilmeli sorularına bir cevap niteliğini taşımaktadır.

**Zilan duruşuyla sürece
cevap vermeli
ve kazandırmalıyız**

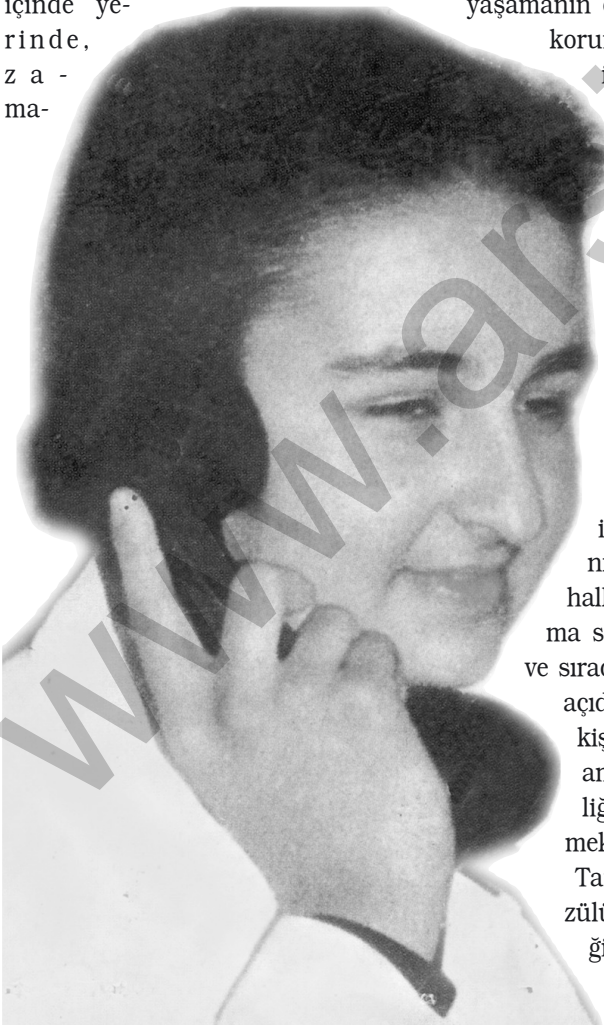
Zilan arkadaşın eylemi, insanca bir yaşam şansının verilmediği bir ülkede halk olarak kimliğini kazanma savaşıdır. Öyle bir anlık ve sıradan bir eylem değildir. Bu açıdan hem Zilan arkadaşın kişiliğini hem de eyleminin amacını çok köklü ve derinliğine sorgulamak gerekmektedir.

Tarihin derinliklerinden süzülüp gelen sevginin, güzelliğin, bilinç derinliğinin adı olan Zilan kişiliği ve direnişçiliğini anlamak, çağ-

rısına cevap olmak kolay olmasa da vasiyetinin gereklerini iyi anlamak ve günümüz koşullarında gereklerini yerine getirmek, her birimize büyük sorumluluklar yüklemektedir.

Zilan eylemliliği, düşmanın sınır tanımayan saldırılarına karşı bir cevap, uluslararası komploya karşı bir uyarıyı ifade etmektedir. Bu kapsamda Zilan arkadaşın eylemi bir yandan düşmanın Önderlik ve halkımız üzerindeki saldırıları boşa çıkarmak iken, bir amacı da uluslararası komplo karşısında örgüt kadrolarını düşmanın tehlikeli politikalarını görmeye ve bunun karşısında etkili mücadele tarzını yakalamaya yöneltme, yaşanan duyarsızlıklara karşı uyarıcı olmaktadır. Özgür militan kişiliği yakalamadaki kıstasları kendi kişiliğinde ortaya koyarken, eylem tarzındaki tıkanmanın aşılmasında eylem tarzı, örgütleyiciliği, kararlılığıyla taktik önderliğin nasıl olması gerektiğini ortaya koymuştur.

Zilan duruşu ve çağrısını doğru anlamak ve bunu yaşamın her alanında esas almak, kazandırıcı bir tarzı sahip olmayı getirir. Yoksa hiçbir biçimde insana yaşam hakkı tanımayan, dilini, kültürünü yok sayan, inkar ve imhada ısrar eden politikalara karşı yaşam şansı yoktur. İnkâr imha politikalarına eylemiyle ‘dur’ diyen Zilan yoldaş, Türk devletinin 1995 yılında gerçekleştirdiği topyekûn savaşla, bu yılı PKK’nin bitiş yılı olarak belirlemesi karşısında eylemiyle düşmanı sarsmıştır. Özgürlük hareketini imha etme, geriye kalanları ise onursuz bir yaşam içinde tutmanın amaç-

landığı ve bunu gerçekleştirmek için milli birlik söylemleriyle şovenizmin alabildiğine körüklendiği bir süreçte Zilan arkadaş, bu politikalara 'dur' demesini bilmiştir.

Zilan tarzı Önderliği doğru anlamak ve hissetmektir

Zilan kişiliğini, yaşam ve eylem tarzını güncelleştirmemiz bugün her dönemden daha fazla önem taşımaktadır. Türk genelkurmaylığı başta olmak üzere devlet kurumları 'tek bir fert kalımayınca' kadar bu mücadele devam edecek' açıklamalarıyla, inkar imha politikalarında ısrarlı olacağını ortaya koymaktadır. Türk genelkurmayı açıklamaları ile tam bir şoven dalga estiren, Türk halkını

Kürt halkını linç etmeye çağırmakta ve bunun üzerinden Kürt halkının imhasında başarıya ulaşmanın çabasını sergilemektedir. Neoittihatçıların 'ne mutlu Türküm' diyenlerin dışında hiç kimseye yaşam hakkı tanımayan imha politikaları, hareketimize ve halkımıza karşı imha girişimlerini Önderliğimizin zehirlenmesiyle tırmandırmaktadır.

Son dönemlerde Kürdistan kırmızı çizgiler içine alınarak, topyekün savaş kararı daha etkili bir biçimde devreye konulmaktadır. Bu saldırılar ve imha politikaları karşısında Zilan kişiliği ve duruşuyla süreci doğru anlamak ve karşılamak her militanın görevi olmakla birlikte, Türkiye'nin götürülmek istendiği noktaya karşı durmak, bunun bilinci içerisinde olmak önem taşır.

Önderliğimizin "Türkiye Iraklaştırılmak isteniyor" noktasında duyarlı olmamızı, barış ve demokrasi mücadelesini sürdürmemizi istediğini unutmadan, onurluca, insanca yaşamın duruşuna bağlı kalarak Zilan direnişçiliğini esas almalıyız. Barış ve demokrasinin nasıl olması gerektiği konularında pratik politikada ne yapılması gerektiğini ortaya koyan Önderliğimizin, yalnız Kürt halkının değil, Ortadoğu

halklarının da özgür birliktenlik içinde ve kardeşçe bir arada yaşama felsefesini esas almalıyız. Yıllardır Kürt halkının sergilediği sabırlı, sağduyulu ve bilinçli demokrasi mücadelesine karşılık, Türk devleti 'tek bir fert kalana kadar savaşıyoruz' mantığıyla şiddeti tırmandırırken, Önderliğimizi İmralı'da tutsak etmekle yetinmedi, zehirleyerek imha etme amacını bir kez daha en üst düzeyde ortaya koydu.

Gelenen aşamada imha politikası tırmandırılarak ve derinleştirilerek beynimize ve yüreğimize zehir verilerek sonuç alınmak isteniyor. Sınır ta-

"Zilan arkadaş olmak üzere on binlere varan şehitler gerçeklerimizde ispatlandığı gibi, devrim ve devrimci duruş; düşünce derinliği içinde örgütlenme, bireyin kendisini netleştirme, arındırma, kendisini bulma ve etkili bir mücadeleci kişiliğe ulaşma olayıdır. Kazanmaya, başarıya kilitlenmeyi gerektirmektedir. Sıradan bir yaşama razı olan, çabasız, emeksiz kendisini yaşatanların yenilgisi kaçınılmazdır"

nımayan bir yönelim ve saldırı karşısında sessiz kalmayan Kürt halkı ve özgürlük hareketi, yeni bir mücadele aşamasının başında Zilan arkadaşın yaşam tarzı ve duruşu karşısında bir kez daha kendisini sorgulayarak, Önderliğine sahip çıkmanın ve etrafında kenetlenmenin derinliği içinde olmalıdır.

Zilan tarzı; Önderliği doğru anlamak ve hissetmekse, halka bağlı bir özgürlük militanı olmaksızın, bu yapmak durumundadır.

Komploları boşa çıkartmak Zilan tarzını anlamakla mümkündür

Zilan yoldaş, Önderlik üzerindeki imha saldırılarını o yıllarda hissederek harekete geçer ve mektubunda "her halkın tarihine bakıldığında özellikle devrim süreçlerinde mücadele veren ve başarıyla kurtuluşa götüren, yaşadıkları döneme damgasını vuran önderlikler vardır. Tarih öndersiz hiçbir ulusal ve sınıfsal hareketin gerçek anlamda da başarıya gitmediğini doğrulamaktadır. Önder; yaşatılmak istenen yenilik ve gelişmeleri en üst düzeyde

temsil eden, yani yeni insan, yeni toplum düşüncesine denk, bütün yaşamını bir halkın yaşamına göre düzenleyen, kendi kaderini halkın kaderinde bulan ve o halkın acılarını, duygu ve taleplerini en derinden yaşayan ve kurtuluş için pratik görevleri en üst düzeyde omuzlayandır" tanımlamasını yaparak, Önderliğimize yönelik saldırılara karşı derin bir bilinç ve duyarlılıkla karşı koymuştur. Önderliğimizin kendini halkına ve insanlığın yaşamına adanmış büyüklüğünü görmüş ve o yıllarda kaleme aldığı mektubunda düşüncelerini en yalın ve açık bir biçimde dile getirmiştir.

Zilan arkadaş mektubunda, "İnsanlık tarihine baktığımızda, gerek ulusal, gerek sınıfsal kurtuluş mücadelesini veren halkların, devrimin gerçekleşme olanağını yaratan tarihi, sosyal, siyasal ve kültürel bir zemini ve birikimi vardır. Kürt halkına karşı olan ulusal inkar bu halklara karşı yoktur. Kişilik sorunları bizdeki gibi derin değildir. Tarihleri bizdeki kadar çarpıtılmamıştır. Kadın cinsi bu kadar sömürülmemiştir. Dini olgular bizdeki kadar kötü tarzda işlenmemiş ve halklara karşı kullanılmamıştır. O halkların mevcut konumlarına karşı bilinçli bir tepkileri vardır. Özgürlük ve eşitlik düzeylerinde gelişmeler vardır. Önderlerinin güç aldığı belli bir aydın kesim vardır. Kürdistan devriminde ise bu belirtilen hususların tümü bitmiş bir durumdaydı" diyerek, Önderlik gerçekliğine yaklaşımını bu cümlelerle ifade etmiştir.

Uluslararası komplonun planlandığı o süreçte, Önderliğin nasıl hedeflendiği ve nasıl sahiplenilmesi gerektiği hususunda bilinçli net bir tavrın sahibi olmasını bilmiştir.

Bu anlamda özgürlük hareketimizin geldiği aşama ve mücadele gerçeğimizin bir gereği olarak Zilan direnişçiliğini anlamaya çalışarak, Önderliğimize yönelik saldırının altında yatan gerçeği görmek durumundayız. Türk devletinin ve uluslararası güçlerin neden 'Apo'suz, PKK'sız Kürt çözümünü' öngördüklerini ve yıllarca süren ulus-

lararası komplo konseptleri ile uygulama ve politikalarını çözümleyerek, sürece doğru katılımı sağlamak ve etkili mücadele yürüterek, bu saldırıları boşa çıkarmak Zilan yoldaşı anlamakla mümkündür.

O, daha yıllar önce büyük bir öngörü ile Önderliğe ve PKK'ye karşı saldırıların altında yatan gerçeği görerek, boşa çıkarmanın eylemliliği içine girebiliyorsa, bizler günümüzde deşifre olan, adım adım boşa çıkarılan ve büyük bir direnişle karşılık verilen uluslararası kompionun son çırpını ve politikalarına karşı özgürlük mücadelemizi yükselterek cevap olmalıyız.

Devrim ve devrimci duruş düşünce derinliği içinde örgütlenme ister

Bu konuda Önderliğimiz *"Zilan kişiliği ile yalnız düşmanı değil, her türlü basit duyguları, ucuz yaşamları ve yenilgi kişiliğini yerle bir ettik"* diyerek, Zilan yoldaşın büyük yaşam çağrısına nasıl cevap olunacağını çözümlemeleriyle ortaya koymuştur. Amaçta ve kavrayışta yoğunluğun, netliğin bireyi nasıl güçlü kıldığını ve sonuç alıcı olduğunu göstermiştir. Sıradan katılım ve yürüyüşün yoğun bir saldırı altında olan halk gerçekliğimize cevap olunmayacağı açıktır. Devrim olayının öyle sıradan duygu ve düşüncelerle karşılanamayacağı ortaya çıkmıştır.

Başta Zilan arkadaş olmak üzere on binlere varan şehitler gerçeğimizde ispatlandığı gibi, devrim ve devrimci duruş; düşünce derinliği içinde örgütlenme, bireyin kendisini netleştirme, arındırma, kendisini bulma ve etkili bir mücadeleci kişiliğe ulaşma olayıdır. Kazanmaya, başarıya kilitlenmeyi gerektirmektedir. Sıradan bir yaşama razı olan, çabasız, emeksiz kendisini yaşatanların yenilgisi kaçınılmazdır. Bunu doğallaştıran ve ortama dayatanlara karşı mücadele etmek, Zilan yoldaşın anısına bağlılığın bir gereğidir. O'nun çağrısı; yeni bir yaşamın nasıl yaratılacağının ve halka nasıl layık olunacağının çağrısıdır. Başta Önderliğimizin yetmez yoldaşlık belirlemesi ve uluslararası komploya karşı duruşun doğru sorgulanması, Zilan

yoldaşın çağrısını anlamaktan geçer.

Zilan yoldaş, kadın kurtuluş ideolojisi çerçevesinde kadının düşünsel, siyasal ve felsefi anlamda özgürleşmesi açısından Önderliğin sarf ettiği emeğe karşılık *"keşke canımdan başka verecek bir şeyim olsaydı"* sözleriyle ifade ederken, tarihi ve vicdani sorumluluğunun derinliğini de ortaya koymuştur.

Zilan çizgisinde yürümenin kararlılığını taşıyan ve bunun pratik uygulayıcısı olmanın çabasını vermeye çalışan kadrolar olarak, kendimizi hem Önderliğimizin kadına duyduğu sevgi, güven hem de Zilan arkadaş şahsında tüm şehitlerimiz karşısında sorgulamalı, onları anlamalı ve uygulamalıyız.

Önderliğimiz, İmralı'da sürdürdüğü ideolojik, felsefik çalışmalarıyla barış ve demokrasi mücadelesinin yol ve yöntemlerini, örgütlenme esaslarını belirleyerek, bizlere yeni bir ufuk kazandırarak, nasıl bir yaşam, nasıl bir topluma ulaşmamız gerektiğini de ortaya koymuştur. Savunmalar özgür birey, özgür toplum gerçekliği kadar insanlığın kaybettiği ve sürüklendiği kaosu aşılması için nasıl bir mücadelenin yürütülmesi gerektiğini de her açıdan belirlemiştir. Önderliğin kadın militanları olarak, Önderliğin barış ve özgürlük çabaları karşısında doğru bir kavrayış kadar uygulama gücü de göstermeliyiz. Aksi takdirde hem şehitlere karşı verdiğimiz sözleri yerine getiremeyiz, hem de Önderliğimizin emeklerine layık bir pratiğin sahibi olamayız. Bunun için özgürlük militanları olarak her şeyden önce militanlığın ön gördüğü kişilik, mücadele ve yaşam tarzını yakalamak durumundayız. Bu da Zilan kişiliğini anlamak ve uygulamaktan geçer.

Zilan tarzı, yaşamak ve başarmak için her birimizin esas alması gereken bir doğrultudur. Aynı zamanda da Önderliğin *"Zilan büyük bir sözleşmedir"* belirlemesine bağlı kalarak, O'nu kendimiz için nasıl somut bir yaşam gerçekliğine dönüştüreceğiz noktasında yoğunlaşmalıyız. Bunun savaşımını ideolojide, pratikte, ruhta, bilinçte güçlü vererek sonuç alabiliriz. Zilan yoldaşı anlamak ideolojide netliği gerektirir. Amaca kilitlenmeyi, yanlış yaşam ve tutumlara karşı mücadeleyi şart koşar.

Zilan kişiliği, yaşamı anlamlı kılmak, iradede keskinlik ve çaba büyüklüğü ile zorlukların üstesinden gelmektir. O, Dersim'in asi ve bir o kadar da özgür dağlarında devrimci mücadeleye katılırken, elinde silah tuttuğu kadar Önderliği okumaya ve anlamaya da büyük önem vermiştir. Kısa bir zaman dilimi içinde de olsa Önderliğin çözümlemelerini okumuş, ruh ve düşünce güzelliğini kaynağından içerek susamışlığını gidermesini bilmiştir. Bununla yetinmemiş, anladığını eyleme dönüştürmüştür. Kişiliği ve pratiğiyle Dersim'in savaşla kurtulmuş topraklarına bir su gibi akmış ve duruşuyla dağlarına bir o kadar heybet katmıştır. Ve Zilan işgal edilmiş bir ülkede, yaşamın kölece değil, özgürlük savaşçısı olarak nasıl yaşanılacağı noktasında bir ses olup yankılanmıştır. Bu açıdan, Zilan kişiliğinde yalnız düşmanın işgaline dur denilmediği, yenilgili kişiliğin ucuz yaşam arayışlarının ve basit duyguların PKK'de yaşam hakkı bulamayacağını göstermiştir.

Zilan'ı anlamak büyük yaşamak demektir

Uzun yıllar saflarda, içimizde kalmasına rağmen, sorunlu ve çözümsüz duruşlar yaşıyorsa, bunun militan duruş açısından neyi ifade ettiği noktasında sorgulanması gerekmektedir. Oysa Zilan'ı anlamak büyük yaşamak demektir. Kendini geliştirmeyen, katmayan ve şikayetlerle kendini gerekçelendirenlere ve 'bunaldım, daraldım, yaşam beni sıkıyor' diyenlere ne denebilir? Bunlar, yaşam iddiası zayıf, iradi duruşu kendinde yaratamayan ve militan duruşta kararlı olmayan bireylerdir. Bu da Zilan'ı anlamaktır, yaşamamaktır.

Önderliğimizin bu konuda belirttiği gibi, *"Zilan'ın diğer bir vasiyeti de budur. Büyük eylemi ile büyük yaşam istemini ilan ediyor. Bu da sizin için şu anlama geliyor; özgür iradeye, büyük yaşam ifadesine uygun olacak kimlikler ortaya çıkıncaya kadar ustaca ve büyük eylemlilikle mücadeleye devam demektir."* Bu duruş, özgür iradeyle yaşamda ve çalışmanın her sahasında

başarılı olmak demektir. Ancak bunun karşısında içimizde buna ters pratikler veya buna denk düşmeyen kadrosal duruşlar mevcuttur.

Açıktır ki, Zilan gerçekliği karşısında bu duruşlar kabul edilemez. Yıllarca birey iradesi diyerek, özgürlük mücadelesinde adım atmada zayıf kalan ve yetmezliklerini, ben özgürüm adı altında sürdüren duruş ve pratiklerin örgüt gerçeğimiz ve şehitlerin ardılı olmakla bir ilgisinin olmadığı açıktır. Özgürlük bedel ister, özgür olmanın, özgür karar vermenin de kuralları vardır. Öyle toplumun çıkarlarını, başkasının da hukukunu ve en önemlisi de örgütsel ihtiyaç ve gereklilikleri gözetmeden, birey toplum ilişkisini doğru kurmadan, sözle özgür olunamaz, militan duruş sergilenemez. Özgürlük iddiası büyüklük ister, yaratıcılık, emek ve çaba ister. Yaratılan özgürlük değerlerini korumayı ve daha ileri boyutlara götürmeyi zorunlu kılar. Ki, binlerin emeği, kanı ve çabası ile yaratılan özgürlük değerlerine ucuz yaşam alışkanlıklarıyla ve kendine göre özgürlük tanımlamalarıyla yaklaşılacağı ve özgürlük savaşçısı olunamayacağı gibi, büyük ve çaba gerektiren özgürlük mücadelesi de verilemez. İşte Zilan gerçekliği bize bunu öğretmektedir.

Zilanca yaşam sadeliktir doğrudur azimdir iradedir

Zilan yoldaş, büyük yaşamının ve özgür kadın militanı olmanın gücünü ortaya çıkarırken, Önderliğin felsefesini kavrayarak, kısa zamanda nerede ve ne zaman harekete geçilmesi gerektiğini de eylemi ile ortaya koymanın adımıdır.

Yaşamı liberalize eden, genel doğruları okuyup kendine göre yorumlayan, yetmezliklerini bu tarzda örtbas edip gerekçelendiren yaklaşım ve tutumların, Zilan tarzı ve duruşuyla çeliştiğini ve özgürlük hareketi içinde yaşam hakkı bulamayacağı açıktır. Yaratılan değerler nasıl korunur sorusundan çok, kendimi nasıl yaşatırım denilirse, bunun sorgulanması gerekir. Bu tarz tutum ve yaklaşımlar içimizde yaşam hakkı buluyorsa, devrimci yaşamda ve ideolojik mücadelede yetersizlik var demektir. Bu konuda militanlaşmayan kişilik özelliklerinin normalleşmesi ve 'öyle de böyle de yaşanabilir, ben öyle düşünüyorum, ben özgürüm' diyerek, özgürlük mücadelesine kendini katmayan ve her şeyi sıradanlaştıran tutumlara karşı tavrı alamamak, bu yanlış anlayış ve duruşlarla bir arada yaşamının dengelerini oluşturmak, Zilanca yaşamaya ve Zilan'la büyük sözleşmeye cevap olma anlamına gelir. Çok açıktır ki, Zilanca yaşam sadeliktir, doğrudur, azimdir, iradedir. Önderlik gerçeğini anlamak ve uygulamaktır. Bu gün her kadın militanın buna göre yaşamayı ve kendini örgütleyerek mücadele etmesi en temel sorumluluktur.

Bu gün Türk özel savaş rejimi Güney Kürdistan'a yönelik saldırı hazırlıklarını sürdürmekte, Kuzey Kürdistan boydan boya operasyonlarla tam bir askeri işgal altına alınmakta, Kürdistan'daki tüm siyasi ve halk temsilcileri tehdit altında tutularak, Kürt halkın siyasi iradesi kırılmak istenmektedir. Türk devleti Önderliğimizin zehirlenmesi, gerillaya yönelik operasyonları ve halkımıza karşı yürüttüğü bu baskılarla özgürlük hareketimize karşı engeldiği imha sürecini pratikleştirirken, bu saldırılar karşısında Zilan tarzını ve duyarlılığını yakalamamız gerekmektedir. Ve bu saldırıları boşa çıkarmak ancak kararlı ve iradeleşmiş bir militan gerçekliği gerektirmektedir. Bu tarz bir duruş ve mücadeleyle saldırılar karşısında sonuç alabilir.

Bu dönemde tereddüt, kendine göre yaklaşmak, yaşamak değil, yüksek bir kararlılık ve direniş sonuç alacaktır. PKK'ye yönelik tasfiye girişimleri ve çabalarının sonuçsuz kalması ve başarının sırrı militan ve iradi duruştan geçer. Zilan tarzı, yaşamak, örgütlenmek, büyük söz ve eylemin sahibi olmak, tüm imha, tasfiye ve saldırıların panzehiri olamaktır.

Bu açıdan normalleşen, sıradanlaşan, liberalize edilen tüm tutum ve yaklaşımlardan uzaklaşarak ve buna karşı ideolojik mücadele yürüterek, öncü kadro tutum ve duruşuyla örgüt ortamımızı her türlü geri, yetmez ve mücadeleden alıkoyan duruşlardan arındırarak düşmanı boşa çıkarabiliriz. Ki, bu güç ve irade her zamankinden daha fazla vardır ve nasıl yaşanması, mücadele edilmesi gerektiği her zamankinden daha anlaşılır kılınmıştır. Bunun örnekleri açık bir biçimde belleklerde ve yaşanan pratiklerde işlenmiş ve gerekli sonuçlar bilince çıkarılmıştır.

Önderliğimizin bu konuda belirttiği gibi; *"eğer hepiniz Zilan tarzında o çağrıya yaşamınızla, savaşınızla ve en önemlisi de ideolojiyle, gerektiği yerde siyasal, örgütsel ve yönetsel yeterlilikle cevap olabilirsiniz."* Önderlik bu belirlemesiyle kadrolara düşen görev ve sorumluluk anlayışına dikkat çekerek, Zilan tarzındaki çağrıya nasıl yaklaşılması ve kendinde somutlaştırması hususlarına değinmektedir.

Örgüt militanlığı ve çizgi devrimciliği temelinde yaşam duruşu kadar çizgi ölçülerinde nasıl bir tutum sahibi olunması gerektiği de önemlidir. *"Zilan bir büyük sözleşmedir"* belirlemesi temelinde ideolojik mücadelede ne kadar etkiliyiz, ideolojik çalışmalarda ne kadar ideolojik perspektifle sorunları ele alıyor ve çözümlüyoruz konusu üzerinde yoğunlaşılması gerekmektedir. Çünkü içimizde yer yer ideolojik çarpıtma ve ortaya çıkan sorunlara karşı mücadelesizlik vardır. Hatta bu tür yaklaşım ve tutumlara karşı muğlak ve çaresiz kalma durumları yaşanıyor. Önderliğimizin aile, birey, toplumsal sorunlara ilişkin perspektiflerini yaşama geçirme ve örgüt ortamında hakim hale getirmede zayıflıklar mev-

cuttur. Bu açıdan da ideolojiden kopuş, farklı arayış ve yaşam tarzları bazen ortamımızda kendisini konuşturabilmektedir. Bütün bunlara karşı ideolojik mücadele verilmiyor, örgüt işletilmiyorsa ve tavır sahibi olunamıyorsa, bu her örgüt militanı için sorgulanması gereken bir durumu ifade etmektedir.

Eleştiri özeleştiri ile ortak ruh, duygu refleksini yakalamak durumundayız. Bu açıdan, ideolojik perspektifi bu kadar net olan özgürlük hareketimizin militanları olarak, Zilan tarzında üretken ve kapsayıcı olmak kadar, ideolojik bakış açısıyla sorunlara yaklaşmak ve ideolojik mücadeleyi keskinleştirmek zorundayız. Esneklik adı altında ortamımıza dayatılan liberalizm eğilimine karşı mücadele etmek önem arz etmektedir. Çalışma sahalarında tarz ve tempoda aktif olmayan, dar yaklaşan tutumlara karşı ideolojik yaklaşımdan çok, siyaset ve politik yaklaşımlar söz konusu olabilmektedir.

Tüm bunlardan hareketle bireysel tarz ve duruşlara 'dur' demek ve doğru katılım tarzı ile sorumluluğu esas almak, bir militanlık ölçüsüdür. Zilan çizgisine bağlı ve Önderliğe karşı duruşunu sorgulayan binlerce örgüt kadrosunun özgürlük ölçülerinde ısrarı vardır, ancak yeni ve özgür yaşamın yaratılmasında da öncülüğün bu temelde gelişmesi gerekmektedir. Ve Zilan tarzına ancak bu yaklaşımla cevap olunabilir.

Yine siyasal ve toplumsal çalışma alanlarında örgütsel sistem örgütlenilirken, meclisleşme, kitle hareketini geliştirme, serhildanlara öncülük etmede ve halkın demokratik, barışçıl istemlerine cevap olmayan yaklaşım ve pratikler kabul görmez.

Halka ses olma ve umut olma ancak Zilan tarzında gelişebilir

Özel savaş rejimine karşı halkı korumak, örgüt militanının görevleri arasındadır. Köy, kent her yerde halkla buluşmak ve öncülük yapmak, sıra-

“Özel savaş rejimine karşı halkı korumak, örgüt militanının görevleri arasındadır. Köy, kent her yerde halkla buluşmak ve öncülük yapmak, sıradan bir görev değildir. Halka ses olma ve umut olma ancak Zilan tarzında gelişebilir. Bu da işin siyasal, sosyal boyutlarında yoğunlaşmayı gerektirir ve en kapsayıcı plan, projelerle yeni bir toplum ve yaşamın öncülüğü temelinde gelişmeyi öngörür”

dan bir görev değildir. Halka ses olma ve umut olma ancak Zilan tarzında gelişebilir. Bu da işin siyasal, sosyal boyutlarında yoğunlaşmayı gerektirir ve en kapsayıcı plan, projelerle yeni bir toplum ve yaşamın öncülüğü temelinde gelişmeyi öngörür. Bununla ancak gelişme yaratılabilir. Yoksa katliamlarla, linç olaylarıyla karşı karşıya olan bir halk ve gerçekliğini görmezden gelme, alışlagelmiş tarzda siyasal ve toplumsal çalışma yürütme, geline aşamada fazla sonuç vermeyeceği gibi, bununla tarihsel sorumluluklar da yerine getirilemez. Halkımıza karşı tam bir askeri işgal ve kültürel soykırım yaşatılmaktadır; etkili bir mücadele yürütülmezse bu katliamlar durdurulamaz. Bu nedenle Zilan tarzında bir örgütsel, siyasal yeterlilik düzeyini yakalamak, her zamankinden daha yakıcı bir biçimde önümüzde durmaktadır.

Önderliğimiz yeni bir süreç tanımlaması yaptı. Stratejik düzeyde bir mücadele değişikliği yaşanıyor. Bu açıdan kendimize göre değil, siyasal doğrultuya uygun sürece yaklaşmak önemlidir. Önderliğimizin on dört yıllık diyalog ve barış arayışına karşılık, topyekün savaş ilan edildi. Türk devletinin PKK'nin imhasına dönük izlediği politikalar, yeni konseptlerle tek tek uygulanırdı ve uygulanmaya devam ediliyor.

Zilan'ın yaşam felsefesiyle imha sürecini boşa çıkarabiliriz

Önderliğimizin ideolojik mücadelesi ve çözüm projelerine karşılık etkili bir siyasal çalışma, örgütsel duruş açık ki, tüm yönelimleri ve planları boşa çıkaracaktır. Demokratik birlik çözümüne şiddetli bir mücadeleyi gerektirir. Bu açıdan kadın ve gençliğin toplumsal alana girerek, sürece daha fazla cevap vermelidir. Öncülük misyonlarını oy-

namaları halinde düşmanın karşı faaliyetleri durdurulabilir.

Bürokratik, ruhsuz, muğlak tarzlar aşılarak, öncülük misyonuna uygun rol oynamak süreci tersine çevirebilir. Yoksa dayatılan imha süreci, topyekün savaş ilanı,

halkların birliğine, kardeşliğine tehlike altına sokarak, tam bir toplumsal savaşa dönüşür. Bunu önlemek ve görev ve sorumluluklara doğru yaklaşmak, açık ki kazandıracaktır.

KCK sistemini oturtmak önemlidir. Ulus devlet sisteminin hızlanan çöküşüne alternatif demokratik ulus tanımlamasını esas alarak, demokratik Ortadoğu projesine dönüştürmek, halkların birliği ve kardeşliği şiarı etrafında bir arada yaşamak, toplumsal barışı sağlamak, yoğun bir çalışma temposunu gerektirir. Ancak bu temelde Zilan çizgisinde yürüyüşü, yaşam tarzını kendimizde başlatarak, tüm çalışma alanlarımızda başarı sağlayabiliriz. Bu temelde anısına bağlılığın gereklerini yerine getirebiliriz. Başta Önderliğimize yönelik imha saldırısını boşa çıkarmak üzere, Zilan'la büyük sözleşmenin uygulayıcıları haline gelebiliriz. Zilan'la sözleşmek, özgürlük ölçülerine bağlı kalmanın ve yaşam ilkelerini uygulamanın bir gereğidir.

Zilan yoldaşın vasiyetini ve Önderliğe olan bağlılığını anlayan, bunu kendisi için esas alan onlarca yoldaş, onu bir yaşam felsefesi ve kaynağı olarak yüreklerinde taşıdılar. Amaç ve hedefe kilitlenirken hep onu düşünerek sonuç alıcı olabildiler. Zilan'ın yaşam felsefesini ve kısa zaman kesitine sığdırdığı büyüklük ve bilinç derinliğini anlayan yoldaşlar, kendilerini çalışmalara katarken tereddütsüz oldular. Ve zor olanı başardılar. Onu kendileri için bir yaşam gücü ve iradenin zaferi olarak ele alarak başarının sırrını çözdüler. Evet, Zilanca yaşam felsefesine bağlı kalarak bizlere dayatılan inkar imha politikalarını bir kez daha boşa çıkaracağımıza olan inançla, Zilan'ın yaşam yürüyüşünü sürdüreceğiz. Tanrıca Zilan'a ancak bu temelde layık olabilir ve anısına bağlı kalabiliriz.

21. YÜZYILDA KADIN ÖZGÜRLÜĞÜ VE CİNS MÜCADELESİ

“Kadın ve siyaset olgusunun daha sistemsal bir çözümlemeye ihtiyacı vardır.

Kadın hareketinin bu gerçeklik karşısında siyaseti bir toplumsal ifade ve çözüm yöntemi olarak toplumsal bir perspektifle yeni baştan ve kendi renginde tanımlaması gerekirken, kendi özgürlük perspektifinden ve örgütlülüğünden uzak bir şekilde bu sahaya kayması, sisteme entegre olmaktan ve eklemlenmekten başka bir sonucu doğurmamaktadır”

Önderliğimizin geliştirdiği kadın özgürlük ideolojisi eksenli demokratik ekolojik cinsiyet özgürlükçü paradigmanın felsefeye, tarihe ve onun bilincine getirdiği yeni açılımlar, kadın açısından muazzam bir özgürlük alanını açmaktadır. Kadın, bedeninden tutalım diline, yaşamla olan bağlarına, düşünce yapısına, felsefeyle, sosyal bilimlerle olan ilişkisine kadar tam bir özgürlük alanı haline gelmektedir. Kadın bedenine, kadın düşüncesine, duygusuna, onun sosyalitesine ve iradesine yaklaşım, özgürlüğe yaklaşımın temel parametresi olmaktadır.

Tarihin hiçbir aşamasında kadın bu denli ikinci doğa olarak tanımlanan toplumsallığın, özgürlüğün, insan-doğa-evren bütünlüğünün ve özgürce bir aradalığın öznesi haline gelememiştir. Sınıflı, devletçi tarih boyunca kadın, kültürün, din ve felsefenin, bilimin, siyasetin, tıbbın ve psikolojinin, toplumsal alan olarak tanımlanan bütün olguların bir iktidar nesnesi olagelmıştır. Özellikle kapitalizmin gelişimiyle birlikte kadın, bedeni ve ruhuyla sistemin gelişiminde ‘en üretken nesne’, ‘en verimli hammadde’ veya ‘en çok kar getiren sermaye’ biçiminde her türlü kullanıma açık hale getirilmiştir.

Ortaçağ karanlığının bilinen kapatma yöntemi, yeniçağın iktidarı şeffaflaştırma, geçirgen kılma, beden ve ruh-tan geçirme ve vitrinden sunma yöntemine dönüşerek, kadın köleliği daha da derinleştirilmiştir. Daha doğrusu kadın üzerinde baştan beri uygulanan derin kölelik ve iktidar, yine kadın yoluyla toplumsal zeminde genelleştirilmiş ve derinleştirilmiştir. Bu, kadın gerçekli-

ğinde olduğu kadar toplum gerçekliğinde de daha ciddi bir kirlenmeyi ve zedelenmeyi yaratmıştır. İktidarın bilinen kurumsallığından, gözle görülür, sınıfla ve çıkarlarıyla izah edilir net tanımlanır yanından giderek genelleyen, yaygınlaşan, tanrıyı da kulu da, katili de kurbanı da bireyin kendi bedenine ve ruhuna yerleştiren bir iktidara dönüştü. Sistemin iç çelişkileri bir anlamda bireyin içine yerleştirildi.

Köleliliğin en yoğunlaşmış hali kadına dayatılandır

Akılcı, kontrollü, kendine hükmedebilen, kendi kendisinin gözetleyicisi, kendisini pazarlama noktasında en verimli hale getirebilen, kendisinden en üst düzeyde istifade edebilen, yalnızlık, stres, öfke, nefret ve hatta sevgi gibi duygularının, korku, cinsellik gibi güdülerinin, bedeninin en iyi pazarlayıcısı konumundaki birey, iktidarın hem öznesi, hem de nesnesi haline gelmiştir. Birey, kendinde iktidarı üretmektedir. Bu, toplumsallığın hafızalardan silinmesi ve özgürlük bilincinin çarpıtılmasıdır.

Kadın gerçekliğinin, tarihinin ve kadın köleliğinin çözümlemesi bu anlamda tam bir anahtar rolünü oynamaktadır. Ya da kadının ilk köleleştirilmesi ile toplumun son köleleştirilmesi arasındaki bağ çarpıcıdır. İlk köleleştirme düzeyini çözebildiğin oranda, hem kendini, hem toplumu, hem de dayatılan kölelik tarihini çözüyorsunuz. Köleliliğin en yoğunlaşmış hali kadına dayatılandır. Dolayısıyla özgürlüğe de en çok konu ve zemin olan yine kadındır. Özgürlüğün tanımı,

toplumsallığın tanımı, hatta demokrasinin, özgür yurttaşlığın tanımı kadın-sız asla olamaz. Kadın kendisini tanımlayamadan, kendisini özgürce kuramadan ne toplum tanımlanabilir ne de özgür bir toplum kurulabilir.

Kısacası, sorun bir çelişki üzerinden iki ayaklı yükselmiyor. Çoklu bir çelişkiler ağı içerisinde seyretmekte, toplumsal cinsiyetçilik boyutu ile toplumsal demokratik ve toplumsal ekolojik boyut çok iç içe geçmiştir. ‘Kadın sorunu’ olarak tanımladığımız cins çelişkisinin çağımızda aldığı görünüm, bunun ideolojik, felsefik arka planı ve düzlemi hala Kadın özgürlük hareketi açısından bir değerlendirme ve tartışma konusudur. Çünkü sorun, cins çelişkisinin kendi özgün zeminini, örgütlülüğünü aşarak çok daha genelleşmiş olarak karşımıza çıkmaktadır.

Daha somut bir genelleme yaparsak; cins çelişkisi, günümüze kadar temel çelişki olarak değerlendirilen sınıf ulus çelişkilerini adeta yutmuş, onları ortadan kaldırmamış, fakat kendi içerisine almıştır. Kadın özgürlük sorununun tarihsel gelişim diyalektiği ve dünya feminist hareketin oluşum ve gelişimi, yine özgün örgütlülüğünün ve kadın militanlaşmasının gelişimi bu genel değişimin ağır etkisindedir.

Dünya kadın hareketinin gelişim düzeyi ve günümüzde yaşadığı sorunlar dünya devrim hareketlerinin yaşadığı sorunlarla çarpıcı bir paralellik arz ediyor. Hatta denilebilir ki devrim hareketlerinin çıkmazları kadar bu çıkmazlardan çıkış da dünya kadın hareketinin durumuna önemli oranda kilitlenmiş durumdadır. Bu belirleyicilik,

dünya kadın hareketinin pratik siyasal düzeydeki gelişmişliğinden veya etkinliğinden kaynağını almamaktadır. Zira dünya kadın hareketi devrimci hareketlerden çok daha geride bir daralmışlığı ve içe büzülmeyi yaşamaktadır. Fakat dünya kadın hareketinin belirleyiciliği, 21. yüzyılın sistemsel çelişkileri ve kadın olgusunun tarihsel gerçekliğiyle alakalıdır.

Özgürlüğün doğrultusunu ve perspektifini kadın oluşturmak durumundadır

Modernist sistemin kendisini üzerinde bina ettiği çelişkiler ve geçirdiği sarsıntılar, geçmiş yüzyıllarda olduğu gibi yüzeyde seyretmiyor artık. Bina yüzeyindeki veya tavadaki çatlaklarla salt ekonomik, siyasal düzeylerde sarsılmamaktadır. Sistem, çok daha kökten ve temel yapı taşlarındaki çatlaklarda çökme durumunu yaşamaktadır. Üzerinde kendisini inşa ettiği temel düşünce ve kişilik formasyonlarından tutalım sosyal, toplumsal ilişki, davranış, ahlak ve yaşayış biçimlerine kadar, sistem -toplum dokusu- deyim yerindeyse iliklerine kadar sarsılmaktadır. Kadın gerçekliği ve etrafında örülen sistemin yaşadığı bu çöküş, kadını bir toplumsal tarihsel olgu olarak yapısal çöküşün de ama ondan çıkışın da temel unsuru haline getirmektedir. En dinamik tarihsel ve toplumsal potansiyeldir. Dipte alttan alta kaban ve kaynayan bir şeydir.

Kaos süreçlerinde potansiyeller ve olasılıklar her türlü yapılaşmaların ve zorunlulukların önüne geçer. İçerisinde en yüksek düzeyde özgürlük potansiyelini barındıran kaos süreçleri, her

boyutta yepyeni ilişki ve çelişkilerin de rahmi konumundadır. Potansiyellerin ve olasılıkların kendisini en ileri düzeyde gerçekleştirebileceği bir zemin.

Gelişimin doğrultusu tarihsel toplumsal gerçeklik içerisinde tümünden bir muamma değildir kuşkusuz. Toplum ve tarih olgularını tanımlama ve tanıma düzeyiyle sosyal bilimlerin gelişmişlik düzeyi, oluşturacağı toplumsal perspektif ve ideolojik formasyon gelecek yüzyılların, hatta binyılların özgürlük düzeyini de belirleyecektir. İnsanlığın kaosu karşılama düzeyi, onun kendi gerçekliğini ve gelişimini olabildiğince bilimselliğe yakın tanıma ve tanımlama düzeyi ile bağlantılıdır. Erkeğin üzerinde kişilik ve tanım bulduğu, şekillendiği zeminin yalancılığı, yanıltıcılığı ve yabancılaştırıcılığı, onun için çok önemli bir dezavantaj konumundadır. Kaosun erkek açısından en zorlayıcı ve sarsıcı yönü budur belki, ama en özgürleştirici ve heyecan verici yönü de bu kişilik formasyonunun çözülüşü olsa gerek. Ege-men erkekliğin bu yalan dünyasını deşifre etmek, daha özgürlükçü, doğasına daha yakın bir erkeklik tanımını yapmak sosyal bilimlerin belki de en önemli görevleri arasındadır.

İşte burada en dipte seyreden, en ve ilk ezilen, ilk köleleştirilen, en çok iktidarın hammaddesi haline getirilen, üzerinde devasa ve kompleks bir ege-menlik sisteminin kurulduğu kadın, kendisini tanıma ve tanımlama düzeyi ölçüsünde sistemi çözücü reaksiyonun tetikleyicisi konumundadır. Bu bir defa devrimci ve özgürlükçü bir konumdur. Özgürlüğün doğrultusunu ve perspektifini kadın özgürlük perspektifi oluşturmak durumundadır.

Dünya feminist hareketinin, aynı zamanda Kürt feminist hareketinin de belki de en çok değerlendirilmesi gereken ve en çok zorlandığı nokta, kadın özgürlük perspektifini bu toplumsal tarihsel örgü içerisinde oturtmada yaşadığı darlık ve yetersizliktir. Özellikle 1980'lerden sonra dünya feminist hareketinin bu denli elit akademik bir şekillenmede kalışı, marjinalliği aşama-

“Çağımızın temel çelişkileri ve toplumsallık düzeyi parça bütün, temel tali, merkez çevre gibi modernist paradigmanın parçalayıcı, kutuplaştırıcı ve tekçi belirlenimci mantık yapısını zorlamaktadır. Daha bütünlüklü, organik, örgüsel ve kapsayıcı bir düşünce formasyonu ve felsefe anlayışı insan ilişkilerinde, yaşamında, bilim teknikte, siyasette hemen her sahada kendisini dayatmaktadır”

ması, kendisini toplumsal bir harekete dönüştürememesi, dolayısıyla da çok parçalı oluşu, kadın özgürlük perspektifini yerli yerine oturmamasından ve sistemin yüzeylerinde seyredişinden kaynaklanmaktadır. Dünya kadın hareketinin marjinalleşmesi, yine parçalı duruşu, genel bir eleştiri konusudur kısacası. Fakat bunun yeterli olmadığı, bunun nedenlerine daha derinliğine inilmesi gerektiği açıktır.

Sisteme benzeşme kadın hareketi açısından kabul edilemez

Dünya feminist hareketinin kendi oluşum ve gelişimini tarihsel ve toplumsal bağlam içerisinde ele alması ve kendisini bu bağlama oturtması, bu örgü içerisinde tanımlaması, yeni yüzünün beraberinde getirdiği çelişkiler ve ilişkiler sistematüğünü kavramak ve çözüm gücü olmak açısından da önemli olmaktadır. Bu açıdan doğal diyalektik felsefeye en çok ihtiyaç duyan ve aynı zamanda bunu en çok geliştirebilecek potansiyele sahip olan kadındır.

Çağımızın temel çelişkileri ve toplumsallık düzeyi parça bütün, temel tali, merkez çevre gibi modernist paradigmanın parçalayıcı, kutuplaştırıcı ve tekçi belirlenimci mantık yapısını zorlamaktadır. Daha bütünlüklü, organik, daha örgüsel ve kapsayıcı bir düşünce formasyonu ve felsefe anlayışı insan ilişkilerinde, yaşamında, bilim teknikte, siyasette hemen her sahada

kendisini dayatmaktadır. Bu, aynı zamanda oluşum ve gelişim yasalarını da etkilemektedir. Bir şeye göre olmak veya olmamak, bir şeylerin karşısında olmak veya olmamak, ya o ya da bu olmak; tüm bunlar özgürlük düzeyinin çok az olduğu, zorunluluğun ve tahakkümün çok ağır bastığı kimikleşme biçimleridir.

Aslında oluşumun ve gelişimin çok daha karmaşık ve ikilik içerisinde değil de çokluk içerisinde, yine her şeyin kendi doğası ve kökleriyle, tarihle çok daha sıkı bir bağ içerisinde olduğu anlaşıyor. Düşüncenin oluşum ve gelişiminden tutulmuş toplumun, toplumsal hareketlerin, insanın, maddenin oluşum ve gelişimine kadar, işin gerçekliğinin öyle olmadığı günümüz biliminin ulaştığı kimi verilerden de anlaşılmaktadır. Her birinin oluşumunda ve gelişiminde tarihten, kökten gelen, kendi doğasından farklılaşmayla ulaşılan, çevreyle ilişkisinde, aynı zamanda çelişkisinde de değişime uğrayan, ama onunla hep bir bütünlük arz eden bir gerçeklik vardır. Bu bütünlüğün koparılması, tek yanlı bir oluşumun ve gelişimin dayatılması özünde mümkün değildir. Bir patoloji olarak faşizm bunun en uç örneğini teşkil ediyor. Bu gerçeklik toplumsal hareketler söz konusu olduğunda çok daha geçerli ve çok daha önemlidir.

Toplumsal hareketlerin oluşum süreçlerinde bütün karşıtlıklara rağmen benzeşme, uçların birbirine yakınlığı, üzerinde boy verdiği zeminden beslenme daha ağır basar. Farklılaşma eğer doğru geliştirilmezse, kimlik kazanma kendi doğası üzerinden değil de salt karşıtlık üzerinden gelişirse, orada uçuşma, toplumsallığın doğasını zedeleyen bir gelişim olarak ortaya çıkacaktır ki bu, tersinden bir aynılaşmayı getirecektir. Bütün devrimci hareketlerin yaşadığı, dünya feminist hareketin de nihayetinde yaşadığı bir durumdur bu. Toplumsal hareketlerin kendini kendi tarihsel toplumsal zemininde, onunla sıkı bir bağ içerisinde geliştirememesi, tanımını bunun üzerinden yapamaması, onları mevcut sistemin

çeperlerine atacaktır ki önemli oranda yaşanan da budur.

Kadın hareketi açısından bu çok daha geçerli bir durumdur. 18. yüzyıl sonlarından itibaren daha çok da Batı eksenli, kapitalizmin gelişkin aşamasında ortaya çıkan, kapitalizmi ve aslında sistemi çok fazla çözümleyemeyen feminist hareket, ilk etapta sistem içinde kadına yer açma, seçme, seçilme, yurttaşlık, eğitim veya çalışma gibi eşitlikçi haklar elde etme temelinde gelişmiştir. Bu, çok ters bir durum değildir.

Sistemin içinde, ondan beslenerek, onun zemininde gelişmesi çok doğaldır. Sistemden bir anda, hemen işin başında bir kopuşun gelişmesi, kadın hareketinin kendi tarihsel gelişim ve toplumsal gerçekliği üzerinden ve evrensel nitelikte gelişmesi beklenemezdi, bu diyaliktik bir yaklaşım da olmazdı. Sorunun kaynağı da o değildir zaten. Ama bütün sistemle benzeşme ve ondan beslenme gerçekliğine karşın, kökeni, doğası, tarihi ve toplumsal niteliğiyle farklılaşma potansiyeli en fazla olan hareket olması itibarıyla, bu doğrultudaki gelişimi ve perspektifi çok zayıf kalmıştır.

Kadın parçalayıcı değil birleştirici bütünleştiricidir

Erkek egemenlikli, tek tanrılı ve sınıfçı, devletçi sistemi önemli oranda çözemediği ve daha radikal bir kopuşa yöneldiği sonraki yıllarda, kendisini kadın tarihi içerisinde tanımlama, bir kadın bilincini tarihsel bağlam içerisinde oluşturma ve ekolojik bir bakış kazanma durumu biraz daha gelişmiştir.

Kadının tarih bilincindeki ve kişilik şekillenmesindeki karanlık noktalar biraz daha giderilmiştir, aydınlatılmıştır. Hatta gittikçe anarşizmle bağları gelişmektedir. Emma Goldman gibi güçlü kadın kişilikleri ortaya çıkmaktadır.

68 Gençlik Hareketi'yle birlikte dünya feminist hareketinin kısa sürede yaygınlaşması, hiyerarşik devletçi yapılanmayı en çok sorgulayan ve sarsan bir konuma gelmesi, onu toplumsal niteliği daha gelişkin bir hareket olmaya götürmüştür. Kadın, barış, gençlik ve çevre hareketi bu dönemin en dinamik ve toplumsal niteliği en yüksek hareketleridir. Avrupa gibi toplumsallığın önemli oranda atomize edildiği bir merkezde, bir çırpıda beş yüz binleri yürütebilen hareketler konumundadırlar. Neredeyse 1970'li yılların ortalarına kadar bu gelişim az çok devam etmektedir.

Tam bir sosyal, siyasal ve kültürel çözülmüştür yaşanan; sosyal ilişkiler sorgulanmakta, aile olgusu reddedilmekte, daha özgürlükçü ilişki arayışları gelişmekte, siyaset elit konumundan indirilerek, doğrudan eylem anlayışıyla günlük yaşamın önemli bir parçası haline getirilerek, yeni yaşam arayışının ifadesi konumuna yükseltilmekte, kültür ve ahlak bütün gelenekselliğinden ve eziciliğinden arındırılmak istenmektedir. Yine de eleştirilecek ve eleştirilmesi gereken yönleri vardır kuşkusuz. Birincisi, Batı eksenli yaklaşımını, onun zihniyetini ve bireyciliğini aşamamıştır, Avrupa ve Kuzey Amerika çapında sınırlı kalmıştır. İkincisi, kapitalizm şahsında sistemi özellikle iktidar ve kadın ilişkisini derinlikli çözümleyememiştir. Üçüncüsü, kendi içindeki parçalılığı aşamamıştır, kadın özgürlüğünde örgütselliğin önemini yeterince kavrayamamıştır. Bu eleştiriler daha da uzatılabilir. Ki yapılması da gerekiyor.

1980'lerin özellikle ikinci yarısından sonraki dönem, dünya kadın hareketi açısından ayrıca ele alınmayı gerektirir. Genelde dünya devrim ve ulusal kurtuluş hareketlerinde yaşanan daralma ve gittikçe marjinalleşme, kadın hare-

keti için de geçerlidir. Gittikçe bir dernekleşme düzeyini aşmayan, daha ağırlıklı olarak teorik akademik düzeyde kalan, topluma nüfuz etmeyen ve en belirgin özellik olarak da parçalılığın derinleştiği bir hareket konumuna düşmüştür. Toplum, doğa ve kadın gerçekliğini zorlayan, toplumsallığı zedeleyen, toplumsal cinsiyetçiliği cinsel tercih veya özgürlük adına tersinden daha da derinleştiren ve besleyen uçlaşımlar daha ağırlıklı olarak bu süreçte radikalizm adına boy vermektedir. Sekterlik, sığ ve dar çatışmalarla kadın hareketi gittikçe kendi içindeki kapsayıcı, bütünleştirici ve dönüştürücü niteliğini yitirir. Karşıtlaşmanın feminist hareket açısından ulaşabileceği son ve genel olmasa da uç nokta olarak cinsiyetçiliğin kadıncılıkla derinleştirilerek özünde sistemin beslenmesidir.

Kadın kadın değildir erkek de erkek değildir

Kadının doğasından ve gerçekliğinden kaynaklı toplumsallaştırıcılığı, bunun düşünsel, ruhsal ve biyolojik yapılanmasını tam da sistemin en çok geliştirmek istediği derin bir bireycilikle reddetmeyi feminizm olarak değerlendirmek doğru olmayacaktır elbette. Binlerce yıllık erkek egemen şiddetinin ve tahakkümünün kadın doğası üzerindeki etkileri ve sonuçları mutlaka daha derin araştırılmak durumundadır. Çünkü tahribatları çok fazladır. Fakat erkek egemenliğini reddetme adına, cins gerçekliğini, doğasını ve farklılığını yadsıyacak denli toplum karşıtlığında ısrar ve sapkın bir yaklaşım elbetteki doğru

olamaz. Bu feminizm değildir, bir uçlaşımdır, toplumsallıkla bütün bağların koparılışıdır. Bunun da doğru çözümlenmesi gerekmektedir.

Kadını doğa ile özdeşleştirmek çok yanlış olmakla birlikte, binlerce yıllık egemen erkek sistemi altında şekillenen kadın bir veri olarak kabul etmek, kadın köleliğini derinlikli çözmeden, erkeğin

de çok özüne inmeden, onu salt sistemin ona attığı tanımlar ve roller üzerinden ele almak, toplumcu bakışı en çok zedeleyen bir yaklaşım olmaktadır. Bir kere kadın kadın değildir, erkek de erkek değildir. Her ikisi de başkalaşıma uğramıştır. Doğal evrimsel gelişimini yaşayamamaktadırlar, her ikisi de kendisine ve birbirine yabancılaşmış. Her ikisinin de yeniden tanımlanması ve toplumsal tarihsel olarak yeniden kurulması gerekmektedir.

Kadın, toplum ve tarih karşısında nedir? Erkek nedir? Biz erkeği biyolojisinden öte en doğal haliyle nasıl tanımlayacağız? Nasıl bir erkek, nasıl bir kadın? Bunları derinlikli çözümlemeyen, her ikisini de verili kabul etmek, bunun üzerinden sonuçlara gitmek doğru değildir. Fakat bu durum genel dünya kadın hareketinin mevcut durumunu ve genelini izah etmemektedir tabii.

Dünya kadın hareketinin içerisinde bulunduğu durumu daha derinlikli ele alma, özellikle felsefik ideolojik düzlemde yaşadığı sorunları derinliğine çözmeye ihtiyacı var. Sorunu salt 'feminist miyiz, değil miyiz' gibi çok dar ve ak kara mantığı içerisinde ele almanın fazla yararlı olmayacağı açıktır.

Kadın ve siyaset olgusunun sistemsel bir çözümlenmeye ihtiyacı vardır

1968'ler sonrası dünya kadın hareketinde yaşanan radikalleşme ve toplumsallık düzeyi 1980'lerle birlikte önemli oranda geriledi. Bunun belki de en önemli nedenlerinden birisi, dünya feminist hareketinin sistemin dış çeper-

lerinden, yüzeyinden giderek derinliklerine ve merkezine doğru bir kayışı yaşamasıdır. Ne ilginçtir ki aynı kayışı çevre hareketi de yaşar. Özünde toplumsal zemin üzerinden yükselen ve önemli bir potansiyel olarak ortaya çıkan feminist hareket, bu tarihten itibaren bu zeminde siyaset zeminine bir kayışı yaşamıştır. Siyaset, egemen iktidarcı sistemin kendisini en çok yaşattığı, karşıtı kendisine en çok benzeştirdiği ve bağladığı, üzerinden iktidarını en çok pekiştirdiği bir saha konumundadır. Kadın erkek ilişkisinin ve çelişkisinin bu süreçten sonra siyasetin temel bir malzemesi haline getirildiği, toplumsal çelişkilerin bunun üzerinden daha da derinleştirilerek siyasetin beslendiği bir zemine dönüştürüldüğü bilinmektedir.

Dünya kadın hareketinin bu denli kendisini toplumsal zeminden koparması ve sistemin kendisini yeniden ürettiği temel bir zemine kayması onun iktidarla olan ilişkisinin önemli bir göstergesi konumundadır.

Kadın ve siyaset olgusunun daha sistemsel bir çözümlenmeye ihtiyacı vardır. Kadın hareketinin bu gerçeklik karşısında siyaseti bir toplumsal ifade ve çözüm yöntemi olarak toplumsal bir perspektifle yeni baştan ve kendi renginde tanımlaması gerekirken, kendi özgürlük perspektifinden ve örgütlülüğünden uzak bir şekilde bu sahaya kayması, sisteme entegre olmaktan ve eklemelenmekten başka bir sonucu doğurmamaktadır. Kadın gerçekliğini toplumsal tarihsel bağlamdan kopararak, salt karşıtlık üzerinden veya salt ezilmişlik ve eşitlik üzerinden siyasete konu yapmak, onu her şeyden önce iktidar olgusuna bulaştırmak ve marjinalleştirmek anlamına geliyor ki, zaten yaşanan da budur. Kadın gerçekliğini toplum ve tarih sahasından koparmak, giderek onu devletçi bir zemine çekmektir ki bu, kadının bütün özgürlükçü ve devrimci potansiyelinin eritilmesi anlamına gelmektedir. Bir dönem dünya kadın hareketine de çevre hareketine de öncülük eden en radikal kişiliklerin şimdi devlet siyasetinin merkezinde yer alması, neoliberalizmin kadın cephesinden ideologluğunu yapması bu anlamda boşuna değildir. Tıpkı 68 Gençlik Hareketi'nin önde gelen isimlerinin şimdi sistemin mer-

kezlerinde içişleri veya dışişleri bakanlıklarını yürütmesi veya sistemin önde gelen ideologları haline gelmesi gibi. Benzerlik çok çarpıcıdır. Dünya kadın hareketi bu sürece biraz daha geç, dağınık ve parçalı giriş yaptı, ama kesinlikle önemli oranda liberalize edildi, bütün radikalliğinden, yenilikçi, toplumcu ve özgürlükçü niteliklerinden arındırıldı.

Toplumsallığın zemini kadının da yaşam zeminidir

Dikkat edilirse, dünya kadın hareketinin çok daha çarpıcı bir şekilde yaşadığı oluşum ve gelişim diyalektiği ve sonuçları, Kürt feminist hareketin oluşum ve gelişim karakteriyle önemli benzerlikler göstermektedir. Kürt kadının özgürlük hareketi bu süreçleri dünya kadın hareketi kadar açık ve çarpıcı bir şekilde yaşamadı belki, tümünden aynı sonuçlara ulaşmadı belki, daha doğrusu daha çekirdeksel, kadrosal düzeyde yaşadı, fakat gelişim durakları, yine yaşanan tıkanmaların ortak ve ayrışan yönlerini iyi tespit etmek gerekiyor. Dünya feminist hareketinin yaşadığı sorunları aşmak başka türlü mümkün görünmüyor.

Bu çerçevede bakıldığında, dünya kadın hareketinin yaşadığı sorunları özellikle felsefik ideolojik açıdan daha derinlikli tartışmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Güçlü yeni bir toplumsal perspektife oturmamış, ideolojikleşmeyi daraltıp salt bir çelişki üzerinden tanımlamayı aşamamış bir feminist hareketin, 21. yüzyılın sorunlarına ve çelişkilerine çözüm oluşturması düşünülemez.

Kaldı ki ne toplum doğası ve gelişim çizgisi ve ne de kadın doğası ve tarihsel gelişim karakteri salt ikili bir dünya anlayışı içerisinde, bir çelişki üzerinden tanımlanamaz. Tanımlamanın çok daha ekolojik ve doğal diyalektik bir felsefik bakışla yapılması gerekir. Kadın özgürlük perspektifinin bu anlamda kendisini ataerkil, tekçi zihniyet yapısından ve iktidarcı mantıktan arındırması önemli bir noktadır. Kadının da toplumun da düşünce gelişimi, dünyayı algılayış ve yaşayış biçimleri farklıdır. Bunun felsefik ifadesi ve geliştireceği çözüm yöntemleri ve gelişim esasları da

bir farklılık arz etmek durumundadır.

Bu noktada dünya feminist hareketinin özellikle Batı eksenli kalışı veya Batı eksenli gelişimi önemli bir dezavantaj konumunu yaratıyor olabilir. Bakış açımızı ve yaklaşım tarzımızı, kendimizi ele alış biçimimizi etkiliyor olabilir. Doğu'da kadın gerçekliği kendi doğasına Batı'da olduğu kadar yabancılaşmamış, bir toplumsal kültür ve yaşayış tarzı olarak ana kadın hala çok diri bütün ezilmişliğine karşın, ancak toplumsallıkla veya toplumsallığını yaşayabildikçe kendisini var edebildiğinin hafızası çok canlı. Toplum olabilmenin zeminleri Doğu'da bütün ataerkil, devletçi ve tek tanrılı sistem dayatmalarına karşın hala ortadan kaldırılamamıştır, hatta toplumsal doku gücünü hala belli oranda korumuştur. Resmi devletli toplum yanında çok güçlü etnisite, cemaat kültürü yaşamaktadır.

Toplumsallığın zemini, kadının da yaşam zeminidir. Dikkat edilirse, toplumsal kültürün en güçlü olduğu, korunabildiği sahalarda güçlü feminist kadınlar ortaya çıkabilmekte. Mısır'da, Hindistan'da feminizm bir toplumsal yaşam ve kültür olarak vardır, yaşamın en gizli saklı ayrıntısına bile nüfuz etmiştir. Kendisini ideolojik, siyasal, örgütsel bir ifadeye kavuşturmamıştır, örneğin dernekleşmemiş, partileşmemiş veya bir birlik haline gelmemiştir. Fakat kadın ortaklığı, bakışı ve refleksleri derinden ve kendiliğinden bir komünalite içerisinde işlemektedir. Biz, 'Doğu'da feminist kültür yoktur' diyemeyiz. Ana tanrıca kadın kültürünün insan bilincine ve yaşamına bu denli nüfuz ettiği bu alanda, devletin ve egemen erkek sisteminin her şeye rağmen tahrip edemediği, insan hafıza ve duygu dünyasında silmediği ana gerçekliği, feminizmin en güçlü zemini konumundadır. Kadına dönük recm, sünnnet, namus cinayeti gibi şiddetin bu denli dizginsiz gelişmesi bu anlamda boşuna değildir.

Farkımız ideolojik felsefik çerçevemiz olmaktadır

Dolayısıyla biz feminizmi ele alırken, onu şu veya bu feminist grubun bakış açısını yorumlayarak tanımlayamayız.

Kendimizi de ille şu veya bu gruba yakın veya uzak görerek tanımlayamayız. Özgünlüğümüz, kadın özgürlük ideolojisini yeni bir toplumsal paradigmanın ana eksenine oturtmuş olmamız. Farkımız, ideolojik felsefik çerçevemiz olmaktadır. Feminizmi bir toplumsal yaşam ve kültür olarak ele aldığımızda, sorunun kadın erkek eşitliğini yaratmak veya salt bir cinsin kurtuluşu sorunu olmaktan çok öte olduğu daha iyi anlaşılmaktadır.

Sorun, bu yaşam ve kültür zemininin toplumsal siyasal zeminde kendi rengini yaratmasında, kendi temsiline ve örgütlendirilmesinde yaşanmaktadır. Toplumsal siyasal zemine kayan kadın militan gerçekliği, erkeğin iktidar zeminine kaymakta, ona benzeşmekte, ondan doğru bir kopuşu ve doğru bir farklılaşmayı yaratmamaktadır. Dolayısıyla Önderliğin çizdiği çok güçlü ideolojik felsefik çerçevenin içini dolduramamaktadır. Sorun biraz da bu olmaktadır.

Feminizmi çok güçlü bir eleştiri özelleştiri ve kendi gerçekliğine, kendi doğasına ve toplumsallığına dönüş hareketi olarak tanımlamak gerekir. Bu çerçevede kadın militanlığının ve partileşmesinin yeniden yeniden ele alınması gerekmektedir. Kendi doğasına ve toplumsallığına dönüşü yapamamış, değişimi bu anlamda kendi bünyesinde geliştirememiş olan bir kadın militanın veya kadın özgürlük partisinin toplumsal değişim ve dönüşümün en önde gelen dinamiği olması düşünülemez.

Özgürlüğümüz farklılığımız, fakat bu farklılaşma nasıl olmalı, özgürlüğü bu anlamda nasıl tanımlamalıyız? Cins mücadelesini bu çerçeveye nasıl oturtacağız, stratejimiz ne olmalıdır.

Erkek egemenliği kadar kadın gelekselliğinin, katılımsızlığının, cins mücadelesi üzerindeki etkisi nedir? Tek yanlı karşıtlık sağlıklı değil, radikallik de değildir. Radikal olmak nedir?

Cins mücadelesinin amacı nedir? Kadın lehine büyük cinsel kırılma, değişim nasıl olmalı?

Tüm bunlar ve daha başka sorular ve sorunlar kadın cephesinden çok güçlü bir aydınlanmayı, bilinç yükseltmesini ve tartışma zeminlerinin yaratılmasını istiyor.

SANATÇI AŞILMAYAN İNSANDIR

“Özgür sanat düşüncemizi, sanat bakış açımızı olumluya dönüştürebilecek, sanatı kendi öz değerleriyle buluşturabilecek olan kadındır. Kürtçe’de güzel olan, estetik olan, göze ve duyguya hitap eden, yaşamdaki işlevi açısından olumluluğu çağrıştıran şeylerin ismi dişildir. Bu da gösteriyor ki halk olarak geçmişimizi geleceğe taşırmada kadının rolü büyüktür. Sanat kadını, kadın da hep sanatı çağrıştırmıştır”

İnsanın davranış, ruhsal yapısı, yaşam ilişkileri, hayal ve ütopyalarının biçimlendirilmesinde kültür ve sanatın payı belirleyici önemdedir.

Pedagojik evreden başlayarak insana karakter kazanımı sağlayan kültürel zeka, kültürel alışkanlıklar, davranış biçimleri bir anlamda her kültürün kendisine ait olan insanı yaratmakta olduğunu göstermektedir.

En eskisinden günümüze değin çeşitli formasyonlarda nitelik kazanan kültür sanat, her toplumun bir anlamda hem geçmişini izah ederken, bugününe bir biçim vermekte ve geleceğinin nasıl olacağına ya da olması gerekene doğru evrilmesinde yaratım mayası konumundadır.

Dünyada ve bölgemizde yaşanan kaos gerçekliği göz önüne alındığında, sanatın halklarımızın aydınlanmasında, yeniden yapılandırılmasında yeri tartışılmazdır. Bu anlamda insanlık, tüm tarihi ve toplumsal biçimlerinde kültür sanatı ihmal etmeyip –ki ede-

mezdi de- neredeyse çıkarların vazgeçilmez bir aracına dönüştürmüştür.

İnsan özlemlerinin, sevinçlerinin, hayallerinin, kaygılarının vb insani tüm verilerin canlandırılmasında, yaşamsallaştırılmasında, hatta kurumlaştırılmasında sanatın rolü küçümsemez.

İnsan ve toplum yaşamına böylesine hakim durumdaki sanatın hangi elden çıkarsa çıksın kendisine hizmet eder durumda olacağı bellidir. Sanatın gelişim trendi aynı zamanda o insan toplumunun gelişme düzeyini de ele verir.

Sanat kadını kadın da hep sanatı çağrıştırmıştır

Burada en önemli husus, sanatın kimlik tanımında sağlıklı bir doğrultunun tutturulmasıdır. İnsani yaratım olarak sanat, yaratanın kimliğini taşıyarak, öte yandan evrensel temalarla da kendisine genelleşen bir paylaşım karakteri vermektedir.

Bu temelde tarihinde iki cinsel kırılmayı yaşayan kadının sanatsal çalışmalarında kendini yaratmasının nedenleri daha fazladır. Kadının cins olarak duygusal zekaya doğal sahipliğinden ötürü de sanata katkısının önemi büyüktür. Kadının tarihsel düşürülüşünde,

onun sanatsal yeteneğinin de kullanıldığını belirtebiliriz. Özellikle günümüzde popüler kültür alanında kadının bir süs eşyası olarak sunuma konularak deforme edildiği açıktır.

Özgür sanat düşüncemizi, sanat bakış açımızı olumluya dönüştürebilecek, sanatı kendi öz değerleriyle buluşturabilecek olan kadındır. Kürtçe’de güzel olan, estetik olan, göze ve duyguya hitap eden, yaşamdaki işlevi açısından olumluluğu çağrıştıran şeylerin ismi dişildir. Bu da gösteriyor ki halk olarak geçmişimizi geleceğe taşırmada kadının rolü büyüktür. Sanat kadını, kadın da hep sanatı çağrıştırmıştır.

Ne var ki sanatın yaratım kimliğinin yanı sıra, ötekinin varlığına, varoluşuna dair bir kimliksizleştirme, yabancılaştırmada kullanılabilecek esneklik ve yetenekte olduğunu da vurgulamak gerekir.

Dolayısıyla sanat kendi doğasına ters düşürülen bir konuma itilerek, egemenlik kurmanın bir aracı olarak işlevlendirilmekle karşı karşıya bırakılmıştır. Sanat giderek egemen güçlerin kendilerini hakim kılmada baş sıraya getirilmiştir. İnsanın iç dünyasının en çarpıcı ve en kolay dışavurumunu gerçekleştirebilen sanat, bu anlamıyla yabancılaştırmada ve ötekiyi kendisine benzeştirmede en derinden ve insanın ruhuna temas kurabilen düzeyde etkiylemeyle saptırılmıştır. Postmodern tarzın günümüzde revaçta tutulmaya çalışılmasının altında yatan etken, finans dünyasının beslediği tüketim kültürüdür. Özellikle yeni arayışlar içinde olanlara bir hazır reçete, bir kurtarıcı gibi avangard sanat yaklaşımı kendi orijinliğinden kopuşu sağlamaya çalışmaktadır.

“Hem bölgemiz hem de ülkemiz için, kendi kimliğiyle evrensel değerlerle buluşmada sanatın işlevi kadar tanımlanması da önemlidir. Sanat çalışmaları tarihsel kökleri üzerinde sağladığı düzeyi bir yandan eleştiriye tabi tutarken, tümünden inkar edici, yabancılaştırıcı yaklaşımlara da yanıt olabilmelidir”

Kendisi olma, kendisini ifade etmede demokratik bir rol taşıyabilen sanat, kimliksizleştirmede antideokratik bir seviyeye düşürülebil-mektedir.

Kıscası insan ve toplumların yaratımında sanat belirleyici rol oynarken, aynı zamanda insan ve halkların kendilerine yabancılaştırılmasında da kullanılabilir. Sanat da kullanılabilir.

İşte hem bölgemiz hem de ülkemiz için kendi kimliğiyle evrensel değerlerle buluşmada sanatın işlevi kadar tanımlanması da önemlidir.

Sisteme alternatif bir sanat anlayışı yaratılmalıdır

Sanat çalışmaları, tarihsel kökleri üzerinde sağladığı düzeyi bir yandan eleştiriye tabi tutarken tümünden inkar edici, yabancılaştırıcı yaklaşımlara da yanıt olabilmelidir. Evrensel kazanımlardan yararlanmak kadar, hegemonik heveslerle çabalara karşı da alternatif olabilmeyi hedeflemek durumundadır. Kendisini hem gözden geçirmede, hem de yeniden yapılandırmada insanlığın sanatsal değerlerine kendi renginde bir farklılıkla katılma göreviyle karşı karşıya olduğunu görmek gerekir.

Bir başka deyişle, egemenlik peşindeki güçlerin, halkların sanatsal çalışmaları ve değerlerini küçümseyici, dışlayıcı ve finansal gücüyle eziciliğine karşı bir direniş içinde olmakla karşı karşıya olduğunu da bilmek durumundayız. Güçlü finans dünyasının kendisi dışında kalan ya da alternatif konumdaki sanatsal yapılandırmalara karşı kendi sistemine özendirici, onu gelişmenin kutbu gösterme çabalarını küçümsemek doğru olamaz. Söylemde alternatif olmak, sorununu adını koymak için gerekebilir. Ancak alternatif olma gibi bir misyon

kabullenildikten sonra, adil olmayan bir dünyada özgürlük eğiliminin ülkemiz somutunda kendisini gerçekleştirmesinin elbette katlanılması gereken bedelleri olacaktır. Bundan yakınmanın bir sanatçı duruşu ve özgürlük eğiliminin tutkunluğuna denk düşmediği bilinir. Bu, sanatsal ve diğer çalışmaların güçlendirilmesi için arayışlar içinde olmamak anlamına gelmemektedir.

Apocu halk özgürlük eğilimimiz, kendi kimliğiyle ve kendisi olma gerçekliğiyle yaşamının bir gereği olarak yaşamın her alanında kendisini oluşturma, kurumlaştırma perspektifiyle kuşkusuz ki hareket etmektedir. Sanatsal çalışmalarda belirli çabalar olsa da hareketin diğer alanlarda yarattığı kazanımlara denk olmadığı da bir gerçektir. Bu konuda çeşitli sıkıntıların yaşandığı muhakkaktır.

Ancak yaşanan sıkıntıların perspektif ya da teorik açılarından olmadığı da vurgulamak gerek. Hareketimiz, siyasal, askeri vb diğer alanlarda yürüttüğü çalışmaları aynı paralelde sanatsal çalışmalar için yapamamıştır. Bu bir tercih olmaktan ziyade, mücadele koşullarının sertliğinden kaynaklanmıştır. Ancak özellikle bu süreçte bu gerekçelere yaslanmak gerçekçi olamaz. Çünkü bu kez de hareketin yeni paradigmaya geçişinin getirdiği zorlanmaları gerekçelendirmek olasıdır. Amaç gerekçeleri sıralamak olmayıp, eksiklik ya da hatanın boy verdiği düşünsel noktayı tespit etmekten geçecektir.

Hangi yaşam çizgisi olursa olsun birey düşüncede önce bir netliğe sonra da derinliğe ulaşmadığında, yaşamın ne edebiyatını, ne kültürünü ne de sanatını yaratabilir. Böyle olunca bırakalım alternatif bir sistem ya da sanat modeli kurmayı, varolana tabi olmaktan kurtulamaz. Belki de hare-

ketin düşünsel dünyasına yeterli bir giriş yapamamanın getirdiği, çokça dillendirdiğimiz ‘anlayamadım, kavrayamadım’la özetlenen yaklaşımların öncelik kazandığını belirtmek mümkündür.

Parti adeta sanat çalışmaları önünde engel gibi görülüyor

Sanat çalışmalarımızda önemli bir sorun da sahne alışkanlığının yoğun gelişmiş olmasıdır. Aslında sahne alışkanlığımız bizi giderek halktan ve komünal değer yargılarından uzaklaştırıyor. Halktan uzak, ama halka yapılan sanat da fazla anlam ifade etmiyor. Kültür çalışmalarımızın olduğu tüm alanlarda halktan, halk gerçekliğinden ve değer yargılarından kopukluk var. Sovyet Devrimi’ni yaratan tiyatro devrimi var. Tiyatrocular küçük gruplar biçiminde köy köy gezerlerdi, mahallerde, fabrika önünde gösteriler yaparlardı. Onlar devrim yaptılar. Çok büyük salonlarda mı kitleyi etkilediler? TV kanalları mı vardı, radyo kanalları mı vardı, gazeteleri mi vardı? Şimdi bizde durum çok farklıdır. Her şey imkansızlıklara, maddiyata ve neredeyse örgüte mal ediliyor. Örgüt adeta sanat çalışmaları önünde engel gibi görülüyor. Bunlar yanlış olduğu gibi, sanatımızı, kültürümüzü de geliştirilmemektedir.

Bir de sanatçıyla ilgili bir tanımlama vardır: Sanatçı aşılmanın insanıdır. Sanatçının en temel özelliği budur; sürekli aşan, ama hiçbir zaman aşılmanın insanıdır.

Sanatın uyum yöntemleri ayrı tartışılabilir. Apocu sanat kuramı yarım kalmıştır. Bir tartışma süreci başlatılmıştı geçmişte, teorik, entelektüel olarak bu tartışmayı yeniden başlatmak gerekiyor. Kültür sanat alanı bunu yapabilir. Apocu sanat kuramının teorik ve entelektüel çerçevesini oluşturmak gerekiyor. Bu sanatçı cephesinden acil bir ihtiyaçtır.

Kültür alanında parçalılık, dağınıklık, kendine görelilik var ve bu durum, sanatçılar içinde daha fazla yaşanmaktadır. Daha da önemlisi, kültür

kurumlarının demokratik ekolojik cinsiyet özgürlükçü sistem içinde kendi görevlerini, yerlerini, rollerini doğru ve yeterli anlamama, onun gereğine göre hareket etmeme durumları var.

Kültür çalışması en temel ideolojik çalışmalardan birisidir. Ama sistem tarafından sürekli şu öne çıkarılmaktadır: Kültür çalışmaları ve buna benzer çalışmalar ideolojik çalışmalar değil, sanatsal çalışmalardır. Sistem, bu eğilimi güçlendirme çabası içindedir. Geçmişten günümüze kadar sanatçılar ve edebiyatçılar kendi ideolojilerini esas alarak yeni sanat düşüncesi ve sanat akımlarını geliştirdiler. İdeolojisiz kültür ve sanatı dayatan anlayış ise popüler kültür ve egemen sistemin içselleştirmeye çalıştığı bir anlayış ve yaşam biçimidir. Bunun altında yatan anlayış da halkların ideolojilerinin küçümsenmesi ve özgürlük mücadelelerinin yok sayılmasıdır. Bu gibi yaklaşımları bizim çalışmalarımızda da görmek mümkündür. Tabii bunlar yeni sistemimize ve paradigmamıza terstir.

Hiçbir kültür ideolojisiz olamaz

Bizim için esas olan ideolojimizdir. Kültür ve ideolojinin birbirinden kopuk ele alınması da bize suni bir tartışmadır. Bugüne kadar yapılan tartışmalarda ya reel sosyalist yaklaşımlar öne çıkmış ya da anarşist yaklaşımlar gündemimize hakim olmuştur. Her iki yaklaşım da aslında bize kültürel ve sanatsal olarak kaybettiriyor. Oysa Önderliğin istediği sanat ve sanatçı anlayışı bu değil. Tüm tartışmalarımızın özüne oturtmamız gereken anlayış, demokratik sosyalizm içinde kültür sanat anlayışının nasıl gelişeceği olmalıdır. Esas tartışmamız ve üzerinde duracağımız anlayış ve düşünce biçimi bunlardır.

Hiç bir kültür ideolojisiz olamaz. Her kültür kendi ideolojisi ile vardır. Eğer ideoloji ve kültürü birbirinden koparırsak, karşıt ideolojiler bizim yarattığımız ideolojik boşlukları kendi ideolojileri ile doldururlar. Bu süreçte, ideolojik alanda yarattığımız

boşluklardan dolayı egemen güçler kültürel saldırılarını daha da arttırmış durumdadır. Ve saldırıları sonuç da almaktadır. Yürekllerimiz, duygularımız ve düşüncelerimiz fet edilmiş durumdadır. Kültürel saldırıya karşı demokratik kültür sanat mücadelesini yükselterek, her alanda demokratik kültürel hamle başlatacağımız bir dönemde bulunuyoruz.

Sanat çalışmalarımızın gelişmesinin tabii siyasal, örgütsel nedeni de var. Düşmanın ağır yönelimleri var. Fakat esas olarak bizim örgütlenmelerin zayıflığı söz konusu. Bu tür örgütlenmeler gerçekleşmedi, yaşanmadı yani pratikleşmedi. Toplumun bütün çalışma yerlerinde temel belirleyenlerden birisi de kültür sa-

nattır. Önderliğimizin Koma Gel'ler biçiminde ortaya koyduğu yeni yaşam kültüründe, yeni yaşam projesinde kültürün rolü, önemi daha da artmaktadır.

Yeni toplumu yaratmada kültürün önemi büyüktür

Böyle bir sistemi kurmakta kültürün işlevi daha fazla öne çıkıyor. Kültürün böyle bir örgütlenmeye zemin olacak birey davranışını, toplum davranışını ortaya çıkarması gerekiyor. İşte bu olmadı. O dönemdeki ulusal demokratik devrimin ve onun ortaya çıkardığı ulusal demokratik kültürün düzeyi, bu düzeyde yeni bir yaşamı örgütleyecek nitelikte değildir. Yani ayağa kalkma, isyan etme, reddetme bunlar gelişti. Fakat bu ayağa kalkış,

isyan ve reddedişler yeni yaşam biçimini kurma yeteneğini ortaya çıkarmayacak düzeyde değildi. Burada da ortaya çıkıyor ki kültür faaliyetleri çok önemlidir. Yeni toplumu yaratmada kültür belirleyici etkiye sahip. Hatta bu tür yaşam projeleri gündeme getirseniz, oluştursanız bile, eğer onun kültürünü oluşturamazsanız eski yaşam arayışlarına, ilişki biçimlerine belli düzeyde dönme kaçınılmaz olur.

Demokratik konfederalizm projesi, yeni projeleri, en fazla da yeni kültürü gerektiriyor. Hele yeni paradigma, demokratik ekolojik cinsiyet özgürlükçü toplum paradigması sistemden kopuşu öngörüyorsa, sistemin mezhebi olmamayı öngörüyorsa, bunu binyılların büyük devrimci hamlesi olarak ortaya koyuyorsa, bu kadar köklü dönüşüm ancak zihniyet devrimi ve onun ortaya çıkaracağı kültürle mümkündür. Tabii Önderlik buradaki kopuşu, reel sosyalizmde olduğu gibi bir duvar örmek değil, halkların kendi yaşam biçimlerini örgütlenmesi olarak ifade etti.

Bu çerçevede ele aldığımızda, acil olarak önümüzde duran temel bir görev de KKK sisteminin ya da demokratik konfederalizmin

kültürünü yaratmaktır. Çünkü bu kültür birçok yönüyle yenidir. Tarih içinde neolitik toplumda varolmuş, erkek egemenlikli devletçi sistemin yanında ya da onu gölgesi gibi takip ederek bugünlere kadar gelmiş, bugün de belli düzeyde varlığını sürdüren bir kültürün ya da bir yaşam biçiminin yeni koşullarda yeniden üretilmesi, tekrar canlandırılarak tüm toplumların yaşam biçimi haline getirilmesi düşüncesi olarak ortaya çıktı. Bu yönüyle tarihle güçlü bağı var. Ondan kopuk değildir. Eğer böyle bir iddia varsa, bu iddialar kapsamlı özgürlük ve demokrasi iddiasıysa ve bu ideolojik, teorik bir söylemden bireylerin yaşamından, toplumun yaşamından başlayarak pratikleşecekse, bununla mutlaka kültürel değerlerin ortaya çıkarılması gerekiyor.

TARİHE GERİ DÖNÜŞ -II-

“Önder Apo, hiyerarşik gelişmeyi, devletleşmeyi insanlık gelişiminde bir sapma olarak değerlendirdi. Zorunlu bir ilerleme olarak görmedi, böyle tanımlamıyor. Bu sapmanın aşılmasını, orada var olan kazanımları da alma temelinde, ama esas olarak tarihin başlangıcı dediği doğal komünal özellikleri alarak, demokratik sosyalizmi yaratmayı öngörüyor. Bu anlamda sosyalizmde var olan devletçiliğin aşılmasını bir teori, ideoloji, aynı zamanda strateji ve taktik haline getirdi”

Serxwebûn: Demokratik konfederal sistemde Kürtler toplum ve ulus olarak nasıl bir statüde olacaklar? Kürtler buna ne kadar hazırdırlar?

Duran Kalkan: Demokratik konfederalizmin gelişimi içinde Kürt toplumunda ne tür değişiklikler, yapılanmalar olacak konusu önemlidir. Çok kısa formülasyonlar olarak şunları ifade edebiliriz: birincisi, bir kere Kürdistan toplumu Kürdistan'ı kapsayacak şekilde örgütlülük kazanacak. Dolayısıyla şimdi var olan örgütsüz toplum ortadan kalkacak. İkincisi, Kürt ulusal örgütlülüğü ortaya çıkacak. Ulusal düzeyde Kürt toplumunun örgütlenmesi yaratılacak, bu demokratik ilkeler üzerinde olacak ve demokratik bir ulus yaratılacak. Kürdistan'da yaşayan, yine dünyanın çeşitli yerlerinde temsilcileri olan, demokratik ilkeler temelinde örgütlenendirilmiş bir ulus varolacak. Diğer yandan toplumun iç örgütlülüğü gelişecek. Bütün toplumsal kesimler örgütlenecekler, örgütsüz birey ve topluluk kalmayacak. Bu da her

kesimin kendi örgütlü gücüne dayanarak, öz iradesiyle toplum yaşamına katılması demektir. Dolayısıyla halkın bu düzeyde bir örgütlülüğü gelişecektir.

Kürtlerle birlikte farklı topluluklar da örgütlenecekler. Kürdistan'da varolan kültürel, ulusal, etnik ve dini topluluklar örgütlenecekler. Farklı mezhepler, farklı etnik gruplar, yine farklı toplumsal kesimler örgütlenebilecekler. Herkesin kendi toplumsal örgütlenmesini özgürce yaratabildiği bir ortam gelişecek. Bu da çok kültürlü, demokratik işleyişe dayalı bir Kürdistan toplumu ortaya çıkaracak. Kürt demokratik uluslaşması kendi ilişkilerini komşu ve birlikte yaşadığı ulusal topluluklarla kardeşçe, demokratik dayanışma ve birlik içinde sürdürecektir.

Kürdistanî olmak devlet olmak değildir

Bu konuda esas iki önemli konu ortaya çıkıyor. Birincisi, 'devlet olmazsa ulus olmaz' deniliyor, bu bir saptırma-

dır. Devlet ile ulus aynı değildir, bir de fa aynı kategori değildir. Biri siyasi, diğeri sosyolojik bir kategoridir. İkincisi eş zamanlı değildir. Devlet başka bir zamanda varolmuştur. Ulusun varoluşu, gelişimi başka bir zamanda ve başka yollarla olmuştur. Üst üste binmemişlerdir. Sadece kapitalizm çağında pazar birliği çerçevesinde ulus yaratmayı öngören devletleşmeler yaşanmıştır. Onlar da şimdi her türlü gelişmenin önünde engel oluşturan yapılar durumundadır. Bu bakımdan Türkiye'de örneğini gördüğümüz anlamsız olan, kendini de inkar eden, bilime de ters düşen yaklaşım olarak ulus ve devleti aynı sayamayız.

Kürtler açısından da aynı şeyi söyleyemeyiz. Eğer devletle ulus aynı dersek o zaman bir Kürt ulusundan bahsetmemeliyiz. Çünkü devleti yoktur, devletsel gelişmesi yoktur. Oysaki öyle değil, gerçekte bir Kürt uluslaşması var hem de çok güçlü bir biçimde var. Bütün saldırılara karşı varlığını korumuş, ama devletsiz korumuş. Devletleşmeden gelişen bir uluslaşma, devletlerin saldırılarına direnerek var olan bir uluslaşma, devlete rağmen gelişmiştir. Dolayısıyla Kürt uluslaşmasının tarihsel gelişme diyalektliğini doğru anlamamız lazım. En çok devletten zarar gören, en çok devletlerin saldırılarına maruz kalan, en fazla devletten kaçan, en çok devlete rağmen var olan bir halka 'devletin olmazsa sen var olamazsın, tek kurtarıcın devlettir' diye bir anlayış dayatılıyor, bu yanlıştır ve tarihsel gerçeklikle de çelişiyor. Oysaki devletler Kürt'ü kurtarmadı, aksine yok etmeye çalıştı. Tarihte hep istila, işgal ve imhalarla yok etmeye çalıştılar. 20. yüzyıl devletleri de Kürt'ü inkar ve imha politikalarıyla yok etmeye çalıştı.

– Peki, Kürt uluslaşması neyle ve nasıl var oldu?

– Kürt uluslaşması bu dağların kuytuluklarında, doruklarında kendisini var etti. Kendi demokratik örgütlülüğüyle var oldu. Doğal komünal değerlerini koruyarak oldu, aşiret, aile, kabile düzenlerini korumakla oldu, cemaat düzenini, mezhebini koruyarak oldu. Bunlar gelişti ve bir halk haline geldiler. Gerçekten de devletlerin yok edici saldırıları karşısında bu yapılar ayakta kaldılar. Kürt'ü, Kürt uluslaşmasını bunlar temsil ediyorlar. O nedenle 'ancak bir devlet Kürt uluslaşmasını gerçekleştirir' demek yanlıştır.

Tersine, devlet, Kürt uluslaşmasını boğabilir. Mevcut koşullarda devleti dayatmak çözüm üretmediği gibi tehlikeli de oluyor. Bu da milliyetçi çatışmalara, devletlerarası çatışmalara, toplumların acı çekmesine, komşu toplumlarla çatışmaya girmesine, imha sürecine alınmasına ve reddedilmesine yol açıyor. İyi komşuluk ilişkilerini, içinde kardeşçe yaşayan, iç içe ulusal toplulukların gelişmesini değil de birbirini boğazlayan, yok etmek isteyen bir durumu ortaya çıkarıyor.

Bu nedenle Kürdistanı olmak devlet olmak değildir. Bir coğrafyaya yayılmış ulusal bir topluluk haline gelmektir. Kürdistan bir devlet ismi değildir. 'Coğrafyadır, coğrafya ulusla bağlıdır' deniliyor, kesinlikle öyle değildir. Şimdi Türkiye, Kürdistan'ı egemenlik altına almış, ama yok edebiliyor mu, yok sayabiliyor mu? Sayamıyor. Diğer yan-

dan devlet olmamak uluslaşmamak anlamına gelmiyor. Halkın demokratik örgütlülüğü var olursa, toplumun bütün kesimleri ulusal düzeyde örgütlenmeler haline gelebilir. Demokratik konfederalizm çatısı altında bir ulusal birlik yaratılabilirse, her demokratik örgütlülük demokratik uluslaşmayı ortaya çıkarabilir.

Kürt toplumunda komünal yaşama bir yatkınlık var

Bin bir türlü komün örgütlülüğünden, demokratik kurum ve kuruluşlardan Kürdistanı düzeyde ortaya çıkan örgütsel birliklere Kürdistan Demokratik Konfederalizmi diyoruz. Yani demokratik Kürt uluslaşması oluyor. Kürt ulusunu bunlar temsil ediyor. Bu demokratik, özgür ve bağımsız ulus anlamına geliyor. Kendi örgütlenmesine dayanarak kendini özgürce temsil eden, böyle bir irade kazanan bir ulus, demokratik ulus oluyor. Kürtler, böyle bir statü altında devletlerin yarattığı değil de demokrasinin yarattığı bir ulus olacak. Bu ne kadar gelişirse Kürtlerin kendi iç özgürlük ve demokrasileri o kadar gelişecek.

– Bu tarzda bir örgütlenmeye, çeşitli kurum ve kuruluşlar oluşturmaya devletler ne kadar izin ve fırsat verecekler?

– Bu da bir mücadele işidir. Mevcut devletleri geriletecek, daraltacak, sınırlandıracak, reformdan geçirecek bir mücadeleye ihtiyaç var. Bir de Kürtleri bu konuda hazırlayacak, eğitecek bir mücadeleye ihtiyaç var. Kürtler buna ne kadar hazır konusu burada önem kazanıyor. Bir temel var aslında, yatkınlık var, ama çok iyi hazırlanmış, kendi eğitimini almış, güçlü bir gelişme düzeyini yaşıyor demek de çok doğru olmaz.

Fakat dışarıdan bakarak hiç hazır değiller demek de doğru olmaz. Kürt toplumunda komünal yaşama doğal ve kültürel bir yatkınlık var. Doğal toplum değerleri, etnisite örgütlülüğü varlığını koruyor. Bunların hepsi buna temeldir. Çeşitli cemaat, aşiret,

mezhep örgütlülükleri, ortak yaşama kültürü, demokratik komünal yaşamı yaratmak, örgütlemek için bir temel oluşturuyor. Mesela Kürtlerin bu örgütlülüğünü kendi içinden gelişen bir devlet ezmemiş. Dıştan, katliamdan geçirilmeye çalışılmış, ama toplum bu değerleri korumuş. Dış güçlerin saldırıları bu değerleri ve örgütlülüğü dağıtamamıştır. İçten devletleşme olsaydı belki dağılabildi, ama saldırı dıştan geldiği için toplum bunları korumuş. Devlet dıştan geldiği için toplum kendini savunmaya almıştır. Dolayısıyla toplum bunları önemli ölçüde temsil ediyor, yaşıyor, yaşatıyor. Aslında demokratik konfederalizm örgütlülüğü için bunlar önemli zeminlerdir, avantajlardır.

Bu yönlü değerleri var, fakat eğitimsizdir, bilinçsizdir. Bu tür ilişkiler ilkel ilişkilerdir, yani çok bilinçli ve örgütlü hale gelmemiş, bütünlüklü değildir. Parça parça, bir amaç doğrultusunda birleşmemiş, bu konuda toplum biraz ezilmiş, genelleşme konusunda tecrübesi eksik, katliamdan geçirilmiş, biraz da kırılmıştır. Tam hazırlık ifade etmeyen, zayıflık olarak değerlendireceğimiz hususlar da var. Ama şunu söyleyebiliriz: Bir bilinçlenme ve örgütlenme çalışması yürütülse, Kürt toplumunun mevcut durumu demokratik konfederal örgütlenmenin geliştirilmesi, demokratik komünalizmin inşa edilmesi için elverişlidir. Fakat öyle bir bilinçlendirme ve örgütlenme çalışması planlı bir biçimde yürütülmezse kendiliğinden olacak bir şey de değildir. Süreç bu yönde işlemiyor, bu anlamda da hazırlıksız olma durumu var. Her şey biraz öncü çalışmaya bağlıdır.

Demokratik konfederalizmde yönetim iktidar olmayacaktır

– Demokratik konfederalizmde iktidar sorunu nasıl çözümleniyor? Hangi dereceye kadar halk iktidarını kurumlaştırıp, kendi iradesiyle temsilini gerçekleştirebiliyor?

– Demokratik konfederalizm devletle birlikte var olduğu sürece iktidar olgusunu tanımlamak gerekli. Devlet ar-

tı demokrasi sürecinde iktidar, devlet cephesinde vardır. Fakat sınırlandırılmış, daraltılmış, görevleri genel güvenlik ve kamu yönetimiyle sınırlandırılmış bir iktidardan söz edilebilir. Ondan öteye bir iktidar konumu yoktur. Demokrasi alanının yani demokratik konfederalizmin içinde iktidar olmaz. İktidar bir çıkar grubunun yönetimi ele geçirmesi ve yürütmesi demektir ve bu da devleti doğurur. Devletle birlikte vardır. Demokratik konfederalizmde yönetim, iktidar olmayacaktır. İktidar ister işçi sınıfı, ister halk, ister demokrasi adına olsun bir yerde bir nedenle varsa, orada bir çıkar grubu, onun egemenliği, sömürsü ve baskısı vardır. Sonunda bu da devleti doğurur. Hiyerarşik devletçi sistemle bütünleşir. O nedenle demokratik konfederalizmde iktidar olmayacaktır. Halk adına ya da işçiler, ezilenler adına iktidar olmayacaktır. Bunun yerine yönetim olacaktır. Yönetim nedir, alanı, ölçüsü nedir? Önder Apo bunu **“iş ve rol koordinasyonu”** olarak tanımladı. Yani çalışmayı örgütleyecek, koordine edecek,

tur demektir. Birilerinin diğerinden daha fazla söz sahibi olduğu yerde demokrasi ve eşitlik olmaz. Birileri katılamazsa orası konfederalizm olmaz. O bakımdan yönetim bir iş ve rol koordinasyonudur ve herkesin yeri vardır. Katılımı vardır. Çünkü herkes rolünü böyle bir katılımı oynayabilir. Bu bakımdan demokratik konfederalizmde yönetim herkes için kapsayıcıdır.

Demokratik konfederalizm zenginlikler hareketidir

– *Din, mezhep, tarikat, halk, ulus-ethnisite bir diyalog ve uyum içerisinde olmayı nasıl bir mekanizma ile başara bilir?*

– Bütün bu kesimler kendi örgütlenmeleri temelinde ve örgütlendikleri mekanda demokratik konfederalizme katılım gösterirler. Zaten demokratik konfederalizmin günümüzde çok karmaşık hale gelmiş olan ve başka biçimlerde çözülmemeyen sorunları

larla da demokratik dayanışma içinde sürdürür. Böyle olunca her yerde sorun çözümlenebilir.

En küçük birimde de bölgesel düzeyde de ulusal düzeyde de sorunları çözümleme imkanı vardır. Hepsinde çözüm üretilebilir. Federasyonun çözemediği birçok sorunu demokratik konfederalizm anlayışı, sistemi çözebilir. Çünkü federalizmde ya varsın ya yoksun. Demokratik konfederal sistem yerelde de en küçük yerleşim biriminde de var olan özgünlüklerin örgütlenmesine imkan veriyor. Bu nedenle bütün bu topluluklar bulundukları yerde küçük büyük olmalarına bakılmadan demokratik konfederalizme katılabilirler ve kimliklerini sürdürüp, geliştirebilirler.

– *Demokratik konfederal sistemde kimlik ve toplumsal aidiyet sorunu nasıl çözülecek?*

– Mesela bir kasabada iki üç etnik grup olabilir. Kürt, Asuri, Ermeni olabilir, burada örgütlenebilirler ve demokratik konfederalizme katılırlar. Diyelim ki Kürdistan genelinde veya onun içinde yer aldığı genelde olmayabilirler. Ama orada kendi kimliklerini taşırlar. Genelde yoklar, genele katılım olmuyor diye kimlikleri yok sayılmaz, inkar edilmez, yok edilmez. Kendi ulusal, kültürel, dinsel, mezhepsel aidiyetlerini korurlar. Bu yok etmeyi ortadan kaldırır. Demokratik konfederalizmin en önemli bir özelliği de ‘sen küçüksün, sen azınlıksın, yok ol, git’ yaklaşımını ortadan kaldırmasıdır. Bu yok ol, bir merkezleşme, bir tekleşme oluşsun değil, tersine herkes var olsun yaklaşımıdır. Herkese var olma ve gelişme hakkı tanınmalıdır ki herkes birbirine saygı içinde, özgür iradesiyle kendini örgütleyerek yaşama katılsın ve bir zenginlik oluştursun. Demokratik konfederalizm bu anlamıyla zenginlikler hareketidir. Farklılıkları yok etme değil de onların özgür örgütlülüğünü sağlayarak, demokratik katılım içinde kendilerini iradi temsile kavuşturma ve var etme sistemi oluyor. Bu bakımdan herkesin kendini geliştirebileceği bir sistemdir.

“Federasyonun çözemediği birçok sorunu demokratik konfederalizm sistemi çözebilir. Demokratik konfederal sistem yerelde de en küçük yerleşim biriminde de var olan özgünlüklerin örgütlenmesine imkan veriyor. Bu nedenle bütün bu topluluklar bulundukları yerde küçük büyük olmalarına bakılmadan demokratik konfederalizme katılabilirler ve kimliklerini sürdürüp geliştirebilirler”

çeşitli güçlere rol oynayacak. Öyle kendi çıkarına göre imkanları bölüştüren bir yönetim değil. Buna iktidar deniyor. Tam tersine, toplumun ihtiyacına, çalışma durumuna göre görevleri, rolleri dağıtan, koordine eden bir yönetim düzeyi olacak. Demokratik konfederalizmin iktidar anlayışı bu düzeydedir. Böyle olunca da halkın bütün kesimleri kendi iradelerini katarlar, temsil ederler.

Bu, demokratik konfederalizm zihniyeti geliştikçe, örgütsel yapı oluşup, işledikçe gelişebilir. İçinde hatalar, eksiklikler olabilir, bunlar ayrı konular, ama teorik olarak olması gerekeni söylüyoruz. Böyle olunca herkes kendi iradesini temsil eder. Edemezse zaten orada demokratik konfederalizm yok-

çözümleyecek güçte olması da buradan ileri geliyor. Örneğin nerede komünal örgütlenmeyi ifade eden bir etnik grup veya bir grup varsa, o oradaki konfederalizme katılır. İlla devletler gibi, devlet sınırları içinde olan, devletin her yerinde var olan temsil edilir, olmayan ise yok olacak gibi değil. Kimileri üniter sistemi biraz öyle tanımlıyorlar. Ama demokratik konfederalizmde öyle değildir. Bir kentte ya da kasabada bir etnik topluluk olabilir. Bir mezhep, bir tarikat, bir milli grup var olabilir. Orada kendi örgütlenmesini sağlayarak katılım gösterebilir. Genel açıdan katılır, kendi toplumsal yaşamını böyle bir örgütlenmeye dayalı olarak özgür iradesiyle temsil eder ve bunu diğer topluluk-

Demokratik konfederalizm en büyük sivil toplumdur

– *Sivil toplum kuruluşları ile siyasi partilerin demokratik konfederalizm içerisinde rollerini nasıl oynamaları gerekiyor?*

– Elbette demokratik konfederalizmin en önemli örgütlenmeleri, sivil toplum kurumları yanında siyasal partilerdir. Yani bir yerde sosyal ve siyasal alanın örgütlenmeleri anlamına geliyor. Partiler ve sivil toplum kuruluşları, toplumun siyasal, sosyal örgütlülüğe kavuşturulması oluyor. Bütün toplumu kucaklayacak en temel örgütlenmelerdir. Sosyal ve siyasal alana ait temel örgütlenmelerdir. Bir parti, toplumun düşünsel ve siyasi iradesini ortaya çıkaran bir organizasyon oluyor. Aslında en büyük sivil toplum odur. Diğer yandan dernekler, vakıflar, sendikalar, birlikler sosyal ve kültürel alanda en geniş örgütlülüğü ifade ediyorlar. Onun dışında kalanlar ekonomik örgütlenmelerdir. Bunlar da bir yerde sivil toplum örgütleri sayılır. Gerisi devlet cephesidir ya da savunma örgütlülüğüdür. Onun dışında kalanlar sivil toplum kurumlarını ve siyasi partileşmeyi oluşturduğu için toplumun örgütsel kucaklanışı bu tür örgütlenmelerle oluyor. Sivil toplum örgütleri ve siyasi partiler ne kadar gelişirse, toplum o kadar çok örgütlenmiştir ve demokratik konfederalizm o kadar gelişmiş demektir.

– *Genel hedeflerle bu örgütlerin hedefleri arasında nasıl bir denge sağlanacak?*

– Bir kere demokratik konfederalizm toplumun sosyal, ekonomik, kültürel, siyasi yaşamının örgütlenilip, yürütülmesidir. Herhangi bir kurum veya kuruluşun buna katılması demek, bu genel amaca bağlanması ve doğrultu kazanması demektir. Birbirleriyle dayanışma içinde olması, destek olması ve güç katması anlamına geliyor. Tabii ne kadar böyle bir ortak amaçla bağlanırsa kendi etkinliğini de o kadar çok geliştirir. Eğer kendi hedefiyle çelişkili olursa o zaman oraya ka-

tilmaz. Ya da hangi ölçüde katılacağını belirler. İlla tüm gücüyle katılma zorunluluğu yok. Belli ölçüde destek boyutunda katılabilir. Çeşitli kurum ve örgütlerin demokratik konfederalizm sistemine katılmaları da çok değişik ve çok yönlü olacaktır.

Diyeğim ki üretim birlikleri, kültür kurumları veya siyasi partilerin amaçları var, kendi alanlarında özgün hedeflerine dönük çalışma yürütüyorlar. Özgün amaçlarıyla, demokratik konfederalizmin genel amaçlarını göz önünde tutabilirler, bunlar birbiriyle çok çelişmez. Fakat bazen kimi örgütler bu amaçlarla tümüyle buluşmayabilir. Örneğin şimdi Türkiye'deki bütün sivil toplum kurum ve kuruluşlarının bir çatı altında toplanmasını önerdi Önderlik. "Böyle yaparlarsa büyük bir güç yaratırlar" dedi. Hepsini bu güce dayanarak kendi özgün amaçlarını daha etkin yürütebilir. Parça parça kalınca zayıf konuma düşüyorlar. Her ne kadar çok saf gibi kalsalar da güçleri yok, iş yapma etkinlikleri yoktur. Önderlik bu ortamda nasıl iş yapabilirler sorusuna da açıklık getirdi. "En genel birlik oluşturabilirler, bazı konularda birleşebilirler" dedi. Yani bazıları daha ileri düzeyde ilişki ve ittifak içinde olabilir, bazıları da kimi konularda birlik sağlayabilir.

Konfederalizm zaten bu tür bir ilişki sistemi demek. Buna fırsat verdiği için çözümleyici oluyor. Bir de özgür iradeyi temsil ediyor. Bu anlamda herkesin kendi bağımsız ve özgür iradesini koruduğu bir sistem oluyor. Deniliyor ya 21. yüzyılda karşılıklı bağımlılık esastır. Birileriyle ilişkileneceksin, ama özgür iradeni de koruyacaksın. Bunun sistemi konfederalizmdir. Konfederal sistem buna izin veriyor. Ne herkesten kopuk, daralmış, içe kapanmış oluyorsun, ne de birilerine bağımlı olup özgünlüklerini kaybediyorsun.

Bu anlamıyla en özgürlükçü ve bağımsızlıkçı duruş konfederal duruştur. Hem birbiriyle ilişkilene, işbirliğine, ortak çalışmaya izin veriyor hem de kendi özgünlüğünü korumaya izin veriyor. İstedikçe kadar yapıyorsun, istemedikçe de yapmıyorsun, uzak duruyorsun, yani herhangi zorlayıcı, bağlayıcı bir etken yok. Bu bakımdan da herhangi bir zorlama yoktur. Herkes

kendi amacı ve hedefi ne ise demokratik konfederalizmin genel amacı ile uyduğu kadar ve uyduğu yerde katılım gösterir. Uyuşmadığı yerde kendi özgünlüğünü sürdürür. Bu özgür davranmaya, herkesin kendi doğrultusunu yürütmesine imkan verdiği gibi, en güçlü ve en geniş birliği yaratmaya da imkan veriyor. Dolayısıyla başkalarıyla işbirliği yaparak, onlardan güç ve destek alarak kendi gücünü artırma ve daha etkili iş yapma imkanı veriyor. Bu bakımdan sivil toplum sisteminin en güçlü işleyişi demokratik konfederalizme ulaşmakla olur.

Mesela Türkiye'yi örnek alalım, birçok örgüt var, ama herhangi bir birlikleri yok. Parça parçadırlar ve devlet karşısında zayıf ve etkisiz konumdadırlar. Neredeyse devlet tarafından yönlendiriliyorlar. Biraz kendilerini yürütmek isteseler, devlet tehdit ediyor ve onun karşısında etkin bir direniş gösteremiyorlar. Çünkü güçleri yok, yalnızdırlar, zayıftırlar. Oysa bir bütünlük içinde olsalar, devlet dışında bir konfederal sistem örgütleseler, bu muazzam bir güç ortaya çıkarır, kendilerini güçlendirir ve devlet de onlar üzerinde istediği gibi baskı uygulayamaz, sınırlandıramaz. Dolayısıyla devlet onları daha fazla dikkate almak, onlar karşısında bir ölçü belirlemek ve ölçülü davranmak zorunda kalır.

Demokratik ekolojik cins özgürlüğüne dayalı toplum

– *Ekolojik yaklaşım Önderliğimizin felsefesinde esas noktalardan birisini oluşturuyor. Neden ekoloji felsefesi bu kadar esas alınıyor?*

–Özel olarak ekoloji felsefesi ya da bilimi üzerinde inceleme yapmış değilim, bu konuyla ilgili tartışmaları da fazla takip etmedim, ama Önderliğimizin mevcut toplumsallaşmayı değiştirmeyi amaçlayan ekolojik bir bilinç oluşturmaya çalıştığını söyleyebilirim. Burada toplumu ne düzeltme ne de yıkma söz konusudur. Çünkü düzeltme demek var olanı reforme etmeyi ifade ediyor. Oysa doğadan kopuş, doğa-toplum dengesizliği ve dolayısıyla toplumun iç dengesiz-

liği çok fazladır. Bazı reformsal düzeltmelerle olabilecek gibi değil. Hiyerarşik devletçi toplumdan bir kopuşu gerektiriyor. Öte yandan bu bir yıkma da değil. Hiyerarşik-devletçi toplumdan kopuş bir yıkma anlamına gelmiyor. Yıkma, 20. yüzyıl devrimlerinde vardı. Devletleri yıkmayı ifade ediyordu, yerine yeni bir devlet koymayı gerektirdi. Mevcut sistemden kopuş o devleti yıkmakla olmuyor, yıksan da yenisini kurup ona dönüyorsun, bu da ihtimal dahilindedir ve yıkma da sonuç vermiyor bu anlamda. Tabii var olan devletçi sistemi reforme etme de yetmiyor. Köklü değişiklik gerekli, hiyerarşik devletçi sistemden kopuş gerekli. Bu anlamda ekolojik devrimi hiyerarşik devletçi sistemden kopuş ve köklü bir değişim biçiminde tanımlamak daha doğrudur. Düzeltme ya da yıkma kavramı yerine bu kavramları kullanmak daha doğru olur.

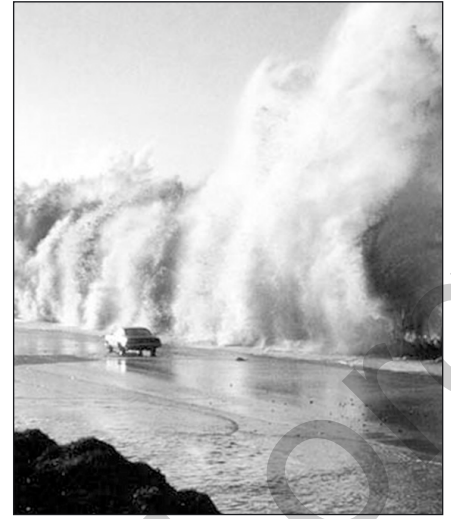
– *Doğaya geri dönüş, insanı doğadan koparan toplumsallaşmayı düzeltmeyi mi amaçlıyor, yoksa var olan toplumsallaşmayı yıkmayı mı?*

– Doğa konusu önemli. Doğayı kendisi için var sayma, dolayısıyla istediği gibi kullanma insanlıkta bir sapma olarak ortaya çıktı. Bu sınıflı cinsiyetçi toplumla birlikte gelişti. Başka toplumlar ve insanlar üzerinde egemenlik kurma hakkını kendinde görme, onları köleleştirme anlayışı ile doğayı öyle görme ve kullanma anlayışı birlikte gelişmiştir. İster kadını kullanma olsun, isterse çeşitli sınıflar yaratma ve onları kullanma olsun, ister ulusal topluluklar üzerinde sömürgecilik yürütme

olsun, isterse de doğaya hükmetme yaklaşımı olsun hepsinde aynı mantık geçerlidir. Dolayısıyla da toplum içi çelişkilerle, doğa-toplum çelişkisi birbirine benzerdir. Ortak anlayışa dayanıyor, bir iç içe geçmişlik var. Ortak gelişmiştir ve birbirinden destek alıyor.

Günümüzde kapitalist devletçi toplum sisteminin geldiği kaos durumu, kendi içinde bu kadar çelişkili, yozlaşmış çatışmalı duruma gelmesi ile doğanın tüketilmesi aynıdır, eşzamanlıdır. Doğaya saldırı, doğanın bitirilişi aynı oluyor ve kırk yıl sonra mevcut insanlığı doyurabilmek için yeni bir dünya gerekiyor. Tabii bu toplumları doyurmak için değil, bu toplumlar üzerinde egemenlik kurmuş kapitalist devletçi üst toplumu doyurabilmek için. Bunlar insanlığın çok küçük bir kesimidir. Bu dünyayı yiyorlar, yine de yetmiyor 'yeni bir dünya gerekecek' diyorlar. Bu kadar tüketici, doğayı kirletici, bitirici, doğayla çelişkili hale gelmiş bir durumdadır. Her bakımdan böyledir, yani çevre bakımından da zenginliklerin tüketilmesi bakımından da böyledir. Yaşanan bu durum ozon tabakasını delmeye kadar gitti. Güneş sistemi içinde neredeyse dünyanın yerinin tehlikeye girmesine kadar varan bir bozulma durumu yaşanıyor.

Doğanın kirletilmesi had safhadadır. Kapitalizmin kirleri, artıkları, boğucu gazlar doğanın dengesini bozuyor, doğal yaşamı parçalıyor, binlerce canlı türü yok oluyor, sular kirleniyor, toprak ölüyor, hava zehirli hale geliyor. Geçen yıllarda 'deli dana' hastalığı vardı, bu yıl 'kuş gribi' ortaya çıktı. Bazıları buna 'kuş gribi' bazıları 'kuş gribi' dedi, ama aslında kapitalizmin gribiydi. O noktaya kadar geldi. Kapitalizmin doğayı zehirleyici etkisi canlı türlerini yok etmeye, yeni hastalıkların doğmasına kadar geldi. Bu, çok tehlikelidir. Son yıllarda dünyanın aşırı ısındığından söz ediliyor. Buzullar eriyor, böyle olursa dünyanın dengesinin tehlikeye gireceği belirtiliyor. Mevsim normalleri aşıyor, sel, rüzgar felaketleri artıyor, sıcaklar artıyor, yağışlar dengesizleşiyor. Tufanlar gündeme gelebilir. Tarihte Nuh tufanından bahsedilir. Birçok felaket var, bunların hepsi bir yerde hiyerarşik devletçi toplum sisteminin gelişimiyle bağ-

lantılıdır. Doğal dengedeki bozulmanın yarattığı sonuçlardır. Bu bozulmayı toplumlar üzerinde hakim olan sistemler yaratıyor. Onların doğayı kullanma biçimleri yaratıyor.

– *Peki böylesi bir tehlike karşısında insanlığın nasıl bir bilinç edinmesi gerekir?*

– Bu bakımdan ekolojik devrim en temel olgulardan oluyor. İnsanlığın geleceği tehlikeye girebilir. Sadece bir çevre sorunu değil, başlı başına hayatı, bilimsel yaklaşılması gereken, çevreyi çok aşan bir konu. Dolayısıyla insanın doğayla var olan düşmanlığının, çelişkisinin giderilmesi, doğayla birlikte var olacak bir anlayışa çekilmesi önem arz ediyor. Bu bir kültür, bilinç ve örgütlülük meselesidir. Dolayısıyla bu kapitalizmin her şeyi ye, yut, yak, yok et, tüket mantığının sonucu. Doğayı da tüketen budur.

Bugünü değil, yarını da geleceği de düşünen, imkanları doğru kullanmayı bilen, ölçülü, örgütlü, doğa gerçeğini ve insan dışındaki tüm canlı organizmayı geliştirecek, koruyacak, saygı gösterecek, gelişimine hizmet edecek bir bilinç ve kültür düzeyinin yaratılması gerekiyor. Bu bir anlayış meselesidir. Aslında sosyalizm ilk gelişirken kapitalizmi böyle tanımladılar ve 'ya sosyalizm ya barbarlık' dediler. Tehlike olarak gördüler ve sosyalizm olmazsa dünya yıkılır, adeta dinlerde olduğu gibi, kıyamet kopar dediler. Yüzyıl sonunda gelinecek nokta böyle bir tehlikeyi işaret ediyor. Dolayısıyla ekolojik devrim, demokratik devrimin çok

“Sınıflaşma, hiyerarşinin ve devletleşmenin gelişimi yani baskı ve sömürünün ortaya çıkışı kadın köleliği üzerinde yükseliyor. Kadının meta haline getirilmesi, sahiplenilmesi, erkeğe hizmetçi kılınması süreci, her türlü sınıflaşmanın baskı ve sömürünün geliştiği süreç oluyor. Bütün bunların temelinde kadın köleliği var. Dolayısıyla devletçi sistemin temelinde kadını köleleştiren aile düzeni var”

önemli bir yanını oluşturuyor. Demokratik sosyalizmin en önemli boyutlarından biri oluyor. Ekolojik devrim olmadan, insanlar doğa karşısındaki bilincini ve duruşunu değiştirmeden, birbirleriyle ilişkilerini ve yaşamlarını da değiştiremez. Ekolojik devrim bu denli önem arz ediyor.

– *Kürt Halk Önderi, kadın özgürlüğünü felsefesinin özü olarak tanımlıyor. Hatta bir ulus gibi ele alıyor. Neden kadın özgürlüğünü felsefesinin özü olarak ifade ediyor?*

– Önder Apo'nun özgürlük felsefesinin temelinde kadın özgürlüğünün olduğu bir gerçek. Bunun için de kadının çözümlenmesi, tanımlanması gerekir. Kadını bir sınıf, bir ulus gibi tanımladı. Bu tanımları kullanmasının ana amacı ayrı bir sosyal kesim olduğunun bilinmesini sağlamak. Hem erkeğin bunu kabul etmesini sağlamak, hem kadının bunu kendine kabul ettirmesini sağlamak içindi. Çünkü böyle bir bilinç oluşmamıştı. Kadının bu boyutta bir sosyal düzey oluşturduğu bilinmiyordu, kabul edilmiyordu. Hem devletçi toplum sisteminin geliştirdiği hem de onlardan etkilenen sol sosyalist kesimlerin savunduğu 'Toplum, kadın ve erkekten var oluyor, bunları ayırmak toplumu bölmektir. Bu anlamda cins ilişkisi öyle çok öne çıkarılacak bir ilişki değildir' biçiminde görüşler vardı. Bunların doğru olmadığını göstermek ve aşılmasını sağlamak için Önderlik bu ifadeleri kullandı. Kadının ayrı bir sosyal kesim olarak kabul edilmesini amaçladı. Bu ruh ve duygu dünyasıyla, düşünce yapısıyla böyledir.

Analitik zeka ve duygusal zekadan bahsediliyor ve kadında duygusal zekanın daha fazla olduğu artık genel bir doğru olarak kabul görüyor. Fiziki ola-

rak böyledir. Kapitalizm de kadını böyle ayırıyor, ama bunu fizliğini sömürü aracı yapmak için ayırıyor. Bu, aslında sömürü sisteminin hizmetinde bir ayırımdır. Sosyalizmde 'kapitalizm de böyle yapıyor, ayırıyor o zaman ayrımcılık doğru değil' gibi bir yanlış anlayış vardı. Önderlik, bunun doğru olmadığını, bu tür yaklaşımların küçük burjuva sosyalizmine götürdüğünü tanımladı ve kadının varlığını bir meta olarak kullanmak amacıyla değil, ayrı bir duruş olarak ele aldı. Kadının ayrı bir sosyal kesim oluşturduğunu, toplum içine, hiyerarşik devletçi düzen mantığıyla bir kölelik statüsüne alındığını, kölenin kölesi haline getirildiğini ifade etti. Bunu kadının tanınmasını, bir sosyal kesim olarak anlaşılmasını, bir psikoloji, bir birey, bir sosyal kesim olarak anlaşılmasını sağlamak için yaptı. En son savunmalarında da kadın tanımı ve çözümü çok yönlü olarak yer alıyor.

Bunları cins ilişkisini açığa çıkarabilmek, diğer yandan bu cins ilişkisi temelinde kadın özgürlük felsefesini, ideolojisini, örgüt ve eylemini yaratabilmek için yaptı. Bütün özgürlüklerin temelinde kadın özgürlüğünü gördü ve böyle tanımladı. Kadın özgürlüğünü, özgürlüklerin anası olarak ifade etti. Bütün sosyal ilişkilerin çözümünün, ekonomik sosyal ilişkileri çözüme götürmenin temelinde de cins ilişkisinin çözümünü gördü. Onun için sadece bir sınıf, bir ulus demedi, *“en temel sınıf kadın sınıfıdır, en temel ulus kadın ulusudur”* dedi ve cins ilişkisini tüm ilişkilerin anası olarak değerlendirdi. Bu yeni bir özgürlük çizgisi geliştirmek açısından önem taşıyor. Böyle bir özgürlük çizgisi ve buna dayalı bir örgüt ve eylem geliştirebilmek için de ilişkiyi doğru tanımlayabilmek, bu noktada kadını doğru tanımlayıp, çözümlemek gerekiyordu.

Cins ilişkisi esas çelişkidir

Tabii bunun yanında da erkeği tanımlayıp çözümlemek gerekiyordu ki kadın çözümü gerçekleşebilsin. Böylece hem kadın, hem erkek cinsini ayrı sosyal kategoriler olarak ele aldı ve çözümlendi. Önderlik bunları yaptığı ölçüde cins ilişkisini de tanımladı ve oradan bir özgürlük ideolojisi oluşturdu. Bu, bazı sosyalist araştırmalarda da vardı. Kadının köleleştirilmesi, hiyerarşik devletçi sisteme adım atış, sınıflaşmaya, baskı ve sömürü düzenine adım atışla eşit oluyor.

Şöyle de denebilir: Sınıflaşma, hiyerarşinin ve devletleşmenin gelişimi, yani baskı ve sömürünün ortaya çıkışı kadın köleliği üzerinde yükseliyor. Kadının meta haline getirilmesi, sahiplenilmesi, erkeğe hizmetçi kılınması süreci, her türlü sınıflaşmanın baskı ve sömürünün geliştiği süreç oluyor. Bütün bunların temelinde kadın köleliği var. Dolayısıyla devletçi sistemin temelinde kadını köleleştiren aile düzeni var diyoruz. Buradan ileri geliyor diyoruz. Burada aile, devlet ve özel mülkiyet bütünlüğü var. Kadını köleleştirme de mülk edinme yaklaşımından geliyor. Köleleştirmek mülkleştirmektir. Yetkiyi ele geçirme, ekonomik kaynakları ele geçirme, kadını ele geçirme iç içe ve birlikte geliyor. Aslında hepsi biraz da kendi varlığını gittikçe derinleşen kadının köleleştirilmesinde buluyor. Bu tarih içinde oluşan bir gerçekliktir. Savaş araçlarına sahip olmakla, belli bir güç yaratmakla, zor kullanmakla, düşünceyi ve bilgiyi bir zor aracı gibi kullanmakla karakterize oluyor, bütün buralardan kaynağını alıyor ve bu biçimde cins ilişkisi ortaya çıkıyor, kadın köleliği oluşuyor. Koskoca hiyerarşik devletçi toplum sistemi bu ilişki üzerinde şekilleniyor. Kadın köleliği üzerinde varlık buluyor.

Bu nedenle cins ilişkisini çözmeyi öngörmeyen, kadın köleliğini temel veri olarak alıp, onu aşmayı temel bir çalışma olarak öngörmeyen tüm özgürlük arayışları düzeni kısmen aşabilir, reforme edebilir, ama hiyerarşik devletçi sistemden kopamaz, onu değiştiremez akımlar olarak kalıyor. Sınırlı özgürlükçü değişimler yapan hareketler oluyor. Bütün sınıfsal ve ulusal çelişkiden do-

– Kadın adına verilen mücadelelerin bugünkü düzeyi nedir?

– Yaşanan düzey eskisi gibidir dene-
mez, ama bir özgürlükçü durum da de-
ğildir. Yaşanan süreç toplumsal bir öz-
gürlüğü getirmedi. Eşitlik, özgürlük so-
rununu çözmedi, devleti sınırlandırmadı,
baskı ve sömürüyü ortadan kaldırmadı,
aksine devlete hizmet eder bir hale geldi.
Öte yandan kadının en ileri me-
ta haline getirilmesi bu çağda oldu, onu
engellemedi. Kapitalizm kadar kadını
gerileten, sömüren, düşüren, köleleştiren
başka bir sistem yok. Bunu 'özgürlük
veriyorum, irade kazandırıyorum'
diyerek yapıyor. Kadına yönelimini bu
biçimde maskeliyor. O bakımdan tehli-
keli. Oysaki doğru özgürlük anlayışı,
kadının cins olarak, duygu, düşünce ve
fizik gücü bakımından özgürce ve kendi
rolüne uygun bir şekilde toplum yaşa-
masına katılması ve toplumun kadının bu
biçimde katılımına göre düzenlenmesi-
dir. İnanıyorum ki böyle bir durum olsa
mevcut toplumsal ilişkiler çok yönlü de-
ğişecektir. Çok klişeleşmiş, anlayış gibi
görünen birçok yaşam kalıbı değişecek-
tir. Özgürleşen kadın etrafında oluşacak
bir yaşam düzeni, ilişki sistematiği hem
erkek egemenlikli düzenden hem de er-
kek kadını erkek ölçülerinde eşitleştiren
kalıplardan çok farklı olacaktır. Böyle
oldu mu, her türlü baskı ve sömürüyü
aşan, her alanda özgürlükleri geliştiren
bir düzen ortaya çıkacaktır.

Önder Apo bu çizgide derinleşmiştir,
bu gerçekleri açığa çıkarmış ve çözüm-
lemiştir bunları. Gittikçe de derinleştiriyor
"destansı çalışmam" diye tanımladı
kadın özgürlük çalışmasını. Bu konuda

herhangi bir komplekse kapılmadan,
basit çıkarlar peşinde koşmadan, irade-
li ve özgür bir duruşla olay ve olguları
çözümleyerek, özgürlük çizgisini geliştiri-
yor. Bu bakımdan Önder Apo'nun ge-
liştirdiği özgürlük çizgisi, diğer çizgiler-
den çok ayrıdır, çok köklüdür, tüm top-
lumsal ilişkilerin değişimini öngörmek-
tedir. Kadın özgürlüğüne dayanan bir
sosyalizm anlayışı, aslında her türlü
eşitlik ve özgürlüğün var olduğu demok-
ratik sosyalizm anlayışına götürüyor.

– Ortadoğu'da aktif bir feminist ha-
reketin gelişebilme imkanı var mı?

–Feminizm Ortadoğu'ya uymaz. Or-
tadoğu'ya denk düşecek özgürlük çiz-
gisi demokratik konfederalizmdir. Onun
için bunları izah etme gereği
duydum. Nasıl ki Avrupa'nın laikliği ve
demokrasi anlayışı Ortadoğu'ya uy-
muyorsa, feminizm anlayışı da terstir.
Öyle bir kadın erkek eşitliği ve kadın
özgürlüğü anlayışıyla Ortadoğu'da ka-
dın üzerinde hükmeden feodal, köle-
leştirici zihniyeti yıkmak mümkün de-
ğildir. Çünkü bu anlayış erkek ege-
menliğini körüklüyor, tahrik ediyor.
Bireysellik Avrupa'da egemen olduğu
için bireyi geriletti ve erkek ölçülerinde
bir kadın erkek eşitliği yarattı. En
azından kağıt üzerinde yaptı bunu.
Ortadoğu'da öyle bir bireysellik yok-
tur, toplumsallık egemendir, toplum-
sallık esas olunca, erkek ölçülerinde
bir kadın erkek eşitliği yaratılamaz.

Bu yüzden feminizmin başarı şansı
yoktur. Ancak mevcut erkek egemen
sistemi zihniyette, pratikte geriletecek
olan, kadın gerçeğini dolayısıyla erkek
gerçeğini ve var olan toplumsal gerçekli-
ği bölge halklarının özelliklerine uygun
bir biçimde çözümleyen, her türlü geri-
liği ve köleleştirici etkeni ortaya çıkaran,
mahkum eden, onun özgürlük temelinde
aşılmasını sağlayan bir çizgi, Ortado-
ğu toplumlarında yer edebilir, başarı
kazanabilir. Ancak böyle bir yaklaşım
kadını özgürlük bilincine, örgütlülüğüne
ve eylemine kavuşturabilir. Erkeği
geriletebilir, erkek egemenliğini açığa
çıkarıp, mahkum edebilir. Bu nedenle de
Ortadoğu toplumlarında feminist ha-
reketlerin gelişmesi zordur. Koşulları za-
yıftır. Onun yerine demokratik sosyaliz-

min özgürlük çizgisine uygun bir kadın
özgürlük hareketinin gelişmesinin ko-
şulları daha fazladır. Önderliğin, kadın
özgürlük çizgisi tümüyle Ortadoğu top-
lumlarının özelliklerine göre oluşmuş
bir çizgidir. Ortadoğu kadını en çok
etkileyecek, erkeğini en fazla çözümleye-
rek değişime uğratacak olan çizgi, Ön-
der Apo'nun kadın özgürlük çizgisidir.

Demokratik sosyalizm

– Sol hareketlerin Ortadoğu ve Kür-
distan'da 70 yıllık deneyimi olmasına
rağmen bugün en zayıf hareketlerdir.
Bunlar reel sosyalizmin yıkılmasından
sonra tam bir dağılmayı ve kırılmayı
yaşadılar. Bu kırılma zihinsel mi yok-
sa pratikle mi ilgili?

– Klasik sol hareketler üzerinde ye-
ni bir demokratik sosyalizm hareketi
yaratmak için uğraşıyoruz, ama ilerle-
miyor. Bunun yaratılmasının çok zor
olduğu anlaşılıyor. Ortadoğu geneline
baktığımızda açıkça şu görünüyor: Bu
sol akımların mirası üzerinde yeni bir
demokratik sosyalizm hareketi yarat-
mak değil de, bunların eleştirisi üze-
rinden bir hareket yaratmak hem da-
ha mümkündür -bu daha mantıklı ve
bu türlü çabalar sonuç da veriyor-
hem düşünce düzeyinde sonuç veri-
yor, bölge toplumlarının gerçeğine uy-
gun bir ideolojik gelişmeyi sağlıyor
hem de örgüt ve eylem alanında insan-
ları ikna ediyor, kendine çekiyor.

Bu sol akımlar marjinalleştiler. Top-
lumdan kopmuşlardır, bir mezhep ya
da tarikat gibidirler. Kendi içine kapan-
mış birer mezhep gibidirler. Bunun ne-
denini Ortadoğu toplumsal gerçeğine
yabancı olmalarında, onu tanınamala-
rında, onunla bütünlüklü olmamaların-
da arayabiliriz. Gerçekten de 20.
yüzyılda Ortadoğu ülkelerinde gelişen
sol hareketler, komünist ve sosyalist
partiler çok fazla Avrupa ve Sovyet teo-
risini, yine örgüt ölçülerini ve pratiğini
esas aldılar. Adeta Avrupa'dan ihraç
edilen milliyetçilik gibi, yine demokrasi
anlayışı gibi bir sosyalizm anlayışı da it-
hal edilmeye çalışıldı. Nasıl ki Avrupa
menşeli milliyetçilik ve demokrasi an-
layışını Ortadoğu kültürü reddettiye, bu
solculuğu da reddetti, içine almadı.

- Bu, Ortadoğu'nun sola ve sosyalizme kapalı olmasından mı kaynaklandı?

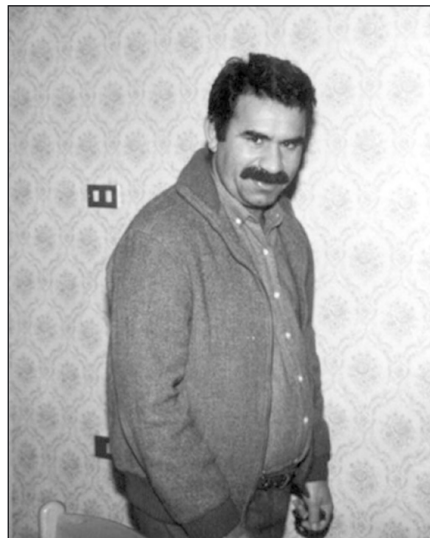
- Hayır, kesinlikle hayır. Tarihe bakalım, bugün sosyalizm olarak ifade ettiğimiz özgürlük ve eşitlik akımları tarih boyunca hep Ortadoğu toplumlarında var oldular. Adına sol denilmedi, ama hep sol oldu, Ortadoğu toplumları, toplumsal yaşamın solunu oluşturdu. Bu bir gerçektir. Hep bunun çatışmasını yaşadılar. Sol felsefe, sol ideoloji, sol eylem, sol toplum yaşamı hep burada var oldu. Özgürlükçü, eşitlikçi felsefe, ideoloji, örgüt ve eylem Ortadoğu'daki toplumların çeşitli biçimlerde en çok geliştirdikleri ve yaşattıkları bir olgu oldu. Demek ki buna bir kapalılık yok, ama Avrupa'da gelişen solculuğa, sosyalizme bir kapalılık var. Bu, toplumsal gerçeklikle uymadı, çok fazla bireyci ve bürokratik. Her ne kadar eşitlik, özgürlük ve toplumsallıktan söz etse de, aslında toplumdan kopuktur. O yüzden her biri bürokratik, kalıpcı, marjinal akımlar olarak kaldılar. Düşüncede dogmatik ve ezberci, örgütlenmede marjinal ve kalıpcı bir konumu ifade ettiler. Bir bürokratik yapı olarak kaldılar ve Ortadoğu toplumlarına giremediler. Birçok toplumda bunu aşmaya çalışan, Ortadoğu orijiniinden çıkmayan, bunu Ortadoğu orijiniyle birleştirmeye çalışan bazı girişimler etkili oldu. Türkiye'de örneğin Ecevit, 'ortanın solu' kavramıyla etkili oldu bir dönem. Ama hep Türkiye gerçeğinden yola çıkmaya çalıştı. Yine 1971 gençlik direnişçiliği öyledir. Reel sosyalizmi aşan 1968 devrimci gençlik hareketinin etkilerini taşıdığı için, bir de Türkiye gerçeğini bir düzeyde çözümlendiği için biraz etkili olabildi.

Önderlik sosyalizmi düzen solundan kurtardı

Arap toplumlarında Sovyet destekli de olsa küçük burjuva radikalizmleri, ordu kaynaklı girişimler en azından siyasette etkili oldular. Güce dayandılar, halka inemediler, ama belli bir etkinlikleri oldu. Yemen benzeri yerlerde toplumda özgürlük, eşitlik çizgisinde bir değişimi tam yaratmadı, ama toplumla

kaynaştı. Sol, sosyalist, komünist partiler ise böyle yapmadılar. Çok kopuk kaldılar, Ortadoğu toplumlarında sanki başka yerden ismarlanmış memurlar gibi durdular. Toplumla en çok uyuşabilecekleri halde, toplumlardan tecridi yaşadılar. Onun yerine bu süreçte özgürlük, eşitlik, adalet gibi söylemlerle islami akımlar gelişti. Örneğin İran'da islam devrimi böyle gelişti. Aslında bir sol devrimin olması gereken bir yerde, toplumun buna ihtiyaç duyduğu bir yerde solla da işbirliği yaparak, solun argümanlarını ve söylemlerini devralarak islami devrim yapıldı ve yirmi beş otuz senedir iktidarı elinde tutuyor.

Türkiye'de yine öyle. Birçok çevre AKP'yi sol olarak tanımıyor. Doğu Akdeniz'de Filistin, Lübnan solculuğu öyledir. İslami akımlar bu özgürlük, eşitlik, baskı ve sömürüye karşı olma kavramlarını esas alarak toplumla birleştirdiler, bütünleştirdiler. Sol söylemler toplumla çok etkili bütünleşiyor, Ortadoğu buna çok yabancı değil. Fakat bu klasik sol söylem ve duruş Ortadoğu toplumsal gerçekliğine aykırı. Somut yapının çözümlenmesinden kaynaklanmıyor, adeta dışarıdan taşınma oluyor. Başkalarının koşullarına göre oluşmuş bir teori, ideoloji Ortadoğu'da tutmuyor, yabancı görülüyor, herkes reddediyor. Çeşitli sağ ve devletçi akımlar da basit bir propaganda ile sol akımları toplum nezdinde iyice teşhir ve tecrit ederek marjinal konuma getirdiler ve toplumsal yaşamda ciddi etkileri olmayan bir konuma düşürdüler.

- Solculuk ve sağcılık arasında Önderlik düşüncesinin yeri neresidir?

- Geçmişten gelen bu klasik sol sağ kavramlar önümüzdeki süreçte ne kadar kullanılacak, solculuk sağcılık kavramları ne kadar yer edecek bilemiyorum. Bu tartışmalı bir husus. Bu klasik duruş aşılabılır. Çünkü her şey gibi bunlar da değişiyor. Fakat bu soru kapsamında şunu söylemem gerekiyor: Önder Apo'nun marksizme eleştirileri soldan eleştirilerdir. Başka yerden değil. Sağ sistemle, hiyerarşik devletçi düzenle birleştiğini ortaya koyan ve o paradigmayı aşan bir düşünce düzeyini ifade ediyor. Dolayısıyla Önder Apo'nun reel sosyalizme eleştirisi soldan bir eleştiri ve duruşu sol bir duruştur. Bu kesindir. Aslında sosyalizmi hiyerarşik devletçi sistemin sol ucu yapan sağ anlayışı mahkum ederek, sosyalizmi hiyerarşik devletçi sistemden kopartan, devletçi ve iktidarcı paradigmadan kurtararak özgürlükçü ve eşitlikçi çizgiye kavuşturan bir düşünce sistemini ifade ediyor. Bu anlamda Önderlik, sosyalizmi düzen solundan kurtardı. Sistemden kurtardı. Sosyalizmi devletten, iktidardan, savasta kurtararak, demokrasiyle bütünleştirerek, içeriğini özünü uyumlu hale getirdi. Bu bakımdan Önderlik düşüncesi sol bir düşüncedir. Eğer solculuk diye tanımlanacaksa bu solculuktur, ama sistemin sol ucu değil. Bu bakımdan hiyerarşik devletçi sistem içinde değerlendirilemez.

Önder Apo, hiyerarşik gelişmeyi, devletleşmeyi insanlık gelişiminde bir sapma olarak değerlendirdi. Zorunlu bir ilerleme olarak görmedi, böyle tanımlamıyor, bir sapma ve gerileme olarak değerlendiriyor. Bu sapmanın aşılmasını, orada var olan kazanımları da alma temelinde, ama esas olarak tarihin başlangıcı dediği doğal komünal özellikleri alarak, demokratik sosyalizmi yaratmayı öngörüyor. Bu anlamda sosyalizmde var olan devletçiliğin aşılmasını bir teori, ideoloji, aynı zamanda strateji ve taktik haline getirdi. Bu gerçekliği böyle görmemiz lazım. Dolayısıyla sosyalizm, özgürlük, eşitlik, demokrasi anlayışında köklü yenilikler var. Her şeyden önce demokrasiyi dev-

letten ve iktidardan kurtardı. Özgürlük ve eşitlikle bütünleştirdi. Sosyalizmle demokrasiyi kaynaştırdı.

Özgürlüksüz ve eşitliksiz demokrasi olmaz

– *Sosyalizm, demokrasi ve özgürlük anlayışını nasıl ele alıyorsunuz?*

– Önderliğin formülü var; “*özgürlük + eşitlik + demokrasi = sosyalizm*” diyor. Demokratik sosyalizmi böyle tanımlıyor, devletle ilişkisi yok. Yeni bir paradigmadır bu. Halkın demokratik sivil toplum örgütlülüğüne dayanan, iktidar kabul etmeyen bir örgütlü toplumsal var oluşu kabul ediyor. Demokratik sistem diye tanımladığı budur. Bu bakımdan sosyalizm, demokrasi, eşitlik ve özgürlük kavramları Önderlikte yeni anlamlar kazandı, özülle bütünleşti. Bu kavramları devletçi sisteme yamayan durumlar ortadan kalktı. Devletçi sistemden bunları kurtardı ve ayrı bir sistem haline de getirdi. Onun güncel gelişme biçimi olarak demokratik konfederalizmi tanımladı. Burada özgürlük, kadın özgürlüğüne dayanıyor ve her türlü köleliğin aşılmasını ifade ediyor. Eşitlik, salt eşitlik değil, herkesin konumuna, özelliğine göre var olan bir eşitlik. Farklılıkları görmeyen, herkesi aynılaştıran bir eşitlik değil. Sovyetlerde olduğu gibi herkese bir tas çorba eşitliği değil. O kölecilik düzeyinde bir eşitlik. Kölecilikte bütün kölelere aynı ölçüde çorba veriliyordu. Bu ters bir eşitlik anlayışıdır.

Önemli bir yön de şu: Özgürlük ve eşitliği mülkiyetten kurtardı, egemenlikten kurtardı, sahip olmadan kurtardı, komünalize etti, kolektifleştirdi. Dolayısıyla mutlak, salt, herkesin aynı kalıba konduğu eşitlik anlayışını yok etti. Yine çarpık özgürlük anlayışlarını, bireyselleştirilmiş özgürlük kavramlarını, toplum özgürlüğüyle bütünleşmeyen, toplum karşısında birey sorumluluğuyla birleşmeyen özgürlük anlayışlarını ortadan kaldırdı. Mülkiyet özgürlüğü çok tehlikelidir. Mülkiyeti paylaşma anlamındaki eşitlik de tehlikelidir. Paylaşım eşitliği değil,

herkesin ihtiyacına kadar kullandığı bir eşitlik. Mülkiyet özgürlüğü değil, mülkiyetin özgürlüğü olduğu yerde özgürlük olmaz. Sahiplenme olur, o da köleliğin temelidir. Mülkiyet olmaktan çıkan, herkesin çalışabildiği katılabilirdiği bir mülkiyet durumu ve buna dayalı bir özgürlük. Demokrasi işte bunların toplamını ifade ediyor.

Demokrasiyi de özgürlük artı eşitlik olarak tanımladı. Özgürlüksüz ve eşitliksiz demokrasi olmaz. Dolayısıyla da mülkiyet dünyasında gerçek demokrasi olmaz. Özel mülkiyet dünyasının aşılmasıyla, o bireyci, bencil, hükmetmeye, hırsızlığa yol açan bireyci özel mülkiyet dünyasının aşılmasıyla ancak gerçek özgürlük, eşitlik ve demokrasi ortaya çıkabilir. Demokratik sosyalizm de böyle bir anlayışa dayanıyor. Önderlik bu kavramları tanımladı ve geniş izahlara kavuştu.

“PKK tarihi yargılama hakkını kullanacaktır”

– *Özgürlük hareketi açısından hukuk önemli bir yere sahip. Önderliğimiz hukuku nasıl ele alıyor? Hak ve adalet anlayışının Ortadoğu’da gerçekleşebilecek boyutu nasıl olabilir? Batı’nın pragmatik yaklaşımı karşısında kendi özünü nasıl koruyor?*

– Ortadoğu’da hak ve adaletin allaha bağlandığı ütöpik bir durumun yaşadığı bir gerçek. Devletler bunu allah adına yerine getiriyorlar. Böylece de kendi işlevlerini güçlendirmiş oluyorlar. Batı’nın ise hak ve adalet olayını çok klişeleştirdiği, dolayısıyla da aslında özünden çıkararak, bir usul haline getirdiği ortada. Zaten yargı sistemi, adalet kurumu Batı’da daha çok usul üzerinden işliyor. Çok fazla yapılanların özüne ve içeriğine bakılmıyor. Bütün bunlara karşı Önder Apo’nun yargılama işini ciddiye aldığı bir gerçek. Hukuku önemsiyor, dolayısıyla hukuk mücadelesini de önemsiyor. Aslında baştan itibaren Kürdistan üzerindeki hukuksuzluğu eleştirdi. Hiçbir statüye bağlı olmayan, sadece egemenlerin düşündüğü ve istediği gibi yaptığı, Kürt ve Kürdistan gerçeğinin ise görülmedi-

ği, yok sayılıp bu temelde hareket edildiği durumu eleştirdi. “*Öldürülmek isteniyorsak, hiç değilse yerimiz, ismimiz belli olsun*” dedi. Baskıya, işkenceye maruz kalıyorsak bunun ne için yapıldığı bilinmelidir. Mesela ‘bölücüdürler, yok edilmeliler’ dendi. Bu, sadece Küzey ile sınırlı değil, geneldir. İnkarcılık buna yol açıyor.

Türkiye Güney’de de hala Kürt kavramını kullanmaz. 1980’li yıllarda, peşmerge diyorlardı. Toplum, kimliksiz kılmak için, Kürt diyeceklerine peşmergeler geldi, peşmergeler gitti diyorlardı. KDP ve YNK’ye aşiret örgütleri gibi bakıyorlar, liderlerine aşiret reisleri biçiminde baktılar. Bu durumdan yola çıkan Önderlik, baştan itibaren PKK’nin kendi kimliğini esas alma ve sahiplenme temelinde bir hukuk hareketi olduğunu söyledi. Bu kadar tanımsızlık ve hukuksuzluk ortamında PKK’nin Kürt gerçeğine uygun bir tanım ve hukuk kazandırma hareketi olduğunu ifade etti. Bir de yargılama hakkının kullanılmasından söz etti. “*PKK, tarihi yargılama hakkını kullanacaktır*” dedi. 15 Ağustos Atılımı temelindeki çıkış böyle olmuştur.

Yargılama demek, sadece mahkeme etmek, hapse koymak ya da idam etmek değildir. İdeolojik olarak da yargılama vardır. Önderlik, Kürdistan üzerindeki sistemi çözümlendi, değerlendirdi, eleştirdi, uygulamaların ne kadar zalimane olduğunu, soykırımcı ve katliamcı olduğunu ortaya koydu. Bu biçimde yargılayarak mahkum etti. Ona karşı Kürt ve Kürdistan gerçeğinin özgürlük temelindeki varlığını ortaya çıkardı. Bu büyük mücadele oradan ortaya çıktı. Örgüt çalışmalarımız buna dayandı. Gerçekten de toplumda yeni bir yaşam, hak ve adalet gerçeğini yarattı. Örgütlenmemiz böyle bir toplum yaşamı ortaya çıkarmayı ifade etti. Gerilla gerçekte biraz da hak ve adalet kavramlarının gereklerini yerine getirmeyi ifade etti. Tarihin bu zalimane, yok edici saldırılarına karşı bir halkın hakkını, hukukunu savunma direnişi oldu. Gerilla hareketimiz tepeden turnağa böyledir. Bir yerde hesap sormanın tarzını ifade etmiştir.

devam edecek...

Yolunuz ve yüreğiniz açık olsun

“Her giden ardında bir şeyler bırakarak gidiyordu. Kimisi bir not bırakıyor, kimisi yarım ay tadında bir gülüş, kimisi bir mendil, kimisi hüznü bir bakış, kimisi son kez uzattığı bir bardak çayın tadını, kimisi son sözlerini ve kimisi de gerillanın her şeyi olan albümünü bırakıp gidiyor. Umutlarını, ruhunu, güzelliklerini koru, sevgini büyük sözleriyle başlıyor ayrılıklar gerillada”

Bu günlerde, yine bir hareketlilik ve koşuşturmadır almış başını gidiyor. Telaş yok, ancak heyecan oldukça büyük. Birileri geliyor, yerine yeni birileri gidiyor. Bu gidişler aslında bahar aylarında başlamıştı ve halen aralıksız sürüyor. Kimin nereye, ne zaman, niçin, nasıl gittiğini bilmiyorum. Bildiğim bir tek şey var; bir anda birilerinin çıkıp gelip üzerine sinen yorgunlukla ‘merhaba’ dediği ve gitmek üzere olan birilerinin ışıldayan gözlerle vedalaşmak için yanı başımda bittiği...

Bu gidiş gelişlerin yabancısı değiliz, aslında nereden gelip nereye gittiklerinin de. Ama yine de tam olarak bilmiyorum. Bilmek de istemiyorum. Nereye giderlerse gitsinler bir daha geri geleceklerinin, bir daha görüşeceğimizin umudu içinde olduğum için bilmek istemiyorum. Nihayetinde dağın bir yerinden gelip bir başka yerine gidiyorlar. Ülkemin bir güzelliğini bırakıp bir başka güzelliğiyle buluşmaya gidiyorlar. Şimdiye kadar varlıklarından haber oldukları ama tanımadıkları bambaşka güzel insanlarla tanışacaklar gidecekleri yerde. Gidilen ve gelinen yerlerin isimleri değişse de hepsi de mesken bildiğimiz dağların birer parçasıydı. Tüm patikalar izlerimizi taşıyordu, tüm ormanlara gölgemiz düşmüştü.

Yine de bu gidişlerde yüreğimizin çeperlerine inceden inceye vuran, sızlatan bir şeyler vardı.

Her giden ardında bir şeyler bırakarak gidiyordu.

Kimisi bir not bırakıyor, kimisi yarım ay tadında bir gülüş, kimisi bir mendil, kimisi hüznü bir bakış, kimisi son kez uzattığı bir bardak çayın

tadını, kimisi son sözlerini ve kimisi de gerillanın her şeyi olan albümünü bırakıp gidiyor...

Umutlarını, ruhunu, güzelliklerini koru, sevgini büyük sözleriyle başlıyor ayrılıklar gerillada.

Yükleri ağır...

‘Giden gerillaların yükleri ağır olur. Ağırlığın büyük bir bölümü hüznü olurken, diğer bölümü ise çantaları olur.’ Bugün yanımızdan ayrılan grubun içindeki bir arkadaşın söylediği bu sözler derinden sarsmıştı yüreklerimizi. Çantalarını ne olduğunu merak edip sordüğümüzda da, ‘aslında pek bir şey yok. Selam, kelam ve birkaç ihtiyaç malzemesinden başka bir şey yok. Ama yine de ağır geliyor işte. Ağırlığı da içindeki selam, kelam ve notlardan. Yılların özleminin saklı olduğu bu emanetler ağırdır. Öyle kolay kolay taşınmazlar. Bu emanetler, sağlam bir şekilde sahiplerine ve yarının çocuklarına ulaştırılmalı’ dedi. Gözü yolda, yüreği yoldaş-

larının sevgisinde olan gerillanın bu sözleri biz uğurlayanları derinden etkiledi ve bir o kadar da düşündü. Emanetler... Yarınları ulaştırılması gereken emanetler ne olabilirdi ki!

Gerillanın umudu, sevgisi, özgürlük tutkusu, yarınları simgeleyen bakışları, yarım gülüşü ve sıcak yüreğidir bu kutsal emanetler. Notlarda ve selam kelimelerin hepsinde bunların vurgusu vardı. Bunun için de kutsal emanetlerdi, bunun için de ağırdı gidenlerin yükleri...

Bir başka gerilla da ‘bu ay, ayrılıkların aydır. Onun için yazmak gerekir’ diyor. Bu kısa sohbetin ardından, bu alana geldiğimde tanıştığım ve arkadaşları arasında Piro Mazlum olarak tanınan gerilla gelip oturuyor yanıma. Piro Mazlum, dağlara ve yıllara meydan okurcasına geçirmiş yıllarını. Yıllardan beridir gerillada. Kürdistan’ın adım basmadık toprağı, koklamadığı çiçeği, geçmediği bir dağın boğazı, çıkmadığı bir zirve kalmamış gibi. Onun-

la buralara geldiğimde tanıştım. Bu arada birlikte birkaç kez de kısa yürüyüşlere çıktık. Bu sefer ise bensiz bir yürüyüşe çıkıyordu. Gideceği yer çok fazla uzak değildi. Belki yakın bir zamanda görüşecektik de ama nendense gidişi dokunuyordu yüreğime. Daha gitmeden özlem dalgasına tutulmuşum bile. 'Evet yoldaş, gidiyorum, ama bu kez sensiz bir yolcuğa çıkacağım' diyordu.

Zamanımız kısa da olsa, yakaladığımız fırsatı değerlendirerek koyu bir sohbet daldık. Çok geçmeden, birlikte gideceği arkadaşlar 'Pirimiz gidiyoruz' dediler. Piro o zaman avucunun içinde tuttuğu hazinesini, 'al sende kal-sın. Bir dahaki sefere görüştüğümüzde verirsin' diyerek, birkaç fotodan oluşan albümünü uzattı bana. Bu, onun hazinesiydi, çünkü yıllarını, yollarını ve dağlarını anlatıyordu o albüm. Hazinesiydi, çünkü toprakla buluşan yoldaşlarının gülüşü sinmişti o albüme. Hazinesiydi, çünkü geleceğin şen çocuklarının fotoğrafları vardı o albümde. Piro'nun albümünü aldım. Sımsıkı tutarak getirip çantama koydum. Onlar da vedalaşarak ayrıldılar. Bir parça daha kopmuştu sol yanımdan. Yolunuz açık olsun diyebildik artları sıra sadece. Evet yolları ve yürekleri açık olsun. Onları güzel yarınlara taşısın. Bundan başka diyecek bir sözümüzde yok ya...

Gidenleri bir daha görebilecek miyiz?

Piro'yla vedalaşırken, birkaç gün önce çıktığım birkaç günlük yolculuktan geri dönerken, bize rehberlik yapan Akif adındaki arkadaşın söyledikleri geldi aklıma. Dar bir patikadan geçiyorduk. Yolumuzun üzerindeki çeşmeye yaklaştığımız sırada, gideceğimiz yönden gelip bir başka yere gitmekte olan bir grup gerillayla karşı-

laştık. Kısa süren bir selamlaşma ve vedalaşma faslından sonra, yolumuza devam ettik. O sırada Akif bize dönerek "Eskiden gidenler geri dönüyordu. Ama şimdi gidenler çok fazla geri dönüyor. Gidiş yolundayken onlarla vedalaşma bazen son görüşme oluyor. İşte bu insana dokunuyor" dedi. İçindeki dalgalanma bu sözcüklerle dökülmüştü birden bire. Meraklı bakışlarımızı görünce, konuşmasına devam etti. "Bunun iki nedeni var. Birincisi, çalışma alanlarının kapsamı eskiye oranda daha da genişledi. Artık gidenler orada daha uzun yıllar kalacak. Bunun için de bir dahaki görüşmeler

ancak yılları alır. İkincisi ise, çıplak bir gerçek olan savaş ortamında olmamızdan kaynaklı. Yani hiç beklemediğin bir anda, beklemediğin bir yerde bir merminin gelip seni bulması..." diyerek, savaşın acımasızlığına vurgu yapıyor. Bir sessizlik kapladı o an tüm benliğimizi. Akif'in o gün söyledikleri Piro'nun bugünkü gidişi kadar bir fırtına koparmıştı içimde. Çünkü ben de uğurladıklarımı, gördüklerimi bir daha görmeyi çok istiyorum.

Acaba bir daha görebilecek miyim onları sorusunu soruyorum kendime bazen sessizce. İnsanın her istediği gerçekleşmiyordu, bunu hayattan öğrenmiştik, hele de Kürdistan'da bu çok daha zordu.

Şimdilerde içimde en çok 'acaba bir daha görüşecek miyiz?' sorusu var.

Cevabını bilmiyorum bu sorunun. Belki de dönecekler. Ama bu kez arka-larında bıraktıklarını göremeyecekler. Ya da göremeyecekler. İşte bu da bir başka acı gerçek oluyor gerillada.

Artık bende de onların kutsal emanetleri var

Çekip gittiler. Bulutların arkalarına doğru gittiler. Ufuklarda silüetleri görünmeden geçip gittiler. Her giden yine arkasında bir şeyler bıraktı. Belki onlar alıştı bu habersiz gitmelere, ama ben hiç değilim. O yüzden de ayrılık gidenlerin adıdır dedim. Bu yüzden bu gidişler bu kadar dokundu, dokunuyor yüreklerimi-ze. En çok da Piro Mazlum'un gidişi dokundu.

Önce, içindeki selam, kelimeler ve notlar ile bir de hüzünden ötürü 'ağır yükümüz' dedikleri çantalarını sırtladılar. Sonra omuzlarına silahlarını asıp çıktılar.

Ve çekip gittiler yolların ve dağların ardına doğru. Onlar, özlemle-riyle buluşmaya doğru gidiyorlardı.

Bu kez bana da bazı kutsal emanetlerini bırakarak gittiler. Artık bende de onlara ait kutsal, ama ulaşmamış

emanetler var. Gidişlerinden sonra Piro Mazlum'un gülüşü ile albümü, kiminin yarım bakışı, kiminin özlem dolu yüreğinin sesi, kiminin göremediklerine iletmem üzere bıraktıkları selam ve kelimeleri, kutsal emanet olarak bende kaldı. Artık bu günden itibaren ben de onların kutsal emanetçisiydim.

Arkalarından yolunuz açık olsun özgürlük yolcuları diyerek özlemimizi dile getirdik...

Gidenlerle belki birkaç gün sonra bir başka mekanda ve zamanda görüşeceğiz. Ama bugünkü gidişler dokundu bana. En çok dta Piro Mazlum'un...

Yolun açık olsun Piro...

Hazinen, yani albümün emin ellerde. Hiç merak etme...

Helkiz dağı da seni unutmamıştır biliyorum...

“Seni yazmaya karar verene kadar ne çok zaman geçtiğini, kaç kez Helkiz’in keskin kayalıklarına gidip temmuz sıcaklığında kavrulduğumu bir bilsen. Kaç kez dayanılmaz acılarla Mereto’ya, Zoveser’e, Golavê’ye uğradığımı ve kaç kez anıların girdabında kaybolma korkusuyla oralarından kaçarcasına uzaklaştığımı... Ne yaptıysam olmadı güzel yoldaşım, ertelemelerin yüreğimdaki acıyı dindirmeye yetmediğini, geçen zamanın yaraları sağaltmadığını yaşayarak öğrendim”

Özür: Şubat 2007 sayımızda yazısını yayınladığımız Şehit Murat Eksin (Renas) arkadaşın şehadetine ilişkin bilgileri düzelterek yeniden yayınlıyoruz

Sevgili Renas binlerce kez merhaba

Seni yazmaya karar verene kadar ne çok zaman geçtiğini, kaç kez Helkiz’in keskin kayalıklarına gidip temmuz sıcaklığında kavrulduğumu bir bilsen. Kaç kez dayanılmaz acılarla Mereto’ya, Zoveser’e, Golavê’ye uğradığımı ve kaç kez anıların girdabında kaybolma korkusuyla oralarından kaçarcasına uzaklaştığımı... Ne yaptıysam olmadı güzel yoldaşım, ertelemelerin yüreğimdaki acıyı dindirmeye yetmediğini, geçen zamanın yaraları sağaltmadığını yaşayarak öğrendim.

Nereden başlayacağımı bilemesem de yazmam gerektiğini biliyorum. Belki yazdıklarım eksik kalacak, belki seni anlatabilecek kelimeleri bulmakta zorlanacağım. Affına sığınıyorum bunun için. Anıların o şiddetli dalgalarının arasından o anları defalarca tekrar tekrar yaşayarak, 13 yıl öncesine bir yolculuğa başlıyorum yüreğimde sağalmayan acılarla ve yıllara meydan okuyan özlemle.

Ne de çok zaman geçmiş. O diyarlara bir daha gitmek, hayalleri yarım kalmış yoldaşların silüetleri arasında yürüyüp Helkiz’e çıkmak

Adı, soyadı: **Murat EKSİN**
Kod adı: **Renas FARQİN**
Doğum yeri ve tarihi: **Batman**
11 Nisan 1978
Mücadeleye katılım tarihi:
2 Ocak 1992
Şehadet tarihi ve yeri: **Temmuz**
1994 Helqız/Garzan

şimdi nasıl da zor. Yapamadıklarımızın, layık olamayışımızın utançındandır belki de.

Sevgili Renas, senin hakkında yazılan bir yazıyı Serxwebun’un Şubat 2007 sayısında okudum. Yazan kişi kardeşin olmalı, soyadlarınız birdi çünkü. Ama şehit düştüğün çatışmayı yanlış duymuşlar sanırım. Oysa bunu bizim gibi çatışmaya tanık olmuş yoldaşlarının çok daha önceden yapması gerekirdi. Şimdiye kadar yapmam gerekip yapamadıklarından dolayı başta senden ve senin gibi güzel bir insanı dünyayı getiren, büyüten annenden özür diliyorum.

Biz hep ‘anaların yüreğini anlamak gerekir’ deriz demesine de, bir haber almanın onlar için ne kadar önemli olduğunun sorumluluğuyla hareket etmeyiz. Ne olursa olsun, sıraladığım gerekçeler sanırım yazmamın haklı gerekçeleri olamaz.

Biliyorsun, 1993 yılında Sason

bölgesinde tanışmıştık. Arkadaşlar seni genelde Farqin diye çağırırdı. Manga komutanıydın. Fark ettiğim ilk şey, arkadaşlar tarafından çok seviliyor olmandı.

Sonra zaman geçti, mevsimler değişti, yeni bir yıla girdik. 1994, yol arkadaşlığımızı sinayacağımız yıl olacaktı. Helkiz-Mereto-Gomika alanında Ş. Melle Abdullah bölümünde beraberdik. O süreçte ise takım komutanıydın, ben de senin takımında manga komutanıydım. O dönemde bayan arkadaşları geri anlayış ve yaklaşımlarla zorlamayan ender insanlardandın. Sorumluluk sahibi, fedakar bir insan olarak, birçok göreve ilk olarak gidenlerden, hesapsız çıkarsız katılanlardan olduğunu hatırlıyorum. Burada da bölükteki tüm yoldaşlar tarafından sevilirdin, senden hoşnut olmayan kimseyi hatırlamıyorum. Araya giren bunca zamanın anılarını silememesi, gidişinin acısını dindirememesi belki de bundandır.

Dürüsttün, sadeydin, genç yaşına rağmen olgun bir duruşun vardı ve tabii ki mütevazıydın. Garzan’ın savaş koşullarından kaynaklı çok fazla ideolojik, siyasal eğitim görme imkanlarımız olmasa da sen inandığın doğruları savunan, sıcak gülüşlü, insan sevgisiyle dolu bir yoldaştın.

Evet güzel insan, beraber geçirdiğimiz süreçte yaşananları anlatmaya romanlar bile yetmez. Seni anlatacak kelimeleri zor buluyorken, tüm o yılları anlatacak kelimeleri nereden bula-

bilirim bilmiyorum. Bunun için tekrar o koca yüreğine sığınarak, kahredici o uzun ve damaklarımızı kurutan sıcak temmuz ayına gelmek istiyorum.

Biliyorsun, 1994 yılının bütün haziran ayını Zoveser alanında geçirmiş ve nihayet temmuz başlarında alanımız olan Helkiz dağına gelmiştik. O Helkiz ki Mereto'ya sevdalı, ama kavuşamazlar bir türlü. Arada engeller var, arada bin yılların ihanetini kendinde toplayan işbirlikçiliğin soğuk gölgesi var. Arada düşmanın silinmeyen ayak izleri var. Belki de bu yüzden birbirine sevdalı bu iki dağı yalnız bırakmaya gönlümüz el vermiyordu, ne dersin! Dönüp dolaşır gene yönümüzü Helkiz ve Mereto'ya çevirirdik.

Bu sefer de alanımıza gelişimiz çok zorlu geçmiş, birçok tehlikeyi atlattığımız ulaşıncaya kadar. Onca zorluğun içinde en büyük sevinçlerimizden biri de Kemal arkadaşın Önderlik sahasından tekrar Sason bölge sorumlusu olarak gelmesiydi. Evet alanımıza gelmiştik, ama kimimizin üzerinde elbise, kimimizin ayağında ayakkabı kalmamıştı. Ayaklarına telis torbalar bağlayarak yürüyen arkadaşların ulaştığımız noktalarda ilk iş olarak ayaklarındaki dikenleri çıkarmaya başlamaları hala gözümün önünde. Bu yüzden alana gelir gelmez çalışmalarımız başlamıştı.

“Keskin kayalıkların arasında temmuz sıcağı daha da kavuruyordu. Helkiz'in vadisindeki Tımok köyünde bulunan karakolun askerleri de her iki yanımızı sarmaya başlamıştı. Çatışma bütün şiddetiyle devam ediyordu. Temmuz sıcağında barut kokusu genzimizi daha çok yakıyordu. Daha çabuk yoruyordu bedenlerimizi”

Eylem her şeyden önce geldiğinden, ilk başta eylem keşfi için bir grup çıkarılmıştı. Ertesi gece ise biz bir grup arkadaş gidip cephanemizin yerini değiştirmiş ve kendi ihtiyacımız kadarını da noktaya getirmiştik. Noktaya geldiğimizde hala uyanık olan Şehit Tekoşin, mangamızdan Helkiz ve Şılan arkadaşların tepeci olarak gittiğini söyledi. O an ilk tepkim, 'ama Helkiz'in ayak kabısı yoktu, onu nasıl gönderdiniz' oldu. Helkiz arkadaş da Zoveser alanından bizim bölüğe yeni düzenlenmişti, benim yardımcımdı. Genç yaşına rağmen çok azimli, fedakar bir arkadaştı. Meğerse genç, güzel Batmanlı Helkizimiz, bir erkek arkadaşın ayakkabısını ödünç alarak tepeye gitmiş. 'Neyse az kaldı, yakında onun bütün ihtiyaçlarını karşılıyoruz' diyorum.

Bölük komutanımızın da içinde bulunduğu bir grup arkadaş, sipariş edilen acil ihtiyaçlarımızı getirmek için köye inmişti. Fakat sabah öğ-

rendik ki köye giden grup hala dönmemiş. O gün bölgenin genel lojistik birimi de bölüğümüze gelmişti. O gecenin sabahı, yani 10 Temmuz sabahı hepimiz uyanmış, kahvaltımızı yapmıştık. Biliyorsun sevgili Renas, Helkiz'de iki yerde su vardı. O gün, kaninin olduğu çukur noktada olduğumuzdan, nöbet yerimiz de epey uzaktı. Saat 8'e doğru nöbetçi arkadaşlardan biri koşarak aşağıya inip, Xerbex ve Goxh köylerinin korucularının araziye çıktığını ve bize doğru geldiklerini söyledi. Sevgili Renas, sen hemen toparlanmamızı söyledin. İhanetçiler gelmeden Helkiz'in tepecilerimizin de çıktığı en yüksek kayalıklarına çıkacaktık. O uzun, sıcak Temmuz gününde çatışma en son arzumuz olsa bile, kendimizi çatışmaya hazırlanmaktan başka da bir yol yoktu. Sonunda hepimiz kayalıklara çıkmayı başardık ve sen takım komutanımız olarak bizi orada mevzilendirdin.

Bir şutık parçasıyla alnını bağlamıştın, kumral saçların alnına düşmüştü. Kleşin elinde, mevzileri teker teker dolaşıyordun. Bölük komutanının olmayışı, sana ve diğer takım komutanına daha fazla sorumluluk yüklüyordu. Sonunda arzu etmediğimiz çatışma başladı.

Keskin kayalıkların arasında temmuz sıcağı daha da kavuruyordu. Helkiz'in vadisindeki Tımok köyünde bulunan karakolun askerleri de her iki yanımızı sarmaya başlamıştı. Çatışma bütün şiddetiyle devam ediyordu. Temmuz sıcağında barut kokusu genzimizi daha çok yakıyordu. Daha çabuk yoruyordu bedenlerimizi.

Fırat arkadaş tam arkamızda şehit düşünce, tepecilerimizin çok zor durumda olduklarını anladık. Goyi Salih arkadaş tepe komuta-

niydi ve savaşta güçlü bir arkadaş-tı. Herkes bulunduğu yerde var gü-cüyle hem sığağa hem de düşmana karşı direniyordu.

Tepeciler takviye ve cephaneye istemişlerdi. Sen mevzileri tek tek dolaşıp fazla bombaları topluyordun. Bizim mevzimize de geldin değerli he-valim. Sen ve Amedli Şahin arkadaş takviye olarak gidecektiniz tepeye. Çantayı bana emanet ettin.

Gün boyunca çatışma bütün şid-detiyile devam ederken, akşam ka-ranlığının çökmeye başlamasıyla he-men yan tarafımızda bulunan tepe-nin kayalıklarından üzerimize mer-miler yağmaya başladı. Diğer takım komutanı arkadaş geri çekilmemizi istedi. Sizden haber yoktu, başka bir kolda bulunan Felat arkadaşımızın da şehit düştüğünü öğrendik o sıra-da. Geri kalan bütün arkadaşlar toplandıktan sonra, Felat ve Fırat arkadaşlarımızın cenazelerini getirip Helkiz'in köy tarafına bakan uçuru-munun kenarında bulunan bir ma-ğaraya koyduk. Bir ara tepedeki ar-kadaşlara ne olduğunu sorduk; siz-lerin tepenin öbür tarafından kendi-nizi aşağıya bıraktığınızı, bize sonra ulaşacağınızı söylediler. Dört bir ya-nımız tutulmuştu, geri çekilme için yalnızca uçurumlu taraf kalmıştı. Uzun bir uğraşın sonunda aşağıya inmeyi başardık. Düşmanın her ay-dınlatma fişeği atışında dikenlerin içine uzanıyor, karanlık olan kısa aralıklarda kalkıp koşuyorduk.

Yorgunduk ve susuzluktan, silah seslerinden, barut kokusundan ser-semlemiştik. Her yere pusu attıkla-rından, o gece geri dönüp köy bah-çesinin içinde kaldık, oraları bilirsın ya sevgili hevalim, alan dardır, sana çok fazla seçenek sunmaz. Sabah arkadaşlar beni ve Şehit Tekoşin'i nöbete kaldırdılar, ben hemen kal-kıp nöbet yerine gittim. Köyün yuka-rı mahallesine panzerler geldi. Arka-daşlara haber vermeye geldiğimde, baktım ki bütün arkadaşlar otur-muşlar, bana eğilmemi işaret edi-yorlar. Tekoşin arkadaş, gece arazi-de kalıp, sabah çatışma yerinden dönen askerlerin bahçenin içine gel-diklerini görünce tüm arkadaşları

benden önce uyan-dırmıştı. Yerime döndüğümde, nö-bet yerimin birkaç metre ilerisinde as-kerlerin durduğunu gördüm. O gün çok dar bir alanda, çok kısa bir mesafe içinde askerlerle tekrar temas sağla-madan kaldık. Ak-şama doğru, gece bölüğe gelmeyen bölük komutanı-mızla beraberindeki grup geldiler. Bir arkadaş yanıma ge-lip bölük komutanı-nın senin çantayı istediğini söyledi. Çantayı bana ema-net etmiştin, ver-mek istemedim. Bir arkadaş, yönetime ait bazı şeyler olabi-lir, versen iyi olur dedi. Bunun üzerine istemeyerek de olsa verdim. Bölük komutanına za-ten çok kızgındım. Gereğesi ne olursa olsun bölüğüne dönmekle büyük bir hata yapmıştı.

Sevgili Renas, karanlık çökünce Golavê'ye doğru yola çıktık. Önden parola geldi; parolamız "Renas-Şahin." O an her duyan arkadaş, bü-yük bir şaşkınlık ve üzüntüyle "ne Renas-Şahin mi!" diyordu.

Yola çıkmıştık artık, önümüzde zorlu ve uzun bir yol vardı. Gecenin karanlığına pusular gizlenmişti. Çığ-lıklarımızı yüreğimize gömdük sevgi-li hevalim... Buna mecburduk. Re-nas, Şahin, Salih, Felat, Şilan, Hel-kiz, Ceng, Fırat, Nuhat... O gece he-piniz Helkiz'in tepesinden bize bakı-yordunuz eminim. Yüreklermize nasıl da bir ağırlık çökmüştü. Ben ağlamamaya yeminliydim o zaman-lar. Çığlıklarımızla beraber gözyaşla-rımızı da yüreğimize akıtarak yürü-dük. Yine hain pusular çıktı karşı-mıza, pusularla yüreğimizdeki çığ-lıklarınız bölündü. O gece de geçe-medik pusuları. Geri döndük, kara-kola on dakika uzaklıkta olan bah-

çenin içinde bir gün daha geçirdik. O gün köylülerden, askerlerin hep-nizin cenazesinin o mağarada oldu-ğunu söylediklerini öğrendik. Tuzak hazırlanmış olabilir diye, köylülerin gidip bakmasına izin verilmedi.

Sonraki gece vurduk gittik Gola-vê'ye dipdiri acınızla ve özleminizle beraber. Bölük komutanı Agit, so-ruşturmaya alındıktan bir süre son-ra gidip düşmana teslim oldu. Bölü-ğümüze takviyeler yapıldı ve biz ge-ne alanımıza döndük. Tek amacımız vardı; en kısa zamanda intikamınızı almak... Uzun bir keşif çalışmasın-dan sonra adına "intikam eylemi" dediğimiz ilk eylemimizi yaptık. Ne o zaman ne de daha sonra yaptığımız eylemler, araya giren zaman acınızı hafifletmedi, sizi geri getirmedi. Ve sız-sız bir tek an yaşamadım araya giren zamana inat.

Orda olduğum sürece bir daha o çatışma yerine gidemedik... Ama ge-leceğim bir gün oraya, mutlaka tek-rar geleceğim sevgili Renas.

**Mücadele arkadaşları adına
Nuwelat Adiri**

En çok güneşin doğuşunu severdin

“Emek insanı güzelleştiriyordu, O da emeğin güzelleştirdiği insanlardandı. Hayatı tanımaya, anlamaya başladıktan sonra en çok arkadaşlığa değer verdi. Bu da hayatının ilkelerinden birisi olacaktı. Bu sevgi anlayışı, O’nu bulunduğu yerlerde arkadaşlık sevgisinin sembolü yapmıştı. Belki hayat karşısında doğru olacağım, dürüst olacağım diye bir söz vermemişti, ama hep doğru neyse onu söyledi, onu yaşadı”

Oralar yüksek rakımlı yerler diye geçer coğrafyada. Oralarda kuşlar erken göç eder. Oralarda kırlangıçfırtınası geç eser. Oralarda sessizce eser fırtınalar. Oralarda en karasından yaşanır kışlar. Oralarda kış ile bahar arasında döner mevsimler. Rüzgarın sesi, ormanların uğultusu, suların derinliğinin sesi en çok oralarda duyulur.

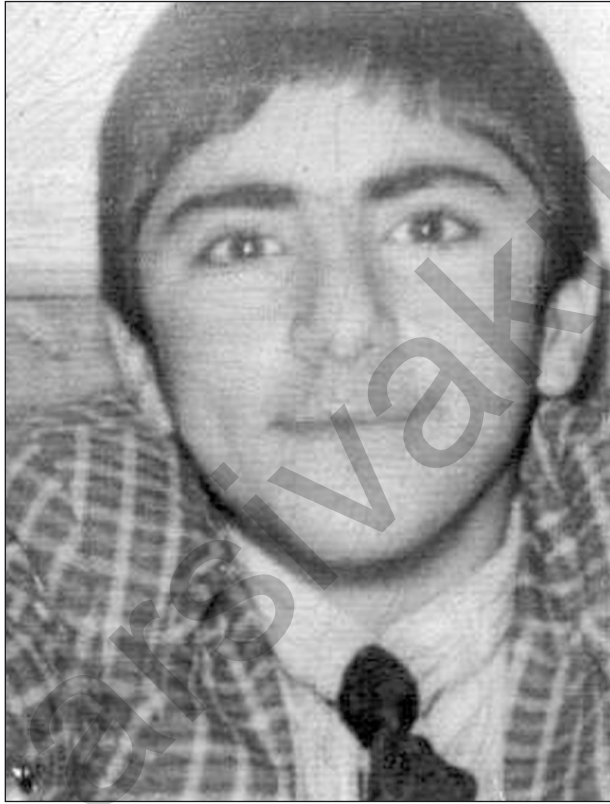
Oralarda en dolusundan yaşanır hayat. En çok güneş orada yakar tenleri, en çok oralarda soğuk olur sular. En çok oralarda özgürlük duyumsanır, en çok orada yaşama sınırsız sarınılır.

En çok oralar küskündür ihanete. En çok orada yürekler yangınlarda yıkanır.

Hayat insanı en çok oralarda sınar. En çok oralarda bilinç ve vicdan verilen sözlerle arınır. En çok oralarda insanlar içlerinin karanlık yanını aydınlıkla yıkar...

Hayatlar acılarla örüldür oralarda. Ve birer anlatıcıdır orada yaşayanlar. Hayal gücünün tetiklediği hayatların anlatımı değildir onların. Destansı, ama gerçek hayatların, zamanların anlatımıdır dillerindeki.

Ölümlerin iz sürdüğü o coğrafyada isyan bayrağını kaldıranlar da vardı. Dağların kuytuluklarına gölgelerini, şahikalarına silüetlerini, rüzgarına kokularını, patikalarına izlerini, sularına seslerini bırakmış serüvencilerdi onlar. En çok da onlar yakışırdı oralara...

Adı, soyadı: Abdullah
KEMALOĞLU

Kod adı: Rezan

Doğum yeri ve tarihi: Hendekan
köyü/Tekman, 1978

Mücadeleye katılım tarihi:

Eylül 1993

Şehadet tarihi ve yeri: 30 Mayıs
1994, Erzincan

Baharla birlikte kır çiçekleri ile bezenen asi, ama sevgi dolu o dağlarda yaşamak, yaşamayı bilmek ve oraları taçlandırmak en çok umudu katik eyleyen gerillaya yakışırdı.

Gerilla da en çok Kox dağına yakışırdı.

Bütün güzelliğini uygarlıktan almış, hep ezilmiş, ama hep iyiliği, güzelliği, doğruluğu savunmuş, kaynağını Mezopotamya'nın hayat kaynaklarından alan Kox'ta masum gülüşlerle karşılanır güneşin doğuşu. Güzelliğe, isyana çağrı yapan Kox'ta güneşin doğuşunu karşılamamanın duygusu tarifsizdir. Kox'ta yaşam sevdadır, umuttur, yüceliktir. Kox'ta yaşam sadeliktir. Kox'ta yaşam tüm bu güzellikleri yok etmek isteyen zalime karşı direniştir, savaştır.

Oraları bir kez görmek, oralarda bir anlığına da olsa nefes alıp vermek bir ömür unutmamak, hep anmak ve hayal etmek için yeterlidir.

Bir solukluk nefes bir ömrü doldurmaya yeter. Artık dünyanın neresine giderseniz gidin, bilirsiniz ki aslında sizin ait olduğunuz yer orasıdır. İnsana kendisinden bile daha yakındır oralar. Hayalleri büyüten, yarınların umuduna gebe yerlerdir oralar ve oraları mesken eyleyen gerillalar.

Bir yanı Erzurum, bir yanı Muş, bir yanı Bingöl ve Aras'ta Murat nehri ile birleşir Kox dağının. Çavreş'an ve Şerefedin dağlarıyla kol kola girmiş sık ormanlıklı bu dağlarda yaşamak hangi kelimelerle anlatılabilir bilmiyorum. Oraları kaleme almak bile yüreğimi heyecandan coşturuyor. Hele oralarda gerilla olmak, dünyanın en güzel insanlarıyla bir hayatı

paylaşmak, onları tanımak, onlarla birlikteyken bile onları özlemek...

Doğa bu güzelliği görmeyi sadece onu gencecik bedenleriyle kutlayan, bu toprakları özgürleştirmek için kendilerine bahsedilen bir yaşamı ellerinin tersiyle iten, hayallerine ve çıplak yüreklerine sarılan çocuk gülüşlü, nazlı gerillalara bahsetti. Onlar da buralara kendi hikayelerini yazdılar ve şimdi ülkenin anlatıcıları onların hikayeleriyle büyütüyor bugünün çocuklarını. Ormanların uğultusuna gülüşünü, rüzgarına ışığını asan o çıplak yürekli gerillalardan birisi de Rezan hevaldi.

Rezan heval, herkesin kader diye bellediği o gayya kuyusu hayatın kader olmadığını gösterecek olanlardandı. Hayatın karşısına çıkıp onu istediği gibi yaşacağını haykırırlardı.

Orta halli bir ailenin çocuğu olarak Erzurum'un Tekman ilçesine bağlı Hendekan köyünde doğmuştu. Aile çevresinin yurtsever oluşu, O'nu halk sevgisiyle daha küçük yaşlarda tanıştırmıştı. İleriki yıllarda bu sevgi bilinçle yoğrulacaktı.

İlkokulu köyünde okumuş, ortaokulu da Tekman yatılı bölge okulunda bitirmişti. Daha küçük yaşlarda hayatta izler bırakmaya başlamıştı. Hayatın tembellerinden değil, çalışkanlarındandı. "Çalışma saatlerinde yaptıklarınız kişiliğinizi, boş zamanlarınızda yaptıklarınız sahip olduklarınızı gösterir" diye bir söz kalmış hafızamda. İşte Rezan heval de hem kişiliğiyle hem de sahip olduklarıyla bulunduğu tüm ortamlarda sevilen ve saygı gösterilenlerdendi. Doğruluk üzerine şekillenmiş bir kimliği vardı O'nun.

Emek insanı güzelleştiriyordu, O da emeğin güzelleştirdiği insanlardandı. Hayatı tanımaya, anlamaya başladıktan sonra en çok arkadaşlığı değer verdi. Bu da hayatının ilkelere birisi olacaktı. Bu sevgi anlayışı, O'nu bulunduğu yerlerde arkadaşlık sevgisinin sembolü yapmıştı. Doğru bildiklerinden, hayallerinden hiç vazgeçmedi. Çevresine nasıl yaklaşırsa kendisine de öyle

yaklaşırdı. Hataların karşısına nasıl dikiliyorsa, kendisi de hata yaptı mı kabullenirdi. Açık sözlü, mütevazı ve yaşam ölçülerinde netti.

1992-93 yıllarında kiteselleşen özgürlük mücadelenin etkisiyle, özgürlük hareketini tanır. O'nu en çok 1992 yılında bu alanda yaşanan şehadetler etkilemişti. Çocuk yüreği hiç tanımadığı o insanlar için parçalanıyordu, sanki kendisiydi vurulan. İnsanları sevebilmek için tanımanın gerekmediğini, ideallerin ve bu ideallerin peşinden gitmenin, onları gerçekleştirmek için mücadele etmenin ve gerektiğinde bunun için ölebilmeyi yeterli olduğunu ilk o zaman öğrenmişti. Bilirdi ki vurulan o gerillalar da ideallerini gerçekleştirmek için dağların yolunu tutmuş, oraya gülüşlerini, hayallerini asmışlardı. Onlara yaraşır kitlesel bir serhildanla karşılaşmıştı halk onları.

Hareketi tanıması arayışlarının ve ne istediğinin de yönünü belirler. Sadece tanımak yetmez, içine girmek ister. Küçük de olsa bir ilişki yakalamanın arayışına girer. Kısa süre içinde de arkadaşlarla ilişki kurmayı başarır. Bunu kendisini için bir şans olarak değerlendirecekti daha sonra.

Bu ilişkileneyle birlikte hareketi daha iyi tanımaya, daha çok şey öğrenmeye çalışır. Herkese mücadeleyle ilgili sorular sorar. Parti ve mücadele hakkında bilgi edinmeye çalışır. Sorularına verilen her cevap

ufkunu biraz daha aydınlatır. Her yer bir mücadele sahasıydı, bunu da öğrenmişti. Öğrendikçe arkadaşlarını örgütleyiyor, onları da mücadelede aktif hale getiriyordu. Kısa bir süre içinde görev aldı ve okul çağına küçümsemeyecek çalışmalarda bulundu.

1993 Eylül'ünde bir grup arkadaşıyla birlikte gerillaya katılma kararı alırlar. Arkadaşlarla ilişkileneip kararlarını bildirirler. Bunun üzerine birim sorumlusu, 'yaşınız küçük, kabul edemeyiz' der. Karar verdi mi, hiçbir güç O'nu gerçekleştirmekten alıkoymazdı. Bu cevap da karardan geri adım attırmayacaktı. 'Bu parti sizin değil, hepimizindir. Bizi partiden ayırmaya, geri çevirmeye hakkınız yok' diyerek kararlılığını gösterir. Arkadaşların bu genç grubun kararlılığı karşısında yapabileceği bir şey kalmaz. Grubu alarak dağların yolunu tutarlar.

Partiye katıldıktan sonra eğitim sürecine alınır. İlk başlarda fiziki olarak belli bir zorlanmayı yaşar. Fakat bu durum ne moralini bozar ne de hayallerini gerçekleştirmesinin önünde engel olarak görür. Doğa önce insanı sınıyor, sonra onu kendisiyle baş edebilir şekilde eğitiyordu. Bu dağlarda bir yük değil, yükün taşıyıcısı olacağının sözünü verir. Ve tüm gerilla yaşamı boyunca bu sözünün en iddialı takipçilerinden birisi olur.

Kısa bir süre içinde hem siyasi hem de askeri alanda müthiş bir ge-

lişme kat eder. İstemek ve bunun için çaba sarf etmek öğrenebilmek, gelişmek için yetiyordu. O da bunu başaranlardandı. Başardıkça daha da canlanıyordu sanki.

Kısa yaz gecelerinin birinde tuttuğumuz nöbette fısıltıyla "en güzel çocukluk parti ortamında yaşanır" demiş ve susmuştu. Kim bilir hangi hayali bunu sözcüklere dökmüştü.

Cıvı cıvı duruşuyla tüm arkadaşların sevgisini kazanmıştı.

Savaş insanı çabuk büyütüyor, acımasızca öğretiyordu. O da savaşın büyüttüklerindendi. Eylemlerde saldırı grubuna girmek için kendisini dayatır, hangi grupta olursa olsun katıldığı eylemlerde mutlaka sonuç alırdı.

Rezan heval en çok Kox dağına çıkıp, oradan güneşin doğuşunu seyretnmeyi severdi. Ve o ele avuca sığmaz yürüyüşüyle adım adım çıktı Kox'un zirvesine. Savaşların en kahramancasını verdi. O dorukta güneşi karşılayacaktı, doğuşunu bekleyecekti. Ruhunu ısıltıyla doldurup, Mezopotamya'nın derinliklerine bu savaş çılgınlıklarıyla yaşam emrini, yaşamda zafer emrini duyuracaktı. Öyle de yaptı. Tüm sadeliği ve temiz yüreğiyle kendini bir sonbahar günü vurdu dağlara. Hiç yorulmadan, hiç dinlenmeden vakurlu ve tez elden çıktı zirvelere. Henüz söylenmemiş,

henüz yazılmamış destanlara konu olan bu dağları sarmaladı çıplak yüreğiyle. Hiç bu kadar şen, hiç bu kadar özgür değildi.

Yedi renkle doğan güneşin ışık cümbüşü ile bir sevda büyüyor içinde gün gün kızıldan maviye, maviden yeşile, yeşilden sarıya. Bu renklerin muhteşemliği bir tek gerçeği doğruluyordu: Güneş, tüm bu güzelliğini hiç sakınmadan, hiç korkmadan, en çıplak, en yalın halile Mezopotamya uğruna, insanlık uğruna mücadele eden, çocukluğunu özgür dağlarda yaşamak, yüreğini bu ateşle ilmek ilmek dokumak isteyen bu vakur, mağrur savaşçılara sunmuştu. İnsanoğlu doğa karşısında pervasızdı, zalimdi, ama insanlığın yüce değerleri uğruna dağların yolunu tutanlar zalim olamazdı. Bu sessiz bir tarihi anlaşıma gibiydi gerillalar ile doğa arasında. İşte bu anlaşıma, Kox'un gerillalarını kızıl şafakla buluşturuyordu. Gerillalar insanlığın yaşam emir erleridir. Bu buluşma ile insanlığa, insanlaşmaya yürüyen en görkemli adımların sahibiydiler.

Rezan heval da bu görkemli yürüyüşün sahiplerinden birisi oldu tıpkı toprağa kendisinden önce düşenler gibi.

18 arkadaş, Erzincan il sınırları içinde bulunan Sansa boğazında

üşlenir. Tarihler 30 Mayıs 1994'tü göstermektedir. Bir ihbar sonucu düşman Sansa boğazına operasyon düzenler. Sabahın ilk ışıkları ile başlayan çatışma iki gün boyunca devam eder. 18 arkadaş onurlu bir direniş sergilerler. Bu toprakların küskün olduğu ihaneti kabul etmeyeceklerdir. İki gün boyunca düşmana büyük darbeler vururlar, birçok silaha el koyarlar. Düşman bunun üzerine üçüncü gün, savaş kurallarının dışına çıkarak, ahlaki değerleri yerle bir ederek, kendi zayıflığını sahte bir başarıyla örtmek için kimyasal silah kullanır. Bu kimyasal saldırı sonucu 18 arkadaş şehitler kervanına katılır.

Biz bütün insanlık dışı uygulamalara rağmen yine de insandan, iyilikten, doğruluktan, ideallerimiz için direnmekten vazgeçmeyeceğiz. İdealleri için hala direnenler ve bunun için vurulanlar kararlılığımızı biliyor. Her biri yeni bir söz oluyor yüreğimizde.

Şehitlerimiz örgütlü yaşam gerekçemizdir. Tüm şehitlerimizi mücadeleimizde yaşatacağıma söz veriyorum.

Söz onurdur, onuru çiğnetmeyeceğiz.

**Mücadele arkadaşları adına
Mahsum Brusk**

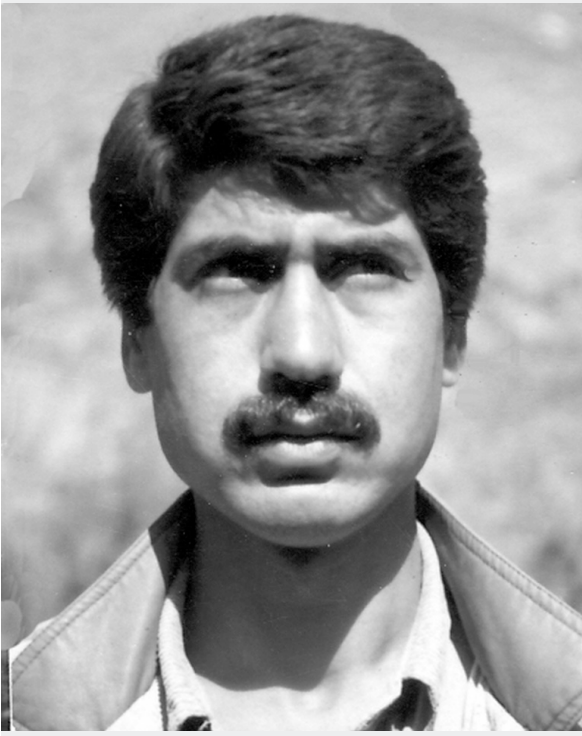
Şehit Mizgin Afrin

***Nicedir özlemişim
bu rüzgarı
Hani Doğu'da eser
Bahar akşamları***

***Nicedir özlemişim
bir elma ağacının
dibine oturmayı***

***Nicedir özlemişim
şoseleri, dağları***

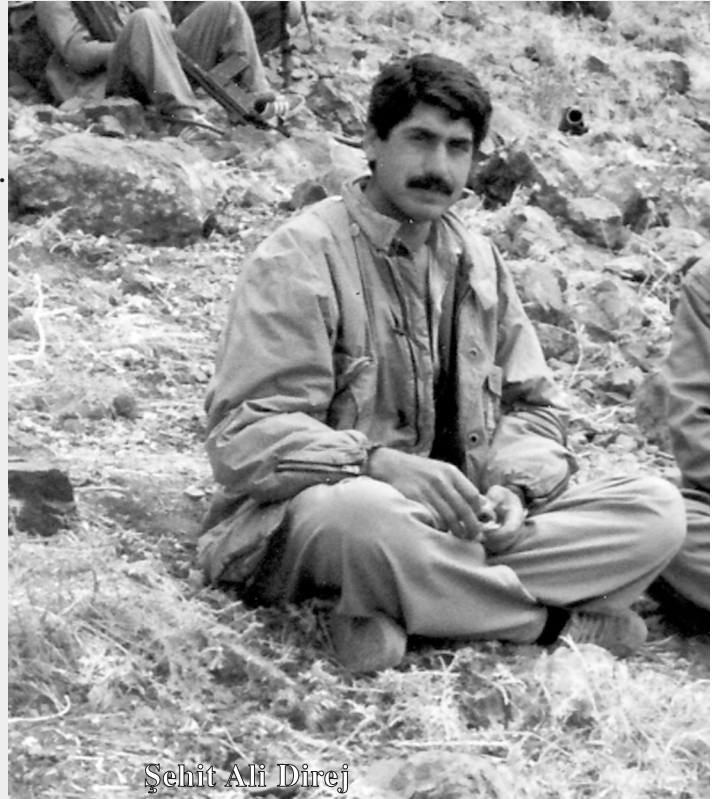
***Nicedir özlemişim
bir dosta sarılıp
ağlamayı***

SÜR YÜREĞİNİ

Ateşte yürümektir bizde yaşam.
Zamanın ötesinde ateş ülkesine yürüyüşümüz
ötelere gelir bir yurdun özlemine uzanır
tarihin yazgısı
Tüm yollar sonsuzluk tüneline
zaman yolcularının ateşten yüreğine.
Zaman tarihin bir anı
belki de bir anı
yer Mezopotamya...
Daha toplum toprağa düşmemişken
ateşin ülkesine güneşin doğuşuna
sevdayla bilenmiş güneş ülkesine yürümek
zordur.

Geçit vermez dağlar
hayut ovalardan geçtik
Aç toprakların azgın dağlarına
sürdük yüreğimizi
Geçtik yüreğimizdeki bütün
köprüsüz yolları.
Yeminizle kör karanlıklarda
yürüdük düşe kalka.
Yollar uzun
yollar sarp, çetrefilliydi.
Düşlerimiz
bezirgan sırtlarında taşınırdı kilometrelerce.
Korkunun çığlıkları kendi boğumunda yaşırdı.
Ve sonrası
ince bir hüznü kaplardı içimizi.
Zaman yürüyüşünde
yarınları umutlarımıza saklardık.
Düş denizinde vardık
hakemsiz yaşama
yargısız bir infazın tanıksız duruşmasına
bir iyi niyetin saflığında.
Dehaklı saltanatlardır
kemirir insana ait ne varsa.
Önce yürekten beyne uzanan
yolları kapatır.
Gerisini başsız gövdeneye bırakır

Şehit Ali Direj

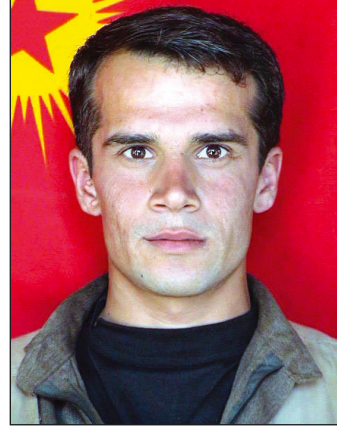
“Şehitlerimiz yaşayan gerçek değerlerimizdir. Bizler ise sadece onların yüce komutu altında hareket halinde olan savaşçılarıyız” Önder Apo

Adı soyadı: Baki EREN
Kod adı: Ciwan
Doğum yeri ve tarihi: Elbistan, 1978
Şehadet tarihi ve yeri: 18 Haziran 2007, Beytüşşebap

Adı soyadı: Feyruse DUMAN
Kod adı: Hogır MİDYAT
Doğum yeri ve tarihi: Mıdyat, 1979
Şehadet tarihi ve yeri: 10 Haziran 2007, Bitlis/Mutki

Adı soyadı: Serhat KURTAY
Kod adı: Çekdar FERHAT
Doğum yeri ve tarihi: Amed, 1979
Şehadet tarihi ve yeri: 10 Haziran 2007, Amed/Kulp

Adı soyadı: Hasan BİTKİN
Kod adı: Cafer ARSLAN
Doğum yeri ve tarihi: Silvan, 1972
Şehadet tarihi ve yeri: 10 Haziran 2007, Kemah

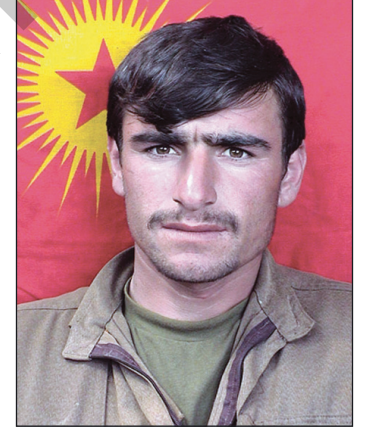
Adı soyadı: İhsan YAVUZ
Kod adı: Tufan AĞIRI
Doğum yeri ve tarihi: Almanya, 1981
Şehadet tarihi ve yeri: 10 Haziran 2007, Amed/Kulp

Adı soyadı: Perviz ŞEMS
Kod adı: Selim ÇIRAV
Doğum yeri ve tarihi: Kotol, 1979
Şehadet tarihi ve yeri: 10 Haziran 2007, Amed/Kulp

Adı soyadı: Ahmet YUSUF
Kod adı: Ağır TİREJ
Doğum yeri ve tarihi: Halep, 1980
Şehadet tarihi ve yeri: 9 Haziran 2007, Muş/Kozme

Adı soyadı: Fexruzat NEZİR
Kod adı: Hozan XEZALİ
Doğum yeri ve tarihi: Kamışlo, 1980
Şehadet tarihi ve yeri: 9 Haziran 2007, Erzurum

Adı soyadı: Halis KARAMANLI
Kod adı: Dilbirin
Doğum yeri ve tarihi: Xınıs, 1979
Şehadet tarihi ve yeri: 7 Haziran 2007, Bingöl

Adı soyadı: Riyad ŞABAN
Kod adı: Roni AFRİN
Doğum yeri ve tarihi: Afrin, 1982
Şehadet tarihi ve yeri: 5 Haziran 2007, Bitlis/Mutki

Adı soyadı: Kenan GÜZEL
Kod adı: Çiya AMED
Doğum yeri ve tarihi: Amed, 1981
Şehadet tarihi ve yeri: 4 Haziran 2007, Dersim

Adı soyadı: Mehmet ALİ
Kod adı: Yücel
Doğum yeri ve tarihi: Amed, 1980
Şehadet tarihi ve yeri: 30 Mayıs 2007, Dersim/Çiçekli

